

Erasmus+

*Research-based
Analysis and
Monitoring of
Erasmus+: Youth
in Action*

**ERASMUS+:
MLADI NA DJELU**
Rezultati istraživanja
RAY u Hrvatskoj 2015.

AGENCIJA ZA
MOBILNOST I
PROGRAME EU

Erasmus+

OBOGAĆUJE ŽIVOTE I ŠIRI VIDIKE VEĆ **30** GODINA

research based analysis of youth in action

ERASMUS+: MLADI NA DJELU
Rezultati istraživanja RAY
u Hrvatskoj 2015.

*Research-based Analysis and Monitoring of
Erasmus+: Youth in Action*

Margareta Gregurović

Zagreb, 2017.

Istraživanje *Research-based Analysis of Erasmus+: Youth in Action (RAY)* provele su članice RAY mreže koje uključuju nacionalne agencije za Erasmus+: Mladi na djelu i njihove istraživačke partnere trenutačno iz 29 zemalja (Austrija, Belgija, Bugarska, Češka, Danska, Estonija, Finska, Francuska, Hrvatska, Irska, Italija, Letonija, Lihtenštajn, Litva, Luksemburg, Mađarska, Malta, Nizozemska, Norveška, Njemačka, Poljska, Portugal, Rumunjska, Slovačka, Slovenija, Španjolska, Švedska, Turska i Ujedinjeno Kraljevstvo).

Podaci prikazani u ovom izvještaju prikupljeni su s pomoću višejezičnih internetskih anketa provedenih na 25 jezika u sklopu RAY mreže u razdoblju od listopada 2015. do travnja 2016. Anketom su bili obuhvaćeni sudionici i voditelji projekata, odnosno članovi tima uključeni u projekte financirane u sklopu programa Europske unije Erasmus+: Mladi na djelu (2014. – 2020.). Projekt su smislili Institut za obrazovne znanosti Sveučilišta u Innsbrucku i Institut za generacijske i obrazovne znanosti u Austriji u suradnji s partnerima iz RAY mreže.

Impressum

Izdavač: Agencija za mobilnost i programe Europske unije

Uredništvo: Aleksandra Živković

Dizajn naslovnice: KO:KE kreativna farma

Zagreb, lipanj 2017.

SADRŽAJ

1. UVOD	7
2. RAY MREŽA I ISTRAŽIVANJA.....	9
2.1. CILJEVI I ISTRAŽIVAČKA PITANJA	10
3. UKRATKO O PROGRAMU ERASMUS+: MLADI NA DJELU	13
4. METODOLOGIJA.....	15
4.1. NACRT ISTRAŽIVANJA.....	15
4.2. PROVEDBA ISTRAŽIVANJA	16
4.3. STRUKTURA UZORAKA	17
4.4. STATISTIČKE METODE I POSTUPCI.....	20
5. REZULTATI	22
5.1. REZULTATI VODITELJA PROJEKATA E+MnD.....	22
5.1.1. Sociodemografski profil voditelja projekata E+MnD.....	22
5.1.2. Uloga, uključenost i prethodna iskustva sudjelovanja u projektima E+MnD	24
5.1.3. O projektu općenito	27
5.1.4. Procjena vještina, sposobnosti i rezultata proizišlih iz projekta.....	33
5.1.5. Procjena učinaka projekta na različite dionike	37
5.1.6. Prijava, razvoj i provedba projekta.....	48
5.1.7. Učinak odabranih sociodemografskih i kontekstualnih indikatora na percepciju sposobnosti, vještina i učinaka sudjelovanja u projektu	57
5.2. REZULTATI SUDIONIKA U PROJEKTIMA E+MnD	60
5.2.1. Sociodemografski profil sudionika u projektima E+MnD	60
5.2.2. Uključenost i prethodna iskustva sudjelovanja u projektima E+MnD.....	66
5.2.3. O projektu općenito	70
5.2.4. Procjena stečenih znanja, sposobnosti i rezultata proizišlih iz projekta	72
5.2.5. Procjena učinaka projekta na različite dionike	77

5.2.6. „Nakon projekta”	87
5.2.7. Učinak odabranih sociodemografskih i kontekstualnih indikatora na percepciju znanja, sposobnosti i učinaka sudjelovanja u projektu	94
6. ZAKLJUČNO – GLAVNI UČINCI PROGRAMA ERASMUS+: MLADI NA DJELU	97
7. PRILOZI	104
7.1. POTVRDA YOUTHPASS	104
7.2. STRUKTURIRANI DIJALOG S MLADIMA.....	109
7.3. REZULTATI TESTIRANJA STATISTIČKE ZNAČAJNOSTI RAZLIKA PREMA TIPU AKTIVNOSTI	118
7.4. POPIS TABLICA.....	137
7.5. POPIS PRIKAZA	141

1. UVOD

Program **Erasmus+: Mladi na djelu** (u daljnjem tekstu: **E+MnD**) predmet je istraživanja i vrednovanja u sklopu mreže **RAY – Research-based Analysis and Monitoring of Erasmus+: Youth in Action**. RAY mreža europska je mreža koja okuplja nacionalne agencije mjerodavne za provedbu programa Erasmus+ u području mladih. Mreža okuplja 31 nacionalnu agenciju iz 29 zemalja¹, a njezini su glavni osnivači i koordinatori Interkulturni centar (Interkulturelles Zentrum, odnosno austrijska Nacionalna agencija za Erasmus+: Mladi na djelu) i Institut za obrazovne znanosti Sveučilišta u Innsbrucku. Od 2015. godine Agencija za mobilnost i programe EU članica je RAY mreže kao predstavница Hrvatske.

RAY mreža provodi istraživanja kojima je svrha utvrditi kako i koliko program Erasmus+ ispunjava postavljene ciljeve te kako utječe na sudionike, voditelje projekata i njihove organizacije. Osnovana je 2008. radi osmišljavanja i razvijanja transnacionalnih istraživanja programa Mladi na djelu te njegovih dosegaa i učinaka na sudionike i organizacije u projektima koji se provode u sklopu programa. RAY mreža nastavila je djelovati i u sklopu nove generacije programa, programa Erasmus+ (2014. – 2020.).

Od tri istraživanja koja se trenutačno provode unutar mreže Agencija za mobilnost i programe EU sudjeluje u provedbi istraživanja *Research-based Analysis and Monitoring of Erasmus+: Youth in Action*. Glavni je cilj tog istraživanja ispitati utjecaj na krajnje korisnike projekata programa Erasmus+ u području mladih koji su u njih bili uključeni, zatim profil sudionika, dostupnost programa te doprinos projekata u ostvarivanju ciljeva i prioriteta programa Erasmus+ radi praćenja i razvoja programa. U provedbi istraživanja RAY mreža intenzivno surađuje s Institutom za obrazovne znanosti Sveučilišta u Innsbrucku u ulozi koordinatora istraživanja koji, između ostaloga, na temelju provedenih anketa prikuplja nacionalne podatke zemalja članica mreže i dostavlja ih nacionalnim agencijama te analizira prikupljene podatke na transnacionalnoj razini.

RAY mreža osnovana je tijekom provedbe programa Mladi na djelu (2007. – 2013.) te se od tada njezine članice sastaju svake godine, a rezultati njezina djelovanja i praćenja vide se u redovitim transnacionalnim i nacionalnim izvještajima te drugim publikacijama.²

U prvom dijelu izvještaja ukratko se opisuju glavne odrednice RAY mreže i istraživanja koja se u sklopu nje provode, glavni i specifični ciljevi te istraživačka pitanja. Slijedi poglavlje o predmetu istraživanja RAY mreže – programu Erasmus+: Mladi na djelu – te o specifičnim projektnim

¹ Austrija, Belgija (odvojeno flamansko, francusko i njemačko govorno područje), Bugarska, Češka, Danska, Estonija, Finska, Francuska, Hrvatska, Irska, Italija, Letonija, Lihtenštajn, Litva, Luksemburg, Mađarska, Malta, Nizozemska, Norveška, Njemačka, Poljska, Portugal, Rumunjska, Slovačka, Slovenija, Španjolska, Švedska, Turska i Ujedinjeno Kraljevstvo.

² Vidi npr. Fennes, H. i sur. (2012). *Exploring Youth in Action: Effects and outcomes of the Youth in Action Programme from the perspective of project participants and project leaders – Transnational analysis 2011*. Innsbruck. i Ohana, Y. *Youth in Action Findings and Implications for Practice*. Wien: Interkulturelles Zentrum.

aktivnostima koje se provode unutar njega i čiji se učinak posebno razmatra u analizama. Zatim se u poglavlju o metodologiji ukratko donose napomene o nacrtu istraživanja te o njegovoj provedbi i uključenim ispitanicima. U poglavlju pod nazivom Rezultati prikazuju se najprije rezultati provedenih analiza prikupljenih upitnikom za voditelje projekata E+MnD, a zatim za sudionike u projektima E+MnD pri čemu se u prikazu rezultata slijedi struktura anketnih upitnika. Zaključno je poglavlje uređeno u skladu s glavnim učincima programa Erasmus+: Mladi na djelu prema kojima je sastavljen i transnacionalni izvještaj. U tom se poglavlju iznose glavni uvidi u rezultate istraživanja vezane uz aktivno građanstvo i društvenu participaciju (AGDP), odnosno sudjelovanje u aktivnostima u svim područjima društvenog života, zatim razvoj kompetencija (osnovnih kompetencija koje je 2006. definirao Europski parlament i Vijeće Europske unije te specifičnih kompetencija vezanih uz rad u području mladih), obrazovni i profesionalni razvoj sudionika u projektima E+MnD, učinak na organizacije uključene u projekt i lokalnu zajednicu, profile sudionika i voditelja projekata E+MnD, uključenost mladih s manje mogućnosti, iskustva mobilnosti, provedbu općih ciljeva programa E+MnD u sklopu projekta te razvoj i provedbu projekta. U prilogima se iznose rezultati vezani uz posebne aspekte programa Erasmus+ koji se odnose na pojedine aktivnosti Youthpass (prilog 7.1.) i Strukturirani dijalog s mladima (prilog 7.2.) te tablični prikazi testiranja statističke značajnosti razlika prikazanih u poglavlju Rezultati (prilog 7.3.), popis tablica (prilog 7.4.) i popis prikaza (prilog 7.5.).

2. RAY MREŽA I ISTRAŽIVANJA

Početak 2014. RAY mreža počela je razvijati misiju, istraživačke pristupe, aktivnosti i strukture vezane uz novu generaciju programa Erasmus+: Mladi na djelu (2014. – 2020.). Taj je proces rezultirao programom istraživačkih aktivnosti u istom razdoblju uključujući trenutnog 31 partnera iz 29 zemalja. Istraživački program RAY mreže (2014. – 2020.) uključuje sljedeća istraživanja:

1) *Research-based analysis and monitoring of Erasmus+: Youth in Action*

Cilj je projekta istražiti širok raspon aspekata programa E+MnD kako bi se pridonijelo razvoju prakse, poboljšanju provedbe programa E+MnD te razvoju budućeg programa. Ovaj je projekt daljnji razvoj osnovne aktivnosti RAY mreže uspostavljene između 2009. i 2013., tzv. Standard Surveys, nastale u sklopu praćenja programa Mladi na djelu (2007. – 2013.), koja se provodi uz suradnju svih članica mreže.

2) *Research project on competence development and capacity building in Erasmus+: Youth in Action*

Svrha je ovoga projekta istražiti procese, ishode i učinke aktivnosti osposobljavanja za osobe koje rade s mladima i voditelje mladih unutar projekata E+MnD, a posebice u sklopu financiranja projekata i podaktivnosti unutar Ključne aktivnosti 1 – Mobilnosti osoba koje rade s mladima, Ključne aktivnosti 2 – Aktivnosti transnacionalne suradnje te drugih mehanizama potpore razvoju i provedbi projekata E+MnD.³

3) *Research project on long-term effects of Erasmus+: Youth in Action on participation and active citizenship*

Smisao je ovoga projekta istražiti dugoročne učinke sudjelovanja u projektima E+MnD na sudionike i voditelje projekata utemeljene na iskustvima koja „mijenjanju život” kako često ističu sudionici međunarodnih projekata mobilnosti. U sklopu projekta posebna se pozornost posvećuje vrijednostima aktivnoga građanstva i društvene participacije (AGDP).⁴

Agencija za mobilnost i programe EU zasad je uključena samo u provođenje „osnovnog” istraživanja *Research-based Analysis and Monitoring of Erasmus+: Youth in Action* iako se podaci prikupljeni za Hrvatsku, na razini transnacionalnih usporedaba, upotrebljavaju u svojevrsnim dodatnim analizama – kojima se nastoje obuhvatiti i teme poput uključivanja mladih s manje mogućnosti,⁵ posebice njihova uključivanja u projekte, zatim učinkovitosti primijenjenih metoda

³ Više u dokumentu: http://www.researchyouth.net/wp-content/uploads/2013/07/Eplus_YiA_Capacity.pdf

⁴ Više u dokumentu: http://www.researchyouth.net/wp-content/uploads/2013/07/Eplus_YiA_LongTermEffects.pdf

⁵ U programu Erasmus+: Mladi na djelu sintagma „mladi s manje mogućnosti” odnosi se na mlade koji su u lošijem položaju od svojih vršnjaka zbog socijalnih, ekonomskih, kulturoloških, zdravstvenih ili geografskih razloga ili zbog invaliditeta (posljednja se kategorija definira kao „mladi s posebnim potrebama”). Radi

te učinaka sudjelovanja – i u analizama usmjerenim prema proučavanju učinaka sudjelovanja u financiranim projektima na obrazovni i profesionalni razvoj sudionika u projektima.

2.1. CILJEVI I ISTRAŽIVAČKA PITANJA

Općeniti je cilj istraživanja RAY – *Research-based Analysis and Monitoring of Erasmus+: Youth in Action* (RAY-MON) – ispitati utjecaj projekata Erasmus+ u području mladih na krajnje korisnike, odnosno na sudionike i voditelje koji su u te projekte bili uključeni, njihov profil, dostupnost programa, doprinos projekata u ostvarivanju ciljeva i prioriteta programa Erasmus+ radi praćenja i razvoja programa. U nastavku se iznose ciljevi definirani u sklopu RAY mreže i dostupni u informativnim materijalima vezanim uz ciklus RAY istraživanja 2014. – 2020.⁶

Ciljevi RAY mreže su:

- 1) pridonijeti osiguranju i razvoju kvalitete u provedbi programa Erasmus+: Mladi na djelu;
- 2) pridonijeti razvoju politika za mlade utemeljenom na dokazima, odnosno rezultatima istraživanja (*evidence-based* i *research-informed*);
- 3) pridonijeti prepoznavanju neformalnog obrazovanja i učenja u području mladih, posebice u kontekstu međunarodnog rada s mladima i učenja o mobilnosti;
- 4) promicati dijalog između tri dimenzije vezane uz područje mladih: istraživanja, politike i prakse.

Dodatno su, uz opće ciljeve RAY mreže, definirani i posebni **ciljevi RAY istraživanja** čiji se rezultati prikazuju u ovom izvješću⁷:

- 1) istražiti učinak projekata financiranih u sklopu programa E+MnD na sve pojedince i organizacije uključene u projekte (posebno na sudionike i voditelje, ali i na njihove organizacije te lokalnu zajednicu);
- 2) omogućiti to da projekti u sklopu programa E+MnD budu dostupni mladima (posebice mladima s manje mogućnosti i posebnim potrebama), ali i organizacijama, tijelima i skupinama koje se bave mladima;
- 3) odrediti profile onih koji su uključeni u projekte E+MnD – sudionika, voditelja i organizacija;
- 4) istražiti razvoj i upravljanje projektima;
- 5) istražiti provedbu projekata u sklopu programa E+MnD.

metodološke korektnosti, u grafičkim će se prikazima rezultata koji se odnose na tu sintagmu upotrebljavati i sintagma „mladi sa smanjenim mogućnostima” jer je takva formulacija bila upotrijebljena u upitnicima.

⁶ Navedeni materijali dostupni su na službenim internetskim stranicama RAY mreže: <http://www.researchyouth.net/network/>.

⁷ Ciljevi te glavna i specifična istraživačka pitanja preuzeti su iz dokumenta *RAY research project: Research-based Analysis and Monitoring of Erasmus+: Youth in Action – Overall design* (http://www.researchyouth.net/wp-content/uploads/2013/07/Eplus_YiA_Monitoring.pdf), usp. Fennes, H. i sur. (2012). *Exploring Youth in Action: Effects and outcomes of the Youth in Action Programme from the perspective of project participants and project leaders – Transnational analysis 2011*. Innsbruck.

Kako bi se postigli predloženi ciljevi, u sklopu RAY mreže definirana su općenita i specifična istraživačka pitanja na temelju kojih je i provedeno empirijsko istraživanje.

Glavna istraživačka pitanja:

- Kakav je učinak projekata u sklopu programa E+MnD na njihove sudionike, voditelje i članove timova te organizacije i lokalnu zajednicu?
- Kakvo je okruženje u kojem se provode projekti Mladi na djelu, posebice u odnosu prema programu Erasmus+, razvoju projekata, profilu sudionika i organizacijama uključenim u provedbu, upravljanje projektima te financijsku potporu?
- Kako dobiveni rezultati RAY istraživanja mogu pridonijeti razvoju prakse, posebice u vezi s mehanizmima provedbe programa E+MnD i budućih programa za mlade u EU-u?

Uz navedena glavna istraživačka pitanja detaljnije su definirana i **specifična pitanja**:

- Koji su učinci sudjelovanja u projektima E+MnD na razvoj kompetencija sudionika i voditelja projekata? Konkretno, koji su učinci projekata E+MnD na znanje, vještine, stajališta, vrijednosti i ponašanje sudionika u tim projektima i njihovih voditelja?⁸
- Koji su učinci sudjelovanja u projektima E+MnD na obrazovnu i stručnu perspektivu, odnosno na obrazovni i profesionalni razvoj sudionika i voditelja projekata?
- Koji su učinci sudjelovanja u projektima E+MnD na osobe koje rade s mladima ili su njihovi voditelji – bilo da su u projekt bili uključeni kao sudionici bilo kao voditelji projekta – u odnosu prema razvoju kompetencija u području rada s mladima?⁹
- U kojoj su mjeri ciljevi projekata E+MnD usklađeni s ciljevima programa E+MnD? Konkretno, kako sudjelovanje u projektima E+MnD pridonosi uključivanju mladih u demokratski život, vrijednostima aktivnoga građanstva, interkulturalnom dijalogu, društvenom uključivanju, solidarnosti, sudjelovanju na tržištu rada, razvoju rada s mladima, međunarodnoj suradnji u području rada s mladima, prepoznavanju neformalnog i informalnog učenja te razvoju politika za mlade?
- Koje su razlike u učinku sudjelovanja u projektima E+MnD, ovisno o tipu aktivnosti projekta i vrsti iskustva (odlazak u inozemstvo radi provođenja projekta ili ostanak kod kuće sa sudionicima iz inozemstva) te o zemlji prebivališta sudionika i voditelja projekata?
- Koji je profil sudionika i voditelja projekata u sklopu programa E+MnD, posebice s obzirom na njihove socioekonomske i demografske karakteristike, njihovo obrazovanje i profesionalni status te iskustvo u mobilnosti? Što to govori o pristupu programu Mladi na djelu?

⁸ U RAY istraživanju ključne se kompetencije odnose na kompetencije za cjeloživotno učenje koje su 2006. definirane u sklopu preporuka Europskog parlamenta i Vijeća Europske unije (*Recommendation of the European Parliament and of the Council of 18 December 2006 on key competences for lifelong learning, OJ L 394, 30. 12. 2006, str. 10 – 18*). Te su kompetencije dopunjene drugim modelima i definicijama kompetencija, a posebno modelima kompetencija u području rada s mladima.

⁹ Gdje je to moguće, rezultati ovoga istraživanja bit će povezani s rezultatima drugih dvaju istraživanja u sklopu RAY mreže vezanima uz razvoj kompetencija i konstrukciju kapaciteta programa E+MnD u području rada s mladima.

U ovom izvještaju za Hrvatsku kao članicu RAY mreže koja je sudjelovala u RAY istraživanju za 2015. godinu analize su provedene u skladu s navedenim ciljevima istraživanja i mreže općenito. U zaključnom je dijelu posebna pozornost posvećena specifičnim istraživačkim pitanjima.

3. UKRATKO O PROGRAMU ERASMUS+: MLADI NA DJELU

U ovom se dijelu ukratko opisuje program Erasmus+: Mladi na djelu te ključne aktivnosti koje se unutar njega provode. Opisi su preuzeti s mrežnih stranica Agencije za mobilnost i programe EU, na kojima se mogu pronaći detaljniji opisi i dodatne informacije.¹⁰

Program **Erasmus+: Mladi na djelu** teži jačanju kvalitete rada s mladima i neformalnog učenja za mlade osobe u Europi. Mladima i osobama koje rade s mladima nudi mogućnosti mobilnosti čija je svrha učenje diljem Europe i izvan nje, mogućnost razvijanja vlastitih interpersonalnih vještina te povećanje zapošljavanja s pomoću različitih oblika suradnje, osposobljavanja i umrežavanja unutar Europe i izvan nje. Također nudi mogućnosti razvoja inovativnih pristupa i razmjena najboljih praksa.

U sklopu **Ključne aktivnosti 1 (KA1) – Mobilnost u svrhu učenja za pojedince** program Erasmus+ nudi mladima i osobama koje rade s mladima mogućnosti sudjelovanja u inozemnim aktivnostima koje uključuju:

- **Razmjene mladih**
 - Riječ je o aktivnosti koja omogućuje skupinama mladih iz različitih zemalja da se sastanu i zajednički provode program neformalnog učenja koji su samostalno smislile i pripremile prije razmjene.
 - Aktivnost može trajati do 21 dana, a temelji se na transnacionalnoj suradnji između dviju ili više organizacija sudionica iz različitih zemalja i izvan Europske unije.
- **Europsku volontersku službu**
 - Europska volonterska služba omogućuje organizacijama da ugoste mlade volontere iz drugih država, odnosno mladima da određeno vrijeme volontiraju u inozemstvu.
 - Volonterska služba može trajati između dva tjedna i 12 mjeseci, a osim što koristi lokalnim zajednicama u kojima volonteri obavljaju svoju službu, pridonosi svakidašnjem radu organizacija koje ugošćuju volontere te stjecanju novih vještina volontera.
- **Mobilnost osoba koje rade s mladima**
 - Tom se aktivnošću podupire stručno usavršavanje osoba **koje rade s mladima i jačanje kapaciteta organizacija.**
 - Organizacije aktivne u radu s mladima mogu provoditi projekte kao što su međunarodni seminari, osposobljavanja, događanja čija je svrha uspostavljanje

¹⁰ <http://mobilnost.hr/hr/sadrzaj/programi/mladi/erasmus-mladi/>.

kontakta sa sličnim organizacijama iz drugih država, studijski posjeti ili razdoblja promatranja rada u organizacijama u inozemstvu aktivnim u području mladih.

U sklopu **Ključne aktivnosti 2 (KA2) – Suradnja za inovacije i razmjenu dobre prakse** organizacijama mladih i za mlade nude se mogućnosti sudjelovanja u:

- **Strateškim partnerstvima**

→ Organizacije ili neformalne skupine mladih, aktivne u radu s mladima, mogu se prijaviti za dobivanje financijske potpore za projekte suradnje usmjerene prema poboljšanju rada s mladima, promicanju angažiranosti mladih i vrijednosti njihova sudjelovanja u društvenom životu kao aktivnih građana ili promicanju poduzetničkog obrazovanja i socijalnog poduzetništva među mladima.

- **Transnacionalnim inicijativama mladih**

→ Transnacionalna inicijativa mladih oblik je projekta Strateškog partnerstva kojim se potiče razvoj poduzetničkog načina razmišljanja i vještina kako bi se probudila svijest o vrijednostima aktivnog građanstva i potaknulo poduzetništvo (uključujući socijalno poduzetništvo), a zajednički ga provode dvije ili više skupina mladih ljudi iz različitih zemalja.

U sklopu **Ključne aktivnosti 3 (KA3) – Podrška reformi politika** s pomoću aktivnosti **Sastanci mladih i donositelja odluka u području mladih** (Strukturirani dijalog) promiče se aktivno sudjelovanje mladih u demokratskom životu te se potiče rasprava o temama koje se odnose na mlade i o prioritetima utvrđenim u procesu Strukturiranog dijaloga i obnovljenom političkom okviru u području mladih. Projekti u sklopu Strukturiranog dijaloga mogu biti u obliku sastanaka, konferencija, savjetovanja i događanja kojima se povezuju mladi i donositelji odluka.

Posljednja aktivnost programa Erasmus+: Mladi na djelu odnosi se na **Aktivnosti transnacionalne suradnje**. Riječ je o suradnji između nacionalnih agencija koje provode program Erasmus+. Te aktivnosti nisu projekti u klasičnom smislu te riječi, već su posrijedi jednokratni oblici mobilnosti unutar kojih se pruža potpora za kvalitetnu pripremu i provedbu projekata potencijalnim i postojećim korisnicima programa s pomoću međunarodnih aktivnosti (osposobljavanja, seminara, studijskih posjeta).

U sklopu programa Erasmus+: Mladi na djelu nude se mogućnosti sudjelovanja mladim osobama u dobi od 13 do 30 godina, organizacijama mladih i za mlade sa sjedištem u EU-u i izvan EU-a i drugim dionicima s aktivnim interesom za pitanja mladih.

RAY istraživanjem ne analiziraju se svi projekti provedeni u sklopu programa Erasmus+: Mladi na djelu, već samo KA1 projekti: Razmjene mladih (*Youth Exchanges* – **YOUTH-EXCH**), projekti Europske volonterske službe (**YOUTH-VOL**) i Mobilnost osoba koje rade s mladima (*Mobility of Youth Workers* – **YOUTH-TNYW**), KA3 – Sastanci mladih i donositelja odluka u području mladih (*Meetings between young people and policy makers*) koji mogu biti međunarodni (**YOUTH-TRANSNATIONAL**) i nacionalni (**YOUTH-NATIONAL**) te naposljetku Aktivnosti transnacionalne suradnje (*Transnational Cooperation Activities* – **TCA**).

4. METODOLOGIJA

Kao što je spomenuto, u sklopu RAY mreže provode se tri istraživanja. Općenito je metodološko obilježje istraživanja u RAY mreži to da se u njima primjenjuje kombinirani pristup kvantitativnih i kvalitativnih metoda društvenih znanosti uz upotrebu pretestiranja (probnog ispitivanja) i posttestiranja te ispitivanja različitih dionika u projektima (sudionika, voditelja, zaposlenika organizacija u projektima kojima je financiranje odobreno, ali i onih kojima financiranje nije odobreno). Također se izvode studije slučaja pojedinih projekata, intervjui i fokus-skupine s različitim sudionicima uključenim u projekte i drugim dionicima koji rade u tom području, ali izvan projekata (u ulozi kontrolne skupine).¹¹

Daljnji razvoj Standardiziranih anketa (*Standard Surveys*) koji je počeo u sklopu vrednovanja programa Mladi na djelu (2007. – 2013.) jedan je od osnovnih ciljeva RAY istraživanja. Riječ je o združenoj aktivnosti svih partnera u RAY mreži. Rezultati prikupljeni tom metodom prikazuju se u ovom izvještaju.

4.1. NACRT ISTRAŽIVANJA

Nacrt istraživanja preuzet je iz službenog opisa RAY-MON nacrta istraživanja.¹² Kako bi se odgovorilo na navedena istraživačka pitanja, istraživanje je utemeljeno na rezultatima **internetske ankete** koju su ispunjavali sudionici i voditelji projekata E+MnD. Prednosti primjene internetske ankete vidljive su zbog sljedećih razloga:

- sudionici u projektima E+MnD anketiraju se u razdoblju od dva mjeseca ili dulje nakon završetka projekta kako bi se osigurao refleksivniji i objektivniji uvid u njihova iskustva i učinak projekta. To podrazumijeva da će se u slučaju međunarodnih suradnji sudionici vratiti u svoje zemlje, pa bi ih bilo teže anketirati osobno ili uključiti u grupne rasprave;
- višezjezična internetska anketa omogućuje velikom broju ispitanika ispunjavanje ankete na njihovu materinskom jeziku (ili na stranom jeziku koji dovoljno razumiju);
- anketiranje sudionika i voditelja projekata E+MnD s pomoću dva različita, ali smisleno povezana anketna upitnika omogućuje triangulaciju odgovora¹³, što je posebno vezano uz

¹¹ Izvor: <http://www.researchyouth.net/how/>, usp. Fennes, H. i sur. (2012). *Exploring Youth in Action: Effects and outcomes of the Youth in Action Programme from the perspective of project participants and project leaders – Transnational analysis 2011*. Innsbruck.

¹² RAY research project: *Research-based Analysis and Monitoring of Erasmus+: Youth in Action – Overall design* (http://www.researchyouth.net/wp-content/uploads/2013/07/Eplus_YiA_Monitoring.pdf).

¹³ Triangulacija odgovora omogućuje pristup pojedinom problemu iz različitih kutova te se na taj način stvara višedimenzionalni prikaz pojedinog istraživnog problema. Uz odgovore sudionika i voditelja E+MnD projekata, u obzir se uzimaju i učinci na širu lokalnu zajednicu i organizacije, a isto se tako dobiveni rezultati mogu razmatrati u odnosu prema postojećem zakonodavnom okviru zemlje u kojoj je provedeno istraživanje.

percepciju učinaka usporedbom samopercepcije sudionika i vanjske percepcije voditelja projekata.

U sklopu RAY istraživanja predviđeno je da se anketa provodi redovito u ciklusima od barem dvije godine tijekom trajanja cijelog programa (2014. – 2020.) te da njezino provođenje počne 2015. Kako bi se stekli komparativni uvidi u iskustva i procjene učinaka, sudionici i voditelji projekata pozivaju se da se uključe u istraživanje u razdoblju od dva do deset mjeseci nakon završetka projekta. Svaki ciklus anketiranja uključuje reprezentativan uzorak projekata koji su financirani tijekom jedne godine. U ovom se izvještaju prikazuju rezultati vezani uz prvi ciklus anketiranja, a on je uključivao projekte koji su završili u 2015. Istodobno je uz nacionalne izvještaje koje pripremaju članice RAY mreže u pripremi i međunarodni, odnosno transnacionalni izvještaj, a njegovo je publiciranje planirano početkom 2017. Podaci prikupljeni internetskim anketama mogu biti upotpunjeni provedbom kvalitativnih istraživanja na nacionalnoj ili međunarodnoj razini.

U sljedećim ciklusima nastaviti će se razvoj i primjena postojećih istraživačkih instrumenata uz stvaranje novih, dodatnih studija koje bi trebale omogućiti analizu i uspoređivanje zemalja na temelju detaljnije definiranih obilježja uključenih zemalja i odrednica reprezentativnosti uključenih sudionika. Rezultati tih novih studija i istraživanja mogli bi pridonijeti razvijanju teorijskih modela vezanih uz rad u području mladih i učenje o mobilnosti mladih u Europi. Na kraju trećeg ciklusa planira se longitudinalna analiza i komparacija rezultata triju provedenih ciklusa vrednovanja i praćenja provedbe projekata u sklopu programa E+MnD.

4.2. PROVEDBA ISTRAŽIVANJA

Podaci koji se prikazuju u ovom izvještaju prikupljeni su s pomoću višejezičnih internetskih anketa provedenih na 25 jezika u sklopu RAY mreže u razdoblju od listopada 2015. do travnja 2016. Ankete su bile namijenjene sudionicima i voditeljima, odnosno članovima tima uključenim u projekte financirane u sklopu programa Europske unije Erasmus+: Mladi na djelu (2014. – 2020.). Ovaj istraživački projekt razvili su istraživači Instituta za obrazovne znanosti Sveučilišta u Innsbrucku i Instituta za generacijske i obrazovne znanosti u Austriji u suradnji s partnerima iz RAY mreže.

Kako bi se odredio reprezentativan uzorak projekata te pristupilo odabranim ispitanicima iz opće baze programa Erasmus+, tj. iz sustava pod nazivom *Mobility tool*, preuzeti su podaci vezani uz projekte Mladi na djelu. Svi sudionici programa Erasmus+ upisuju u sustav bitne podatke o projektu te podnose završno izvješće. Upisuju se i podaci o sudionicima projekta te njihove e-adrese. Provedbu ankete koordinirali su glavni koordinatori projekta iz Instituta za obrazovne znanosti Sveučilišta u Innsbrucku. Platforma *LimeSurvey* upotrijebljena je za pripremu i provedbu internetske ankete.¹⁴ Prema unaprijed definiranom uzorku ankete su odaslane u dva kruga. Unutar prvoga kruga potkraj listopada 2015. upućen je poziv za sudjelovanje u anketi sudionicima u projektima E+MnD, a sredinom siječnja 2016. i voditeljima tih projekata. U tom su krugu odabrani sudionici i voditelji projekata koji su završili između 1. siječnja i 31. srpnja 2015. Prvi je poziv unutar drugoga kruga anketiranja upućen sudionicima projekata u ožujku 2016., a voditeljima u travnju 2016. Drugi je krug uključivao sudionike i voditelje projekata koji su završili

¹⁴ Više informacija o platformi *LimeSurvey* može se naći na <https://www.limesurvey.org/>.

između 1. srpnja i 31. prosinca 2015. U oba je kruga poslan po jedan podsjetnik za ispunjavanje ankete. U prvom je krugu anketa odaslana na ukupno 1660 adresa (zajedno za sudionike i voditelje projekata), a u drugom krugu na 969 adresa (zajedno za sudionike i voditelje projekata).

Ankete su strukturom obuhvaćale različite aspekte provedbe projekta te procjene učinaka sudjelovanja u projektima na sposobnosti, vještine, znanja i druge kompetencije sudionika i voditelja projekata E+MnD.

4.3. STRUKTURA UZORAKA

U provedbi istraživanja primijenjena je standardizirana procedura uzorkovanja kako bi se osigurala usporedivost odgovora među različitim zemljama i između dva poduzorka. U manjim je zemljama bilo potrebno obuhvatiti veće uzorke ispitanika kako bi se mogli usporediti s većim zemljama uz dodatno određivanje (ponderiranje) različitih veličina uzoraka u transnacionalnim analizama. Pri definiranju uzoraka pazilo se na to da se izbjegne preklapanje uzoraka između tri RAY istraživanja, odnosno jedna je osoba mogla pristupiti samo jednom istraživanju.

Inicijalni uzorak za Hrvatsku u RAY istraživanju uključuje **280** voditelja projekata E+MnD te **1475** sudionika u tim projektima pri čemu je važno naglasiti da uzorak sudionika nije statistički reprezentativan za populaciju mladih ljudi općenito.¹⁵

Tablica 4.1. Struktura uzorka prema tipu aktivnosti definiranom u RAY istraživanju

Ključna aktivnost	Tip aktivnosti		Sudionici u projektima	Voditelji projekata
	Naziv	Akronim	N	N
KA1	Razmjene mladih (<i>Youth Exchanges</i>)	YOUTH-EXCH-T*	225	56
		YOUTH-EXCH-P**	585	159
	Europske volonterske službe (<i>European Voluntary Service</i>)	YOUTH-VOL-T	10	-
		YOUTH-VOL-P	23	10
	Mobilnost osoba koje rade s mladima (<i>Mobility of Youth Workers</i>)	YOUTH-TNYW-T	136	18
		YOUTH-TNYW-P	256	30
Posjet čija je svrha planiranje aktivnosti (<i>Advanced Planning Meeting</i>)	YOUTH-APV-EXCH	14	-	
KA3	Sastanci mladih i donositelja odluka u području mladih (<i>Meetings between young people and policy makers</i>)	YOUTH-TRANS	76	5
		YOUTH-NATIONAL	76	2
Aktivnosti transnacionalne suradnje (<i>Transnational Cooperation Activities</i>)	TCA	74	-	
	UKUPNO	1475	280	

* T – Partner Countries ; ** P – Programme Countries

Struktura ispitanika prema tipu aktivnosti projekta u kojem su sudjelovali, definiranom u RAY istraživanju, prikazana je u tablici 4.1. Radi bolje usporedbe, u daljnjim su analizama, u kojima bi

¹⁵ Reprezentativnost ispitanika za populaciju mladih (13 – 30 godina) u zemljama u kojima se provodi RAY istraživanje uskoro će postati tema jedne od posebnih studija i istraživanja.

se osigurao veći broj ispitanika po kategoriji, neke od kategorija aktivnosti združene (spojene su kategorije unutar pojedinih aktivnosti koje se odnose na različitu ulogu zemalja (T – *Partner Countries* (partnerske zemlje) i P – *Programme Countries* (programske zemlje)), a neke su izbačene iz pojedinog uzorka zbog metodološke neutemeljenosti uključivanja pojedinih sudionika u pojedini uzorak (tablica 4.2.). Drugim riječima, u uzorak sudionika u projektima E+MnD nisu uključeni ispitanici koji su sudjelovali u posjetima čija je svrha bila planiranje aktivnosti (YOUTH-APV-EXCH) jer se sudjelovanje na sastancima i posjeti ne mogu svesti na istu razinu sudjelovanja u projektu niti se može procijeniti učinak sudjelovanja u projektu oko kojega su bila formulirana pitanja u upitniku samo na temelju sudjelovanja u pripremnim sastancima. Stoga **finalni uzorak sudionika u projektima E+MnD uključuje 1461 ispitanika.**

Nadalje, u uzorak voditelja projekata E+MnD nisu uključeni ispitanici koji su prema tipu aktivnosti raspoređeni u kategorije Y-VOL i Y-(TRANS)NAT jer se u te aktivnosti inicijalno nisu mogli uključiti voditelji projekata (što potvrđuje i njihov izrazito mali broj). Povod njihovu uključivanju obrazložen je u sklopu RAY istraživanja statusom „pratitelja na putovanju” što prema našoj procjeni nije prikladan temelj za procjenu učinaka sudjelovanja u projektu iz perspektive njegova voditelja. S druge strane, iz uzorka voditelja projekata E+MnD isključeni su i ispitanici koji su na pitanje o svojoj ulozi u projektu upisali da su bili njegovi sudionici, a ne voditelji.¹⁶ Takvih je ispitanika u ukupnom uzorku bilo 13. Tim se intervencijama nastojalo osigurati provođenje analiza isključivo na odgovarajućem profilu ispitanika. Stoga **konačni uzorak voditelja projekata E+MnD uključuje 252 ispitanika.**

Skraćena verzija kategorizacije tipova aktivnosti te akronimi prikazani u tablici 4.2. upotrijebljeni su u svim daljnjim analizama i pri usporedbi ispitanika na temelju tipova aktivnosti. Pri usporedbama sudionika u projektima E+MnD uspoređuje se pet kategorija, a kod voditelja projekata E+MnD dvije kategorije prema tipu aktivnosti.

Tablica 4.2. Finalna struktura uzorka prema tipu aktivnosti

	Sudionici u projektima		Voditelji projekata	
	N	%	N	%
Y-EXCH	810	55,4	209	82,9
Y-VOL	33	2,3	-	-
Y-TNYW	392	26,8	43	17,1
Y-(TRANS)NAT	152	10,4	-	-
TCA	74	5,1	-	-
UKUPNO	1461	100,0	252	100,0

Kao što se može uočiti u prikazanim podacima, najveći postoci sudionika i voditelja projekata vezani su uz projekte KA1 – Razmjene mladih (Y-EXCH). Druga kategorija po zastupljenosti u uzorku sudionika u projektima (s obzirom na to da se među voditeljima uspoređuju samo dvije kategorije) odnosi se na KA1 – Mobilnost osoba koje rade s mladima (Y-TNYW). Najmanje su zastupljeni sudionici u projektima Europske volonterske službe (Y-VOL) i Aktivnostima

¹⁶ Podaci vezani uz to pitanje nalaze se u 5. poglavlju Rezultati, prikaz 5.1.

transnacionalne suradnje (TCA). Važno je napomenuti da su u analizama spojene kategorije KA3 – Sastanci mladih i donositelja odluka u području mladih na nacionalnoj i međunarodnoj, odnosno transnacionalnoj razini u kategoriju pod nazivom Y-(TRANS)NAT.

Uloga Hrvatske u projektima u kojima su sudjelovali ispitanici iz obaju uzoraka i zastupljenost hrvatskog jezika kao glavnog jezika u projektu prikazane su u tablicama 4.3. i 4.4. Vidljivo je da je u oba uzorka Hrvatska u većim udjelima sudjelovala kao zemlja domaćin nego kao zemlja pošiljatelj. Taj je udio nešto veći među voditeljima projekata nego među sudionicima. Međutim, visoki postoci koji se odnose na Hrvatsku kao zemlju domaćina i zemlju pošiljatelja upućuju na to da je u nekim projektima Hrvatska bila i zemlja domaćin i zemlja pošiljatelj (što je potvrđeno krostabulacijskom analizom prema kojoj Hrvatska istodobno ima obje uloge u 22 % uzoraka) i u njima je (no ne isključivo) hrvatski jezik bio glavni jezik projekta.¹⁷ Nadalje, Hrvatska je u 61 – 63 % slučajeva financirala provedbu projekta, a hrvatski je jezik kao glavni jezik zastupljen u ukupno 7 – 8 % projekata.

Tablica 4.3. Uloga Hrvatske i hrvatskog jezika u projektima E+MnD – uzorak sudionika u projektima

Sudionici u projektima prema tipu aktivnosti							
	Ukupno		Y-EXCH	Y-VOL	Y-TNYW	Y-(TRANS) NAT	TCA
	N	%*					
Hrvatska kao zemlja pošiljatelj	832	56,9	53,0 %	21,2 %	56,9 %	89,5 %	50,0 %
Hrvatska kao zemlja domaćin	931	63,7	64,9 %	78,8 %	48,2 %	93,4 %	64,9 %
Hrvatska kao zemlja koja je financirala provedbu projekta	887	60,7	61,6 %	78,8 %	46,9 %	94,1 %	47,3 %
Hrvatski jezik kao glavni jezik projekta	100	6,8	3,5 %	63,6 %	0,0 %	33,6 %	0,0 %

* postoci u odnosu prema ukupnom broju sudionika u projektima E+MnD

Tablica 4.4. Uloga Hrvatske i hrvatskog jezika u projektima E+MnD – uzorak voditelja projekata

Voditelji projekata prema tipu aktivnosti				
	Ukupno		Y-EXCH	Y-TNYW
	N	%*		
Hrvatska kao zemlja pošiljatelj	133	52,8	49,3 %	69,8 %
Hrvatska kao zemlja domaćin	173	68,7	68,9 %	67,4 %
Hrvatska kao zemlja koja je financirala provedbu projekta	159	63,1	62,2 %	67,4 %
Hrvatski jezik kao glavni jezik projekta	19	7,5	9,1 %	0,0 %

* postoci u odnosu prema ukupnom broju voditelja projekata E+MnD

¹⁷ U uzorku sudionika u E+MnD projektima u 74 % projekata u kojima se hrvatski jezik primjenjuje kao glavni Hrvatska je zemlja pošiljatelj, a u 91 % takvih projekata ona je zemlja domaćin. U uzorku voditelja E+MnD projekata u kojima se hrvatski jezik primjenjuje kao radni Hrvatska je u 63 % projekata zemlja pošiljatelj, a u 84 % projekata zemlja domaćin.

4.4. STATISTIČKE METODE I POSTUPCI

Budući da je u istraživanju primijenjena metoda ankete te je u anketnim upitnicima većina pitanja bila zatvorenog tipa, podaci su analizirani programskim alatom koji odgovara kvantitativnim obradama i statističkim analizama. Ispitanicima je u većini zatvorenih pitanja bila ponuđena četverostupanjska ljestvica odgovora (1 – uopće se ne slažem, 2 – ne slažem se, 3 – slažem se, 4 – potpuno se slažem)¹⁸. Upotreba drukčijih ljestvica odgovora posebno je naznačena pri opisu rezultata. U obradama kvantitativnih podataka u programskom paketu SPSS¹⁹ primjenjivale su se univarijatne (deskripcije indikatora upotrebljivanih u upitniku) i bivarijatne analize (t-test, ANOVA) kojima se ispituju odnosi i veze između indikatora i tipova projektnih aktivnosti. Primijenjena je i multivarijatna regresijska analiza s pomoću koje je ispitan učinak različitih odabranih sociodemografskih i kontekstualnih indikatora na procjenu sposobnosti, vještina, znanja i drugih kompetencija proizišlih iz projekta.

Dva su pitanja o percepciji Strukturiranog dijaloga s mladima, uključena u upitnik za sudionike u projektima E+MnD u obliku otvorenih pitanja, obrađena s pomoću kvalitativne metode u programu Atlas.ti.²⁰ Ta je analiza podrazumijevala metodu otvorenoga kodiranja nakon čega su razvijene deskriptivne kategorije. Rezultati toga segmenta upitnika za sudionike prikazani su u prilogu 7.2.

¹⁸ U nekim je slučajevima ta ljestvica uključivala i petu kategoriju odgovora „nemam stav / ne mogu procijeniti”.

¹⁹ *Statistical Package for the Social Sciences* (analitički softver kompanije IBM SPSS).

²⁰ *ATLAS.ti: The Qualitative Data Analysis & Research Software* (analitički softver kompanije ATLAS.ti Scientific Software Development GmbH).

5. REZULTATI

Rezultati provedbe RAY istraživanja u Hrvatskoj kojim se analiziraju projekti ostvareni u sklopu programa Erasmus+: Mladi na djelu u 2015. prikazuju se u dvije cjeline vezane uz dva uzorka ispitanika koji su u sklopu istraživanja ispunjavali različite upitnike. Prva se cjelina odnosi na podatke prikupljene upitnikom za voditelje projekata, a druga na podatke prikupljene upitnikom za sudionike u projektima Erasmus+: Mladi na djelu.

Rezultati se prema različitim segmentima upitnika najprije prikazuju za sve ispitanike uključene u pojedini uzorak, a zatim prema tipu aktivnosti projekta²¹ kako bi se pružio detaljniji uvid u postojeće razlike između tipova projekata. Statistička značajnost razlike među aktivnostima posebno je provjerena t-testom i analizom varijance (ANOVA).²²

5.1. REZULTATI VODITELJA PROJEKATA E+MnD

Rezultati dobiveni analizama podataka prikupljenih upitnicima za voditelje projekata E+MnD strukturirani su u nekoliko tematskih cjelina. Na samom početku prikazuje se sociodemografski profil ispitanika kako bi se stekao uvid u karakteristike osoba koje su uključene u istraživanje u ulozi voditelja projekata. Slijede podaci o općim obilježjima projekata koje su vodili te njihovoj ulozi u provedbi pojedinog projekta. Nakon toga analizira se percepcija različitih segmenata vezanih uz provedbu projekata kao što su procjena sposobnosti, vještina i rezultata projekata te njihovi učinci na različite dionike uključene u prijavu i izvedbu projekata. Dodatno se analizira i uloga organizacije u provođenju projekata u sklopu programa Erasmus+: Mladi na djelu. Na kraju ovoga potpoglavlja navode se rezultati regresijske analize s pomoću koje su se testirali učinci različitih sociodemografskih karakteristika voditelja projekata i kontekstualnih indikatora na percepciju pojedinih segmenata vezanih uz provedbu i učinke sudjelovanja u projektima.

5.1.1. Sociodemografski profil voditelja projekata E+MnD

Kako bi se odredio sociodemografski profil voditelja projekata E+MnD, analizirani su neki općeniti pokazatelji njihovih sociodemografskih i socioekonomskih karakteristika te pokazatelji vezani uz zemlju podrijetla, jezik i manjinski status ispitanika. Kao što je vidljivo u tablici 5.1., kao voditelji projekata u nešto su većem postotku uključene ispitanice (otprilike 54 %), a pritom je nešto veći udio njih zabilježen u projektima koji se odnose na mobilnost osoba koje rade s mladima (Y-TNYW).

Prema dobi najveći je udio (gotovo 70 %) ispitanika u kategoriji od 26 do 40 godina pri čemu je prosječna dob svih voditelja projekata 34 godine. Nešto je veći postotak najzastupljenije

²¹ Aktivnosti su detaljnije opisane u 3. poglavlju: Ukratko o programu Erasmus+: Mladi na djelu.

²² Rezultati t-testa i analize varijance komentiraju se u tekstu rezultata, a tablično su prikazani u prilogu 7.3.

kategorije prema postignutom obrazovanju. Naime, 77 % voditelja projekata kao najviši je stupanj obrazovanja završilo višu školu (na postsekundarnoj, odnosno tercijarnoj razini) ili fakultet. Na pitanje o zaposlenju izvan institucije koja je provodila projekt ispitanici su mogli dati više odgovora – četvrtina voditelja projekata označila je da je zaposlena uz puno radno vrijeme u nekoj drugoj organizaciji ili kod nekog drugog poslodavca, a nešto manje od četvrtine ispitanika označilo je da je još uvijek u sustavu obrazovanja. Jedanaest posto ispitanika navodi da je nezaposleno, a 18 % volontira u nekoj drugoj organizaciji.

Tablica 5.1. Sociodemografske karakteristike voditelja projekata E+MnD

		Tip aktivnosti		
		Ukupno	Y-EXCH	Y-TNYW
Spol	ženski	53,6 %	52,6 %	58,1 %
	muški	45,6 %	47,4 %	37,2 %
Dob	25 godina ili mlađi	12,3 %	12,9 %	9,3 %
	26 – 40 godina	69,4 %	66,5 %	83,7 %
	41 – 55 godina	13,1 %	15,3 %	2,3 %
	56 godina ili stariji	4,8 %	4,8 %	4,7 %
Obrazovanje	više osnovno obrazovanje (osam razreda osnovne škole)	0,4 %	0,5 %	0,0 %
	srednje tehničko i srodno obrazovanje koje priprema polaznike za tržište rada	4,4 %	4,8 %	2,3 %
	trogodišnje ili četverogodišnje srednjoškolsko obrazovanje	7,1 %	6,2 %	11,6 %
	strukovni programi nakon srednjeg obrazovanja koji se ne ubrajaju ni u više ni u visoko obrazovanje	2,8 %	3,3 %	0,0 %
	razina sveučilišta, veleučilišta, visoke škole na postsekundarnoj, odnosno tercijarnoj razini	77,0 %	75,6 %	83,7 %
Zaposlenje izvan organizacije koju predstavlja u projektu	zaposlen/zaposlena uz puno radno vrijeme (u nekoj drugoj organizaciji / kod drugog poslodavca)	25,8 %	25,4 %	27,9 %
	zaposlen/zaposlena uz nepuno radno vrijeme (u nekoj drugoj organizaciji / kod drugog poslodavca)	7,9 %	9,1 %	2,3 %
	samozaposlen/samozaposlena	9,5 %	9,6 %	9,3 %
	nezaposlen/nezaposlena	11,1 %	10,5 %	14,0 %
	volonter/volonterka (u nekoj drugoj organizaciji)	17,9 %	17,2 %	20,9 %
	stažist/stažistica, odnosno pripravnik/pripravnica (u nekoj drugoj organizaciji)	2,8 %	2,9 %	2,3 %
	u sustavu obrazovanja ili osposobljavanja	22,2 %	22,5 %	20,9 %
	obavlja neplaćene poslove (npr. brine se o djeci, rođacima, kućanstvu i sl.).	4,4 %	4,3 %	4,7 %

Kada se analizira zemlja boravišta u vrijeme provođenja projekta iz tablice 5.2., vidljivo je da nešto više od 56 % voditelja projekata živi u Hrvatskoj U usporedbi s ostalim zemljama nešto su veći udjeli ispitanika (3 – 5 %) iz Italije, Rumunjske, Slovenije i Makedonije, a iz ostalih je zemalja do 2 % ispitanika (najčešće je riječ o jednom ili dva voditelja projekata). Slični rezultati dobiveni su i za materinski jezik pri čemu hrvatski kao materinski navodi 46 % voditelja projekata, a još su zastupljeni engleski, makedonski, rumunjski, slovenski i talijanski jezik. U ovom je kontekstu

važno spomenuti kako je 9 % voditelja projekata istaknulo da pripada nekoj od kulturnih/vjerskih/jezičnih manjina ili je imigrantskog podrijetla.²³

Tablica 5.2. Zemlja boravišta/podrijetla i materinski jezik voditelja projekata E+MnD

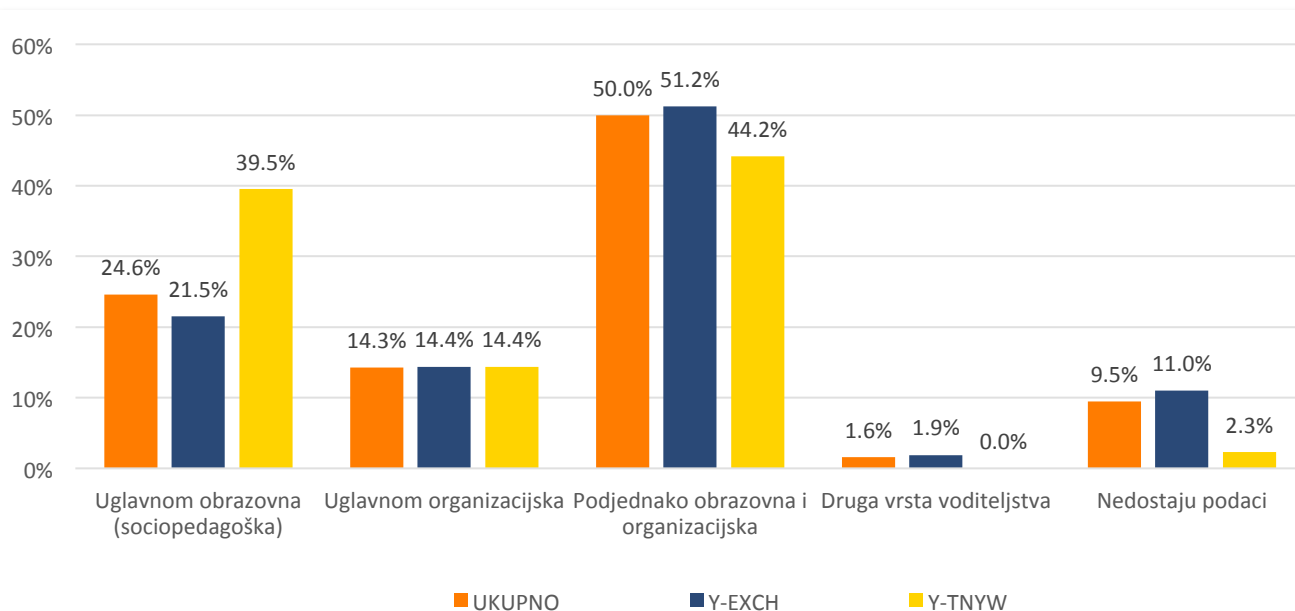
Zemlja boravišta/podrijetla			Materinski jezik		
	N	%		N	%
Albanija	2	0,8	albanski	2	0,8
Armenija	1	0,4	armenski	1	0,4
Austrija	3	1,2	azerbajdžanski	1	0,4
Azerbajdžan	1	0,4	bošnjački	4	1,6
Bosna i Hercegovina	2	0,8	bugarski	5	2,0
Bugarska	4	1,6	češki	4	1,6
Cipar	1	0,4	engleski	11	4,4
Crna Gora	1	0,4	finski	3	1,2
Finska	5	2,0	francuski	2	0,8
Francuska	4	1,6	grčki	7	2,8
Grčka	6	2,4	gruzijski	2	0,8
Gruzija	3	1,2	hrvatski	116	46,0
Hrvatska	143	56,7	letonski	1	0,4
Italija	9	3,6	litavski	1	0,4
Letonija	1	0,4	mađarski	3	1,2
Litva	1	0,4	makedonski	13	5,2
Makedonija (FYROM)	13	5,2	malteški	1	0,4
Malta	1	0,4	njemački	2	0,8
Moldavija	2	0,8	poljski	5	2,0
Njemačka	1	0,4	portugalski	2	0,8
Norveška	1	0,4	romski	1	0,4
Poljska	2	0,8	rumunjski	11	4,4
Portugal	3	1,2	ruski	3	1,2
Češka	5	2,0	slovački	1	0,4
Rumunjska	11	4,4	slovenski	15	6,0
Ruska Federacija	1	0,4	španjolski	4	1,6
Slovačka	3	1,2	srpski	5	2,0
Slovenija	9	3,6	talijanski	8	3,2
Španjolska	2	0,8	turski	1	0,4
Švedska	1	0,4	neki drugi jezik	2	0,8
Turska	2	0,8			
Ujedinjeno Kraljevstvo	7	2,8			
Ukrajina	1	0,4			

²³ Među 16 ispitanika koji pripadaju nekoj od manjina 9 je pripadnika autohtone manjine u zemlji, 11 pripadnika etničke ili kulturne manjine, 6 pripadnika vjerske manjine, 1 pripadnik jezične manjine, 4 imigranta prve generacije te 2 imigranta druge generacije. Pritom je važno napomenuti da se moglo označiti više manjinskih skupina, pa tako neki ispitanici istodobno pripadaju, primjerice, vjerskoj i etničkoj ili kulturnoj manjini.

5.1.2. Uloga, uključenost i prethodna iskustva sudjelovanja u projektima E+MnD

Već je pri opisu uzorka navedeno da je veći udio voditelja bio vezan uz projekte razmjene mladih – Y-EXCH (83 %), a preostali voditelji vežu se uz projekte mobilnosti osoba koje rade s mladima (Y-TNYW).²⁴ Pritom su ispitanici većinom imali dvostruku ulogu u vođenju projekta (prikaz 5.1.), podjednako obrazovnu i organizacijsku (50 % voditelja projekata). Nešto manje od četvrtine ispitanika navelo je da je njihova uloga bila većinom obrazovna, a otprilike 14 % voditelja istaknulo je da je njihova uloga bila uglavnom organizacijska. Nešto su češće obrazovnu (sociopedagošku) ulogu navodili voditelji projekata Y-TNYW, a nešto je veći postotak voditelja projekata Y-EXCH isticao podjednako obrazovnu i organizacijsku ulogu.²⁵

Prikaz 5.1. Uloga voditelja projekata E+MnD

Oblici ugovornog reguliranja uključenosti u projekte prikazani u tablici 5.3. pokazuju da je najveći postotak voditelja bio uključen u projekte na dobrovoljnoj, odnosno neplaćenju osnovi (66 %). Nešto veći udio odnosi se još na regulaciju na temelju ugovora o radu na neodređeno vrijeme u organizaciji u kojoj je ispitanik bio zaposlen prije početka i nakon završetka projekta (ukupno 16 %) od čega ih je 13,5 % zaposleno uz puno radno vrijeme, a 3 % uz nepuno radno vrijeme.

²⁴ U daljnjim se analizama uspoređuju te dvije kategorije ispitanika te se provjerava postoje li među njima statistički značajne razlike u odgovorima.

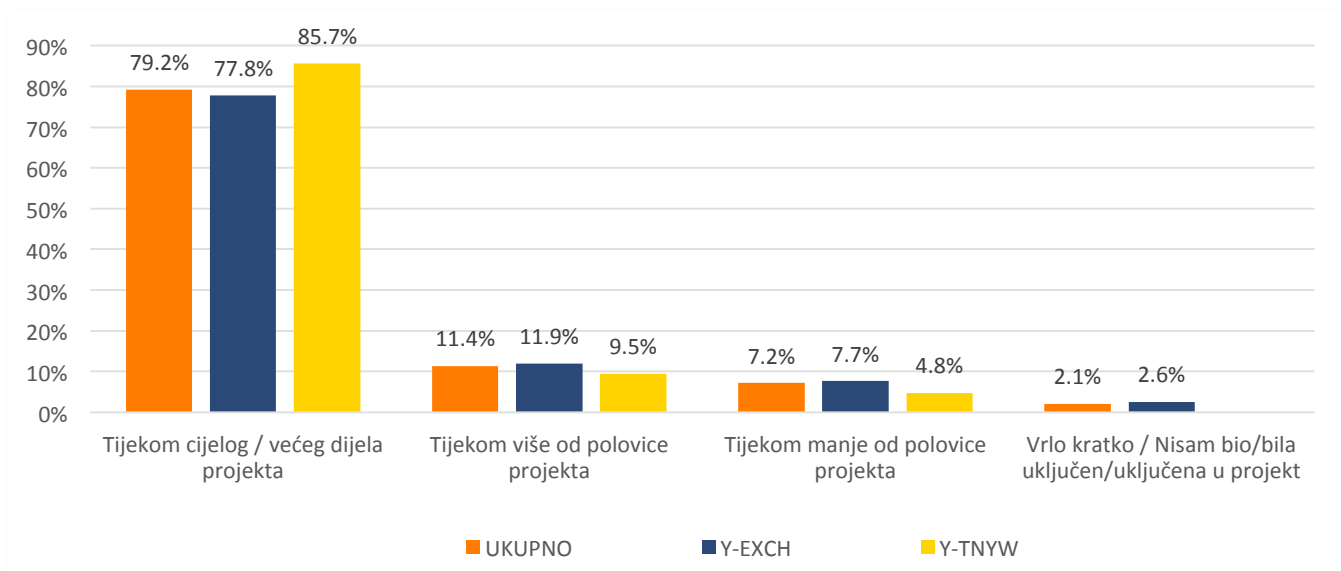
²⁵ U obliku otvorenog odgovora na to je pitanje nekoliko ispitanika odgovorilo da su bili samo sudionici projekta, a ne i njihovi voditelji, pa su oni isključeni iz svih analiza.

Tablica 5.3. Ugovorni oblik uključenosti u projekt

Uključenost u projekt:	Tip aktivnosti		
	Ukupno	Y-EXCH	Y-TNYW
na dobrovoljnoj, neplaćenju osnovi	66,3 %	71,8 %	39,5 %
na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme, uz puno radno vrijeme (bio sam zaposlen / bila sam zaposlena samo na projektu)	1,6 %	0,5 %	7,0 %
na temelju ugovora o radu na neodređeno vrijeme, uz puno radno vrijeme (u svojoj sam organizaciji bio zaposlen / bila zaposlena i prije početka i nakon završetka projekta)	13,5 %	10,5 %	27,9 %
na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme, uz nepuno radno vrijeme (bio sam zaposlen / bila sam zaposlena samo na projektu)	2,0 %	1,9 %	2,3 %
na temelju ugovora o radu na neodređeno vrijeme, uz nepuno radno vrijeme (u svojoj sam organizaciji bio zaposlen / bila zaposlena i prije početka i nakon završetka projekta)	2,8 %	1,9 %	7,0 %
kao samozaposlena osoba (bio sam samozaposlen / bila sam samozaposlena tijekom trajanja projekta)	1,6 %	1,0 %	4,7 %
na temelju pripravničkog staža	1,2 %	1,4 %	
ostalo (autorski ugovor, drugi posebni ugovori)	3,2 %	2,0 %	9,3 %

Kad je riječ o dužini uključenosti u projekt, većina ispitanika (gotovo 80 %) ističe da su bili uključeni u aktivnosti tijekom cijelog projekta, odnosno tijekom većeg dijela projekta (prikaz 5.2.). Jedanaest posto voditelja projekata ističe da su bili uključeni u više od polovice projekta, a 7 % bilo je uključeno u manje od polovice projekta. Dva posto ispitanika odgovorilo je da su bili vrlo malo uključeni u projektne aktivnosti ili uopće nisu bili uključeni.

Prikaz 5.2. Dužina uključenosti u projekt

Kada se dužina uključenosti u projekt promatra prema tipu projektne aktivnosti, vidljivo je da se nešto više izdvajaju voditelji projekata Y-TNYW koji su u nešto većem udjelu bili uključeni u projekt tijekom njegova trajanja u cijelosti ili u većem dijelu.

Kao najčešći izvor informacija o programu Erasmus+: Mladi na djelu više od 55 % ispitanika navodi organizacije ili udruge mladih.²⁶ Drugi najzastupljeniji izvori informacija jesu prijatelji ili znanci (32 %). Nešto rjeđe (u rasponu od 13 do 17 %) ispitanici kao izvor informacija navode neslužbene skupine mladih, druge organizacije, posao, medije i nacionalnu agenciju za Erasmus+. Među ispitanicima koji su naveli nacionalnu agenciju kao izvor informacija o programu Erasmus+ najviše njih ističe njezine mrežne stranice, izravnu elektroničku korespondenciju te kontakte uživo s predstavnicima agencije.

Tablica 5.4. Izvor informacija o programu Erasmus+: Mladi na djelu

Izvor informacija o programu:	Tip aktivnosti		
	Ukupno	Y-EXCH	Y-TNYW
neslužbena skupina mladih	15,1 %	15,8 %	11,6 %
organizacija ili udruga mladih	55,2 %	50,7 %	76,7 %
centar za mlade	7,5 %	8,6 %	2,3 %
druga vrsta organizacije/udruge	15,5 %	15,8 %	14,0 %
prijatelji/znanci	31,7 %	34,4 %	18,6 %
škola ili ustanova visokog obrazovanja	6,7 %	7,7 %	2,3 %
na poslu (npr. kolege, informacije dostupne na poslu i sl.)	14,7 %	13,9 %	18,6 %
informacije u novinama/časopisima, na radiju, televiziji, internetu	13,1 %	13,9 %	9,3 %
informacije koje sam dobio/dobila od nacionalne agencije za Erasmus+ Mladi na djelu	16,7 %	16,7 %	16,3 %
informacije koje sam dobio/dobila od regionalne agencije / ureda nacionalne agencije za Erasmus+ Mladi na djelu	6,7 %	7,2 %	4,7 %
informacije koje daje Europska komisija (ili ih objavljuje na internetskim stranicama)	9,5 %	8,1 %	16,3 %
mreža Eurodesk	2,8 %	3,3 %	0,0 %
drugi izvori (najčešće: društvene mreže)	2,0 %	2,0 %	2,3 %

Prethodno iskustvo sudjelovanja u projektima u sklopu programa Erasmus+: Mladi na djelu ili prethodnog programa za mlade EU-a (Mladi na djelu 2007. – 2013.) ima gotovo 80 % ispitanika (tablica 5.5.). Pritom je gotovo 50 % ispitanika sudjelovalo u tim projektima kao voditelj, odnosno član projektnog tima, a oko 40 % njih bilo je uključeno kao sudionik projekta. Ukupno gledajući, 21 % ispitanika dosad nije sudjelovao u projektima u sklopu programa za mlade iako je na razini usporedbe prema tipu aktivnosti vidljivo da je taj udio izrazito manji u slučaju voditelja projekata Y-TNYW (5 %). Među ispitanicima koji su prethodno sudjelovali u projektima kao

²⁶ Na ovo su pitanje ispitanici mogli dati više odgovora.

voditelji ili članovi projektnog tima, među kojima se više ističu voditelji projekata Y-TNYW, najveći je udio onih koji su sudjelovali u 3 – 5 projekata i 6 – 10 projekata (tablica 5.6.).

Tablica 5.5. Prijašnja sudjelovanja u projektima u sklopu programa E+MnD ili Mladi na djelu 2007. – 2013.

Sudjelovanje u projektima	Tip aktivnosti		
	Ukupno	Y-EXCH	Y-TNYW
da, kao voditelj projekta / član projektnog tima	47,2 %	41,6 %	74,4 %
da, kao sudionik (uključujući i projekte / tečajeve za osobe koje rade s mladima i voditelje mladih)	42,9 %	41,1 %	51,2 %
ne	21,4 %	24,9 %	4,7 %

Tablica 5.6. Broj projekata u kojima su ispitanici sudjelovali kao voditelji projekta ili članovi projektnog tima (E+MnD) (N_{ukupno}=119)

Broj projekata	Tip aktivnosti		
	Ukupno	Y-EXCH	Y-TNYW
1	10,9 %	11,5 %	9,4 %
2	14,3 %	18,4 %	3,1 %
3 – 5	29,4 %	32,2 %	21,8 %
6 – 10	24,4 %	21,8 %	31,3 %
11 – 15	9,2 %	6,9 %	15,6 %
16 i više	11,8 %	9,2 %	18,8 %

5.1.3. O projektu općenito

U ovom se dijelu izvještaja navode podaci o projektima i projektnim aktivnostima u koje su bili uključeni voditelji projekata E+MnD, a odnose se na trajanje projektnih aktivnosti, glavni jezik projekta, broj uključenih zemalja, teme i procjenu ciljeva projekata. U tablicama 5.7., 5.8. i 5.9. može se vidjeti da je gotovo tri četvrtine projektnih aktivnosti trajalo između 6 i 10 dana, a 22 % ispitanika odgovorilo je da je projektna aktivnost trajala 5 dana ili kraće. Dva posto voditelja projekata Y-EXCH istaknulo je da je projektna aktivnost trajala dva tjedna. U 79 % projekata glavni jezik bio je engleski. Ukupno 8 % ispitanika navelo je da je glavni jezik projekta u kojem su sudjelovali bio hrvatski, a projekti Y-TNYW gotovo su se isključivo provodili na engleskom jeziku. U prosjeku je u jedan projekt bilo uključeno šest zemalja (u projektima Y-TNYW u prosjeku sedam zemalja).

Tablica 5.7. Trajanje projektne aktivnosti

Broj dana	Tip aktivnosti		
	Ukupno	Y-EXCH	Y-TNYW
do 5 dana	22,0 %	22,5 %	19,5 %
6 – 10 dana	74,8 %	73,7 %	85,5 %
11 – 15 dana	3,2 %	1,9 %	-

Tablica 5.8. Glavni jezik projekta

Jezik	Tip aktivnosti		
	Ukupno	Y-EXCH	Y-TNYW
engleski	79,0 %	76,1 %	93,0 %
hrvatski	7,5 %	9,1 %	0,0 %
neki drugi jezik	7,1 %	8,6 %	0,0 %
nepoznato	6,3 %	6,2 %	7,0 %

Tablica 5.9. Prosječan broj zemalja uključenih u projekt

	Tip aktivnosti		
	Ukupno	Y-EXCH	Y-TNYW
Prosječan broj zemalja uključenih u projekt	5,6	5,3	6,9

Teme projekta ponuđene su ispitanicima u upitniku kao pitanje na koje su mogli dati više odgovora, pa su ispitanici na popisu od 23 teme označili sve koje su se obrađivale u projektu. Tablica 5.10. pokazuje udjele u kojima je pojedina tema označena. U jednakim udjelima od 55 % označene su teme „Mladi i rad mladih” te „Neformalno obrazovanje/učenje, informalno učenje”. U neznatno slabijem postotku označena je tema „Kulturološke različitosti” (53 %), a tema „Osobni razvoj” zastupljena je u 44 % slučajeva. Otprilike trećina ispitanika označila je teme „Aktivno građanstvo i sudjelovanje u civilnom društvu i demokratskom životu” i „Uključivanje osoba sa smanjenim mogućnostima i marginaliziranih osoba u društvo”. Najmanje zastupljene teme u projektima bile su „Razvoj politika za mlade” (8 %) i „Politike ili tijela Europske unije” (6 %). Ostale teme većinom su bile prisutne u rasponu od 10 % do 27 %. Sudeći prema tipu aktivnosti, može se uočiti da su teme podjednako zastupljene u oba tipa projekata iako su teme poput „Kulturološke različitosti”, „Diskriminacije”, „Obrazovanja”, „Zdravstva i kvalitete života” nešto zastupljenije u projektima Y-EXCH. Tema „Mladi i rad mladih” očekivano je više zastupljena u projektima Y-TNYW pri čemu je zanimljivo istaknuti da u tim projektima kao glavna tema uopće nisu bile obrađivane „Politike za mlade”.

Tablica 5.10. Glavne teme kojima se projekt bavio

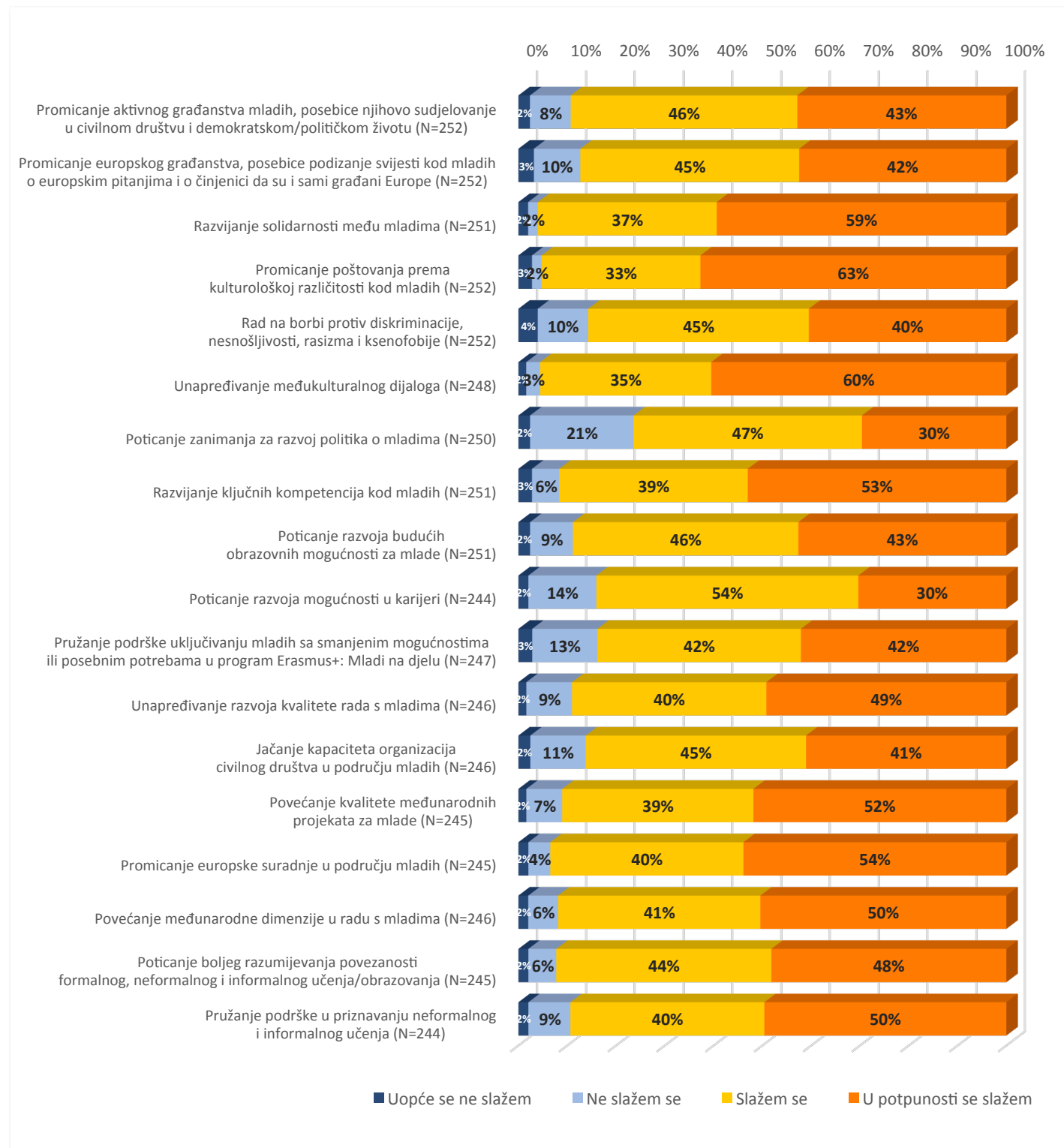
Teme	Tip aktivnosti		
	Ukupno	Y-EXCH	Y-TNYW
1) Europska pitanja	24,6 %	24,9 %	23,3 %
2) Politike ili tijela Europske unije	6,3 %	6,2 %	7,0 %
3) Ljudska prava, temeljna prava	18,3 %	19,6 %	11,6 %
4) Uključivanje osoba sa smanjenim mogućnostima i marginaliziranih osoba u društvo	33,3 %	32,5 %	37,2 %
5) Kulturološke različitosti	52,8 %	56,5 %	34,9 %
6) Diskriminacija i nediskriminacija (vezane uz spol, spolnu orijentaciju, etničko podrijetlo, kulturološka obilježja, vjeru, posebne potrebe, nacionalnost i sl.)	19,4 %	21,1 %	11,6 %
7) Solidarnost s osobama koje su suočene s teškoćama	15,9 %	15,8 %	16,3 %
8) Nenasilje	12,7 %	12,9 %	11,6 %
9) Demokracija	13,1 %	14,4 %	7,0 %
10) Mediji i ICT (informacijska i komunikacijska tehnologija) uključujući društvene mreže i internet	13,5 %	13,4 %	14,0 %
11) Aktivno građanstvo i sudjelovanje u civilnom društvu i demokratskom životu	33,3 %	34,4 %	27,9 %
12) Mladi, rad mladih	54,8 %	52,2 %	67,4 %
13) Politike za mlade	10,3 %	12,4 %	0,0 %
14) Razvoj politika za mlade	7,5 %	7,7 %	7,0 %
15) Ekološka pitanja	16,7 %	17,2 %	14,0 %
16) Održivi razvoj	14,7 %	14,8 %	14,0 %
17) Zdravstvo, kvaliteta života	19,8 %	22,5 %	7,0 %
18) Obrazovanje, osposobljavanje, učenje	26,6 %	28,2 %	18,6 %
19) Neformalno obrazovanje/učenje, informalno učenje	54,8 %	55,0 %	53,5 %
20) Rad, stručni razvoj	17,5 %	17,2 %	18,6 %
21) Poduzetništvo, preuzimanje inicijative	23,8 %	24,4 %	20,9 %
22) Razvoj projekata i upravljanje njima	13,5 %	12,0 %	20,9 %
23) Osobni razvoj	44,4 %	46,4 %	34,9 %

Posljednji analizirani segment ovoga potpoglavlja odnosi se na procjenu projektnih ciljeva. U prikazu 5.3. prikazana je distribucija postotaka na ukupnom uzorku, u prikazu 5.4. prikazane su prosječne vrijednosti procjene slaganja za svaki od ciljeva prema tipu aktivnosti. Razlike u prosječnim stajalištima prema tipu aktivnosti dodatno su provjerene t-testom (rezultati t-testa prikazani su u prilogu 7.3., tablica 7.3.1.).

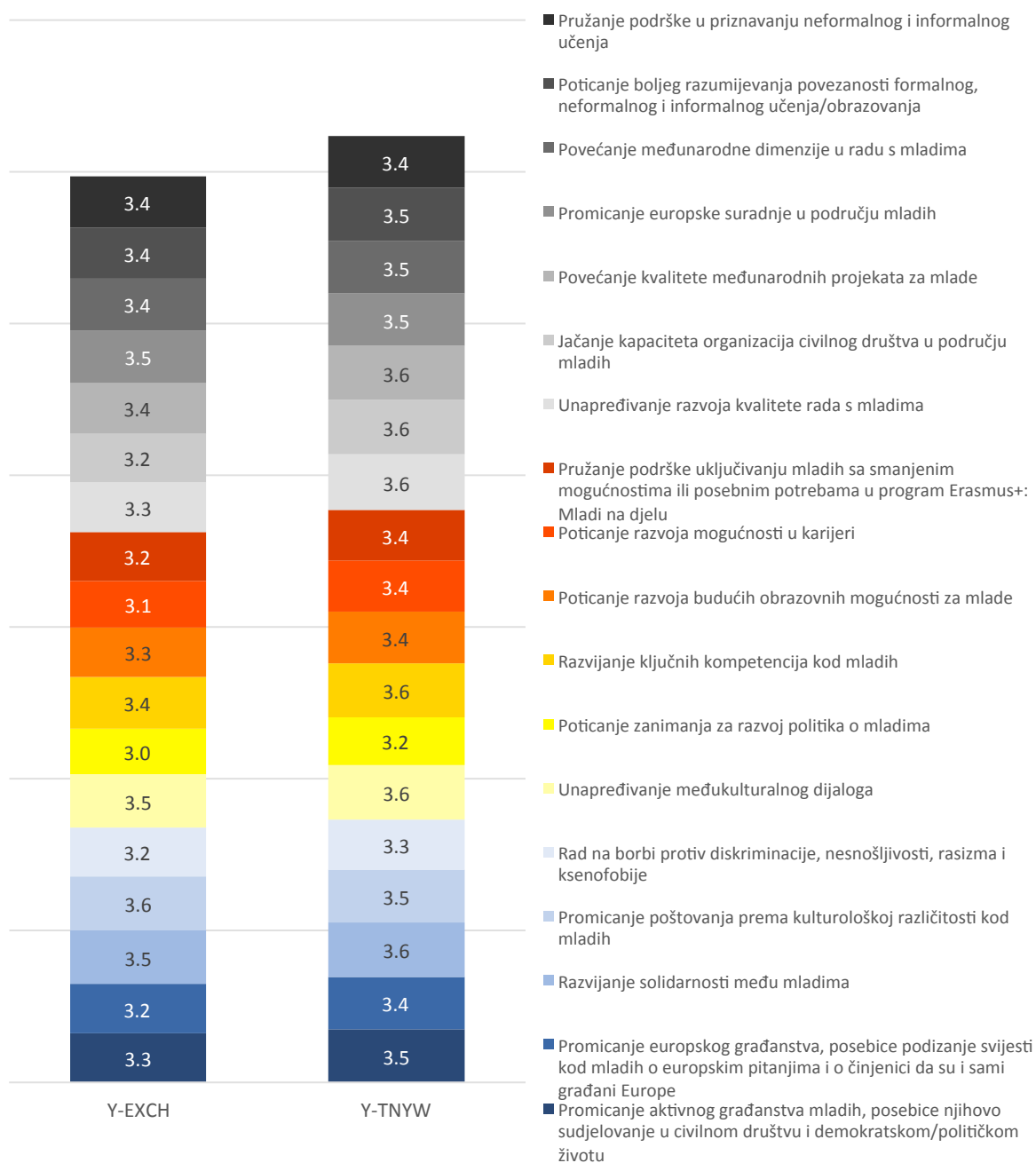
U prikazu 5.3. vidi se da se voditelji projekata u izrazito visokim postocima slažu ili se potpuno slažu s time da su navedeni ciljevi programa E+MnD ujedno bili i ciljevi projekata koje su vodili. U najvećim se postocima voditelji projekata potpuno slažu da je cilj njihovih projekata bio „Promicanje poštovanja prema kulturološkoj različitosti kod mladih” (63 %), „Unapređenje međukulturnog dijaloga” (60 %) te „Razvijanje solidarnosti među mladima” (59 %). S druge strane, nešto veći postoci neslaganja zabilježeni su u vezi s ciljem „Poticanje zanimanja za razvoj

politika o mladima" (23 %), „Poticanje razvoja karijernih mogućnosti" (16 %) i „Pružanje podrške uključivanju mladih sa smanjenim mogućnostima ili posebnim potrebama u program Erasmus+: Mladi na djelu" (16 %) što je donekle i u skladu s ranije navedenim temama projekata.

Prikaz 5.3. Ostvarenost ciljeva programa E+MnD u sklopu projekta

Prikaz 5.4. Ostvarenost ciljeva programa E+MnD u sklopu projekta – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti

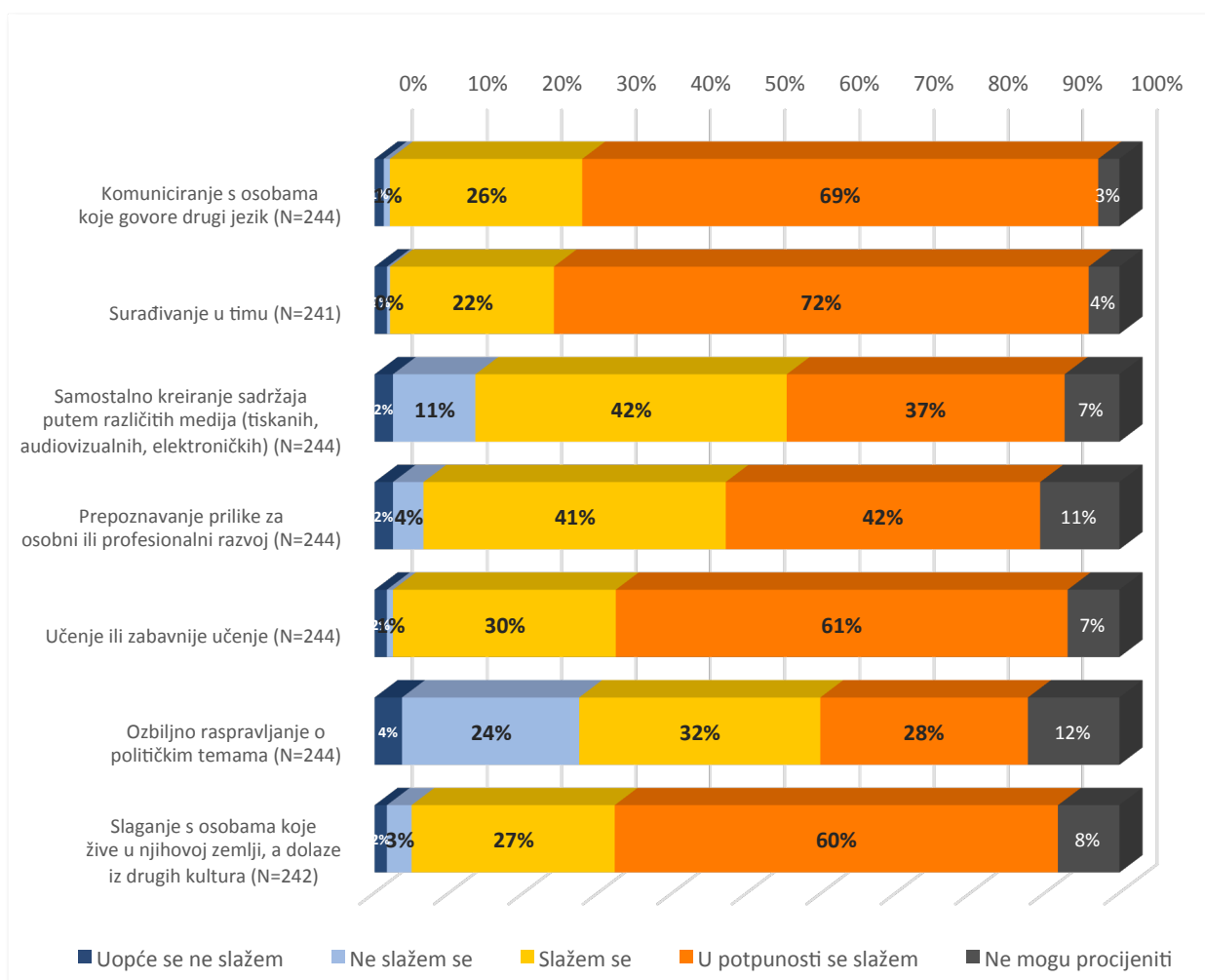
Prosječne vrijednosti stupnja slaganja navedene prema tipu aktivnosti u prikazu 5.3. pokazuju da se u prosjeku voditelji obaju tipova aktivnosti slažu u vezi s navedenim ciljevima. Voditelji projekata Y-TNYW nešto češće izražavaju veće slaganje, no statistički značajne razlike zabilježene su jedino uz ciljeve „Promicanje vrijednosti aktivnoga građanstva među mladima, posebice njihova sudjelovanja u civilnom društvu i demokratskom/političkom životu”, „Pružanje podrške uključivanju mladih sa smanjenim mogućnostima ili posebnim potrebama u program Erasmus+: Mladi na djelu”, „Unapređenje jačanja kapaciteta organizacija civilnog društva u području

mladih” i „Povećanje kvalitete međunarodnih projekata za mlade”. U vezi s ostvarenošću tih ciljeva voditelji projekata Y-TNYW u prosjeku se statistički značajno više slažu od voditelja projekata Y-EXCH (prilog 3, tablica 7.3.1.).

5.1.4. Procjena vještina, sposobnosti i rezultata proizišlih iz projekta

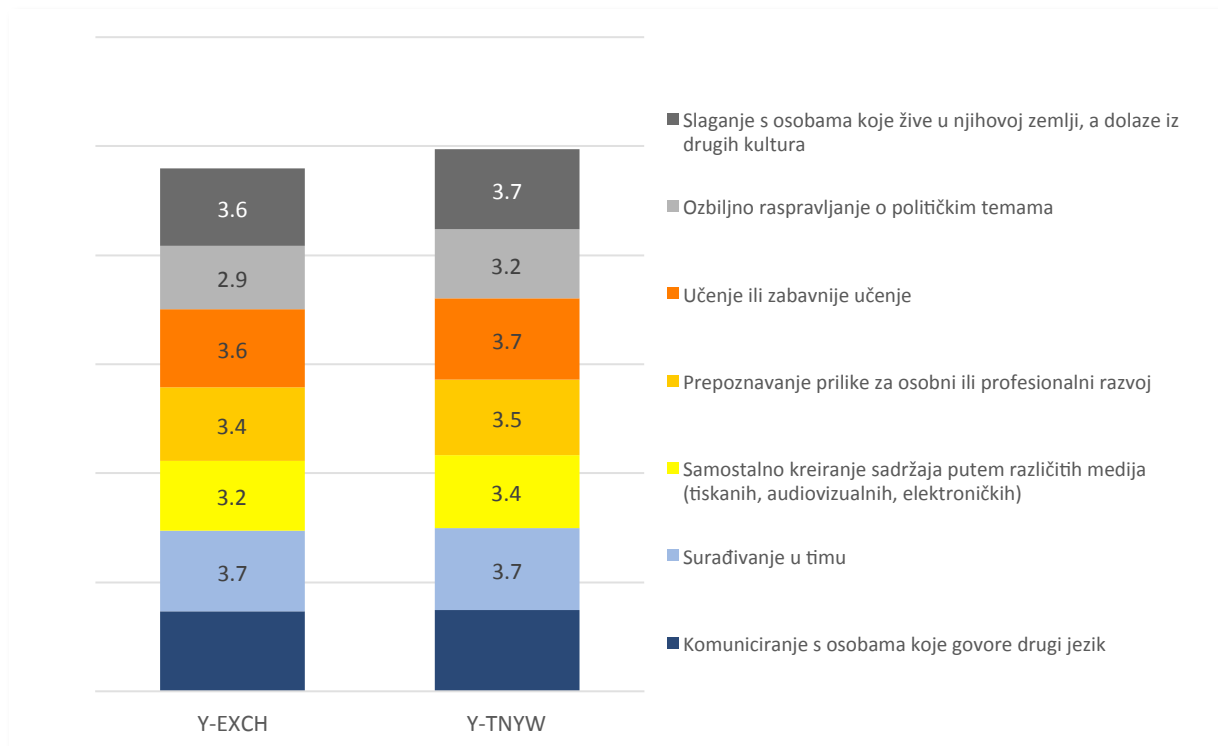
Sljedeći segment rezultata prikazuje procjene voditelja projekata E+MnD o vještinama koje su sudionici razvili tijekom sudjelovanja u projektu te procjene njihovih vlastitih sposobnosti proizišlih iz sudjelovanja u projektu i osobnih rezultata vezanih uz projekt. Kao što se može vidjeti u prikazu 5.5., voditelji projekata E+MnD u najvećoj mjeri procjenjuju da su sudionici razvili vještinu komunikacije s osobama koje govore drugim jezikom (69 %) te vještinu suradnje u timu (72 %). Vještine (zabavnijeg) učenja i slaganja s osobama iz drugih kultura također su zastupljene u visokim postocima (60 % – 61 %). Ispitanici se najmanje slažu s tvrdnjom da su sudionici ozbiljno raspravljali o političkim temama (28 %) pri čemu je uz tu tvrdnju najveći udio ispitanika odgovorio da to ne može procijeniti (12 %). Sa znatnijim udjelom neslaganja izdvaja se i vještina samostalnog kreiranja sadržaja s pomoću različitih medija pri čemu 13 % voditelja projekata smatra da sudionici u projektu nisu razvili tu vještinu.

Prikaz 5.5. Procjena vještina sudionika proizišlih iz projekta

Rezultati prema tipu aktivnosti (prikaz 5.6.) pokazuju da se u prosjeku voditelji obaju tipova projekata podjednako slažu u tome da su sudionici razvili sve navedene vještine, a t-testom nisu zabilježene statistički značajne razlike među njima (prilog 7.3., tablica 7.3.2.).

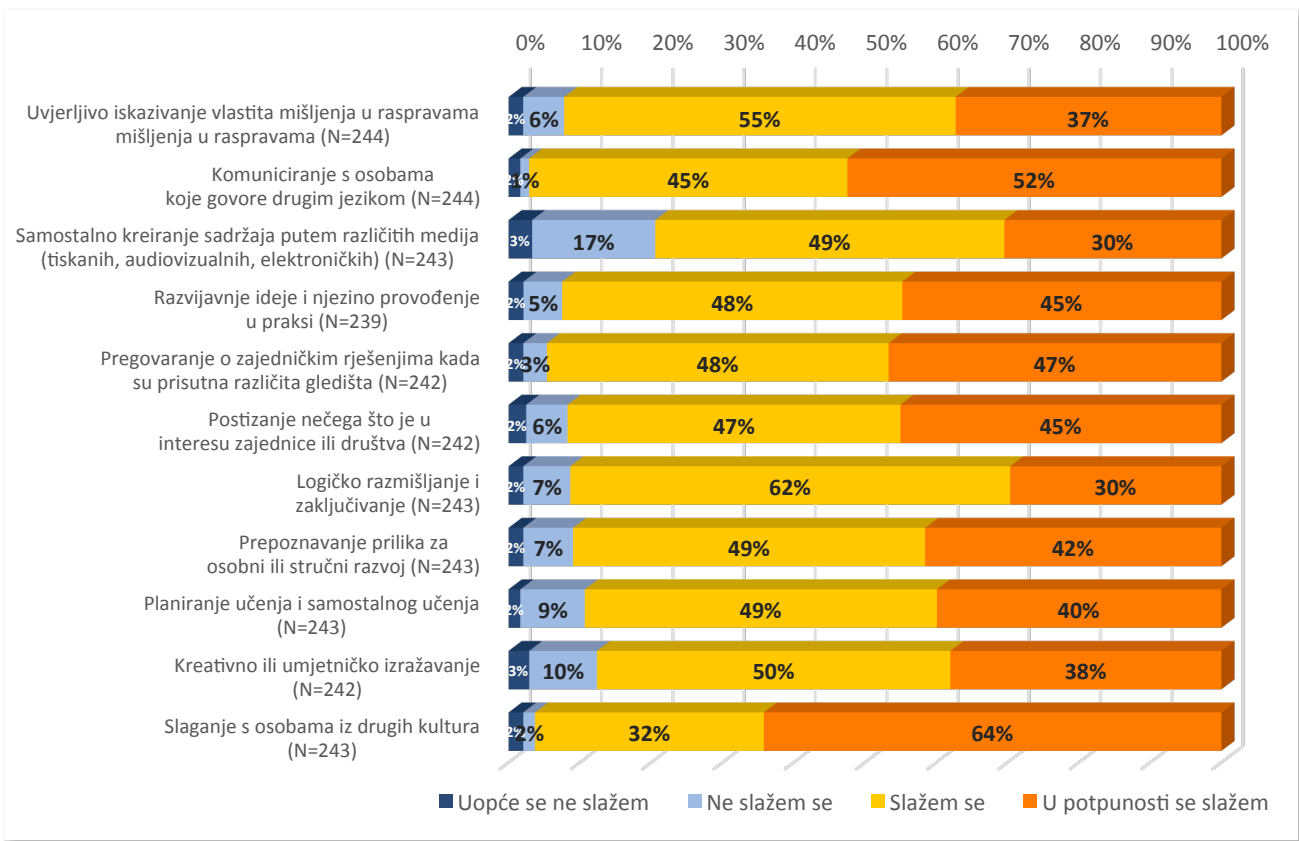
Prikaz 5.6. Procjena vještina sudionika proizišlih iz projekta – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti

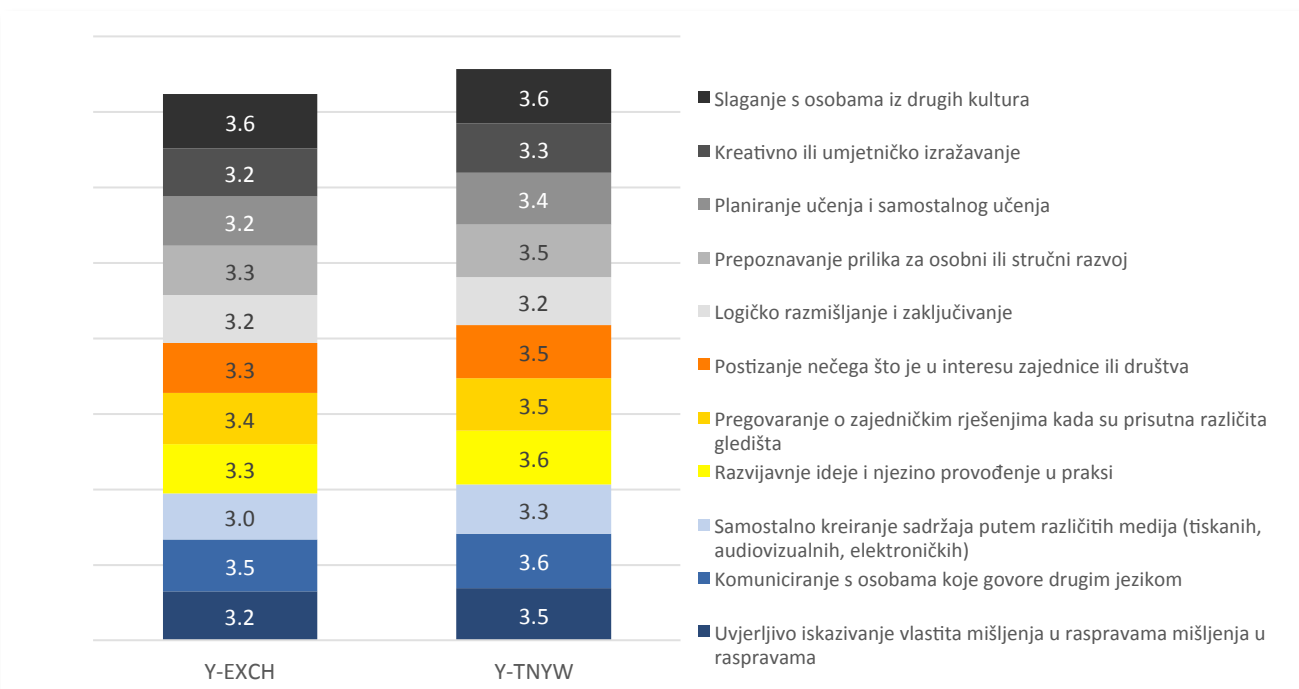
Frekvencije odgovora na pitanje koliko su sudjelovanjem u projektu unaprijedili vlastite sposobnosti navedene su u grafičkom prikazu 5.7. te pokazuju kako se voditelji projekata E+MnD općenito slažu da su unaprijedili sve navedene sposobnosti. U najvećem postotku potpuno se slažu da su unaprijedili sposobnost slaganja s osobama iz drugih kultura (64 %). U nešto manjem postotku potpuno se slažu s tvrdnjom da su unaprijedili sposobnost komunikacije s osobama koje govore drugim jezikom (52 %). S druge strane, 20 % ispitanika ističe da nisu unaprijedili sposobnost samostalnoga kreiranja sadržaja s pomoću različitih medija, a 13 % smatra da nisu razvili sposobnost umjetničkog ili kreativnog izražavanja.

Statistički značajan rezultat t-testa pokazuje razlike između voditelja dvaju tipova projekata u procjenjivanju sposobnosti uvjerljivog izražavanja vlastita mišljenja u raspravama te razvijanja ideje i njezina provođenja u praksu pri čemu se voditelji projekata Y-EXCH u prosjeku manje slažu da su razvili te sposobnosti (prilog 3, tablica 7.3.3.).

Prikaz 5.7. Procjena sposobnosti voditelja projekata E+MnD proizišlih iz projekta

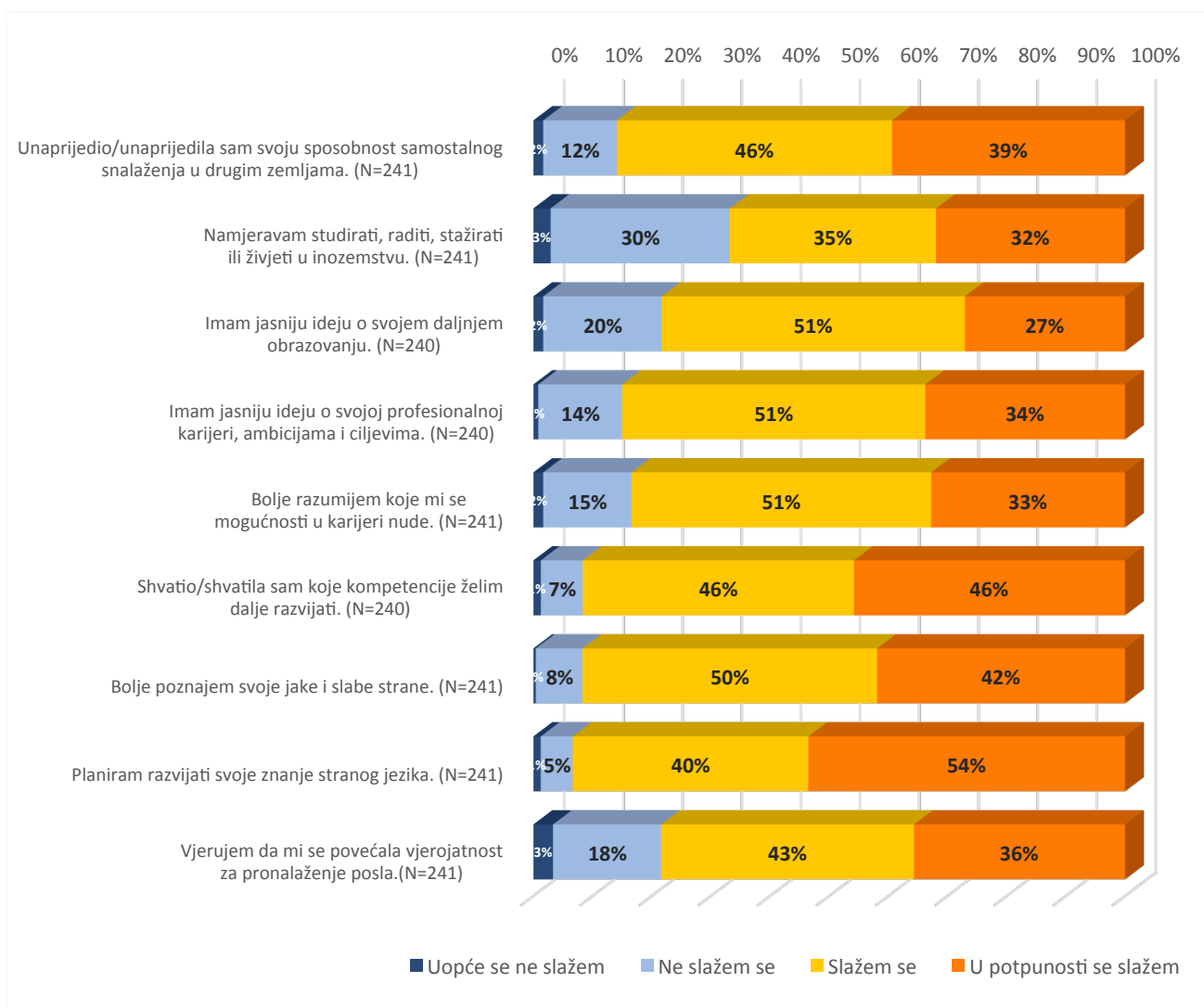

Prikaz 5.8. Procjena sposobnosti voditelja projekata E+MnD proizišlih iz projekta – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti

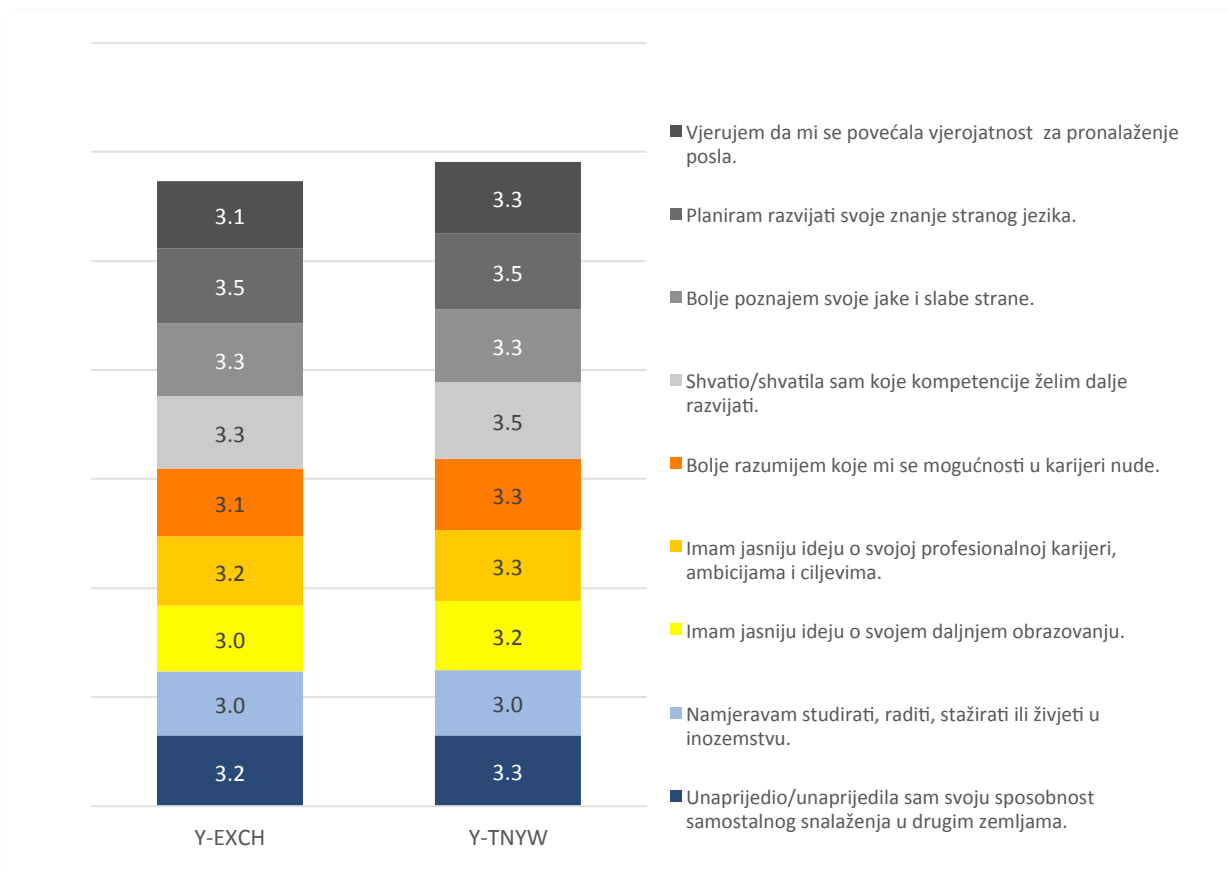

Na kraju ovog segmenta rezultata istraživanja prikazuje se procjena voditelja projekata E+MnD o rezultatima proizišlim iz projekata koje su vodili. U prikazu 5.9. uočljivo je da se 54 % ispitanika potpuno slaže s tvrdnjom da planiraju razvijati svoje znanje stranog jezika. Tvrdnja s kojom izražavaju najmanje slaganje odnosi se na namjeru studiranja, rada, stažiranja ili života u inozemstvu s čime se ne slaže 33% ispitanika. Od ukupnog broja ispitanika 22 % nema jasniju ideju o svojem daljnjem obrazovanju, a 21 % ne vjeruje u povećanje vjerojatnosti za pronalaženje posla. No unatoč tim rezultatima, voditelji projekata pri procjeni svih tvrdnji slažu se u znatno višim udjelima da su predloženi rezultati proizišli iz njihova sudjelovanja u projektu.

Prikaz 5.9. Procjena rezultata projekta

Analiza prosječnih vrijednosti u procjeni prema tipu aktivnosti (prikaz 5.10.) pokazuje da se voditelji obaju tipova aktivnosti u prosjeku podjednako slažu s predloženim rezultatima projekta pri čemu nisu zabilježene statistički značajne razlike među njima (prilog 3, tablica 7.3.4.).

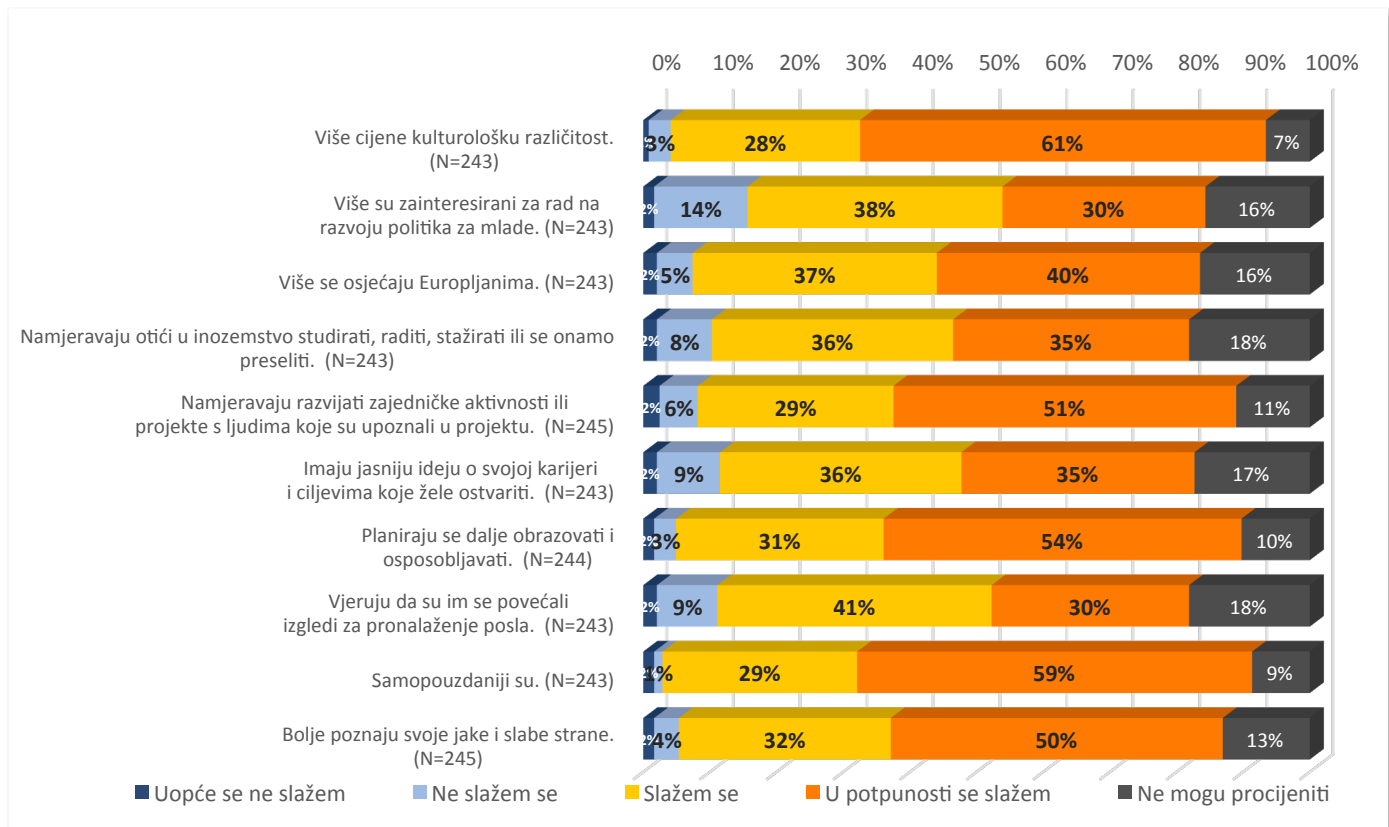
Prikaz 5.10. Procjena rezultata projekta – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti

5.1.5. Procjena učinaka projekta na različite dionike

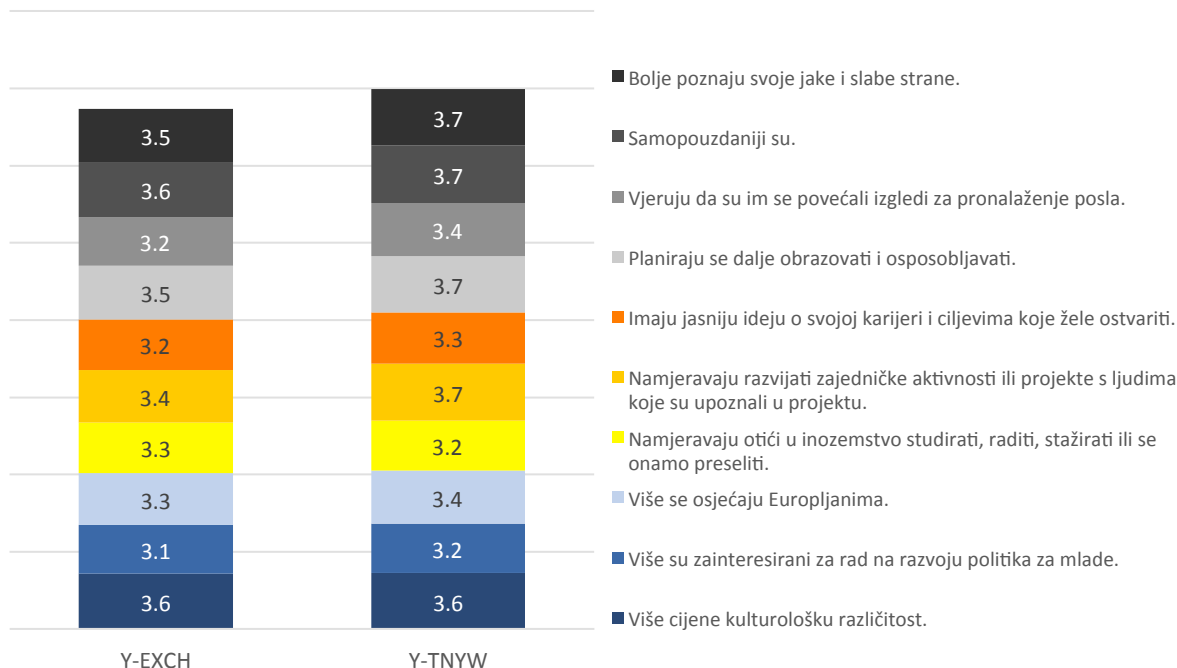
S obzirom na to da su u izvedbu projekata uz voditelje i sudionike često uključeni i drugi dionici poput organizacije i lokalne zajednice, u ovom se dijelu pregleda rezultata prikazuju podaci koji se odnose na percepciju voditelja projekata E+MnD o učinku projekta na njih i na sudionike. Analizira se i učinak sudjelovanja u projektu na rad voditelja projekata E+MnD u području mladih, učinak na organizaciju iz koje dolaze te na lokalnu zajednicu.

Procjena učinka projekta na njegove sudionike vidi se u grafičkom prikazu 5.11. Iako su zabilježeni relativno visoki postoci odgovora u kojima ispitanici ističu da ne znaju ili ne mogu procijeniti učinke projekta na njegove sudionike (7 – 18 %), jasno je da se voditelji projekata u najvećim postocima slažu u tome da su postignuti svi učinci sudjelovanja u projektu na njihove sudionike. Posebice se ističe visoka razina slaganja s tvrdnjom da sudionici više cijene kulturološku različitost (61 %) te da imaju više samopouzdanja (59 %). Najveće neslaganje odnosi se na tvrdnje da su sudionici više zainteresirani za unapređivanje razvoja politika za mlade (16 %), da imaju jasniju ideju o svojoj karijeri i ciljevima (11 %) te da vjeruju kako su im se povećali izgledi za pronalaženje posla (11 %), odnosno da namjeravaju otići u inozemstvo radi obrazovanja ili rada (10 %).

Prikaz 5.11. Procjena voditelja projekata E+MnD o učinku projekta na njegove sudionike

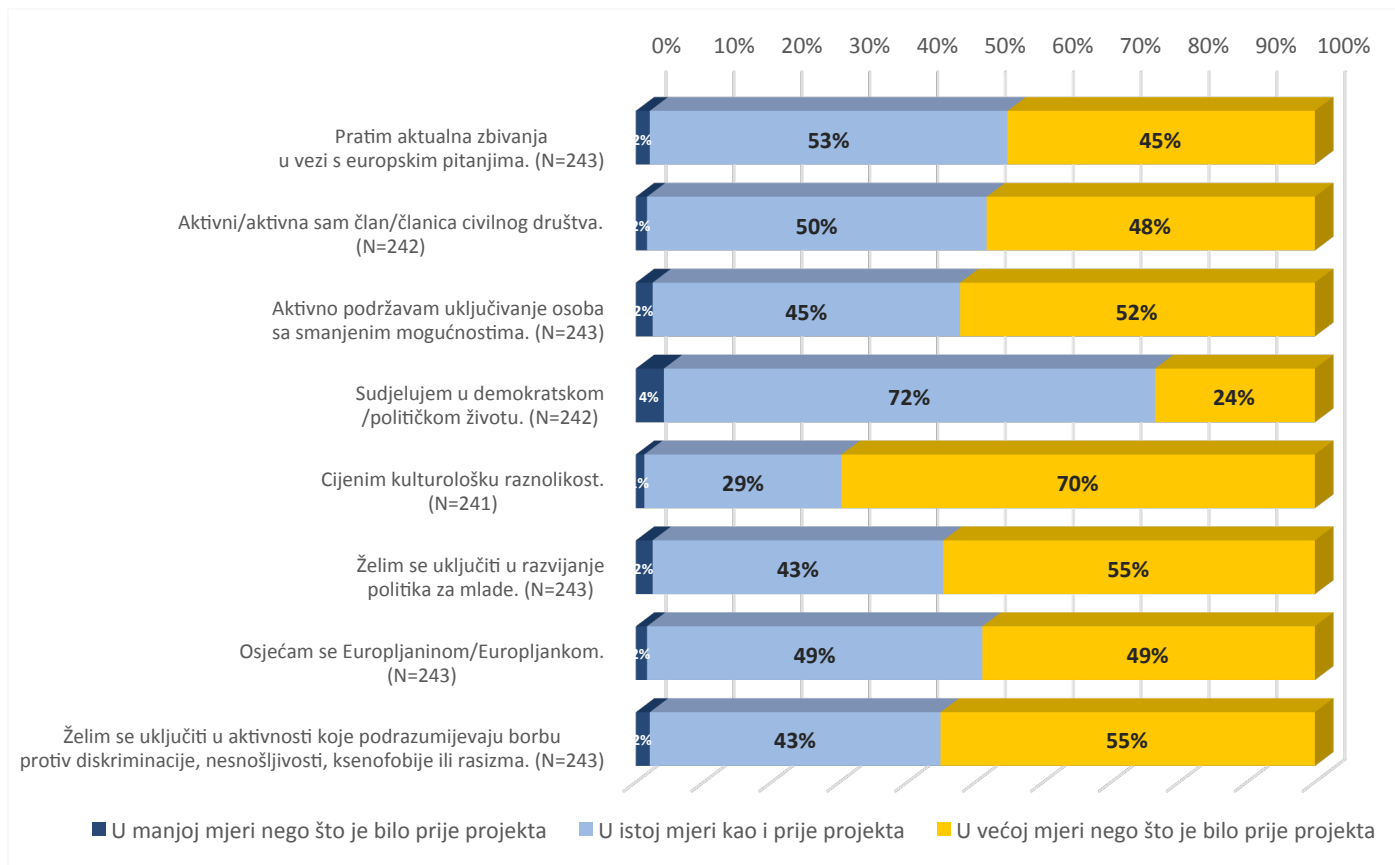
Prikaz 5.12. Procjena voditelja projekata E+MnD o učinku projekta na njegove sudionike – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti

Analiza rezultata prema tipu aktivnosti (prikaz 5.12.) pokazuje da se u prosjeku ispitanici u obje kategorije projekata slažu s učincima projekta na njegove sudionike pri čemu se voditelji projekata Y-TNYW statistički značajno više od voditelja projekata Y-EXCH slažu s tvrdnjama da sudionici u projektima namjeravaju razvijati zajedničke aktivnosti ili projekte s ljudima koje su upoznali u projektu te da sudionici u projektima vjeruju da su im se povećali izgledi za pronalaženje posla (prilog 3, tablica 7.3.5.).

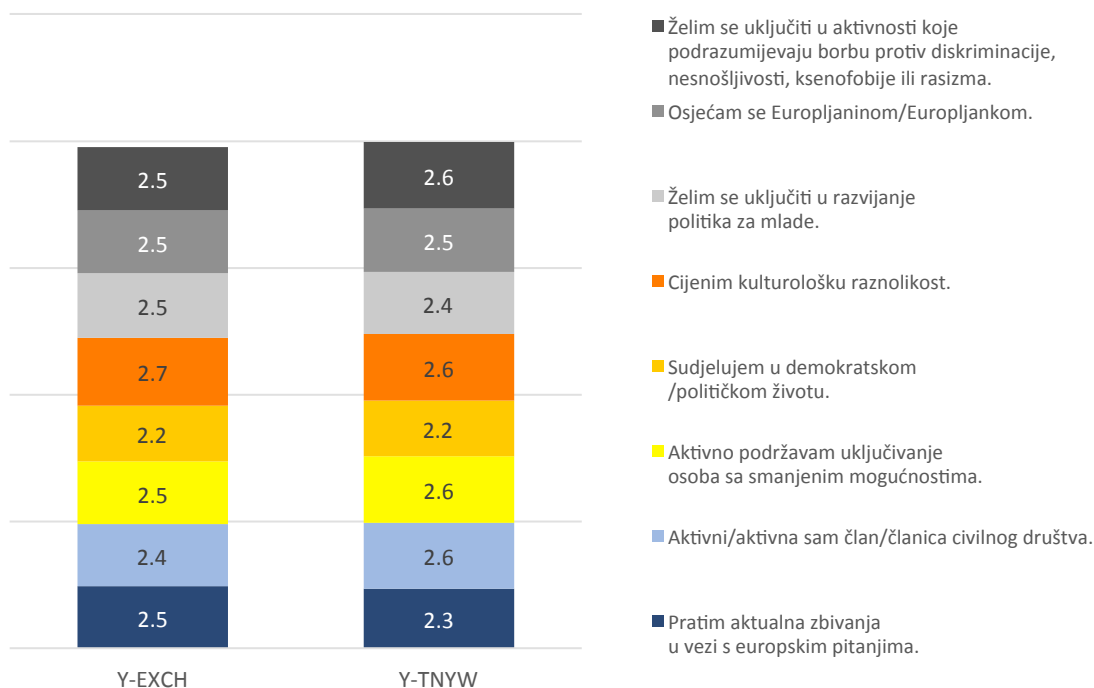
Na pitanje kakav je učinak na njih osobno te na njihove aktivnosti u području aktivnoga građanstva i društvene participacije (AGDP) imalo sudjelovanje u projektu voditelji projekata odgovarali su s pomoću trostupanjske ljestvice odgovora (1 – u manjoj mjeri nego prije projekta, 2 – u istoj mjeri kao i prije projekta, 3 – u većoj mjeri nego prije projekta). Kao što je vidljivo u prikazu 5.13., voditelji projekata većinom u podjednakim postocima procjenjuju učinak na povećanje aktivnosti i izostanak učinka. Najjači je učinak zabilježen u poštovanju kulturološke različitosti, a najmanji u sudjelovanju u demokratskom političkom životu. Nešto izraženiji pozitivan učinak zabilježen je još u vezi sa željom za uključivanjem u razvoj politika za mlade te u vezi sa željom za uključivanjem u aktivnosti koje podrazumijevaju borbu protiv diskriminacije, nesnošljivosti, ksenofobije i rasizma. Veći postotak ispitanika izražava pozitivan pomak u aktivnom podržavanju uključivanja osoba s manje mogućnosti. Izrazito su mali postoci ispitanika koji negativno procjenjuju učinak sudjelovanja u projektu, odnosno smatraju da sudjelovanje u projektu utječe na smanjenje njihovih aktivnosti i percepcija u području aktivnoga građanstva i društvene participacije (2 – 4 %).

Prikaz 5.13. Samoprocjena voditelja projekata E+MnD o učinku projekta u području aktivnoga građanstva i društvene participacije (AGDP)

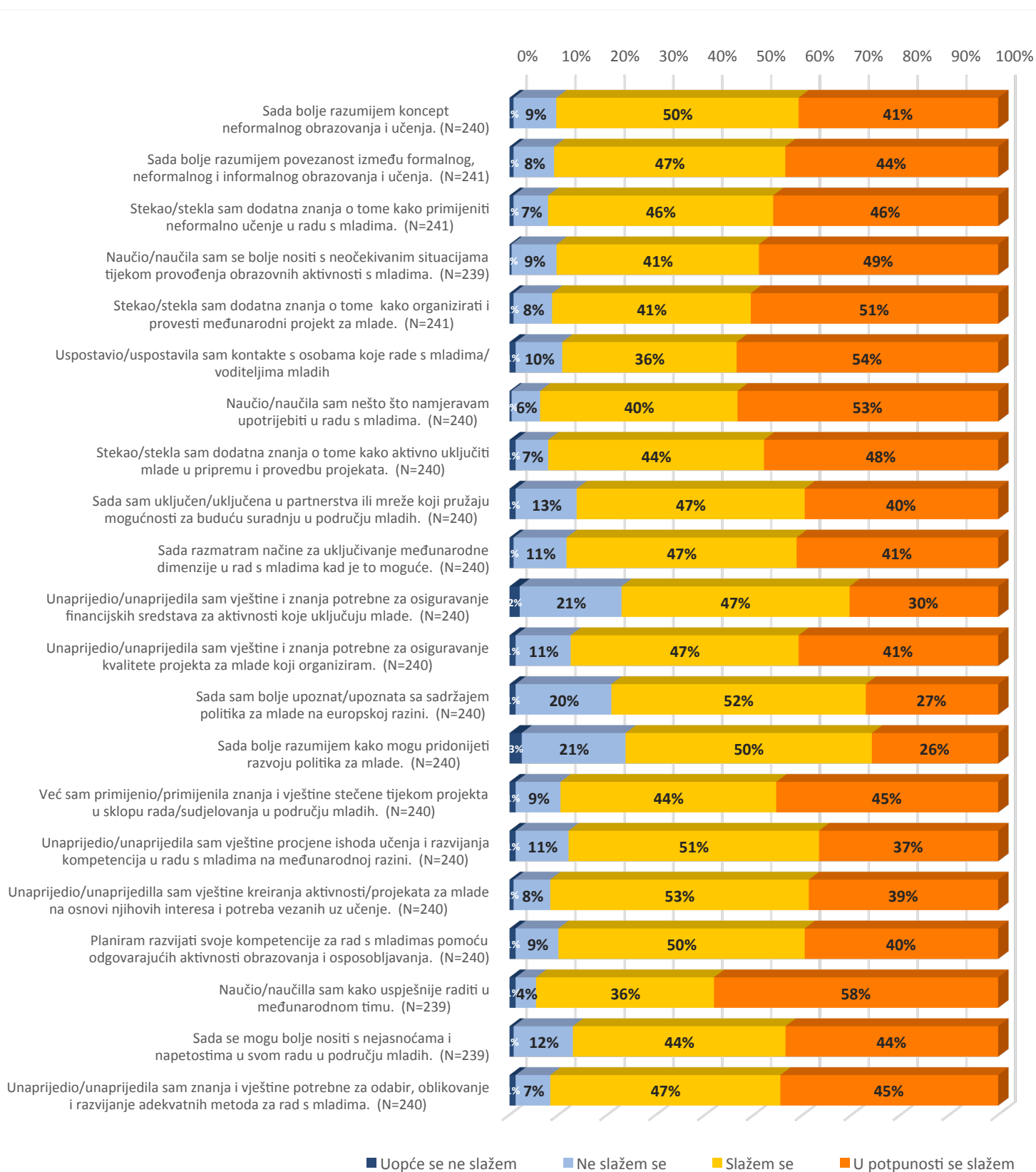
Prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti u grafičkom prikazu 5.14. pokazuju da voditelji većinom registriraju podjednako pozitivan učinak sudjelovanja u projektu na povećanje svoje društvene angažiranosti s pomoću većine navedenih aktivnosti. Ipak, u prosjeku se svi slažu da projekt nije imao nikakav učinak na njihovo sudjelovanje u demokratskom, odnosno političkom životu. Dodatnim analizama nisu utvrđene statistički značajne razlike prema tipu aktivnosti ni u jednoj od navedenih aktivnosti i percepcija (prilog 3, tablica 7.3.6.).

Prikaz 5.14. Samoprocjena voditelja projekata E+MnD o učinku projekta u području aktivnoga građanstva i društvene participacije (AGDP) – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti

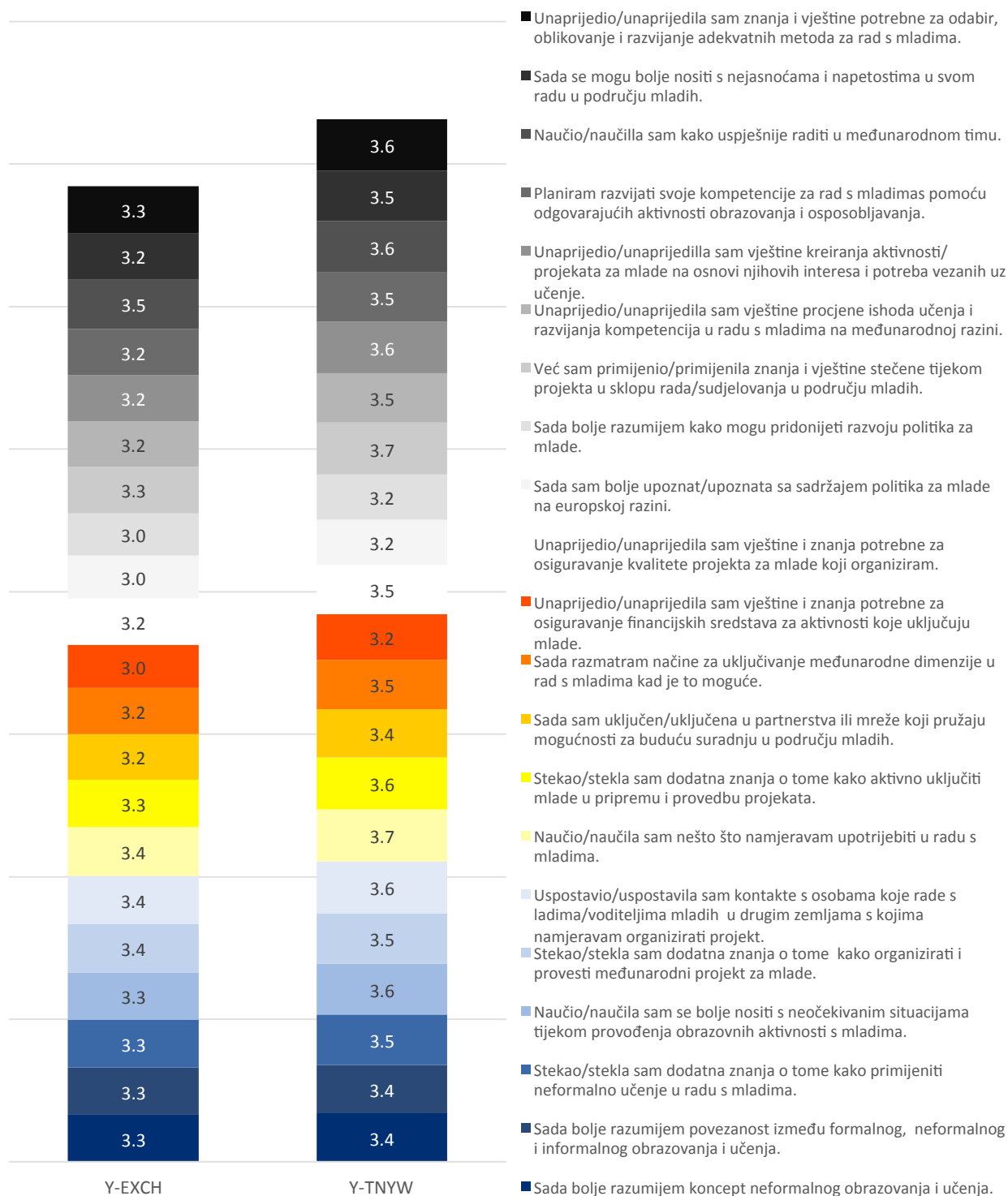

Učinke na vlastiti rad u području mladih voditelji projekata procjenjivali su s pomoću 21 tvrdnje vezane uz različite aspekte rada s mladima, od razumijevanja metodičkih i strukturalnih koncepata do stjecanja različitih iskustava i vještina koje se mogu primijeniti u radu s mladima. U prikazu 5.15. vidi se da se većina ispitanika slaže sa svim predloženim učincima sudjelovanja u projektu na njihov rad u području mladih. Posebice se slažu u vezi s učenjem kako uspješnije raditi u međunarodnom timu (58 %), u vezi s uspostavljanjem kontakata s osobama koje rade s mladima, odnosno voditeljima mladih u drugim zemljama s kojima namjeravaju organizirati projekt (54 %) te u vezi s učenjem nečega što namjeravaju upotrijebiti u radu s mladima (53 %). Više od polovice voditelja projekata ističe da su stekli znanja o tome kako organizirati i provesti međunarodni projekt za mlade (51 %). Najveće neslaganje voditelji projekata izrazili su u vezi s boljim razumijevanjem načina na koji mogu pridonijeti razvoju politika za mlade (24 %), u vezi s unapređivanjem vještina i znanja potrebnih za osiguravanje financijskih sredstava za aktivnosti koje uključuju mlade (23 %) te u vezi s boljim poznavanjem politika za mlade na europskoj razini (21 %).

Prikaz 5.15. Procjena učinka projekta na rad voditelja projekata E+MnD u području mladih

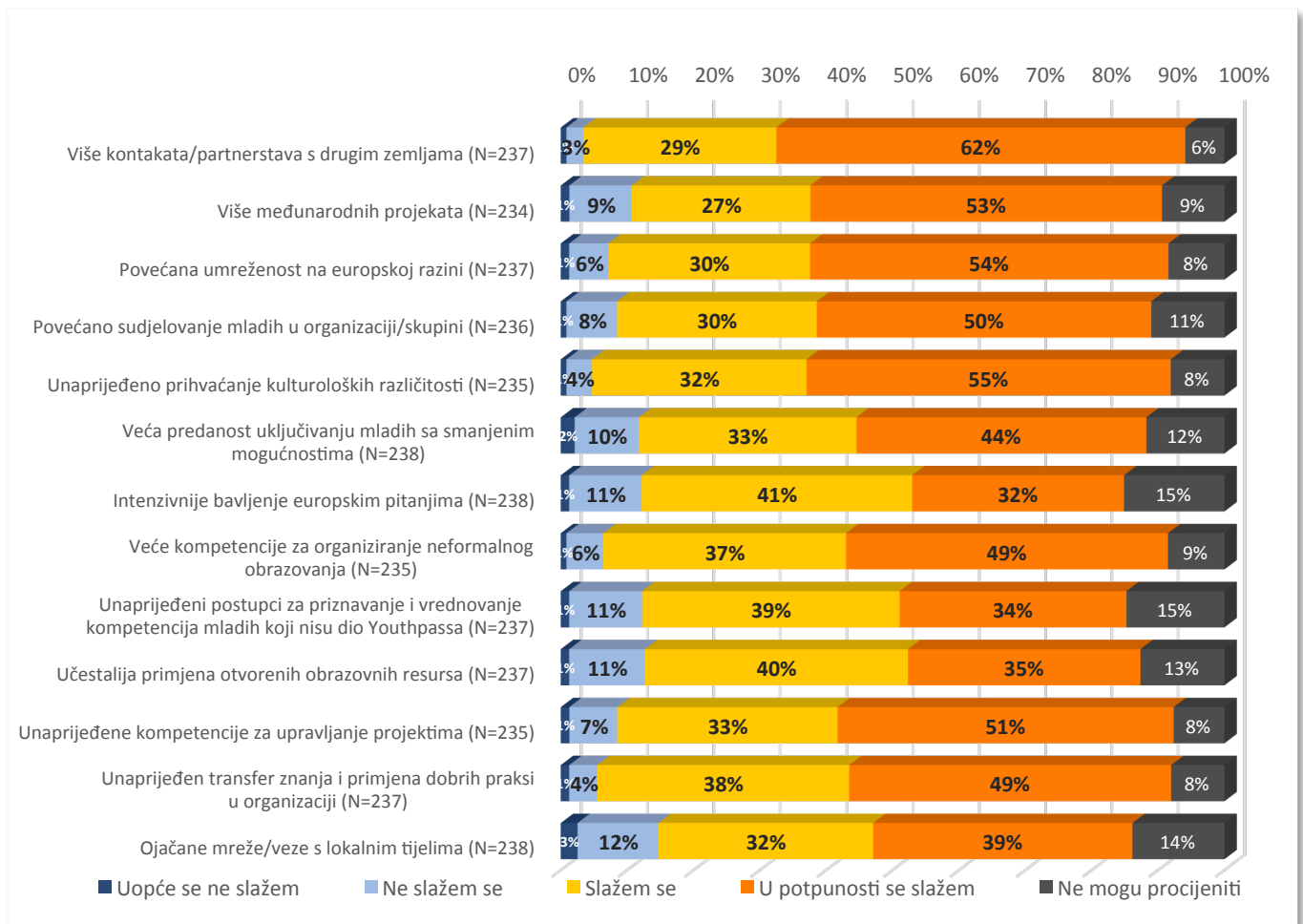

Prikaz 5.16. Procjena učinka projekta na rad voditelja projekata E+MnD u području mladih – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti

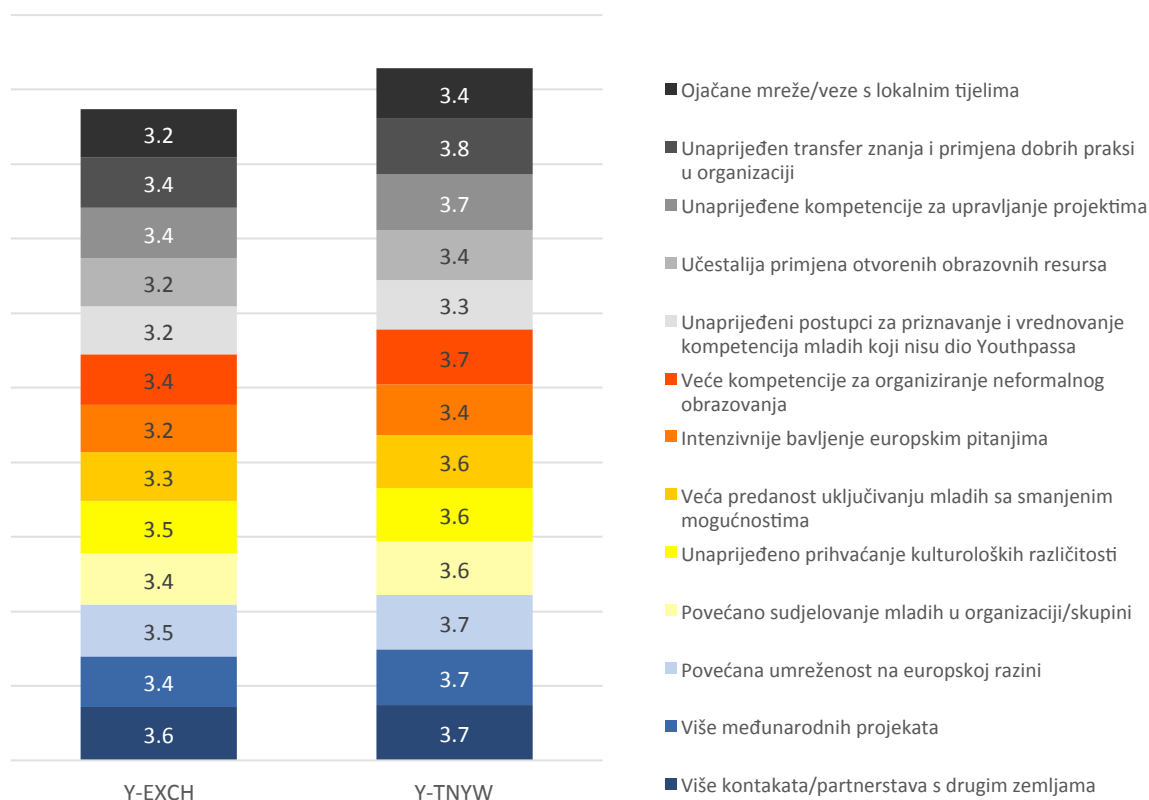

Prosječno veći učinak sudjelovanja u projektima na njihov rad u području mladih očekivano ističu voditelji projekata Y-TNYW (prikaz 5.16.), a statistički značajne razlike zabilježene su uz gotovo polovicu tvrdnji. Voditelji projekata Y-TNYW u prosjeku se više slažu od voditelja projekata Y-EXCH u sljedećim tvrdnjama: 1) da su naučili bolje se snalaziti u neočekivanim situacijama tijekom provođenja obrazovnih aktivnosti s mladima, 2) da su uspostavili kontakte s osobama koje rade s mladima, odnosno voditeljima mladih u drugim zemljama s kojima namjeravaju organizirati projekt, 3) da su naučili nešto što namjeravaju upotrijebiti u radu s mladima, 4) da su unaprijedili vještine i znanja potrebne za osiguravanje kvalitete projekta za mlade koje organiziraju, 5) da su već primijenili znanja i vještine stečene tijekom projekta u radu s mladima, 6) da su unaprijedili vještine procjene ishoda učenja i razvijanja kompetencija u radu s mladima na međunarodnoj razini, 7) da su unaprijedili vještine kreiranja aktivnosti i projekata za mlade na osnovi njihovih interesa i potreba vezanih uz učenje, 8) da se sada mogu bolje suočavati s nejasnoćama i napetostima u svojem radu u području mladih te 9) da su unaprijedili znanja i vještine potrebne za odabir, oblikovanje i razvijanje odgovarajućih metoda za rad s mladima (prilog 3., tablica 7.3.7.).

Posljednja dva pitanja iz ovoga segmenta odnose na procjenu učinka sudjelovanja u projektu na organizaciju (tijelo ili skupinu) u kojoj voditelji projekata rade, odnosno koju su predstavljali u projektu te na procjenu učinka na lokalnu zajednicu.

Prikaz 5.17. Procjena učinka projekta na organizaciju u kojoj voditelji projekata E+MnD rade

Voditelji projekata procjenjuju da je sudjelovanje u projektu pozitivno utjecalo na njihovu organizaciju (prikaz 5.17.). Naime, izražavaju visok stupanj slaganja sa svim predloženim učincima projekta. Kao najsnažniji učinak projekta na organizaciju procjenjuju kontakte, odnosno partnerstva s drugim zemljama (62 %). Više od polovice ispitanika slaže se da se unaprijedilo prihvaćanje kulturoloških različitosti (55 %), da se povećala umreženost na europskoj razini (54 %) i broj međunarodnih projekata (53 %) te da su unaprijeđene kompetencije za upravljanje projektima (51 %). Najveći postotak voditelja projekata ne slaže se da su ojačane veze s lokalnim tijelima (14 %). Nešto manje ispitanika ne slaže se s tim da se u njihovim organizacijama pojačalo bavljenje europskim pitanjima (12 %), da su unaprijeđeni postupci za priznavanje i vrednovanje kompetencija izvan Youthpassa (12 %), da se u njihovim organizacijama češće primjenjuju otvoreni obrazovni resursi (12 %) te da se povećalo uključivanje mladih s manje mogućnosti (12 %).

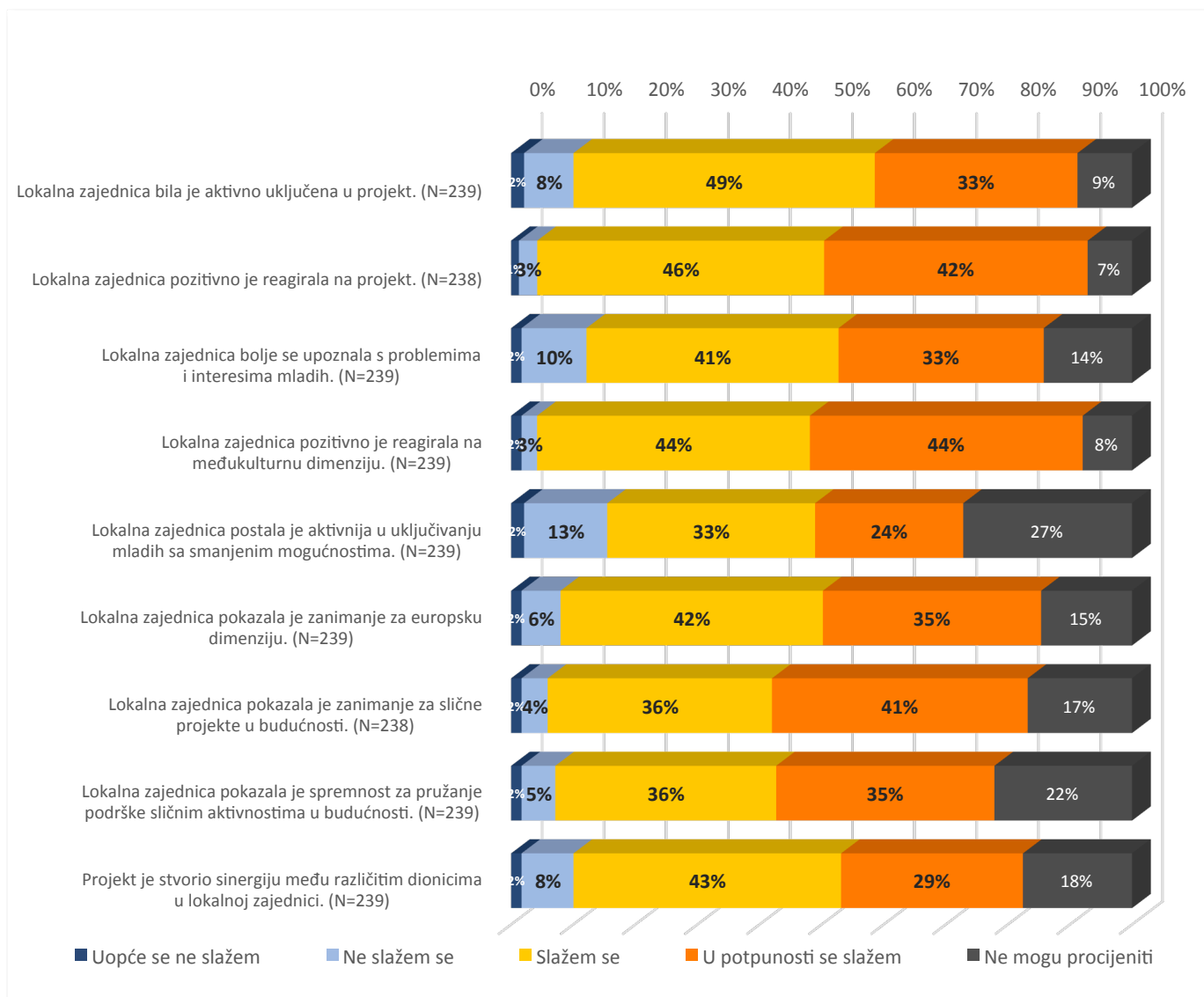
Prikaz 5.18. Procjena učinka projekta na organizaciju u kojoj voditelji projekata E+MnD rade – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti

Prosječne vrijednosti procjene učinka sudjelovanja u projektima na organizacije (prikaz 5.18.) pokazuju da voditelji projekata Y-TNYW nešto češće procjenjuju pozitivne učinke na organizaciju čiji su predstavnici. T-testom utvrđeno je pet područja u kojima se bilježi statistički značajna razlika između dviju skupina ispitanika. Voditelji projekata Y-TNYW u prosjeku se više slažu s tim da u njihovoj organizaciji postoji više međunarodnih projekata, da je vidljiva veća predanost uključivanju mladih s manje mogućnosti, da su vidljive veće kompetencije za organiziranje neformalnog obrazovanja, da su unaprijeđene kompetencije za upravljanje projektima te da je unaprijeđen transfer znanja i primjena dobrih praksi u organizaciji (prilog 3, tablica 7.3.8.).

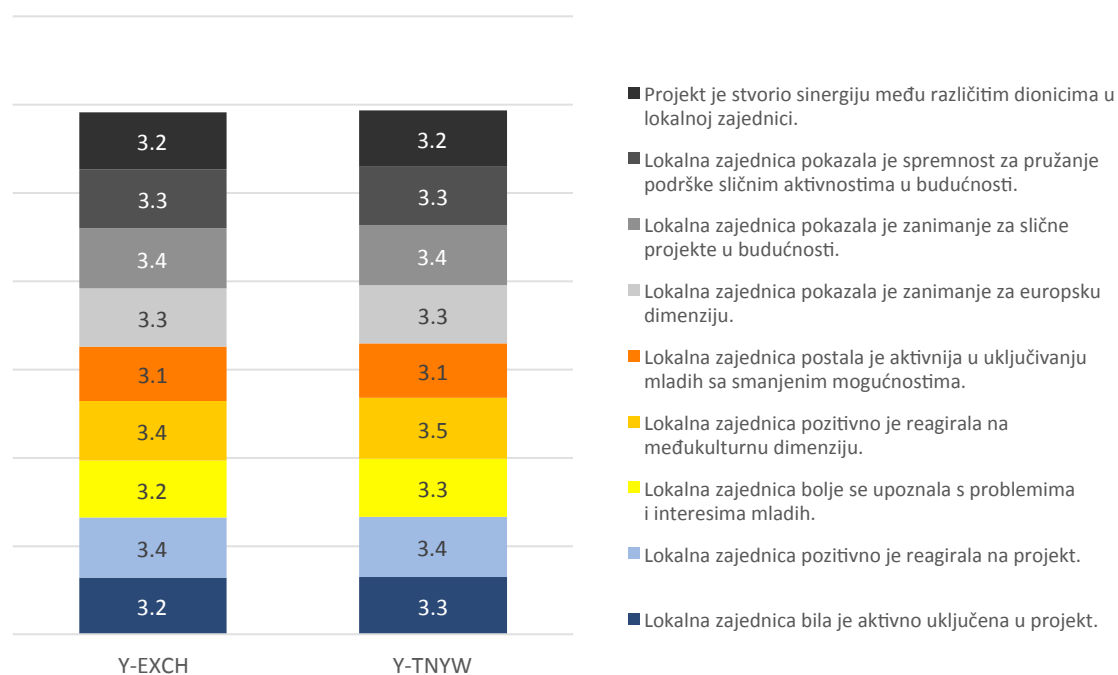
Što se tiče procjene učinka sudjelovanja u projektu na lokalnu zajednicu (prikaz 5.19.), voditelji projekata uglavnom se slažu s pozitivnim učincima iako je zabilježen prilično visok postotak ispitanika koji nisu mogli procijeniti te učinke (7 – 27 %). Ispitanici najviše ističu da je lokalna zajednica pozitivno reagirala na međukulturnu dimenziju (44 %) i na projekt (42 %) te da je pokazala zanimanje za slične projekte u budućnosti (41 %). S druge strane, 15 % ispitanika ne slaže se s tim da je lokalna zajednica postala aktivnija u uključivanju mladih s manje mogućnosti, a 12 % njih ne misli da se lokalna zajednica bolje upoznala s problemima i interesima mladih.

Prosječne vrijednosti vidljive u prikazu 5.20. pokazuju ujednačenost u odgovorima dviju skupina ispitanika što je dodatno potvrđeno nepostojanjem statistički značajnih razlika u prosječnim odgovorima voditelja projekata Y-EXCH i Y-TNYW (prilog 3, tablica 7.3.9.).

Prikaz 5.19. Procjena učinka projekta na lokalnu zajednicu

Prikaz 5.20. Procjena učinka projekta na lokalnu zajednicu – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti

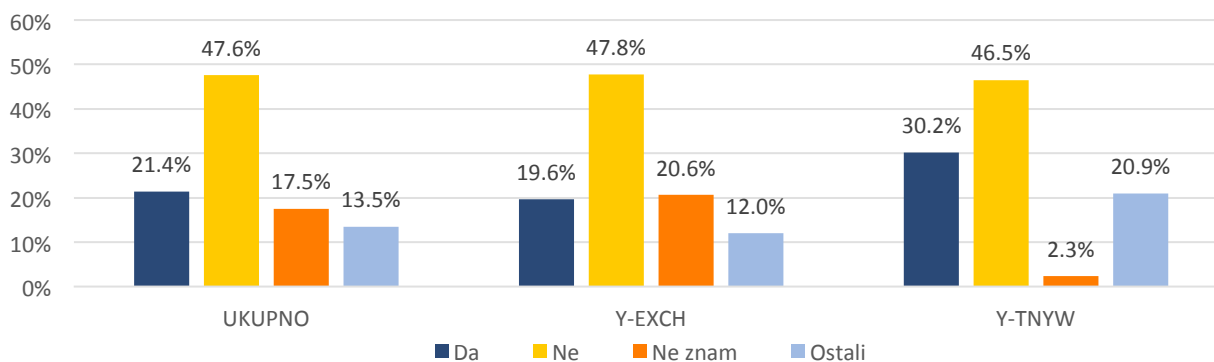

5.1.6. Prijava, razvoj i provedba projekta

U ovom se poglavlju navode rezultati vezani uz prijavu i razvoj projekta u sklopu organizacije te stajališta voditelja projekata o postupku podnošenja zahtjeva, administrativnom upravljanju projektom te općenito njegovoj provedbi. Također se navode podaci o razini uključenosti mladih s manje mogućnosti ili posebnim potrebama u projekte u kojima su sudjelovali.

Od voditelja uključenih u istraživanje 21 % njih navelo je da je njihova organizacija bila podnositelj projekta, a nešto manje od polovice odgovorilo je da to nije bilo slučaj (prikaz 5.21.). Sudeći prema tipu aktivnosti, najčešće je organizacija iz koje dolaze voditelji projekata bila prijavitelj u sklopu projekata Y-TNYW.

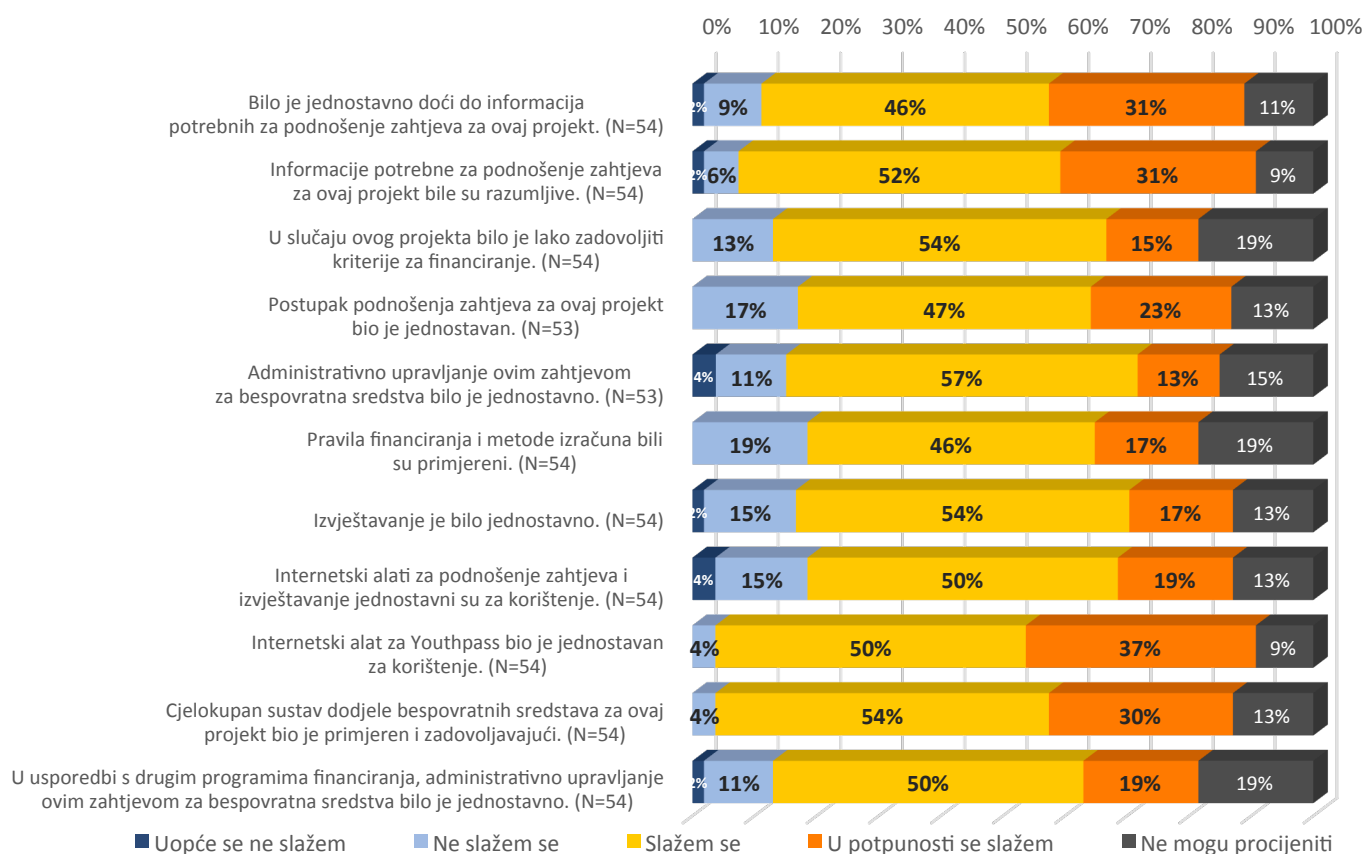
Prikaz 5.21. Organizacija iz koje dolaze voditelji projekata E+MnD kao podnositelj prijave

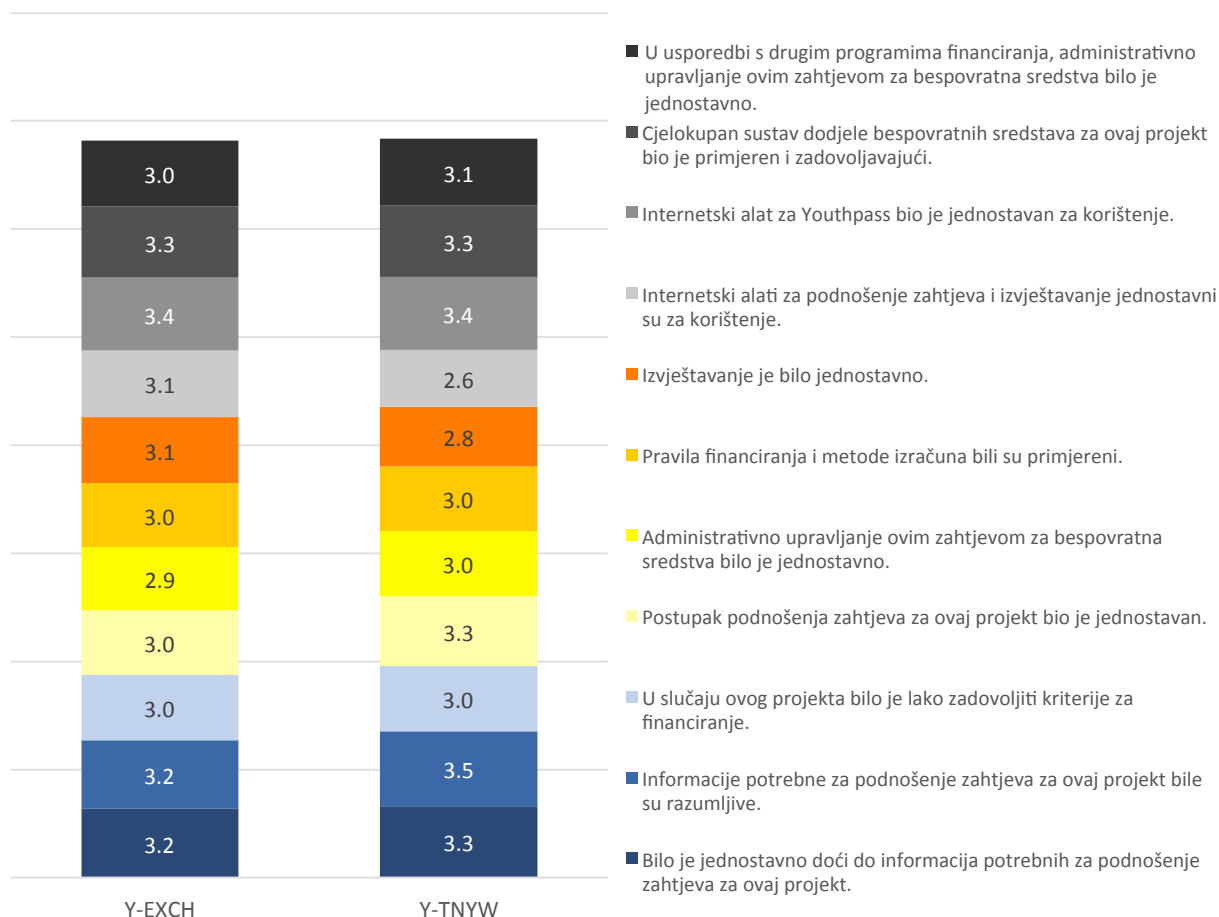
Voditelji projekata izjašnjavali su se o tvrdnjama u vezi s postupkom prijave te naveli da su podnositelji prijave bile njihove organizacije koje su primile financijsku potporu za projekt od nacionalne agencije (prikaz 5.22.). Najveći se postotak ispitanika slaže sa svim tvrdnjama o administrativnom postupku podnošenja prijave i izvještaja vezanim uz projekt. Najviše se slažu da je internetski alat Youthpass bio jednostavan za uporabu (37 %) te da su informacije za podnošenje projekta bile razumljive (31 %), odnosno da je bilo jednostavno doći do informacija potrebnih za podnošenje zahtjeva za projekt (31 %). Također su se u visokom postotku složili da je cjelokupan sustav dodjele bespovratnih sredstava za projekt bio primjeren i zadovoljavajući (30 %). Iako se ispitanici u relativno visokim postocima ne slažu s pojedinim tvrdnjama, u nekoliko slučajeva uopće nisu izabrali odgovor da se potpuno ne slažu. Izražavaju veće neslaganje s tvrdnjama da je postupak prijave projekta bio jednostavan (17 %) te da su pravila financiranja i metode izračuna bile primjerene (19 %). Jednako tako 19 % ispitanika smatra da internetski alati za podnošenje prijave i izvještavanje nisu bili jednostavni za uporabu, a 9 – 19 % ispitanika nije moglo procijeniti ponuđene tvrdnje.

Analizom prosječnih vrijednosti prema tipu aktivnosti nisu dobivene statistički značajne razlike (prilog 3, tablica 7.3.10.). U prikazu 5.23. vidi se da se u prosjeku voditelji obaju tipova projekata podjednako slažu s navedenim tvrdnjama u vezi s administrativnim postupkom prijave i izvještavanja o projektu.

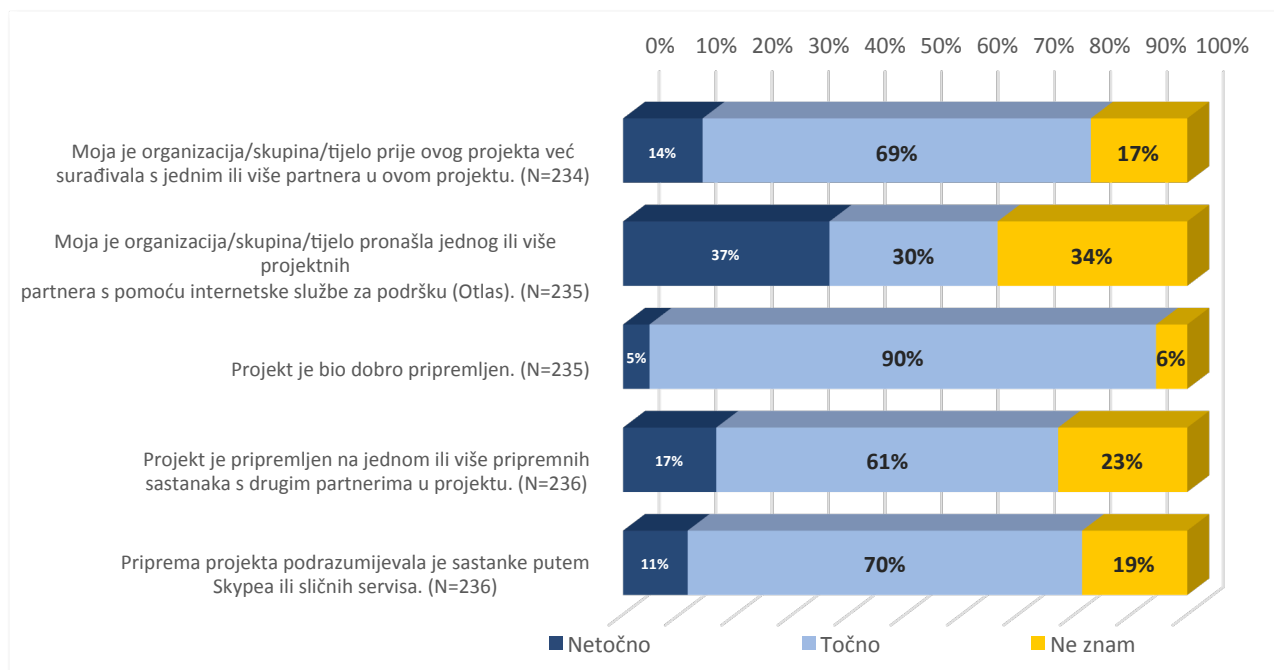
Prikaz 5.22. Stavovi o postupku podnošenja zahtjeva i administrativnom upravljanju projektom

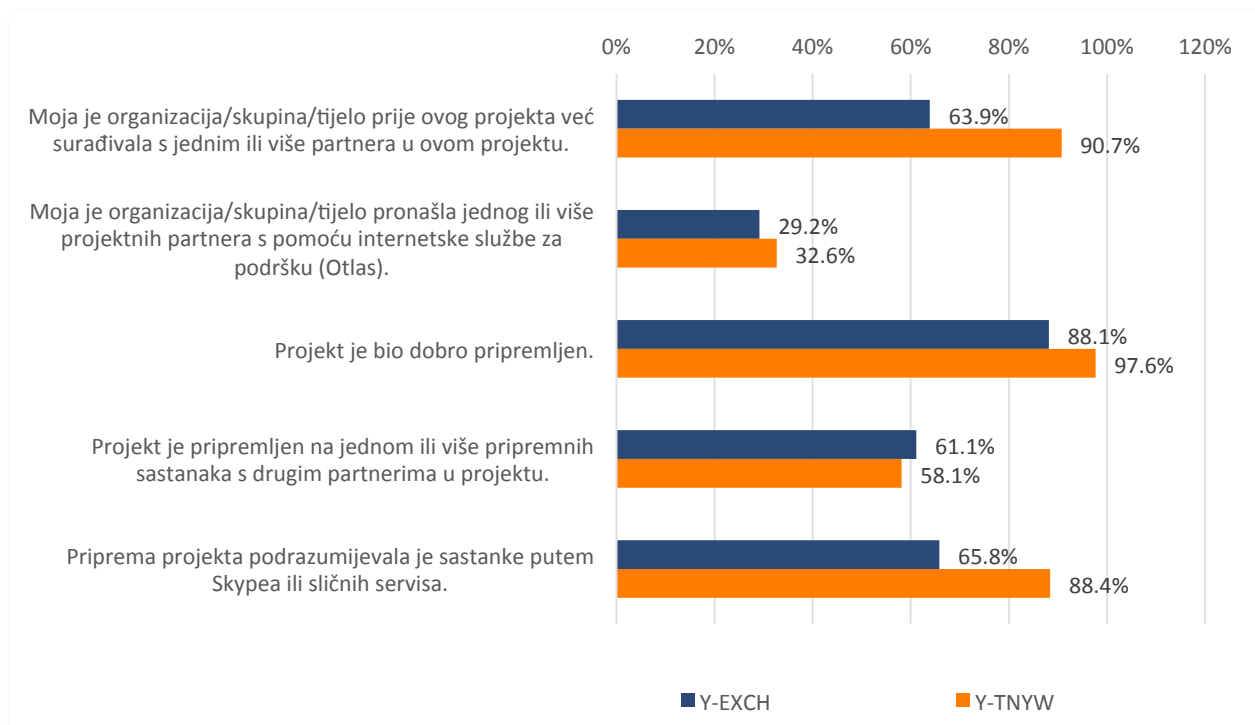
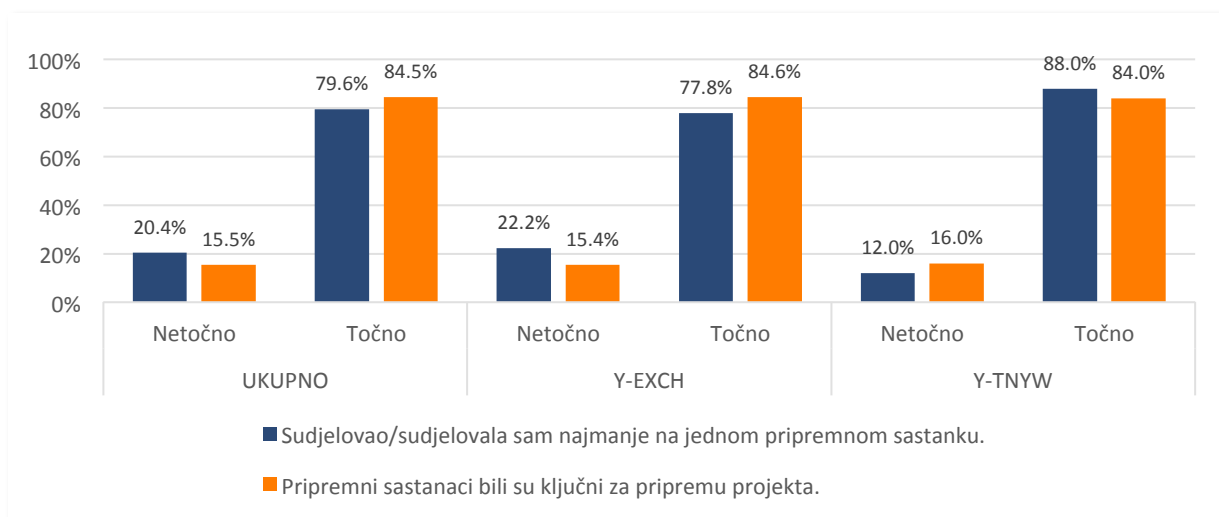
Prikaz 5.23. Stavovi o postupku podnošenja zahtjeva i administrativnom upravljanju projektom – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti

Voditelji projekata u kojima je sudjelovalo više od jedne zemlje izjasnili su se o razvoju i izradi projekta tako što su označili odgovore „točno”, „netočno” ili „ne znam”. U prikazu 5.24. vidljivo je da su uz većinu ponuđenih tvrdnji u visokim postocima izabrali odgovor „točno”. Iznimka je ponuđena tvrdnja da je organizacija uz pomoć internetske službe za podršku (Otlas) pronašla jednog ili više projektnih partnera. Uz tu je tvrdnju 37 % ispitanika napisalo da je netočna. Ispitanici su u najvećem postotku točnom označili tvrdnju da je projekt bio dobro pripremljen (90 %). Visok je postotak ispitanika točnima označio i tvrdnje da je njihova organizacija već prije surađivala s jednim ili više partnera (69 %) te da je priprema projekta podrazumijevala virtualne sastanke (70 %).

Prikaz 5.24. Razvoj i izrada projekta

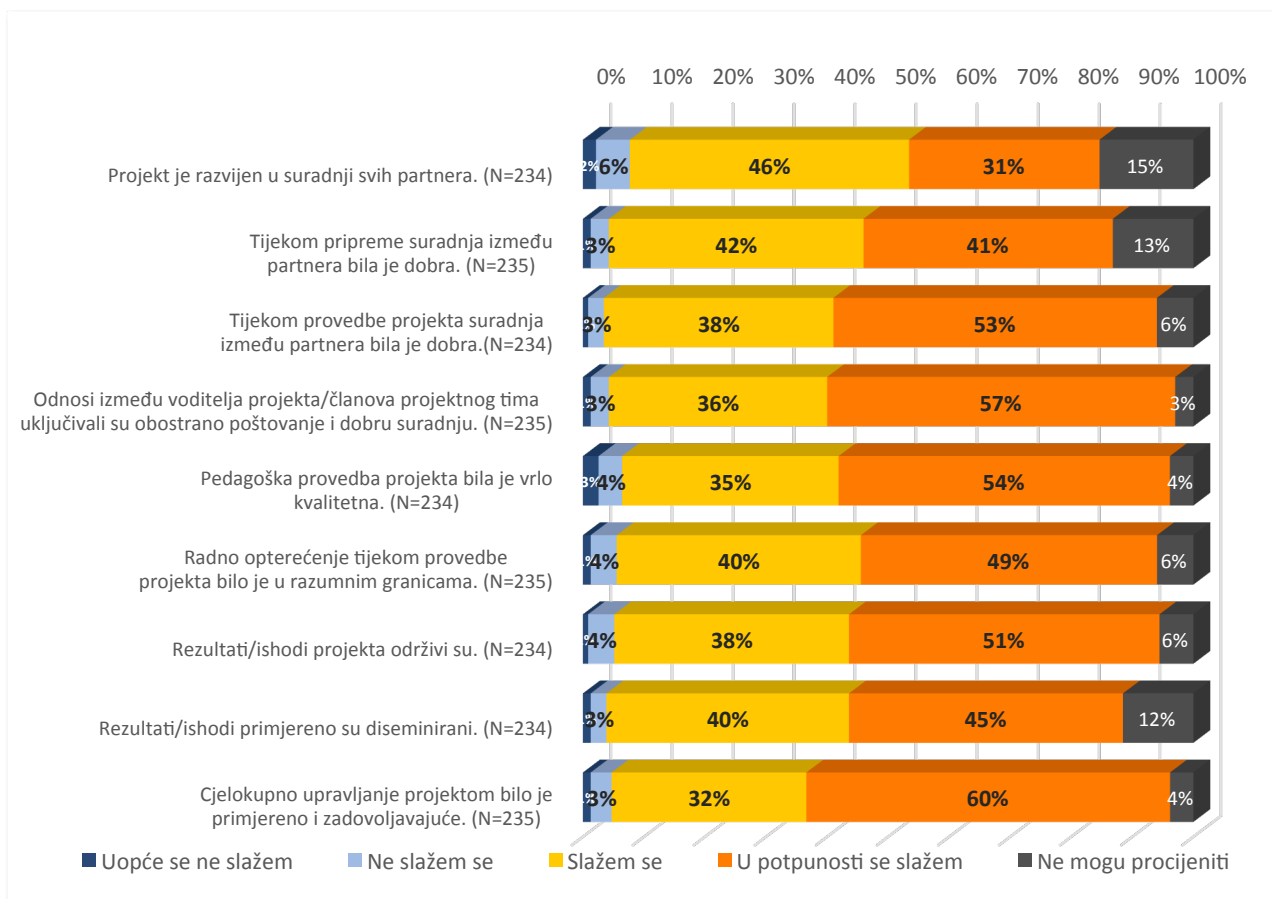
U prikazu 5.25. vidi se kako veći postotak voditelja projekata Y-TNYW procjenjuje da je projekt bio dobro pripremljen, da je njihova organizacija već prije surađivala s nekim od partnera u projektu, da je neke od partnera pronašla preko internetskog servisa Otlas te da su sastanci održavani preko Skypea. S druge strane, nešto veći postotak voditelja projekata Y-EXCH procjenjuje da je projekt pripremljen na jednom ili više pripremnih sastanaka s drugim partnerima.

Prikaz 5.25. Razvoj i izrada projekta – udio potvrdnih odgovora prema tipu aktivnosti**Prikaz 5.26. Pripremi sastanci i sudjelovanje voditelja u njima (N_{ukupno}=142)**

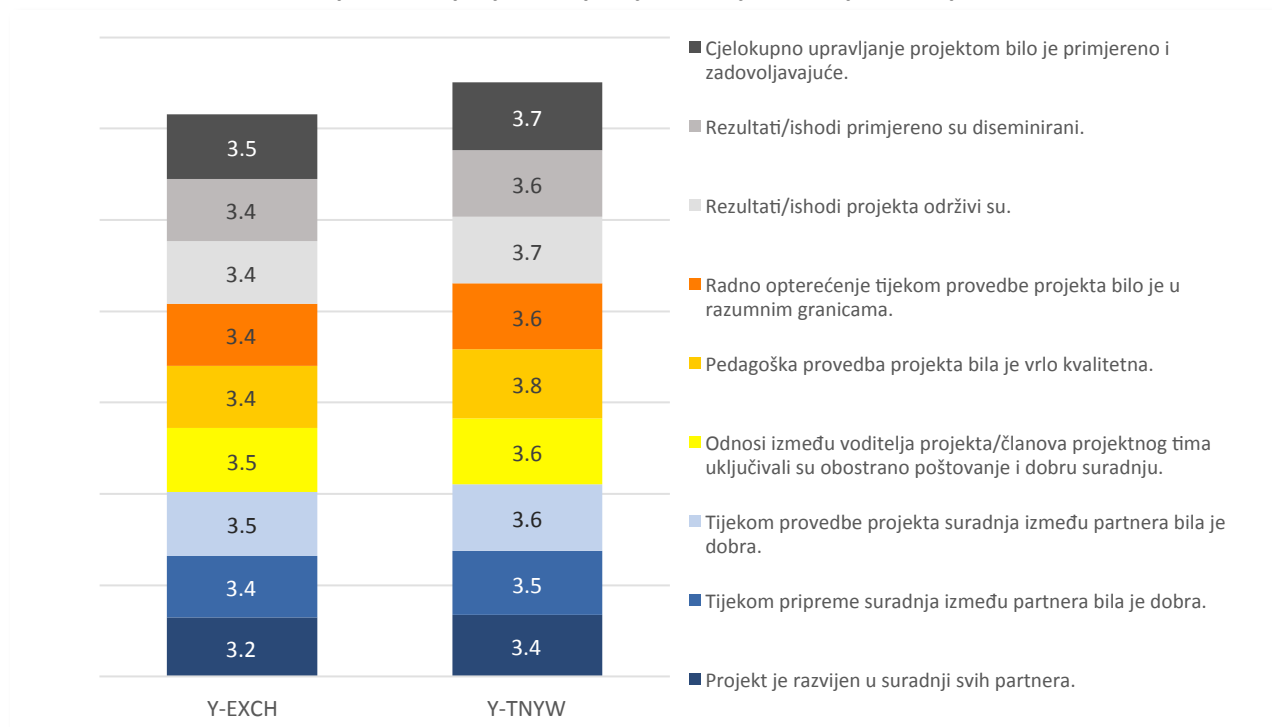
Ispitanicima koji su odgovorili da je projekt pripremljen na jednom ili više sastanaka s drugim partnerima postavljeno je pitanje jesu li u njima sudjelovali i jesu li ti sastanci bili ključni za pripremu projekta. U prikazu 5.26. vidi se da je većina ispitanika sudjelovala u barem jednom pripremnom sastanku te da su sastanci bili ključni za pripremu projekta. U usporedbi s voditeljima projekata Y-EXCH nešto je više voditelja projekata Y-TNYW sudjelovalo na pripremnim sastancima iako su voditelji obaju tipova aktivnosti podjednako procijenili koliko su sastanci bili ključni za pripremu projekta.

Sljedeće pitanje koje se odnosi na taj organizacijski segment istraživanja postavljeno je voditeljima projekata u kojima je sudjelovalo više od jedne zemlje, a riječ je o stavovima o provedbi projekta. U prikazu 5.27. vidi se da se ispitanici u izrazito visokim postocima slažu sa svim tvrdnjama, a najveće je slaganje izraženo u vezi s općom primjerenošću i zadovoljavajućim upravljanjem projektom (60 %) te u vezi s odnosima između voditelja projekta i članova projektnog tima koji su uključivali obostrano poštovanje i dobru suradnju (57 %). Neslaganja s navedenim tvrdnjama gotovo i nema (do 8 %), no u nekim je slučajevima ispitanicima bilo teško izjasniti se slažu li se s tvrdnjama ili ne (3 – 15 %). Primjerice, u vezi s razvojem projekta u suradnji svih partnera neodlučno je bilo 15 % ispitanika, u vezi s dobrom suradnjom među partnerima tijekom pripreme 13 % ispitanika, a u vezi s primjerenom diseminacijom rezultata projekta 12 % ispitanika.

Prikaz 5.27. Stavovi o provedbi projekta

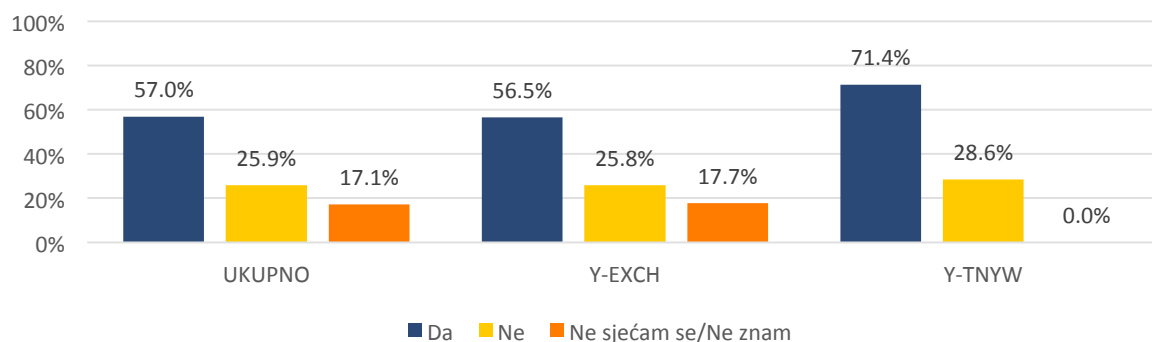
Prikaz 5.28. Stavovi o provedbi projekta – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti

Uspoređujući ispitanike prema tipu aktivnosti, visoke prosječne vrijednosti upućuju na to da se ispitanici slažu sa svim tvrdnjama (prikaz 5.28.). T-testom dobivene su tri statistički značajne razlike prema kojima voditelji projekata Y-TNYW u usporedbi s voditeljima projekata Y-EXCH izražavaju u prosjeku veće slaganje s tvrdnjama da je pedagoška provedba projekta bila vrlo kvalitetna, da su rezultati projekta održivi te da su primjereno diseminirani (prilog 3, tablica 7.3.11.).

Pri opisu obilježja projekata u kojima su ispitanici sudjelovali kao voditelji važno je istaknuti i uključenost mladih s manje mogućnosti ili s posebnim potrebama. Sudeći prema prikazu 5.29., znatan je postotak projekata uključivao mlade s manje mogućnosti ili s posebnim potrebama. Taj je udio mnogo izraženiji u projektima Y-TNYW pri čemu je važno uočiti da među voditeljima tih projekata nema onih koji se ne sjećaju ili ne znaju koliko su u njihove projekte bili uključeni mladi s manje mogućnosti.

Prikaz 5.29. Uključenost mladih s manje mogućnosti ili s posebnim potrebama u projekte (N_{ukupno}=193)

Ispitanike koji su odgovorili da su u njihove projekte bili uključeni mladi s manje mogućnosti postavljeno je pitanje koje prepreke ometaju mlade osobe u pristupu obrazovanju, mobilnosti, radu ili sudjelovanju u društvu i politici u širem smislu (tablica 5.11.). Najviše odgovora²⁷ odnosi se na prepreke socioekonomske prirode: nedostatak novca (27 %), život u udaljenom području (21 %), pripadnost skupini koja ima manje mogućnosti (19 %) i socijalni status (17 %). S druge strane, najmanje se odgovora odnosi na prepreke vezane uz kaznenu presudu/zatvor (1 %), spol (1 %), spolnu orijentaciju (2 %) i obiteljske odgovornosti i/ili veze (3 %). Prema tipu aktivnosti voditelji projekata Y-EXCH u nešto su većem postotku istaknuli sve navedene prepreke, a voditelji projekata Y-TNYW uopće nisu zabilježili velik broj prepreka.

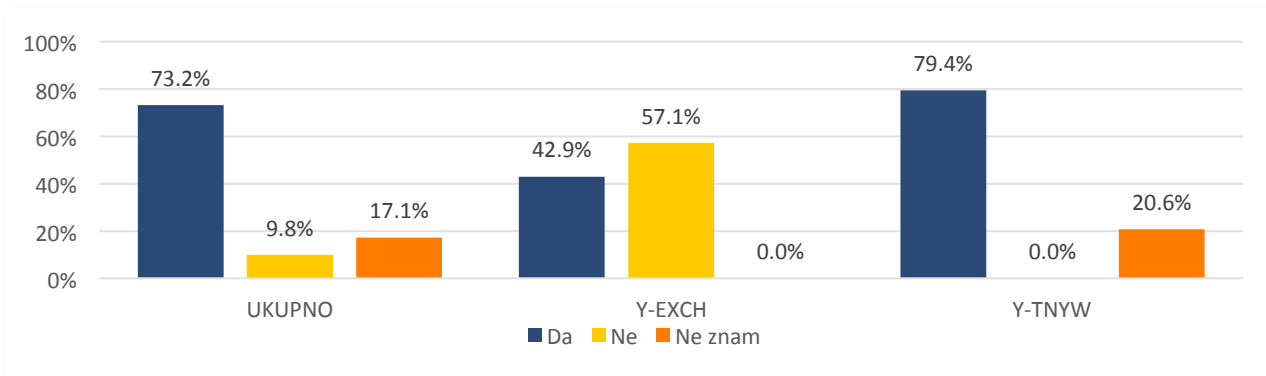
²⁷ Na ovo su pitanje ispitanici mogli dati više odgovora.

Tablica 5.11. Tipovi prepreka koje su ometale pristup mladima obrazovanju, mobilnosti, radu ili sudjelovanju u društvu i politici u širem smislu

Prepreke	Tip aktivnosti		
	Ukupno	Y-EXCH	Y-TNYW
zdravstveni problemi	9,5 %	11,5 %	0,0 %
niska razina obrazovanja / postignuća	9,1 %	11,0 %	0,0 %
život u udaljenom području	20,6 %	23,4 %	7,0 %
život u slabije razvijenom (pri)gradskom području	17,9 %	19,6 %	9,3 %
novčana oskudica	26,6 %	29,7 %	11,6 %
pripadnost skupini koja ima smanjene mogućnosti	19,0 %	21,5 %	7,0 %
teškoće sa službenim jezikom/jezicima u vlastitoj zemlji	3,6 %	4,3 %	0,0 %
nezaposlenost u vlastitoj obitelji	9,1 %	10,5 %	2,3 %
posebne potrebe	8,7 %	10,5 %	0,0 %
pripadnost diskriminiranoj skupini	6,0 %	7,2 %	0,0 %
socijalni status	17,1 %	19,6 %	4,7 %
spol	1,2 %	1,4 %	0,0 %
spolna orijentacija	2,4 %	2,9 %	0,0 %
obiteljske odgovornosti i/ili veze	3,2 %	3,8 %	0,0 %
život u području zahvaćenom sukobom ili u području koje je bilo zahvaćeno sukobom	4,0 %	4,3 %	2,3 %
pripadnost kulturnoj/etničkoj/vjerskoj manjini	7,5 %	8,1 %	4,7 %
kaznena presuda / odslužena zatvorska kazna	1,2 %	1,4 %	0,0 %
druge prepreke	4,0 %	4,3 %	2,3 %

Osobe koje rade s mladima, voditelji mladih ili drugi stručnjaci koji rade s mladima s manje mogućnosti ili s posebnim potrebama često su bile uključene u projekte (73 %). Iako se u prikazu 5.30. vidi da su voditelji projekata Y-EXCH bili informiraniji o tom aspektu projekta, osobe koje rade s mladima, voditelji mladih ili drugi stručnjaci koji rade s mladima s manje mogućnosti ili s posebnim potrebama bili su zastupljeniji u projektima Y-TNYW.

Prikaz 5.30. Uključenost u projekt osoba koje rade s mladima, voditelja mladih ili drugih stručnjaka koji rade s mladima s manje mogućnosti ili s posebnim potrebama (N_{ukupno}=41)

5.1.7. Učinak odabranih sociodemografskih i kontekstualnih indikatora na percepciju sposobnosti, vještina i učinaka sudjelovanja u projektu

Kao posljednji segment analize rezultata voditelja projekata E+MnD prikazuju se rezultati regresijske analize s pomoću koje je ispitan učinak različitih odabranih individualnih karakteristika ispitanika te indikatora vezanih uz projekt na procjenu vještina, sposobnosti i drugih učinaka sudjelovanja u projektu. Navedeni su indikatori uvršteni u analizu kao nezavisne varijable, odnosno kao prediktori. Kao zavisne varijable razmatraju se sposobnosti i rezultati proizišli iz projekata te učinak na voditelje projekata E+MnD osobno i na njihov rad u području mladih. Dodatne tri zavisne varijable koje se razmatraju u drugom modelu odnose se na procjenu vještina sudionika projekta, učinak projekta na sudionike u području aktivnoga građanstva i društvene participacije (AGDP) te procjenu ciljeva postignutih u projektu. Sve zavisne varijable prikazane su u sumativnom obliku tvrdnji od kojih su se pojedine cjeline sastojale.²⁸ U tablici 5.12. prikazan je efekt sociodemografskih karakteristika ispitanika: spola, dobi, obrazovanja te manjinskog statusa, a u tablici 5.13. efekt indikatora vezanih uz projekt: uloge Hrvatske kao zemlje pošiljatelja (*sending country*), zemlje domaćina (*host country*) i zemlje koja je financirala provođenje projekta (*funding country*), dužine trajanja projekta, glavnog jezika projekta te tipa aktivnosti.

Tablica 5.12. Učinak sociodemografskih karakteristika voditelja projekata E+MnD na procjenu sposobnosti, rezultata i učinaka sudjelovanja u projektu – rezultati regresijske analize

Prediktori	Zavisne varijable			
	sposobnosti	rezultati	učinak u području AGDP-a	učinak na rad u području mladih
	beta-koef.	beta-koef.	beta-koef.	beta-koef.
spol (ženski)	0,159*	0,004	0,049	0,087
dob	0,079	-0,165*	0,071	0,061
obrazovanje	0,002	0,036	0,153*	0,078
manjinski status	0,052	0,025	0,073	0,024
	R²	0,033	0,029	0,036
			0,036	0,019

* p<0,05; ** p<0,01; ***p<0,001

Sociodemografske karakteristike voditelja projekata E+MnD imaju iznimno mali učinak na njihovu procjenu sposobnosti, rezultata i učinaka sudjelovanja u projektu (tablica 5.12.). Udio protumačene varijance u svim je modelima izrazito nizak (od 1,9 % do 3,6 %). Spol se pokazao statistički značajnim prediktorom procjene sposobnosti ispitanika pri čemu ispitanice procjenjuju da su u projektu razvile više sposobnosti. Nadalje, mlađi ispitanici u većoj mjeri povezuju sa sudjelovanjem u projektu rezultate poput unapređenja sposobnosti snalaženja u drugim zemljama, boljeg razumijevanja svojih karijernih mogućnosti ili boljeg poznavanja svojih jakih i slabih strana. Naposljetku ispitanici višega stupnja obrazovanja smatraju pozitivne učinke sudjelovanja u projektu u području aktivnoga građanstva i društvene participacije (AGDP)

²⁸ Primjerice, zavisnu varijablu *Sposobnosti* proizišlu iz projekta čine tvrdnje koje su prikazane u grafičkom prikazu 5.10., a čije su vrijednosti u sklopu nove, kompozitne varijable zbrojene pri čemu veća vrijednost kompozitne varijable predstavlja i veću razinu sposobnosti koju su ispitanici razvili sudjelovanjem u projektu. Na isti su način kreirane i druge zavisne varijable.

izraženijima nego ispitanici nižega stupnja obrazovanja. Odabrane sociodemografske karakteristike nemaju statistički značajan učinak na procjenu učinka na rad u području mladih, a manjinski status nema značajan učinak ni na jednu od zavisnih varijabli.

Tablica 5.13. Učinak obilježja projekta na procjenu sposobnosti, rezultata i učinaka sudjelovanja u projektu na voditelje te vještina i učinaka na sudionike – rezultati regresijske analize

Prediktori	Zavisne varijable						
	sposobnosti	rezultati	učinak u području AGDP-a	učinak na rad u području mladih	učinak na sudionike u području AGDP-a	vještine sudionika	ciljevi projekta
	beta-koef.	beta-koef.	beta-koef.	beta-koef.	beta-koef.	beta-koef.	beta-koef.
Hrvatska kao zemlja pošiljatelj	-0,005	-0,089	-0,026	0,061	-0,042	0,031	-0,025
Hrvatska kao zemlja domaćin	0,064	-0,122	0,042	0,012	-0,086	-0,018	-0,109
Hrvatska kao zemlja koja je financirala provedbu projekta	0,052	0,226	0,115	0,183	0,134	0,113	0,243*
dužina trajanja projekta	0,028	0,056	0,063	0,030	-0,046	0,002	0,028
glavni jezik projekta – engleski ^a	-0,100	-0,038	-0,049	-0,113	-0,130	-0,086	-0,148
glavni jezik projekta – hrvatski ^a	0,033	0,011	0,031	0,022	-0,038	-0,002	0,036
tip aktivnosti – Y-TNYW ^b	0,123	0,066	0,031	0,167*	0,181**	0,039	0,117
R²	0,036	0,039	0,031	0,061	0,038	0,011	0,048

* p<0,05; ** p<0,01; ***p<0,001

^a Kao referentna kategorija u varijabli glavni jezik projekta uzeta je kategorija ostali jezici.

^b Kao referentna kategorija u varijabli tip aktivnosti uzet je Y-EXCH.

Odabrani prediktori koji predstavljaju indikatore općih obilježja projekta imaju također izrazito mali učinak (od 1,1 % do 6,1 % protumačene varijance) na procjenu percepcije voditelja projekata E+MnD o razvoju njihovih sposobnosti i rezultatima proizišlim iz projekta, a u vezi s procjenom učinka projekta i na njegove sudionike u području aktivnoga građanstva i društvene participacije (AGDP) te na ostvarenost ciljeva. U tablici 5.13. vidljivo je da samo varijabla tipa aktivnosti ima statistički značajan učinak, i to na dvije zavisne varijable, a varijabla vezana uz ulogu Hrvatske kao zemlje koja je financirala provedbu projekta ima značajan učinak na jednu od zavisnih varijabli. Dobiveni rezultati pokazuju da ispitanici koji su sudjelovali u projektima vezanim uz mobilnost osoba koje rade s mladima, odnosno projektima koji uključuju osobe koje rade s mladima i/ili voditelje mladih (u usporedbi s voditeljima projekata razmjene mladih) smatraju da je sudjelovanje u projektu imalo značajni učinak na njihov rad u području mladih, ali i da je imalo značajni učinak na sudionike projekata u području aktivnoga građanstva i društvene participacije (AGDP). Nadalje, ispitanici koji su sudjelovali u projektima koje je financirala Hrvatska smatraju da su u većoj mjeri postignuti ciljevi projekta u skladu s ciljevima programa Erasmus+ u usporedbi s voditeljima projekata koje nije financirala Hrvatska. Među drugim prediktorima nisu zabilježeni statistički značajni učinci na zavisne varijable što upućuje na to da

temelje za razlike u percepciji sposobnosti i učinaka sudjelovanja u projektima treba tražiti u nekim drugim indikatorima. Drugim riječima, ispitanici koji su sudjelovali u projektima u kojima je Hrvatska bila zemlja pošiljatelj ili zemlja domaćin ne razlikuju se od ispitanika iz drugih zemalja u procjeni vlastitih sposobnosti i učinaka projekta. Na navedene zavisne varijable nemaju statistički značajan učinak ni glavni jezik projekta ni trajanje projekta.

5.2. REZULTATI SUDIONIKA U PROJEKTIMA E+MnD

Drugi uzorak u ovom istraživanju odnosi se na sudionike u projektima E+MnD. Prikaz rezultata i u ovom slučaju prati raspodjelu anketnog upitnika koji su ispunjavali sudionici projekata u području mladih. Kao i pri predstavljanju rezultata voditelja projekata E+MnD, na samom se početku poglavlja prikazuje sociodemografski profil sudionika nakon kojega slijede rezultati vezani uz njihovu uključenost u projekt i prethodna iskustva, a zatim podaci o projektu općenito. Nadalje, prikazuju se rezultati procjene sposobnosti proizišlih iz projekta te učinaka sudjelovanja u projektima na različite dionike. Sudionicima u projektima E+MnD postavljena su pitanja i o stečenim znanjima u sklopu projekta te o dojmovima i učincima sudjelovanja u projektima na njihov daljnji razvoj. Naposljetku se donose rezultati regresijske analize kojom su se ispitali učinci odabranih sociodemografskih i socioekonomskih karakteristika te kontekstualnih indikatora na percepciju pojedinih segmenata provedbe projekta i njegovih učinaka.

5.2.1. Sociodemografski profil sudionika u projektima E+MnD

Rezultati sudionika u projektima E+MnD prikazuju se na isti način kao i rezultati voditelja projekata E+MnD – najprije se pokazuju i interpretiraju podaci za uzorak u cjelini nakon čega slijedi prikaz rezultata prema tipu aktivnosti projekta u koje su sudionici bili uključeni. Kako bi se opisali sociodemografski profili sudionika, u tablici 5.14. navedeni su podaci o njihovu spolu, dobi, obrazovanju, mjestu stanovanja i zaposlenju.

Spolna struktura uzorka pokazuje veću zastupljenost sudionica u projektima E+MnD. Na razini cijelog uzorka udio sudionica iznosi 66 %, a na razini pojedinih aktivnosti 70 % ili više (primjerice u aktivnostima Y-VOL i TCA).

Većina je ispitanika prema dobi svrstana u kategoriju između 21 i 25 godina pri čemu je prosječna dob cijelog uzorka 25 godina. Gotovo četvrtina ispitanika svrstava se u dobnu skupinu od 26 do 30 godina, a otprilike 20 % njih u skupini je od 16 do 20 godina. Nešto su veći udjeli ispitanika starijih od 30 godina u kategorijama Aktivnosti transnacionalne suradnje (TCA) (47 %) i Y-(TRANS)NAT (33 %).

Kad je riječ o mjestu boravka, najviše ispitanika (30 %) živi u velikim gradovima s više od 500 000 stanovnika. Znatna postotak ispitanika nastanjen je u urbanim područjima ili njihovim predgrađima (oko 25 %). Nešto više od 10 % ispitanika odgovorilo je da stanuju u ruralnim područjima. Ti su ispitanici nešto više zastupljeni u projektima Y-(TRANS)NAT.

Kao najviši stupanj obrazovanja sudionici u projektima E+MnD navode školovanje na sveučilištima, veleučilištima ili visokim školama na postsekundarnoj, odnosno tercijarnoj razini (63 %). Nešto manje od petine ispitanika ima završenu srednju školu pri čemu je taj udio nešto veći među sudionicima u projektima Y-EXCH (25 %).

Naposljetku, gotovo polovica ispitanika u vezi s radnim statusom²⁹ navodi da su još uvijek u sustavu obrazovanja i osposobljavanja. Četvrtina ih volontira, a nešto manje od 25 % radi puno radno vrijeme. Udio zaposlenih uz puno radno vrijeme znatno je veći među sudionicima u projektima TCA (57 %) te nešto manji među sudionicima u projektima Y-(TRANS)NAT (45 %). S druge strane, ispitanici koji su pripravnici ili stažisti u većem su udjelu sudionici projekata Y-VOL (15 %).

²⁹ Na ovo su pitanje ispitanici mogli dati više odgovora.

Tablica 5.14. Sociodemografske karakteristike sudionika u projektima E+MnD

		Sudionici u projektima					
		Ukupno	Y-EXCH	Y-VOL	Y-TNYW	Y-(TRANS) NAT	TCA
Spol	ženski	65,6 %	65,9 %	69,7 %	62,5 %	67,1 %	73,0 %
	muški	33,0 %	32,8 %	30,3 %	34,9 %	32,2 %	27,0 %
Dob	15 godina ili mlađi	1,9 %	3,2 %	0,0 %	0,0 %	1,3 %	0,0 %
	16 – 20 godina	21,6 %	30,6 %	18,2 %	9,7 %	13,8 %	2,7 %
	21 – 25 godina	41,5 %	46,3 %	42,4 %	41,8 %	25,7 %	18,9 %
	26 – 30 godina	24,3 %	19,5 %	36,4 %	31,1 %	26,3 %	31,1 %
	31 – 45 godina	7,9 %	0,4 %	3,0 %	13,8 %	23,7 %	29,7 %
	46 godina ili stariji	2,8 %	0,0 %	0,0 %	3,6 %	9,2 %	17,6 %
Mjesto stanovanja	veliki grad (više od 500 000 stanovnika)	29,1 %	28,9 %	24,2 %	36,0 %	15,1 %	25,7 %
	urbano područje (između 100 000 i 500 000 stanovnika)	20,6 %	21,5 %	21,2 %	20,4 %	11,8 %	29,7 %
	predgrađe velikoga grada ili urbanog područja	3,9 %	4,2 %	9,1 %	4,1 %	1,3 %	2,7 %
	srednje naseljeno područje (između 25 000 i 100 000 stanovnika)	12,7 %	11,0 %	18,2 %	12,2 %	22,4 %	10,8 %
	mali grad (između 5000 i 25 000 stanovnika)	14,0 %	13,7 %	12,1 %	11,2 %	23,0 %	13,5 %
	ruralno područje u blizini velikoga grada ili urbanog područja (manje od 5000 stanovnika, ali unutar 45 minuta vožnje od grada s više od 100 000 stanovnika)	6,7 %	7,2 %	9,1 %	6,1 %	5,9 %	5,4 %
	ruralno područje (manje od 5000 stanovnika i više od 45 minuta vožnje od grada s više od 100 000 stanovnika)	4,7 %	3,3 %	3,0 %	3,3 %	15,1 %	5,4 %
Obrazovanje	niže osnovno obrazovanje (prva četiri razreda osnovne škole)	0,3 %	0,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
	više osnovno obrazovanje (osam razreda osnovne škole)	3,4 %	5,7 %	0,0 %	0,0 %	2,6 %	0,0 %
	srednje tehničko i srodno obrazovanje koje priprema polaznike za tržište rada	2,7 %	3,5 %	3,0 %	1,8 %	2,0 %	0,0 %
	trogodišnje ili četverogodišnje srednjoškolsko obrazovanje	19,8 %	25,1 %	21,2 %	11,7 %	19,7 %	5,4 %
	strukovni programi obrazovanja nakon srednjeg obrazovanja koji se ne ubrajaju ni u više ni u visoko obrazovanje	2,4 %	2,5 %	0,0 %	3,3 %	1,3 %	0,0 %
	razina sveučilišta, veleučilišta, visoke škole na postsekundarnoj/tercijarnoj razini	62,7 %	52,7 %	72,7 %	75,8 %	67,1 %	89,2 %

Sudionici u projektima							
	Ukupno	Y-EXCH	Y-VOL	Y-TNYW	Y-(TRANS) NAT	TCA	
Zaposlenje tijekom posljednja tri mjeseca prije projekta	u sustavu obrazovanja ili osposobljavanja	45,0 %	49,1 %	45,5 %	42,3 %	38,2 %	28,4 %
	rad uz puno radno vrijeme	24,6 %	15,3 %	27,3 %	29,8 %	44,7 %	56,8 %
	rad uz nepuno radno vrijeme	14,4 %	15,6 %	18,2 %	16,1 %	6,6 %	8,1 %
	samozaposlen/samozaposlena	4,7 %	3,7 %	3,0 %	7,7 %	0,7 %	8,1 %
	nezaposlen/nezaposlena	11,7 %	13,1 %	15,2 %	11,7 %	5,3 %	8,1 %
	volonter/volonterka	25,1 %	23,2 %	27,3 %	30,9 %	22,4 %	18,9 %
	stažist/stažistica na pripravničkom stažu	5,9 %	5,4 %	15,2 %	6,1 %	4,6 %	8,1 %
	obavlja neplaćene poslove (npr. brine se o djeci, rođacima, kućanstvu i sl.).	7,7 %	7,9 %	6,1 %	8,7 %	5,3 %	6,8 %

Slično kao i kod voditelja projekata E+MnD, najviše je ispitanika (55 %) u vrijeme provođenja projekta živjelo u Hrvatskoj (tablica 5.15.). Kao zemlje boravišta, Češka, Italija, Rumunjska, Slovenija i Turska zastupljenije su od drugih zemalja iako su to udjeli od otprilike 3 – 4 %. I hrvatski je jezik u najvećem postotku naveden kao materinski jezik (50 %). Ostali jezici navedeni su u udjelima od 4 % i manje. Manjinski status navodi 9 % ispitanika među kojima ih najviše navodi da su pripadnici autohtone manjine koja je oduvijek živjela u zemlji, a podjednak postotak ispitanika navodi da su pripadnici etničke/kulturne ili jezične manjine. Ispitanika s migrantskim statusom (prve ili druge generacije) u ukupnom je uzorku samo 2 %.

Tablica 5.15. Zemlja boravišta/podrijetla i materinski jezik sudionika u projektima E+MnD

Zemlja boravišta/podrijetla	Materinski jezik	
	N	%
Albanija	12	0,8
Armenija	13	0,9
Austrija	8	0,5
Azerbajdžan	1	0,1
Belgija	2	0,1
Bosna i Hercegovina	17	1,2
Bugarska	26	1,8
Cipar	6	0,4
Crna Gora	3	0,2
Danska	1	0,1
Egipat	1	0,1
Estonija	3	0,2
Finska	18	1,2
Francuska	20	1,4
Grčka	26	1,8
Gruzija	12	0,8

Zemlja boravišta/podrijetla			Materinski jezik		
	N	%		N	%
Hrvatska	800	54,8	kurdski	1	0,1
Italija	40	2,7	letonski	24	1,6
Jordan	1	0,1	litavski	29	2,0
Kosovo	1	0,1	mađarski	16	1,1
Letonija	15	1,0	makedonski	28	1,9
Litva	22	1,5	malteški	2	0,1
Mađarska	9	0,6	moldavski	1	0,1
Makedonija (FYROM)	27	1,8	nizozemski	1	0,1
Malta	2	0,1	njemački	7	0,5
Moldavija	4	0,3	poljski	28	1,9
Nizozemska	9	0,6	portugalski	15	1,0
Njemačka	23	1,6	romski	1	0,1
Poljska	30	2,1	rumunjski	58	4,0
Portugal	19	1,3	ruski	13	0,9
Češka	43	2,9	slovački	13	0,9
Rumunjska	51	3,5	slovenski	30	2,1
Ruska Federacija	5	0,3	španjolski	24	1,6
Slovačka	13	0,9	srpski	20	1,4
Slovenija	46	3,1	talijanski	38	2,6
Španjolska	21	1,4	turski	24	1,6
Srbija	17	1,2	ukrajinski	3	0,2
Švedska	2	0,1	neki drugi jezik	6	0,4
Turska	54	3,7			
Ujedinjeno Kraljevstvo	13	0,9			
Ukrajina	11	0,8			
neka druga zemlja	14	1,0			

Podaci iz tablice 5.16. pokazuju da je velik broj sudionika u projektima posjetio neku drugu zemlju ili živio u njoj.³⁰ Većinom se ta iskustva odnose na posjet koji se veže uz odmor (70 %) ili školsko putovanje (49 %). Čak 41 % ispitanika navodi da su već prije sudjelovali u razmjeni mladih, a 11 % njih provelo je semestar ili više u drugoj zemlji u sklopu organiziranog programa ili je pak studiralo na sveučilištu u drugoj zemlji. Udjeli od 9 % odnose se na ispitanike koji su radili u inozemstvu ili su ondje pohađali tečaj stranog jezika.

³⁰ Ispitanici su na ovo pitanje mogli dati više točnih odgovora.

Tablica 5.16. Iskustvo posjeta drugoj zemlji ili života u njoj

	Sudionici u projektima	
	N	%
bio/bila u inozemstvu na odmoru	1025	70,2
bio/bila u inozemstvu s razredom	715	48,9
sudjelovao/sudjelovala u razmjeni mladih	598	40,9
proveo/provela u drugoj zemlji jedan semestar ili više u sklopu organiziranog programa	148	10,1
živio/živjela u drugoj zemlji s roditeljima	76	5,2
studirao/studirala na sveučilištu u drugoj zemlji	154	10,5
pohađao/pohađala tečaj stranog jezika u inozemstvu	136	9,3
odradio/odradila pripravnički staž u inozemstvu	85	5,8
odradio/odradila tečaj strukovnog osposobljavanja u inozemstvu	46	3,1
radio/radila kao dadilja (<i>aupair</i>)	24	1,6
radio/radila u inozemstvu	133	9,1
otišao/otišla u drugu zemlju kako bih živio/živjela s partnerom/partnericom	45	3,1
živim blizu granice i lako je mogu prijeći	194	13,3
rođen/rođena u drugoj zemlji	55	3,8
živio/živjela u drugoj zemlji zbog drugog razloga	83	5,7
prije ovoga projekta nikada nisam bio/bila u inozemstvu	55	3,8

Posljednji segment profila sudionika u projektima E+MnD odnosi se na socioekonomske karakteristike ispitanika. U tom kontekstu prikazuje se obrazovanje roditelja/skrbnika, procjena načina života u odnosu prema vršnjacima te suočenost s preprekama u različitim aspektima života. Kao što se može vidjeti u tablici 5.17., završena viša škola ili fakultet najviši su stupanj obrazovanja oca i majke nešto više od trećine ispitanika. Znatniji su postoci ispitanika čija su oba roditelja završila srednju školu. Gotovo 40 % ispitanika smatra da su im pružene jednake mogućnosti kada procjenjuju svoj način života s načinom života svojih vršnjaka. Otprilike 20 % ispitanika smatra da imaju veće mogućnosti, a gotovo jednak postotak smatra da imaju smanjene mogućnosti u usporedbi s vršnjacima. Važno je istaknuti da u ukupnom uzorku 7 % ispitanika smatra da su im mogućnosti mnogo manje nego njihovih vršnjaka. Pri razmatranju prepreka najviše ispitanika ističe one vezane uz pristup poslu i zapošljavanju (40 %). Nešto manje od 20 % njih smatra da im je onemogućen pristup obrazovanju i mobilnosti, a nešto više od 22 % ispitanika smatra da im je onemogućeno aktivno sudjelovanje u društvu i politici. Kada se suočenost s preprekama analizira kao sumativni indikator, rezultati pokazuju da gotovo polovica ispitanika navodi suočenost s jednom ili više prepreka (49 %).³¹ Kao najčešće uzroke prepreka ispitanici navode manjak novca (gotovo 30 % ispitanika). Nešto manje od 10 % ispitanika kao prepreku navodi život u slabije razvijenom (pri)gradskom području. Ostale vrste prepreka navedene su u udjelima od 7 % ili manje.³²

³¹ Među ispitanicima koji se suočavaju s preprekama 18 % njih navodi jednu prepreku, 17 % dvije, 9 % tri, a 8 % sve četiri prepreke.

³² U procjeni uzroka prepreka ispitanici su mogli dati više odgovora.

Tablica 5.17. Socioekonomski status i prepreke s kojima su suočeni sudionici u projektima E+MnD

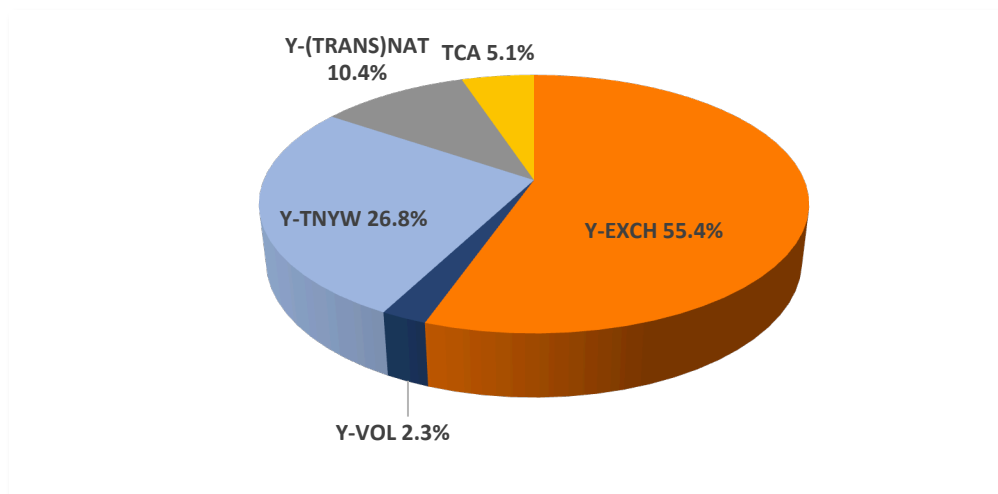
		Sudionici u projektima	
		N	%
Obrazovanje oca / zakonitog skrbnika	niže osnovno obrazovanje (prva četiri razreda osnovne škole)	32	2,2
	više osnovno obrazovanje (osam razreda osnovne škole)	49	3,4
	srednje tehničko i srodno obrazovanje koje priprema polaznike za tržište rada	267	18,3
	trogodišnje ili četverogodišnje srednjoškolsko obrazovanje	314	21,5
	strukovni programi obrazovanja nakon srednjeg obrazovanja koji se ne ubrajaju ni u više ni u visoko obrazovanje	122	8,4
	razina sveučilišta, veleučilišta, visoke škole na postsekundarnoj/tercijarnoj razini	511	35,0
	ne znam	35	2,4
Obrazovanje majke / zakonite skrbnice	niže osnovno obrazovanje (prva četiri razreda osnovne škole)	42	2,9
	više osnovno obrazovanje (osam razreda osnovne škole)	95	6,5
	srednje tehničko i srodno obrazovanje koje priprema polaznike za tržište rada	163	11,2
	trogodišnje ili četverogodišnje srednjoškolsko obrazovanje	349	23,9
	strukovni programi obrazovanja nakon srednjeg obrazovanja koji se ne ubrajaju ni u više ni u visoko obrazovanje	105	7,2
	razina sveučilišta, veleučilišta, visoke škole na postsekundarnoj/tercijarnoj razini	550	37,6
	ne znam	23	1,6
Procjena načina života u odnosu prema vršnjacima u zemlji	pružene jednake mogućnosti	565	38,7
	pružene veće mogućnosti	283	19,4
	pružene nešto manje mogućnosti	214	14,6
	pružene mnogo manje mogućnosti	96	6,6
	ne znam / ne razumijem pitanje	181	12,9
Suočenost s preprekama: (udio potvrdnih odgovora)	prepreke u pristupu obrazovanju	270	18,5
	prepreke u pristupu poslu i zapošljavanju	590	40,4
	prepreke u aktivnom sudjelovanju u društvu i politici	326	22,3
	prepreke u mobilnosti	287	19,6
Vrste prepreka	zdravstveni problemi	43	2,9
	nizak stupanj obrazovanja/postignuća	61	4,2
	život u udaljenom području	96	6,6
	život u slabije razvijenom (pri)gradskom području	133	9,1
	novčana oskudica	404	27,7
	pripadnost skupini koja ima smanjene mogućnosti	45	3,1
	teškoće sa službenim jezikom (jezicima) u vlastitoj zemlji	11	0,8
	nezaposlenost u obitelji	75	5,1
	posebne potrebe	8	0,5
	pripadnost diskriminiranoj skupini	29	2,0
	socijalni status	76	5,2
	spol	41	2,8
	spolna orijentacija	23	1,6
	obiteljske odgovornosti i/ili veze	63	4,3

		Sudionici u projektima	
		N	%
	život u području zahvaćenom sukobom ili u području koje je bilo zahvaćeno sukobom	56	3,8
	pripadnost kulturnoj/etničkoj/vjerskoj manjini	25	1,7
	kaznena presuda / odslužena zatvorska kazna	1	0,1
	druge prepreke	223	15,3

5.2.2. Uključenost i prethodna iskustva sudjelovanja u projektima E+MnD

U prikazu 5.31. vidi se da je 55 % ispitanika sudjelovalo u projektima razmjene mladih (Y-EXCH). Nešto više od četvrtine ispitanika sudjelovalo je u projektima vezanim uz mobilnost osoba koje rade s mladima (Y-TNYW), otprilike 10 % na nacionalnim i međunarodnim sastancima mladih i donositelja politika u području mladih (Y-(TRANS)NAT), 5 % u Aktivnostima transnacionalne suradnje (TCA), a 2 % ispitanika sudjelovalo je u projektima vezanim uz Europsku volontersku službu.

Prikaz 5.31. Podjela sudionika u projektima E+MnD prema tipu aktivnosti (N=1475)

Za gotovo 50 % ispitanika osnovni je izvor informacija o programu E+MnD i projektima bila organizacija ili udruga mladih. Ispitanici su mogli navesti više izvora informacija o programu, a tablica 5.18. pokazuje da je 29 % njih navelo kao izvore informacija prijatelje i znance, 12 % navelo je medije (novine/časopise, radio, televiziju, internet), a 10 % neslužbene skupine mladih. Preostale izvore navelo je manje od 10 % ispitanika, a sudionici u projektima Y-(TRANS)NAT u većem postotku od većine drugih ispitanika navode kao izvor druge vrste organizacija/udruga i informacije dobivene na poslu.

Tablica 5.18. Izvor informacija o programu Erasmus+: Mladi na djelu

Izvor informacija o programu:	Tip aktivnosti					
	Ukupno	Y-EXCH	Y-VOL	Y-TNYW	Y-(TRANS) NAT	TCA
neslužbena skupina mladih	10,3 %	11,7 %	6,1 %	9,2 %	9,9 %	4,1 %
organizacija/udruga mladih	48,0 %	48,1 %	18,2 %	57,9 %	42,8 %	17,6 %
centar za mlade	5,7 %	6,3 %	0,0 %	3,8 %	10,5 %	2,7 %
druga vrsta organizacije/udruga	9,7 %	9,1 %	18,2 %	7,4 %	19,1 %	4,1 %
prijatelji/znanci	29,1 %	36,3 %	36,4 %	20,4 %	21,1 %	9,5 %
škola ili ustanova visokog obrazovanja	6,0 %	7,3 %	3,0 %	2,3 %	10,5 %	2,7 %
na poslu (npr. kolege, informacije dostupne na poslu i sl.)	5,5 %	2,0 %	3,0 %	7,7 %	17,1 %	10,8 %
informacije u novinama/časopisima, na radiju, televiziji, internetu	12,4 %	12,2 %	30,3 %	9,7 %	13,2 %	18,9 %
informacije koje sam dobio/dobila od nacionalne agencije za Erasmus+ (Mladi na djelu)	6,0 %	3,5 %	3,0 %	5,4 %	3,9 %	41,9 %
informacije koje sam dobio/dobila od regionalne agencije / ureda nacionalne agencije za Erasmus+ (Mladi na djelu)	1,6 %	0,9 %	3,0 %	1,3 %	2,0 %	9,5 %
informacije koje daje Europska komisija (ili objavljuje na internetskim stranicama)	1,3 %	1,0 %	9,1 %	1,0 %	0,0 %	5,4 %
mreža Eurodesk	1,3 %	0,9 %	0,0 %	1,3 %	1,3 %	6,8 %
drugi izvori (društvene mreže, <i>Salto Youth</i>)	4,4 %	3,7 %	6,0 %	4,6 %	5,3 %	9,5 %

Kao razloge za uključivanje u projekte E+MnD³³ ispitanici u najvećem postotku navode stjecanje novih iskustava (82 %), osobni razvoj (70 %), stjecanje znanja (67 %) i uspostavljanje kontakata s osobama iz drugih kultura ili zemalja (67 %). Nešto više od polovice ispitanika kao razloge ističe i upoznavanje drugih zemalja (53 %) te unapređivanje svojeg znanja stranog jezika (52 %). Stručni razvoj i priprema za buduće aktivnosti nešto su rjeđe razlozi za uključivanje u projekt na općenitoj razini (sudionici projekata TCA označavaju ih u većim postocima), a zanimanje za temu projekta bio je jedan od osnovnih razloga za uključivanje gotovo polovice ispitanika.

Tablica 5.19. Razlozi i motivacija za uključivanje u projekte E+MnD

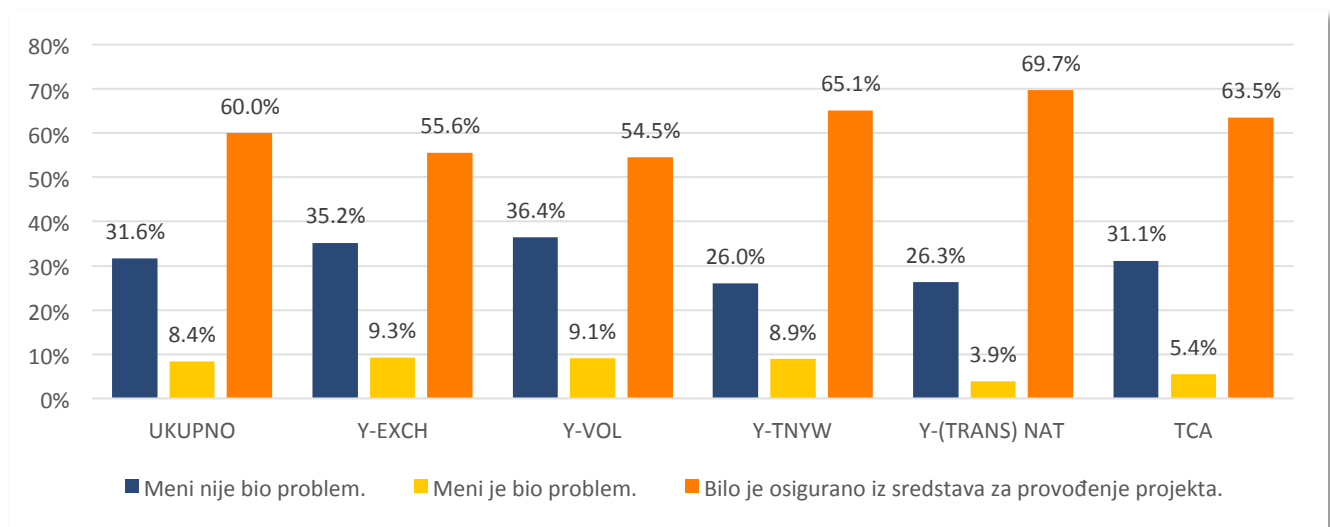
Razlozi za uključivanje u projekt	Tip aktivnosti					
	Ukupno	Y-EXCH	Y-VOL	Y-TNYW	Y-(TRANS) NAT	TCA
kako bih upoznao/upoznala drugu zemlju	52,8 %	62,3 %	84,8 %	51,5 %	14,5 %	20,3 %
kako bih stekao/stekla nova iskustva	82,4 %	89,9 %	87,9 %	78,1 %	63,2 %	60,8 %
kako bih se mogao/mogla baviti socijalnim i političkim pitanjima	28,0 %	24,6 %	33,3 %	31,4 %	37,5 %	25,7 %

³³ U ovom su pitanju ispitanici mogli označiti više razloga za uključivanje u projekt.

Razlozi za uključivanje u projekt	Tip aktivnosti					
	Ukupno	Y-EXCH	Y-VOL	Y-TNYW	Y-(TRANS) NAT	TCA
kako bih se zabavio/zabavila	42,8 %	54,3 %	60,6 %	30,4 %	23,0 %	14,9 %
kako bih unaprijedio/unaprijedila svoje znanje stranog jezika	52,2 %	62,7 %	60,6 %	45,4 %	21,1 %	32,4 %
radi osobnog razvoja	69,5 %	71,7 %	72,7 %	73,2 %	53,3 %	56,8 %
kako bih naučio/naučila nešto novo	66,9 %	69,3 %	75,8 %	69,1 %	54,6 %	50,0 %
kako bih uspostavio/uspostavila kontakte s osobama iz drugih kultura ili zemalja	67,0 %	72,8 %	75,8 %	68,9 %	34,9 %	55,4 %
kako bih sebi postavio/postavila izazove	40,9 %	45,1 %	63,6 %	38,0 %	27,6 %	27,0 %
zato što me netko potaknuo	8,8 %	8,9 %	12,1 %	8,4 %	8,6 %	9,5 %
radi stručnog razvoja	33,7 %	25,3 %	33,3 %	45,2 %	38,8 %	54,1 %
kako bih se pripremio/pripremila za buduće aktivnosti (npr. obrazovanje, osposobljavanje, volontiranje, rad i sl.)	42,8 %	39,8 %	54,5 %	46,2 %	36,8 %	66,2 %
kako bih unaprijedio/unaprijedila znanje o Europi	25,9 %	29,0 %	36,4 %	24,0 %	17,8 %	14,9 %
zanimala me tema projekta	49,1 %	47,7 %	48,5 %	54,8 %	38,8 %	56,8 %
kako bih povećao/povećala vjerojatnost za pronalaženje posla	22,2 %	24,2 %	30,3 %	21,4 %	16,4 %	12,2 %
zbog drugih razloga	5,7 %	6,8 %	3,0 %	3,3 %	5,9 %	8,1 %

Za 60 % sudionika troškovi sudjelovanja u projektu (npr. putni troškovi, smještaj, prehrana, naknada za sudjelovanje, drugi troškovi) bili su plaćeni novcem iz projekta, a za gotovo trećinu ispitanika plaćanje troškova sudjelovanja u projektu nije bilo problem (prikaz 5.32.). Iako je među svim tipovima projektnih aktivnosti bio visok udio ispitanika kojima su troškovi sudjelovanja u projektu bili osigurani iz sredstava za provođenje projekta, nešto je izraženiji udio tih ispitanika u projektima Y-(TRANS)NAT (70 %).

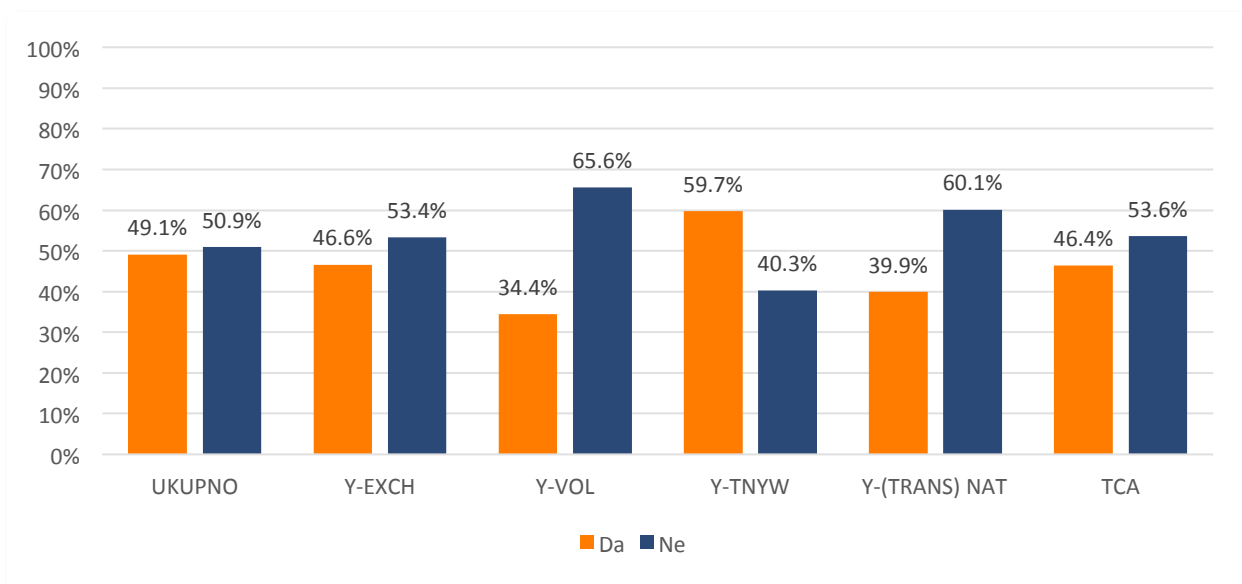
Prikaz 5.32. Troškovi sudjelovanja u projektu

Iskustvo sudjelovanja u sličnim projektima imala je polovica ispitanika. U prikazu 5.33. vidljivo je da su sudionici u projektima Y-TNYW u nešto većem postotku već sudjelovali u sličnim projektima, a sudionici ostalih tipova aktivnosti, posebice Y-VOL i Y-(TRANS)NAT, navode da dosad nisu sudjelovali u sličnim projektima.

Među ispitanicima koji su već sudjelovali u sličnim projektima (N=656) podjednak je postotak sudjelovao u jednom, dva ili u 4 – 6 projekata. Nešto više od 15 % ispitanika sudjelovalo je u 7 ili više projekata. Podjednaka raspodjela vidljiva je i prema tipovima aktivnosti iako se donekle izdvajaju sudionici Aktivnosti transnacionalne suradnje (TCA) koji su u nešto većem postotku sudjelovali u 11 ili više projekata i Y-VOL koji su u najvećem postotku sudjelovali u samo jednom projektu (tablica 5.20.).

Prikaz 5.33. Prijašnja iskustva sudjelovanja u sličnim projektima (N_{ukupno}=1342)

Tablica 5.20. Broj projekata u kojima su ispitanici prije sudjelovali (N_{ukupno}=656)

Broj projekata	Tip aktivnosti					
	Ukupno	Y-EXCH	Y-VOL	Y-TNYW	Y-(TRANS) NAT	TCA
1	21,6 %	25,1 %	54,5 %	15,0 %	17,5 %	25,0 %
2	23,3 %	25,4 %	18,2 %	20,7 %	26,3 %	15,6 %
3	16,8 %	18,4 %	9,1 %	13,1 %	21,1 %	18,8 %
4 – 6	22,4 %	20,1 %	0,0 %	27,7 %	22,8 %	18,8 %
7 – 10	10,1 %	7,9 %	18,2 %	14,1 %	7,0 %	9,4 %
11 – 20	4,7 %	2,9 %	0,0 %	6,6 %	5,3 %	12,5 %
21 i više	1,1 %	0,3 %	0,0 %	2,8 %	0,0 %	0,0 %

5.2.3. O projektu općenito

Prikupljene informacije o projektu općenito odnose se na općenita obilježja projekata u kojima su sudjelovali ispitanici, poput trajanja projektne aktivnosti, financiranja projekta te glavnog jezika projekta.

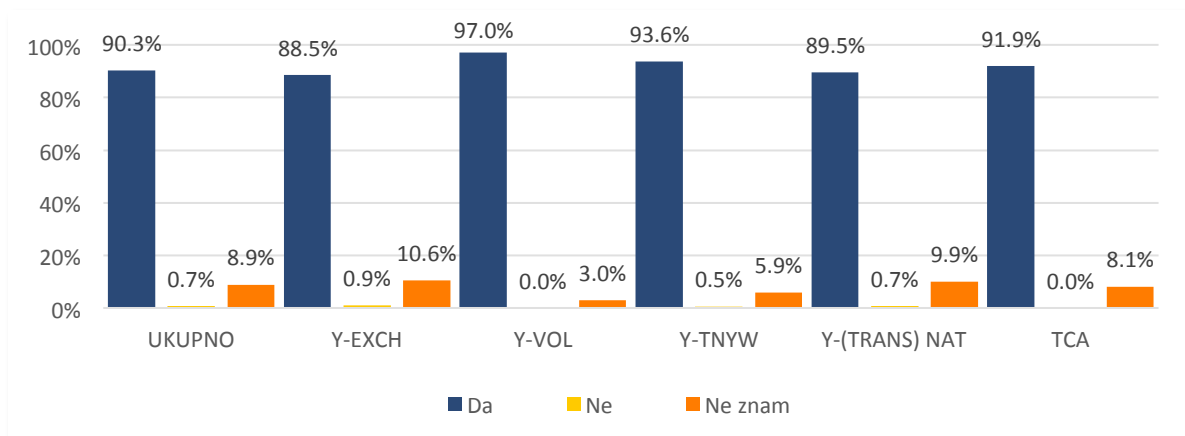
Projektne su aktivnosti u najvećem postotku trajale od 6 do 10 dana. U tablici 5.21. izdvaja se udio sudionika u projektima Y-VOL koji su u najvećem postotku sudjelovali u projektnim aktivnostima koje su trajale između mjesec dana i šest mjeseci. Nešto je više od polovice tih sudionika sudjelovalo u aktivnostima koje su trajale do tri mjeseca. S druge strane, ispitanici iz projekata Y-(TRANS)NAT i TCA u najvećem su postotku sudjelovali u projektnim aktivnostima koje su trajale do pet dana, a većina ih je sudjelovala u sastancima koji su trajali dva dana.

Nadalje, 90 % svih ispitanika upoznato je s činjenicom da je projekt u kojem su sudjelovali financirala Europska unija. Samo 9 % ispitanika navelo je da im nije poznat podatak o financiranju, a nešto manje od 1 % drži da EU nije financirao projekt. Podjela prema tipu aktivnosti izrazito je ujednačena (prikaz 5.34.).

Tablica 5.21. Trajanje projektne aktivnosti

Broj dana	Tip aktivnosti					
	Ukupno	Y-EXCH	Y-VOL	Y-TNYW	Y-(TRANS)NAT	TCA
do 5 dana	28,1 %	12,0 %	0,0 %	27,6 %	92,8 %	86,5 %
6 – 10 dana	66,8 %	83,6 %	0,0 %	70,9 %	7,2 %	12,2 %
11 – 30 dana	1,9 %	3,2 %	6,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
1 – 6 mjeseci	2,5 %	0,0 %	90,9 %	1,3 %	0,0 %	1,4 %
više od 6 mjeseci	0,2 %	0,2 %	3,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

Prikaz 5.34. Odgovor na pitanje je li projekt financirao EU

Glavni jezik na kojem su se projekti provodili bio je u gotovo 80 % slučajeva engleski jezik. Hrvatski se kao glavni jezik upotrebljavao u 7 % projekata. U tablici 5.22. vidi se da se hrvatski jezik nešto češće rabio u projektima Y-VOL, a projekti Y-TNYW i TCA gotovo su isključivo bili na engleskom jeziku. Znan je postotak projekata Y-(TRANS)NAT u kojima nije poznat glavni jezik.

Tablica 5.22. Glavni jezik u projektu

Glavni jezik u projektu	Tip aktivnosti					
	Ukupno	Y-EXCH	Y-VOL	Y-TNYW	Y-(TRANS)NAT	TCA
engleski	79,5 %	84,7 %	36,4 %	95,4 %	14,5 %	91,9 %
hrvatski	6,8 %	3,5 %	63,6 %	0,0 %	33,6 %	0,0 %
neki drugi jezik	3,3 %	5,8 %	0,0 %	0,3 %	0,0 %	0,0 %
nepoznato	10,3 %	6,0 %	0,0 %	4,3 %	52,0 %	8,1 %

Tablica 5.23. Upotreba jezika u provedbi projekta

Upotreba jezika u projektu <i>(udio potvrdnih odgovora)</i>	Tip aktivnosti					
	Ukupno	Y-EXCH	Y-VOL	Y-TNYW	Y-(TRANS)NAT	TCA
Svi su se sudionici koristili jednim jezikom.	54,5 %	48,0 %	62,5 %	65,1 %	55,9 %	61,4 %
Mogao/mogla sam potpuno sudjelovati u projektu služeći se svojim prvim jezikom.	19,0 %	15,0 %	6,3 %	13,0 %	63,2 %	7,2 %
Koristio/koristila sam se jezikom (ili s više jezika) koji nije moj prvi jezik.	92,7 %	96,5 %	96,9 %	97,6 %	57,3 %	97,1 %
Zbog jezika sam imao/imala teškoća pri sudjelovanju u projektu.	8,7 %	8,9 %	3,1 %	10,3 %	7,0 %	2,9 %
Projektini tim pomogao mi je kada sam imao/imala problema s razumijevanjem.	82,8 %	84,6 %	93,5 %	83,7 %	70,1 %	79,7 %
Koristio/koristila sam se informacijskom tehnologijom kao pomoći pri razumijevanju/komuniciranju na drugim jezicima koji su se upotrebljavali tijekom projekta.	36,1 %	36,5 %	43,8 %	34,5 %	37,5 %	33,3 %
Kada je bilo potrebno, drugi su mi sudionici pomogli u razumijevanju.	82,6 %	86,7 %	90,6 %	82,6 %	65,3 %	71,0 %

S obzirom na visok udio ispitanika koji ne potječu s engleskoga govornog područja te na činjenicu da se projekt nije provodio na njihovu materinskom jeziku (93 %), bilo je važno ispitati na koji su se način služili jezikom i je li im bila potrebna pomoć. Udio potvrdnih odgovora prikazan u tablici 5.23. pokazuje da su se u većini projekata sudionici služili jednim jezikom (55 %) te da su im projektini tim ili ostali sudionici pomogli kada su imali problema s razumijevanjem (83 %). Devetnaest posto sudionika odgovorilo je da je moglo potpuno sudjelovati u projektu služeći se svojim prvim jezikom, a 36 % ispitanika koristilo se informacijskom tehnologijom kao

pomoći pri razumijevanju/komuniciranju na drugim jezicima koji su se rabili tijekom projekta. Devet posto ispitanika imalo je teškoća zbog jezika pri sudjelovanju u projektu (taj je postotak znatno manji među sudionicima u projektima Y-VOL i TCA u odnosu prema sudionicima u ostalim projektima).

5.2.4. Procjena stečenih znanja, sposobnosti i rezultata proizišlih iz projekta

Sudionici u projektima E+MnD trebali su procijeniti u kojim su područjima stekli nova znanja. Mogli su označiti više odgovora, pa se u prikazu rezultata nalaze udjeli prema područjima, odnosno udjeli ispitanika koji su za ta područja označili da su u njima stekli nova znanja. U tablici 5.24. vidi se da je u području mladih i rada s mladima stečeno najviše novih znanja – gotovo 70 % sudionika projekata označilo je to područje. Visok postotak ispitanika koji su stekli nova znanja veže se još uz područja kulturološke različitosti (65 %), neformalnog i informalnog obrazovanja/učenja (55 %) te uz osobni razvoj (51 %). Samo 2 % ispitanika ističe da u projektu nije steklo nikakva nova znanja, a prema područjima najslabije su zastupljeni održivi razvoj, nenasilje, ekološka pitanja i zdravstvo/kvaliteta života koje je navelo od 17 % do 19 % ispitanika. Nova znanja u području kulturološke različitosti u nešto su većim postocima stekli sudionici projekata Y-VOL i Y-EXCH. Sudionici u projektima Y-(TRANS)NAT češće su označavali područja politika za mlade i razvoja politika za mlade, sudionici projekata TCA u većim su postocima izjavili da su stekli nova znanja u području obrazovanja, osposobljavanja i učenja, a posebno u području neformalnog i informalnog učenja te u području razvijanja i upravljanja projektima.

Tablica 5.24. Područja u kojima su sudionici projekata E+MnD stekli nova znanja

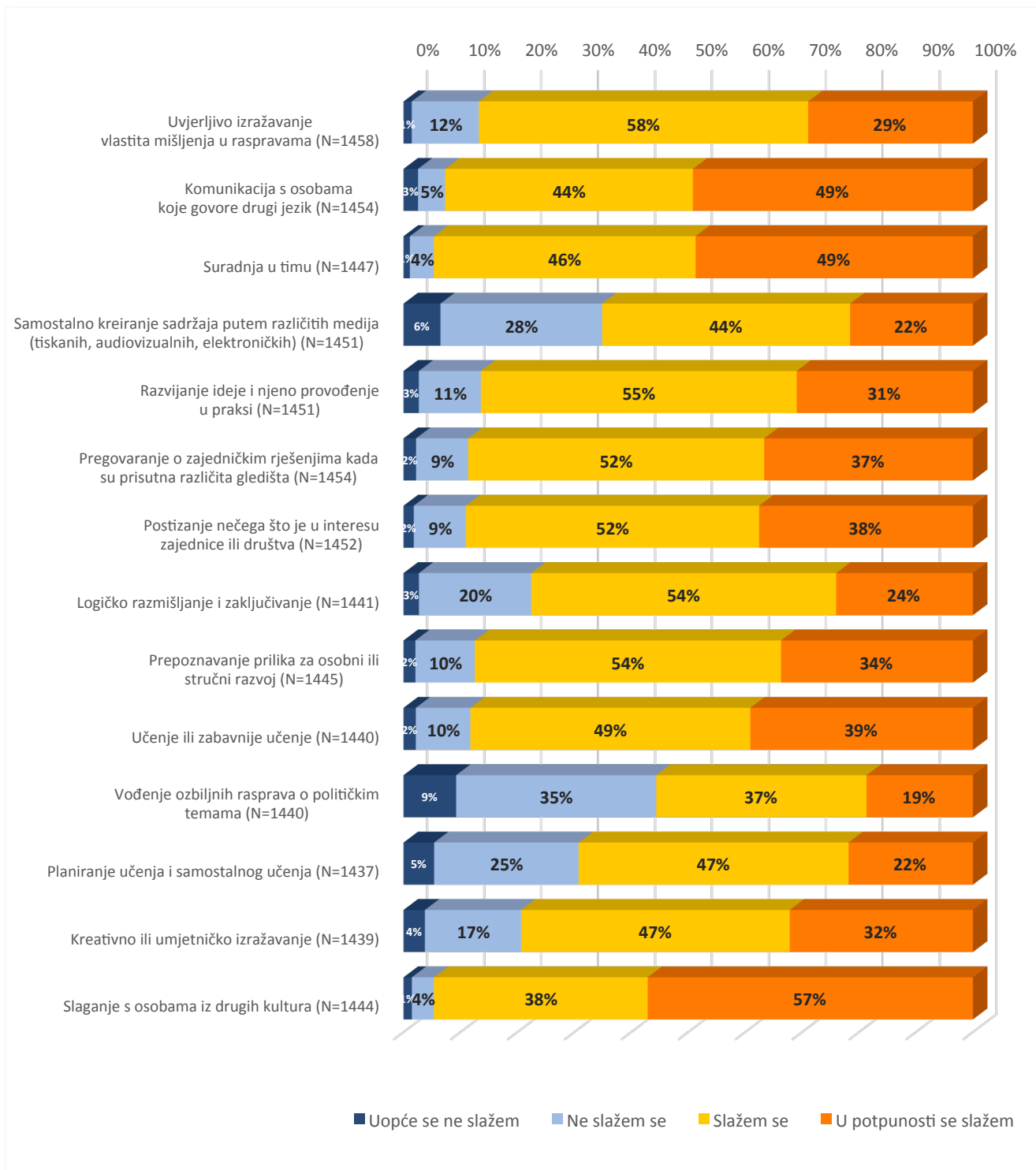
Nova znanja o:	Tip aktivnosti					
	Ukupno	Y-EXCH	Y-VOL	Y-TNYW	Y-(TRANS)NAT	TCA
europskim pitanjima	32,2 %	33,2 %	48,5 %	31,6 %	27,6 %	25,7 %
politikama ili tijelima Europske unije	20,1 %	16,7 %	27,3 %	21,4 %	32,9 %	20,3 %
ljudskim pravima, temeljnim pravima	30,5 %	30,4 %	21,2 %	35,2 %	29,6 %	13,5 %
uključivanju osoba sa smanjenim mogućnostima i marginaliziranih osoba u društvo	25,0 %	22,5 %	27,3 %	31,6 %	21,1 %	24,3 %
kulturološkoj različitosti	64,5 %	70,2 %	78,8 %	61,0 %	41,4 %	60,8 %
diskriminaciji i nediskriminaciji (vezanim uz spol, spolnu orijentaciju, etničko podrijetlo, kulturološka obilježja, vjeru, posebne potrebe, nacionalnost i sl.)	32,2 %	32,7 %	33,3 %	38,0 %	17,8 %	24,3 %
solidarnosti s osobama koje su suočene s teškoćama	23,8 %	24,8 %	27,3 %	26,3 %	14,5 %	17,6 %
nenasilju	18,0 %	18,4 %	21,2 %	20,2 %	11,8 %	13,5 %
demokraciji	23,7 %	23,0 %	9,1 %	25,8 %	27,0 %	20,3 %
medijima ICT-u (informacijskoj i komunikacijskoj tehnologiji) uključujući društvene mreže i internet	20,3 %	19,6 %	30,3 %	23,0 %	15,1 %	18,9 %
aktivnom građanstvu i sudjelovanju u civilnom društvu i demokratskom životu	33,5 %	28,1 %	21,2 %	35,5 %	55,9 %	41,9 %
mladima, radu mladih	68,4 %	65,6 %	57,6 %	71,9 %	71,7 %	79,7 %
politikama za mlade	27,0 %	19,9 %	18,2 %	25,8 %	63,2 %	40,5 %

Nova znanja o:	Tip aktivnosti					
	Ukupno	Y-EXCH	Y-VOL	Y-TNYW	Y-(TRANS)NAT	TCA
razvoju politika za mlade	21,1 %	14,6 %	12,1 %	19,1 %	56,6 %	35,1 %
ekološkim pitanjima	18,4 %	23,2 %	33,3 %	15,1 %	4,6 %	5,4 %
održivu razvoju	17,2 %	16,8 %	30,3 %	18,6 %	13,8 %	16,2 %
zdravstvu, kvaliteti života	18,6 %	25,2 %	33,3 %	11,2 %	4,6 %	8,1 %
obrazovanju, osposobljavanju, učenju	40,0 %	38,8 %	36,4 %	44,1 %	32,2 %	48,6 %
neformalnom obrazovanju/učenju, informalnom učenju	54,6 %	49,6 %	51,5 %	66,6 %	37,5 %	81,1 %
radu, stručnom razvoju	22,0 %	20,4 %	27,3 %	25,5 %	21,1 %	21,6 %
poduzetništvu, samoinicijativi	27,7 %	26,0 %	21,2 %	33,9 %	21,7 %	28,4 %
razvijanju i upravljanju projektima	37,2 %	30,6 %	45,5 %	46,4 %	36,8 %	56,8 %
osobnom razvoju	51,1 %	53,5 %	57,6 %	52,0 %	41,4 %	36,5 %
U ovom projektu nisam naučio/naučila ništa novo.	1,5 %	1,6 %	0,0 %	1,5 %	1,3 %	1,4 %

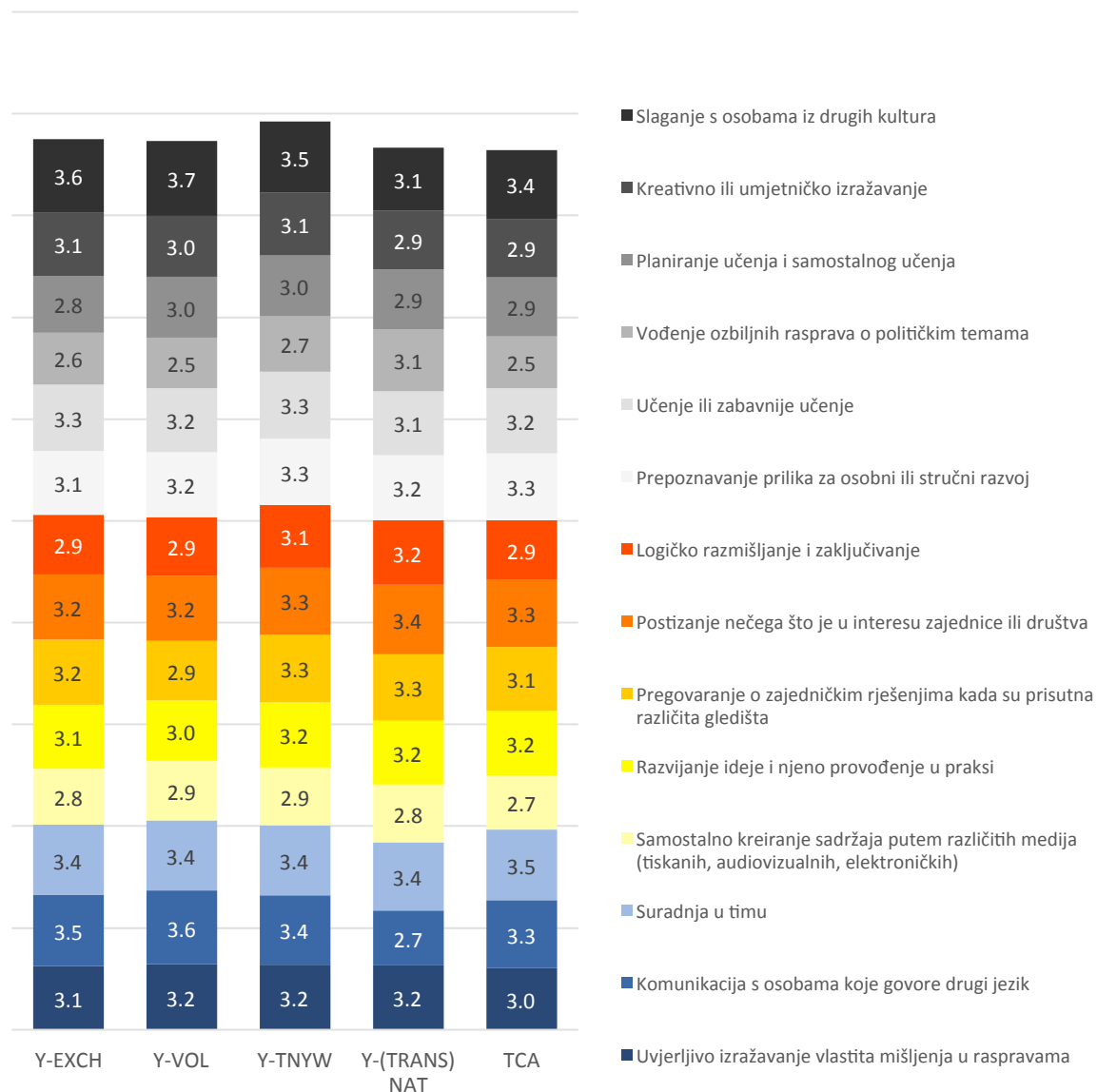
S obzirom na to da je sudjelovanje u projektu potencijalno povezano s razvijanjem određenih sposobnosti, sudionici u projektima E+MnD zamoljeni su neka procijene na koje je njihove sposobnosti najviše utjecalo sudjelovanje u projektu. Rezultati u prikazu 5.35. pokazuju kako se ispitanici ukupno u visokim postocima slažu da su sudjelovanjem u projektu razvili sve navedene sposobnosti. Posebno se ističe visok postotak potpunog slaganja s tvrdnjom o razvoju sposobnosti slaganja s osobama iz drugih kultura (57 %). Otprilike polovica ispitanika izražava potpuno slaganje s razvojem sposobnosti u području komunikacije s osobama koje govore drugim jezikom te u području timskog rada. Znatniji postotak ispitanika (44 %) ne slaže se s tvrdnjom da su sudjelovanjem u projektu razvili sposobnost vođenja ozbiljnih rasprava o političkim temama. Također relativno visok postotak ispitanika (34 %) navodi kako se ne slaže s time da su unaprijedili sposobnost samostalnog kreiranja sadržaja s pomoću različitih medija, a 30 % njih smatra da nisu poboljšali sposobnost planiranja učenja i samostalnog učenja. Više od 20 % ispitanika ne slaže se da bolje logički razmišlja i zaključuje ni da se kreativnije izražava.

Usporedbom prosječnih odgovora prema tipu aktivnosti vidljivih u prikazu 5.36. dobiveno je više statistički značajnih razlika. Sudionici projekata Y-(TRANS)NAT slažu se značajno manje od sudionika svih ostalih projekata s tim da su unaprijedili sposobnosti komunikacije s osobama koje govore drugim jezikom i sposobnosti slaganja s osobama iz drugih kultura (u toj se procjeni statistički značajno ne razlikuju od sudionika u projektima TCA). S druge strane, isti se ispitanici najviše slažu da su unaprijedili sposobnost vođenja ozbiljnih rasprava o političkim temama. Nadalje, sudionici u projektima Y-EXCH slažu se manje od sudionika u projektima Y-(TRANS)NAT da su unaprijedili sposobnosti postizanja nečega što je u interesu društva ili zajednice i logičkog razmišljanja i zaključivanja, ali se od njih više slažu da su unaprijedili sposobnost kreativnog ili umjetničkog izražavanja. S druge strane, sudionici u projektima Y-EXCH manje se od sudionika u projektima Y-TNYW slažu da su unaprijedili sposobnosti pregovaranja o zajedničkim rješenjima kada su prisutna različita gledišta, zatim sposobnosti planiranja učenja i samostalnog učenja, logičkog razmišljanja i zaključivanja te vođenja ozbiljnih rasprava o političkim temama (prilog 3, tablica 7.3.12.).

Prikaz 5.35. Procjena sposobnosti sudionika u projektima E+MnD proizišlih iz projekta

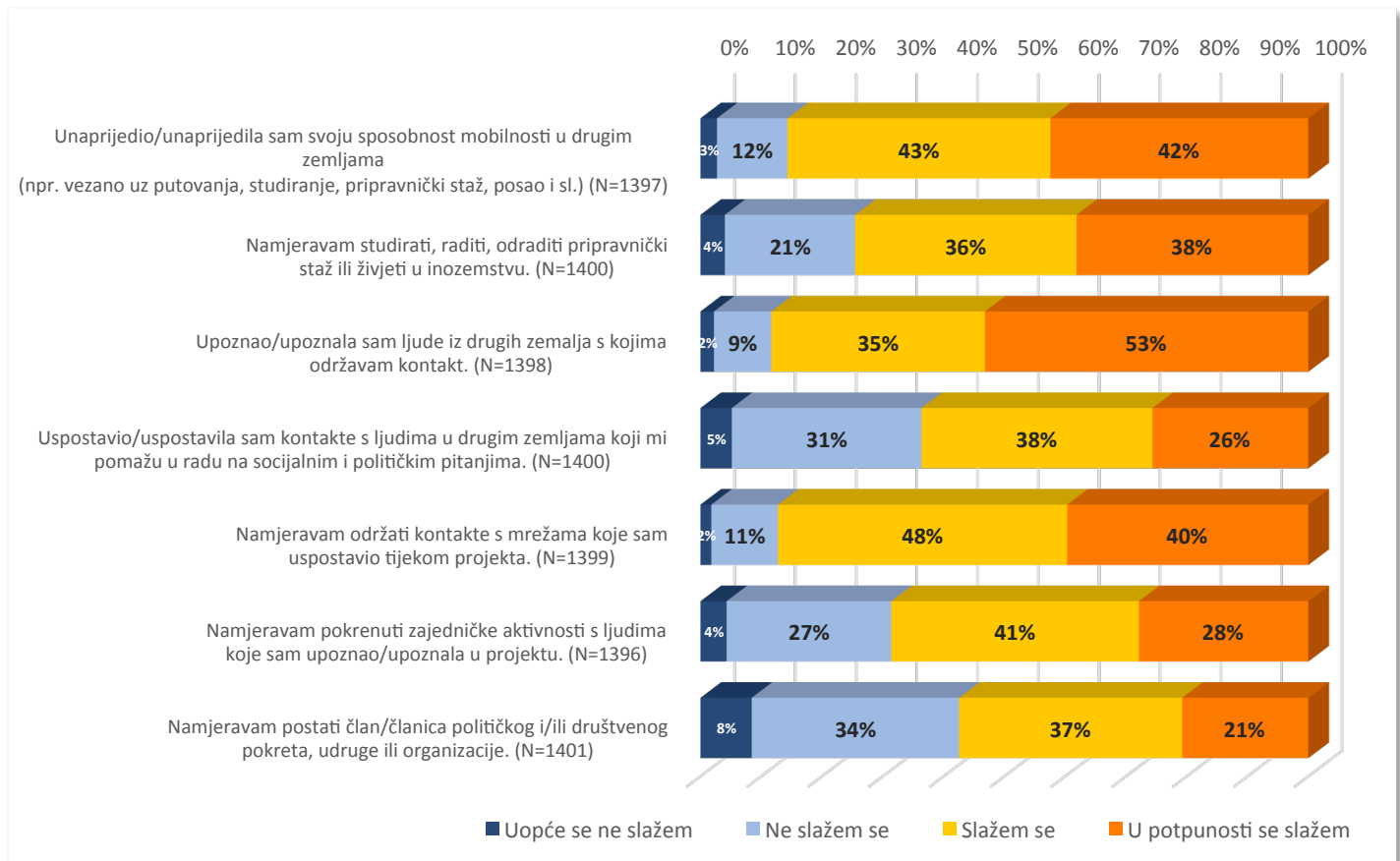
Prikaz 5.36. Procjena sposobnosti sudionika u projektima E+MnD proizišlih iz projekta – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti

Pri procjeni rezultata sudjelovanja u projektu ispitanici se u najvećim postocima slažu da su postigli sve navedene rezultate (prikaz 5.37.). Njih se 53 % potpuno slaže s tvrdnjom da su upoznali ljude iz drugih zemalja s kojima održavaju kontakte. Također u visokim ukupnim postocima ističu da namjeravaju održati kontakte s mrežama koje su uspostavili tijekom projekta te da su unaprijedili svoju sposobnost mobilnosti u drugim zemljama. U najvećem se postotku ne slažu s rezultatom prema kojemu ispitanici imaju namjeru postati članovima političkog/društvenog pokreta/udruge ili organizacije (42 %), a mnogi se također ne slažu s time da su uspostavili kontakte s ljudima u drugim zemljama koji im pomažu u radu u socijalnim i političkim pitanjima (36 %). U znatnijim se postocima ne slažu s tim da namjeravaju pokrenuti

zajedničke aktivnosti s ljudima koje su upoznali (31 %) ni da se namjeravaju preseliti u inozemstvo radi obrazovanja ili rada (25 %).

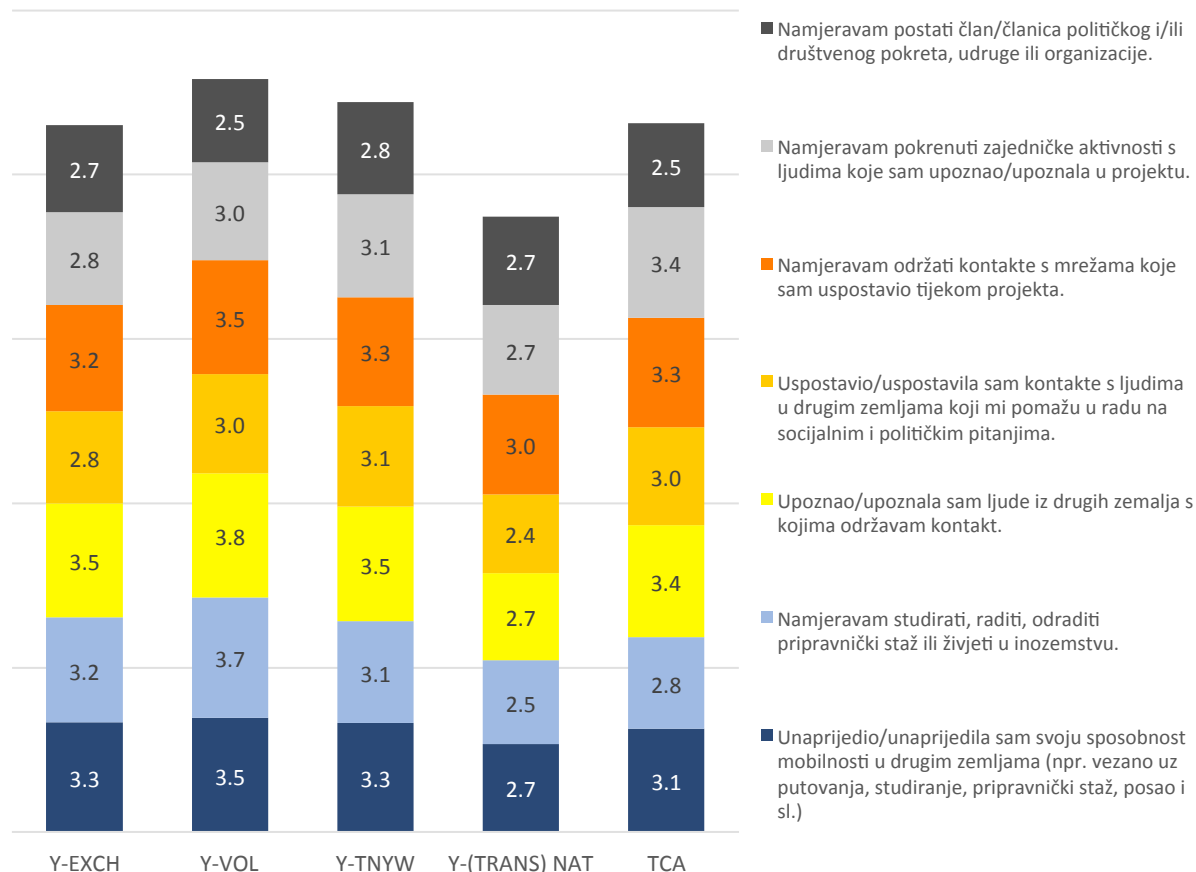
Prikaz 5.37. Procjena rezultata projekta

Testiranjem razlika u prosječnim odgovorima prema tipu aktivnosti vidljivima u prikazu 5.38. s pomoću analize varijance potvrđene su razlike u svim predloženim rezultatima sudjelovanja u projektu. Posebice se izdvajaju sudionici u projektima Y-(TRANS)NAT u odnosu prema sudionicima u svim ostalim projektima po tome što se statistički značajno u najmanjoj mjeri slažu da su unaprijedili sposobnost mobilnosti u drugim zemljama, da se namjeravaju preseliti u inozemstvo radi obrazovanja ili posla, da su upoznali ljude iz drugih zemalja s kojima su bili u kontaktu te da su uspostavili kontakt s ljudima iz drugih zemalja koji im pomažu u radu u vezi sa socijalnim i političkim pitanjima. U vezi s namjerom održavanja kontakata s mrežama koje su uspostavili tijekom projekta sudionici u projektima Y-(TRANS)NAT statistički se značajno razlikuju od sudionika u projektima Y-EXCH, Y-VOL i Y-TNYW, a u namjeri pokretanja zajedničke aktivnosti s ljudima koje su upoznali u projektu statistički se značajno razlikuju od sudionika u projektima Y-TNYW i TCA. Ostale statistički značajne razlike upućuju na to da se sudionici u projektima Y-VOL najviše slažu u tome da namjeravaju studirati, raditi, stažirati ili živjeti u inozemstvu te da su upoznali ljude s kojima su bili u kontaktu. Naposljetku, sudionici u projektima Y-EXCH u manjoj se mjeri od sudionika u projektima Y-TNYW slažu da su uspostavili kontakt s ljudima iz drugih zemalja koji im pomažu u radu u vezi sa socijalnim i političkim pitanjima te da planiraju pokrenuti zajedničke aktivnosti s ljudima koje su upoznali u projektu (s time se manje slažu i od

sudionika u projektima TCA). Značajna je razlika dobivena i u vezi s namjerom da tko postane članom političkog i/ili društvenog pokreta, udruge ili organizacije, no zbog rubne značajnosti ne mogu se specificirati razlike između različitih tipova projektnih aktivnosti (prilog 3, tablica 7.3.13.)

Prikaz 5.38. Procjena rezultata projekta – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti

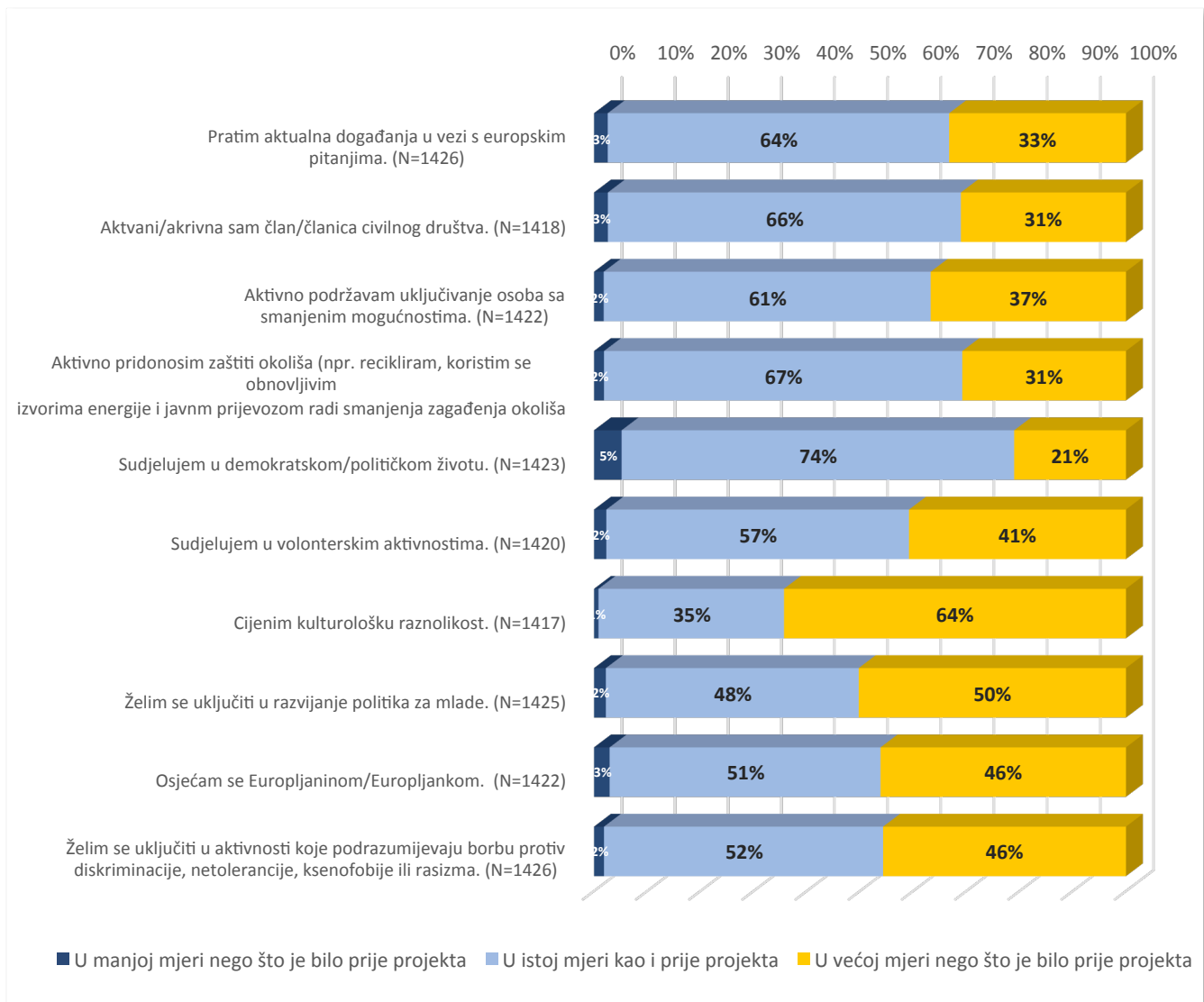
5.2.5. Procjena učinaka projekta na različite dionike

I na primjeru sudionika u projektima E+MnD kao i kod voditelja projekata E+MnD procjenjuju se učinci sudjelovanja u projektu na različite dionike. Međutim, u ovom je slučaju veća pozornost posvećena učincima na samog ispitanika. Dodatno se ispituje samo učinak na organizaciju ako je ispitanik bio uključen u projekte određenog tipa aktivnosti.

Učinak na sudionike u projektima E+MnD u području aktivnoga građanstva i društvene participacije (AGDP) procjenjivan je na trostupanjskoj ljestvici usporedbe učestalosti prije i poslije projekta. Prikaz 5.39. pokazuje da veći postotak ispitanika u osam od deset tvrdnji iskazuje kako nije bilo nikakve promjene za razliku od ispitanika koji procjenjuju pozitivan učinak sudjelovanja u projektu. Veći postotak ispitanika koji ističu pozitivan učinak projekta zabilježen je tek pri procjeni poštovanja kulturološke različitosti (64 %) i procjeni želje za uključivanjem u razvijanje politika za mlade (50 %). Nešto manje od polovice ispitanika procjenjuje da se osjećaju

više Europljaninom (46 %) te da se žele aktivno uključiti u aktivnosti koje podrazumijevaju borbu protiv diskriminacije (46 %). Izrazito je mali postotak ispitanika koji smatraju da su navedene aktivnosti i percepcije u području aktivnoga građanstva i društvene participacije (AGDP) kod njih izražene u manjoj mjeri nego prije projekta.

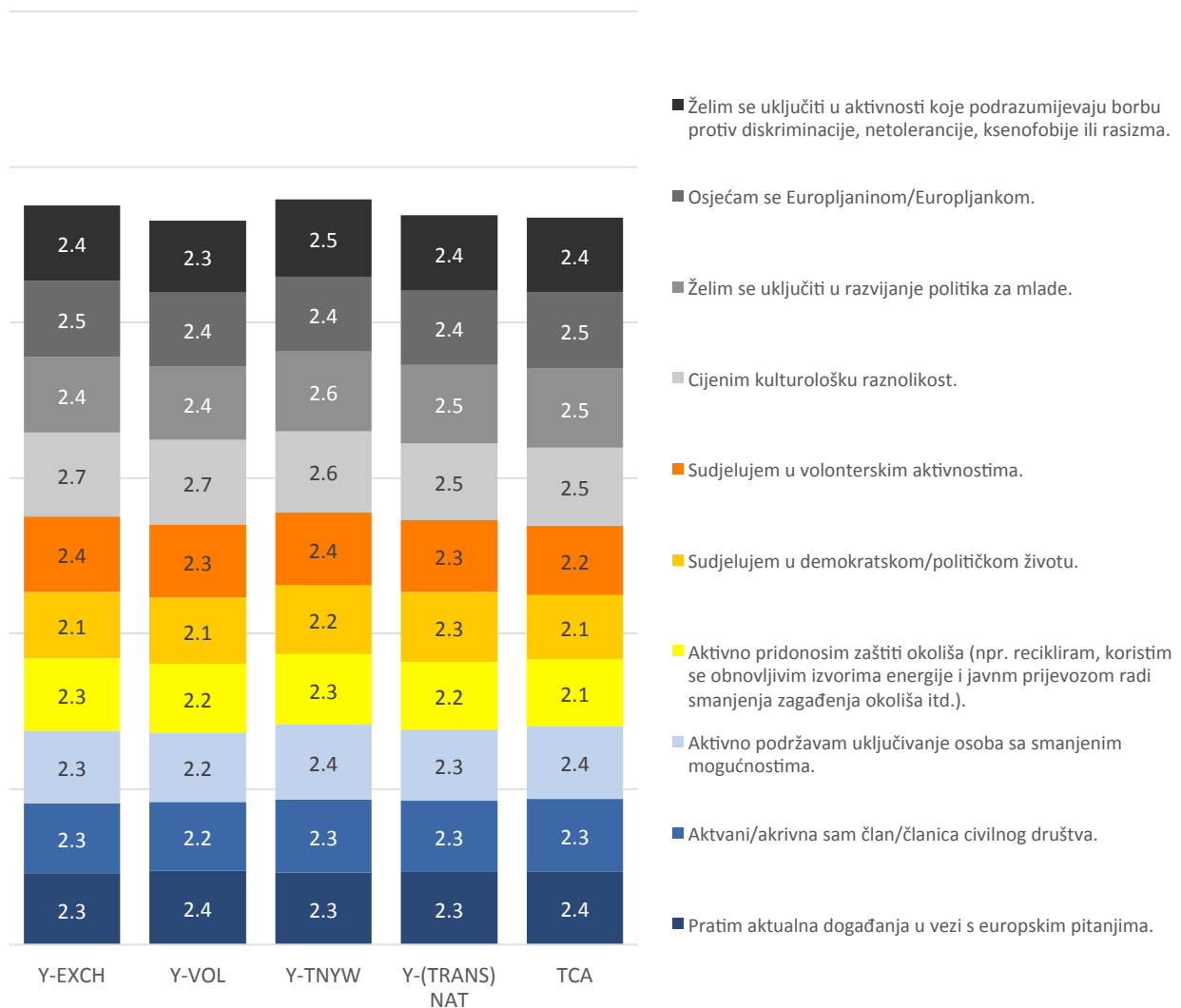
Prikaz 5.39. Samoprocjena sudionika u projektima E+MnD o učinku projekta u području aktivnoga građanstva i društvene participacije (AGDP)

Iako podaci o prosječnim vrijednostima navedeni u grafičkom prikazu 5.40. pokazuju priličnu ujednačenost u procjeni učinka projekta u području aktivnoga građanstva i društvene participacije (AGDP) na sudionike prema tipu aktivnosti, analiza prosječnih vrijednosti rezultirala je statistički značajnim razlikama u vezi s pet tvrdnji. U usporedbi sa sudionicima u projektima Y-(TRANS)NAT sudionici u projektima Y-EXCH procjenjuju da nakon projekta više cijene kulturološku različitost i u većoj mjeri aktivno pridonose zaštiti okoliša (više i od sudionika u projektima TCA), a u usporedbi sa sudionicima u projektima TCA procjenjuju da više sudjeluju u volonterskim aktivnostima. S druge strane, manje su zainteresirani za uključivanje u razvijanje

politika za mlade od sudionika u projektima Y-TNYW. Značajna je razlika dobivena i kad je riječ o uključivanju u demokratski/politički život pri čemu sudionici u projektima Y-(TRANS)NAT smatraju da u prosjeku više sudjeluju u demokratskom/političkom životu od sudionika u projektima TCA. U vezi s preostalim tvrdnjama nisu zabilježene statistički značajne razlike među ispitanicima (prilog 3, tablica 7.3.14.).

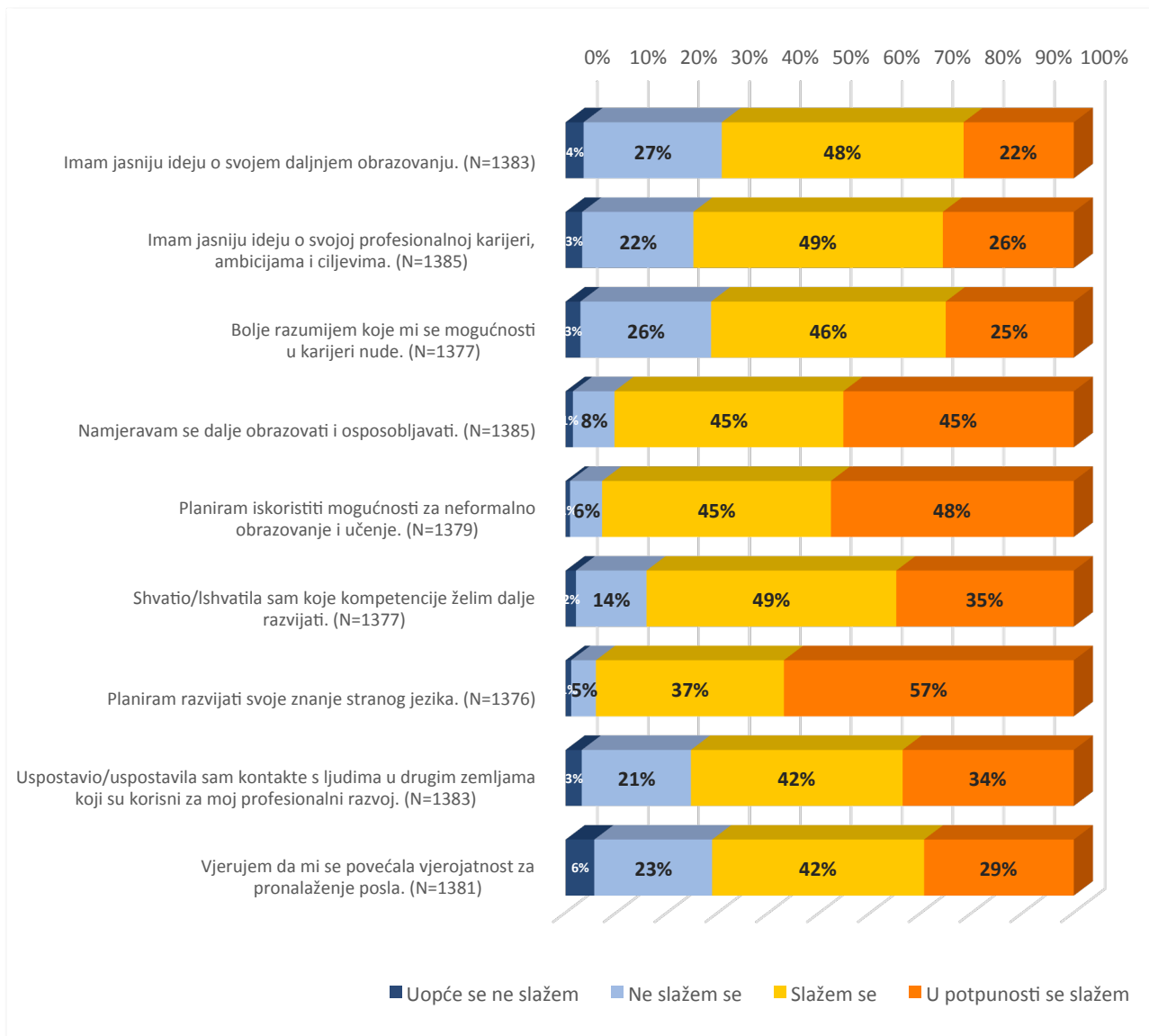
Prikaz 5.40. Samoprocjena sudionika u projektima E+MnD o učinku projekta u području aktivnoga građanstva i društvene participacije (AGDP) – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti

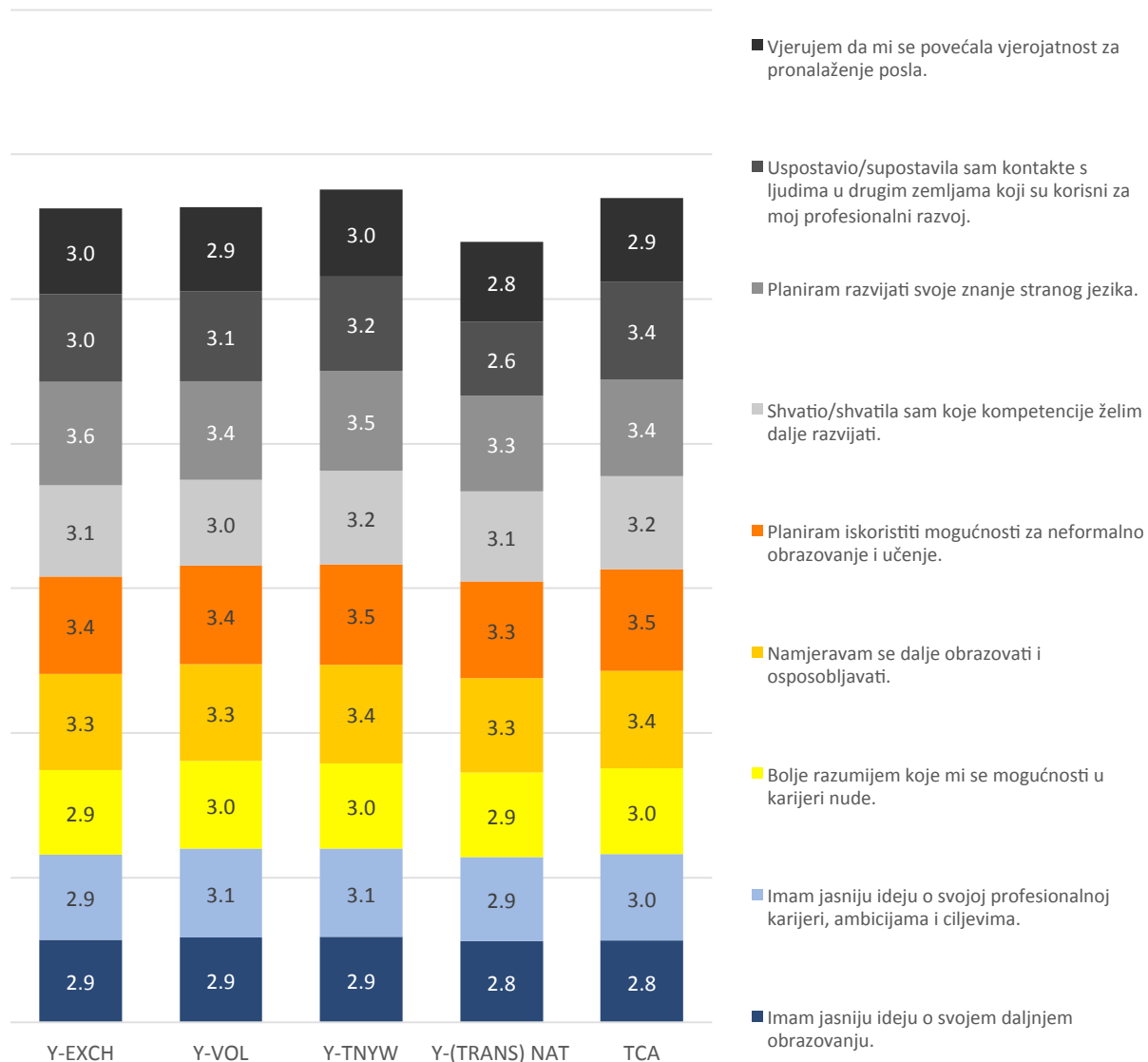
Ispitanicima je postavljeno pitanje o mogućim dodatnim utjecajima projekta na njih u obliku tvrdnji vezanih uz budućnost i njihove planove s čime su izrazili svoje slaganje, odnosno neslaganje (prikaz 5.41.). Sa svim se tvrdnjama ispitanici u najvećim postocima slažu, a u najvećem se postotku potpuno slažu da planiraju razvijati svoje znanje stranog jezika (57 %). Visoko na listi planova za budućnost nalaze se i namjera daljnjeg obrazovanja i osposobljavanja te plan da se posluže mogućnostima neformalnog obrazovanja i učenja. U nešto većim postocima ispitanici se ne slažu s tvrdnjom da imaju jasniju ideju o svojem daljnjem obrazovanju

(31 %) ni da bolje razumiju koje im se mogućnosti za napredovanje u karijeri nude (29 %), odnosno ne vjeruju da im se povećala mogućnost za pronalaženje posla (29 %). Također u većim postocima smatraju da nemaju jasniju ideju o svojoj profesionalnoj karijeri, ambicijama i ciljevima (25 %) ni da su uspostavili kontakte s ljudima u drugim zemljama koji su korisni za njihov profesionalni razvoj (24 %).

Usporede li se prosječni odgovori pojedinih kategorija ispitanika prema tipu aktivnosti, koji su u prikazu 5.42. već na prvi pogled prilično ujednačeni, rezultati analize varijance pokazuju četiri statistički značajne razlike. Sudionici u projektima Y-EXCH u prosjeku se više slažu s tvrdnjom da planiraju razvijati svoje znanje stranog jezika u odnosu prema sudionicima projekata Y-TNYW i Y-(TRANS)NAT. S druge strane, sudionici u projektima Y-(TRANS)NAT najmanje se slažu s time da su uspostavili kontakte s ljudima u drugim zemljama koji su korisni za njihov profesionalni razvoj. Veće neslaganje s tom tvrdnjom izražavaju i sudionici projekata Y-EXCH u usporedbi sa sudionicima projekata Y-TNYW i TCA. Naposljetku, sudionici u projektima Y-TNYW u usporedbi sa sudionicima u projektima Y-(TRANS)NAT u prosječno većoj mjeri vjeruju da im se povećala vjerojatnost za pronalaženje posla. Zbog rubne značajnosti rezultata analize varijance na tvrdnji vezanoj uz planiranje korištenja mogućnošću neformalnog obrazovanja i učenja, ne mogu se specificirati razlike među pojedinim skupinama (prilog 3, tablica 7.3.15.).

Prikaz 5.41. Procjena učinka projekta na planove sudionika u projektima E+MnD

Prikaz 5.42. Procjena učinka projekta na planove sudionika u projektima E+MnD – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti

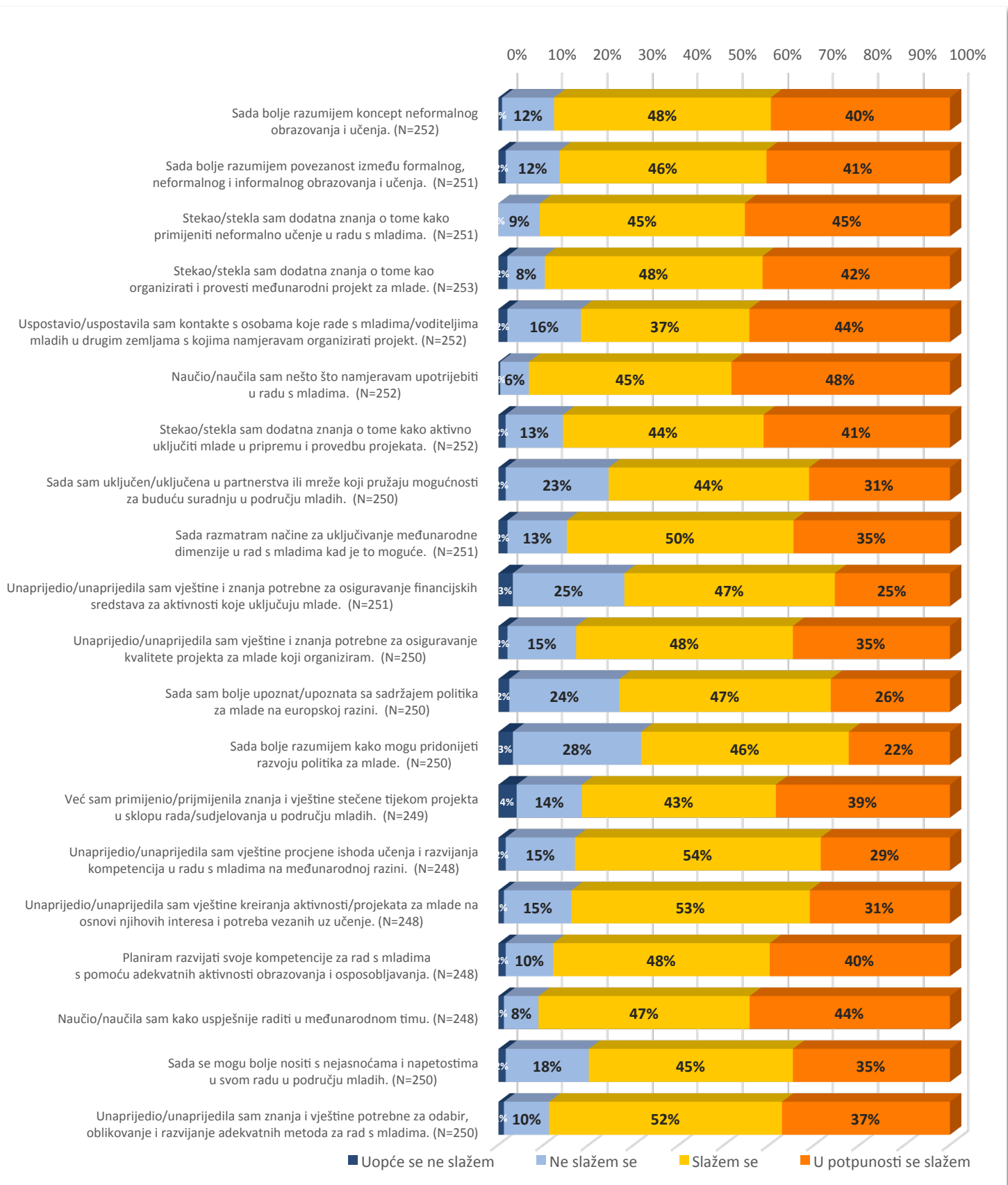
Učinke sudjelovanja u projektu na rad u području mladih ocjenjivali su sudionici koji su prema tipu projekta mogli biti uključeni u takve aktivnosti. Drugim riječima, svoje su procjene davali sudionici u projektima mobilnosti osoba koje rade s mladima (Y-TNYW) ili Aktivnosti transnacionalne suradnje (TCA). Ukupan je broj tih sudionika u uzorku 466, a na sljedeća je pitanja odgovorilo u prosjeku 250 ispitanika.

U prikazu 5.43. može se vidjeti da se sudionici u visokim postocima slažu sa svim učincima sudjelovanja u projektu na njihov rad u području mladih. Ukupno se najviše slažu s tvrdnjama da su u projektu naučili nešto što namjeravaju upotrijebiti u radu s mladima i da su stekli nova znanja o tome kako primijeniti neformalno učenje u radu s mladima te kako uspješnije raditi u međunarodnom timu. Nešto veći postoci ispitanika ne slažu se s tvrdnjama da sada razumiju

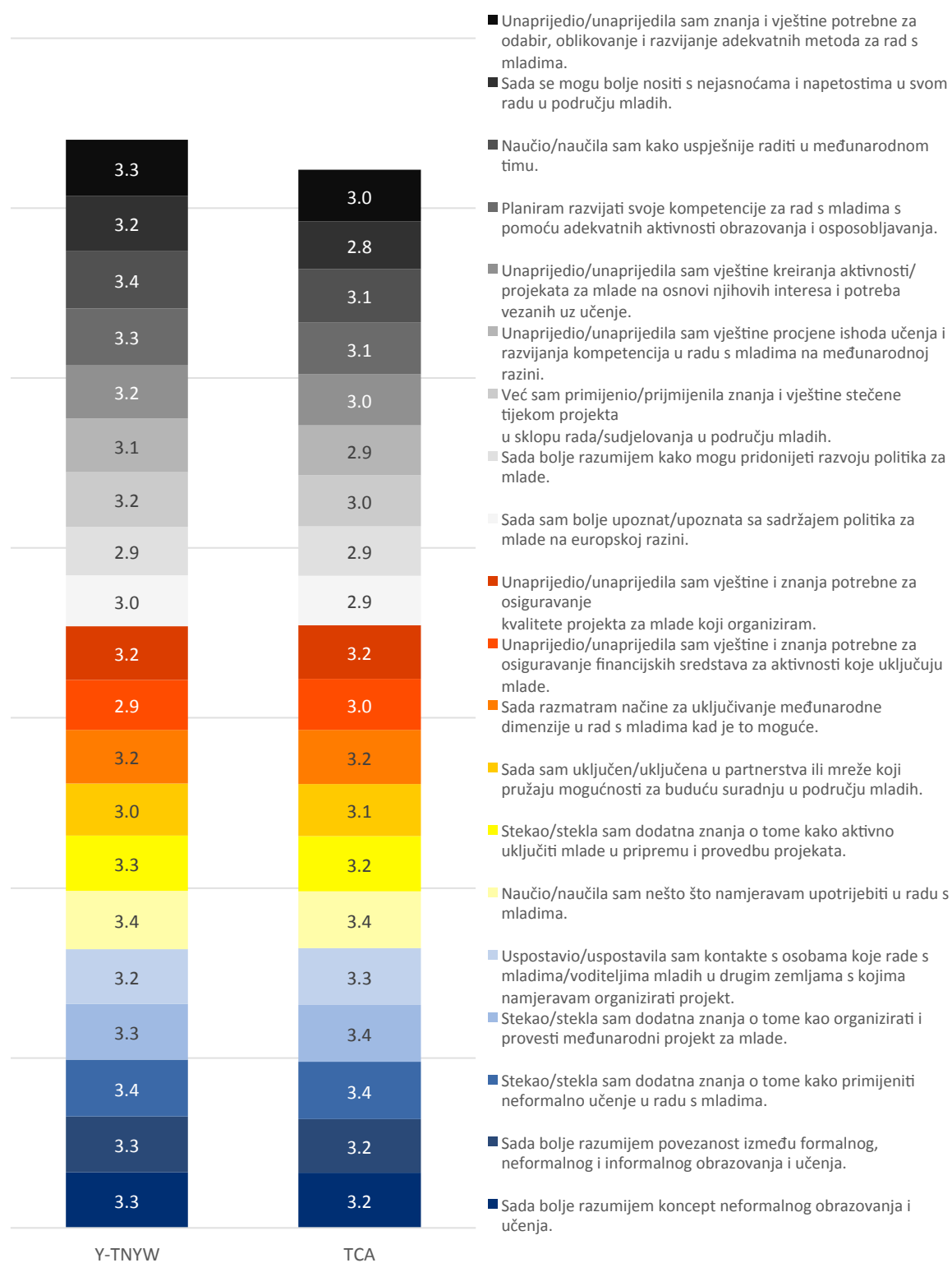
kako mogu bolje pridonijeti razvoju politika za mlade (31 %) te da su unaprijedili vještine i znanja potrebne za osiguravanje financijskih sredstava za aktivnosti koje uključuju mlade (28 %). Više od 20 % ispitanika navodi da se ne slaže s tim da su sada uključeni u partnerstva ili mreže koje pružaju mogućnosti za buduću suradnju u području mladih, da su bolje upoznati sa sadržajem politika za mlade na europskoj razini ni da sada mogu lakše svladavati nejasnoće i napetosti u svojem radu u području mladih.

Analizom prosječnih odgovora ispitanika dviju skupina prema tipu aktivnosti vidljivih u prikazu 5.44. dobiveno je nekoliko statistički značajnih razlika (rezultati t-testa nalaze se u prilogu 3, tablica 7.3.16.). Naime, sudionici projekata Y-TNYW u prosjeku se više nego sudionici projekata TCA slažu s tvrdnjama: 1) da su unaprijedili vještine procjene ishoda učenja i razvijanja kompetencija u radu s mladima na međunarodnoj razini, 2) da planiraju razvijati svoje kompetencije za rad s mladima s pomoću odgovarajućih aktivnosti obrazovanja i osposobljavanja, 3) da su naučili uspješnije raditi u međunarodnom timu, 4) da sada mogu bolje svladavati nejasnoće i napetosti u svojem radu u području mladih te 5) da su unaprijedili znanja i vještine potrebne za odabir, oblikovanje i razvijanje odgovarajućih metoda za rad s mladima.

Prikaz 5.43. Procjena učinka projekta na rad sudionika u projektima E+MnD u području mladih

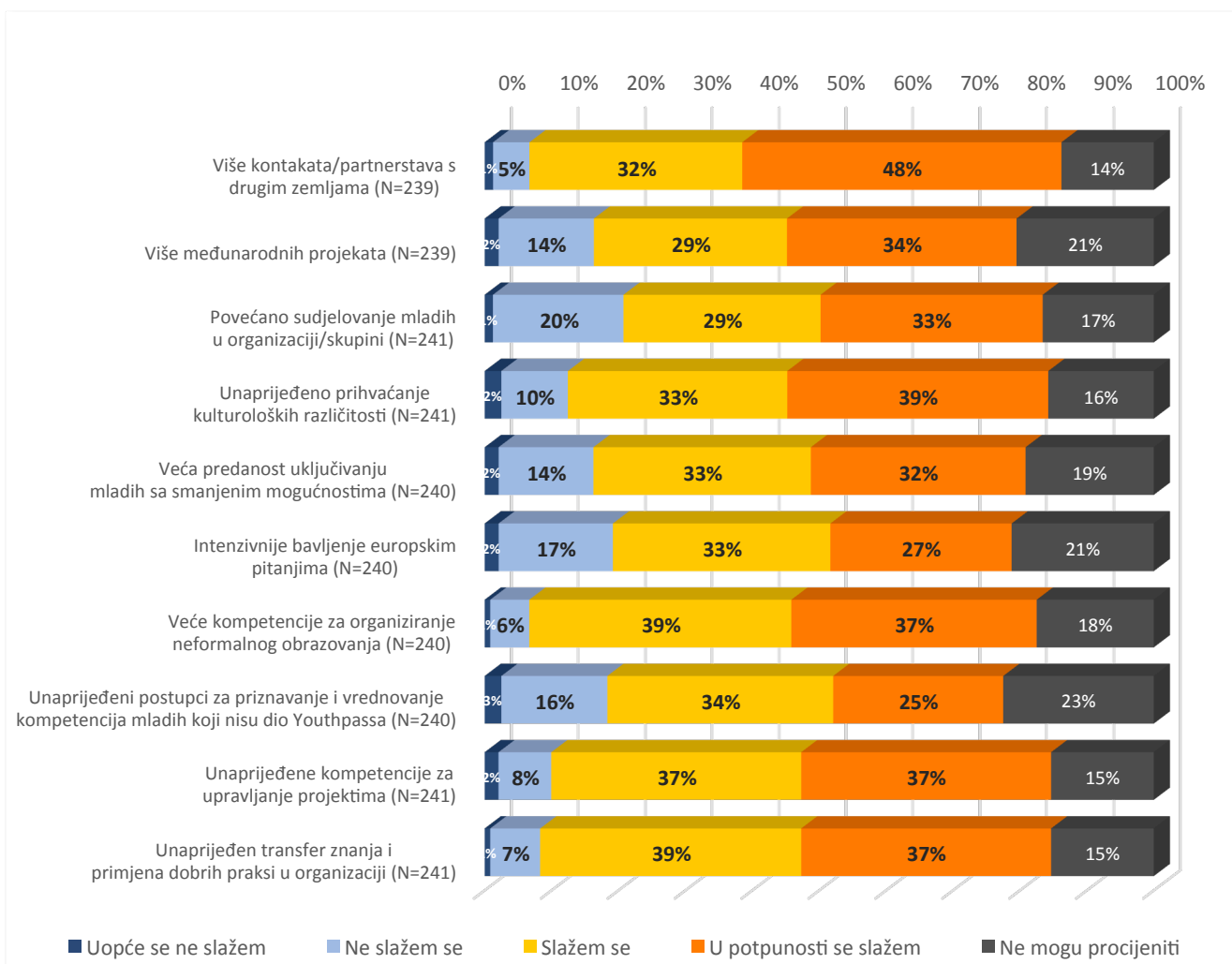

Prikaz 5.44. Procjena učinka projekta na rad sudionika u projektima E+MnD u području mladih – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti

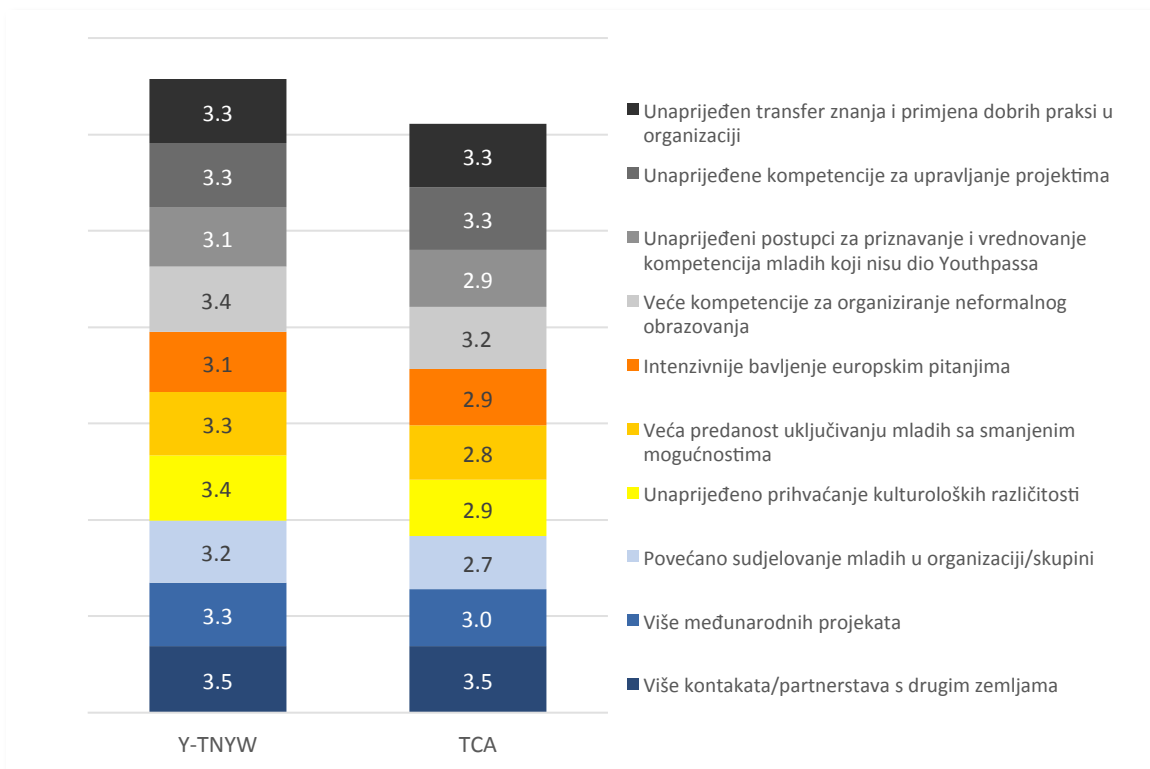
Sudionici u projektima Y-TNYW i TCA koji su ujedno bili predstavnici organizacije procijenili su učinak sudjelovanja u projektu na organizaciju (prikaz 5.45.). U najvećem se postotku potpuno slažu s tim da je uspostavljeno više kontakata/partnerstava s drugim zemljama (48 %) te da je unaprijeđeno prihvaćanje kulturoloških različitosti (39 %). Relativno visok postotak ispitanika (37 %) potpuno se slaže da je postignut učinak na povećanje kompetencija za organiziranje neformalnog obrazovanja, unapređenje kompetencija za upravljanje projektima i unapređenje transfera znanja i primjena dobrih praksi u organizaciji. Znatno se postotak ispitanika slaže s tim da je povećano sudjelovanje mladih u organizaciji/skupini (21 %), da se pojačalo bavljenje europskim pitanjima (19 %) ni da su unaprijeđeni postupci za priznavanje i vrednovanje kompetencija mladih koji nisu dio Youthpassa (19 %). Kad je riječ o procjeni vrednovanja kompetencija izvan Youthpassa, znatan je dio ispitanika istaknuo da ne može procijeniti učinak na organizaciju (23 %), a 21 % njih nije moglo procijeniti količinu međunarodnih projekata u koje je uključena njihova organizacija ni to bave li se njihove organizacije intenzivnije europskim pitanjima. Općenito gledajući, u tim su procjenama vidljivi relativno visoki postoci ispitanika koji nisu upoznati s učincima sudjelovanja u projektu na njihovu organizaciju ili ih nisu mogli procijeniti.

Prikaz 5.45. Procjena učinka sudjelovanja u projektu na organizaciju

Usporedbom prosječnih rezultata sudionika dviju skupina u projektima vidljivo je da se sudionici u projektima Y-TNYW u prosjeku više slažu s predloženim učincima sudjelovanja u projektu na njihovu organizaciju (prikaz 5.46.). T-testom potvrđeno je postojanje četiriju statistički značajnih razlika između dviju skupina. Sudionici projekata Y-TNYW statistički se značajno više slažu od sudionika projekata TCA da je u njihovoj organizaciji više međunarodnih projekata, da je povećano sudjelovanje mladih u organizaciji, da je unaprijeđeno prihvaćanje kulturoloških različitosti te da je povećana predanost uključivanju mladih s manje mogućnosti (prilog 3, tablica 7.3.17.).

Prikaz 5.46. Procjena učinka sudjelovanja u projektu na organizaciju – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti

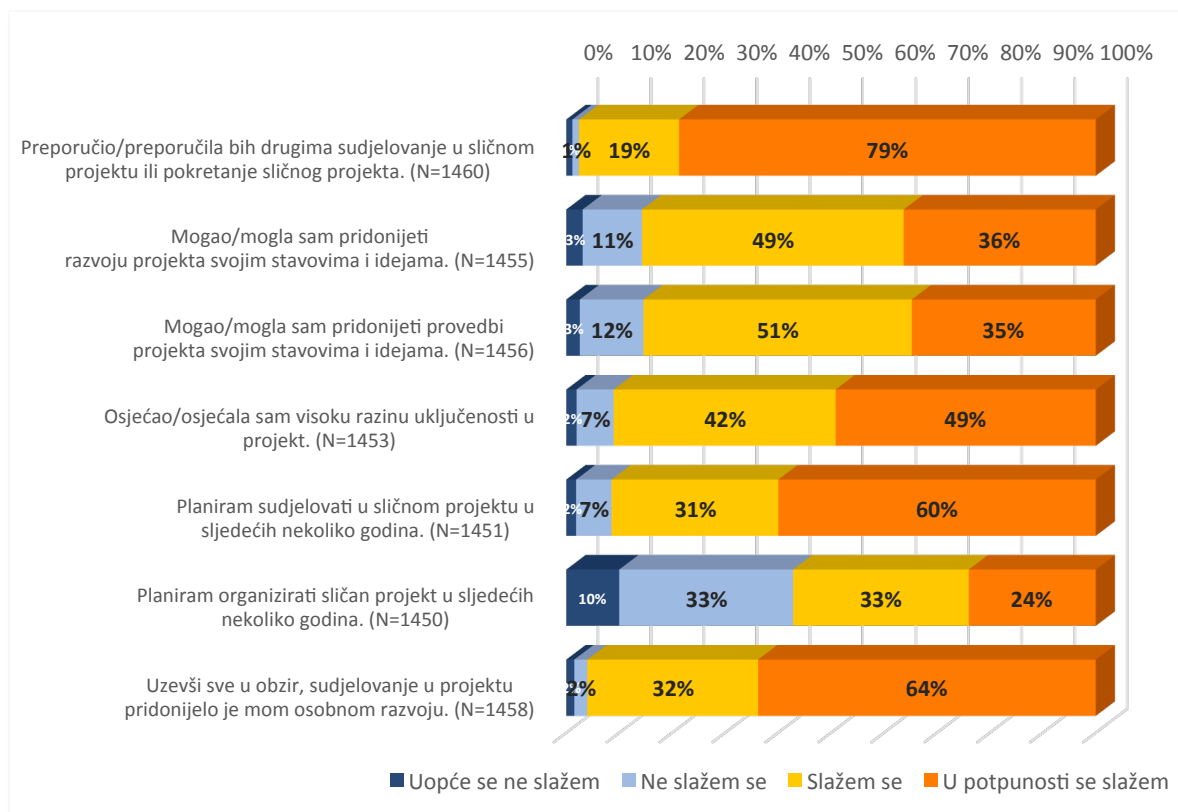
5.2.6. „Nakon projekta”

U ovom segmentu izvještaja iznose se rezultati vezani uz doživljaj sudjelovanja u projektu i preporuke u vezi s provedbom i sudjelovanjem. Rezultati se odnose na općenite stavove o projektu, o promjenama vezanim uz određene teme i političke stavove o sudjelovanju u projektu te na stavove o osobnom razvoju vezanom uz sudjelovanje u projektu.

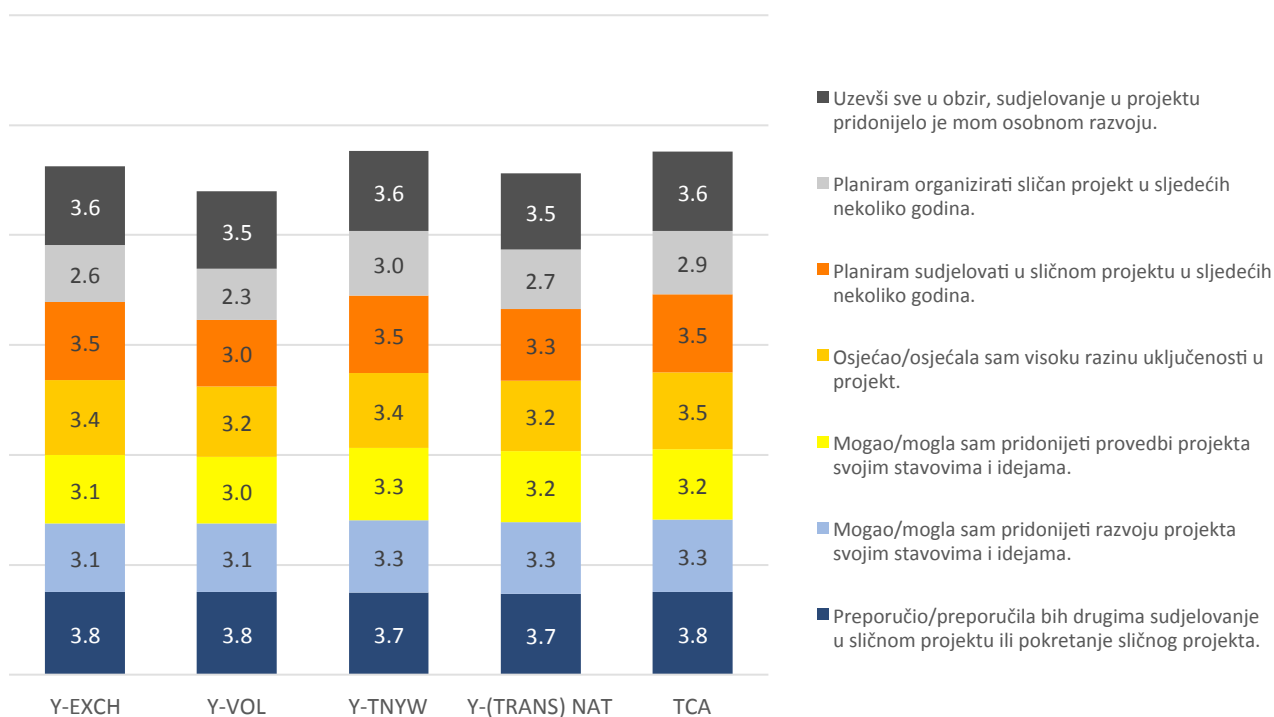
Nakon završetka projekta gotovo 80 % ispitanika potpuno se slaže da bi i drugima preporučili sudjelovanje u takvom projektu ili pokretanje sličnog projekta (prikaz 5.47.). Visok postotak ispitanika procjenjuje da je sudjelovanje pridonijelo njihovom osobnom razvoju (64 %) te da planiraju sudjelovati u sličnom projektu u sljedećih nekoliko godina (60 %). S druge strane, 43 % ispitanika ne slaže se s tim da planiraju u sljedećih nekoliko godina sami organizirati sličan

projekt. U nešto višim postocima ispitanici se ne slažu ni s tim da su svojim stavovima i idejama mogli pridonijeti provedbi projekta (15 %) ni da su mogli pridonijeti njegovu razvoju (14 %).

Prikaz 5.47. Stavovi sudionika u projektima E+MnD nakon završetka projekta

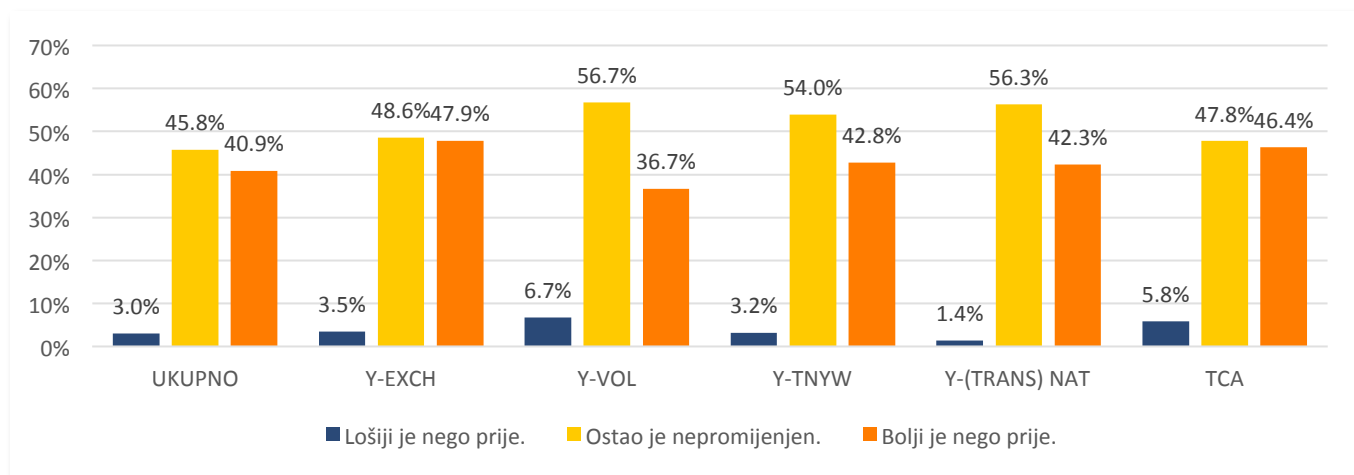

Prikaz 5.48. Stavovi sudionika u projektima E+MnD nakon završetka projekta – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti

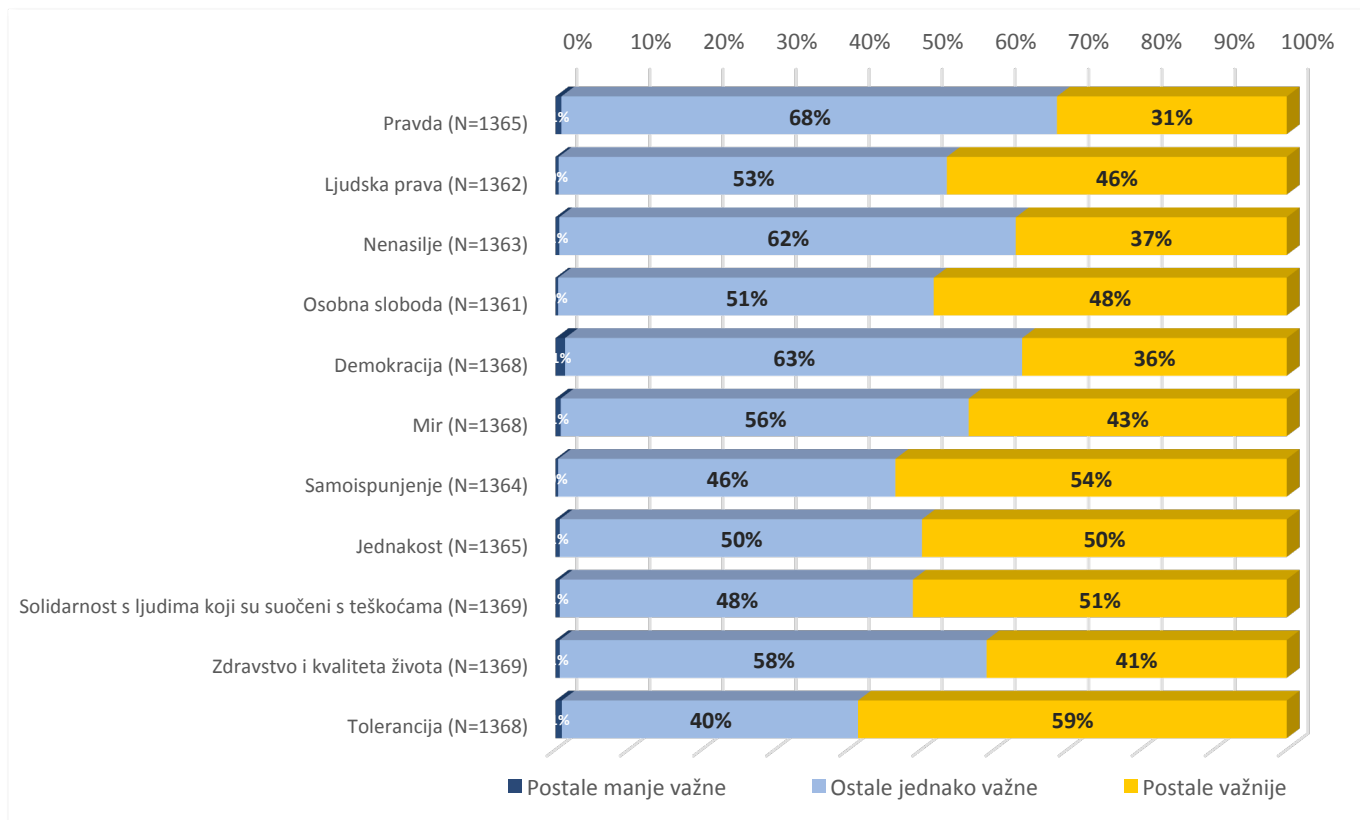
Iako se prema rezultatima u prikazu 5.48. ne može uočiti mnogo razlika među sudionicima različitih tipova aktivnosti, analizom varijance potvrđene su neke statistički značajne razlike (prilog 3, tablica 7.3.18.). Sudionici u projektima Y-EXCH statistički se značajno manje od ispitanika u projektima Y-TNYW slažu da su mogli pridonijeti razvoju i provedbi projekta svojim stajalištima i idejama. Sudionici u projektima Y-(TRANS)NAT statistički se značajno manje od sudionika u projektima Y-EXCH i Y-TNYW slažu da su osjećali visoku razinu uključenosti u projekt. Najviše je značajnih razlika dobiveno u vezi s uključivanjem i organiziranjem sličnih projekata u budućnosti pri čemu se sudionici u projektima Y-VOL statistički značajno manje od sudionika u projektima Y-TNYW i TCA slažu da planiraju sudjelovati u sličnim projektima u sljedećih nekoliko godina (u vezi s tim pitanjem značajno se razlikuju i od sudionika u projektima Y-EXCH) ili ih organizirati. Nadalje, sudionici u projektima Y-EXCH značajno se više od sudionika u projektima Y-(TRANS)NAT slažu da namjeravaju sudjelovati u sličnom projektu u sljedećih nekoliko godina, a od sudionika u projektima Y-TNYW značajno se manje slažu da namjeravaju organizirati sličan projekt. Naposljetku, sudionici u projektima Y-TNYW statistički se značajno manje od sudionika u projektima TCA slažu da planiraju sudjelovati u sličnom projektu u sljedećih nekoliko godina.

Nakon sudjelovanja u programu E+MnD najvećem je postotku ispitanika doživljaj Europske unije ostao isti (46 %), 41 % ispitanika smatra da im se doživljaj EU-a popravio, a samo 3 % ispitanika procjenjuje doživljaj EU-a lošijim nego prije. U prikazu 5.49. vidi se da sudionici u projektima Y-EXCH i TCA nešto bolje doživljavaju Europsku uniju nego prije sudjelovanja u projektu, a nešto veći postotak sudionika u projektima Y-VOL i TCA koji EU doživljavaju lošije nego prije.

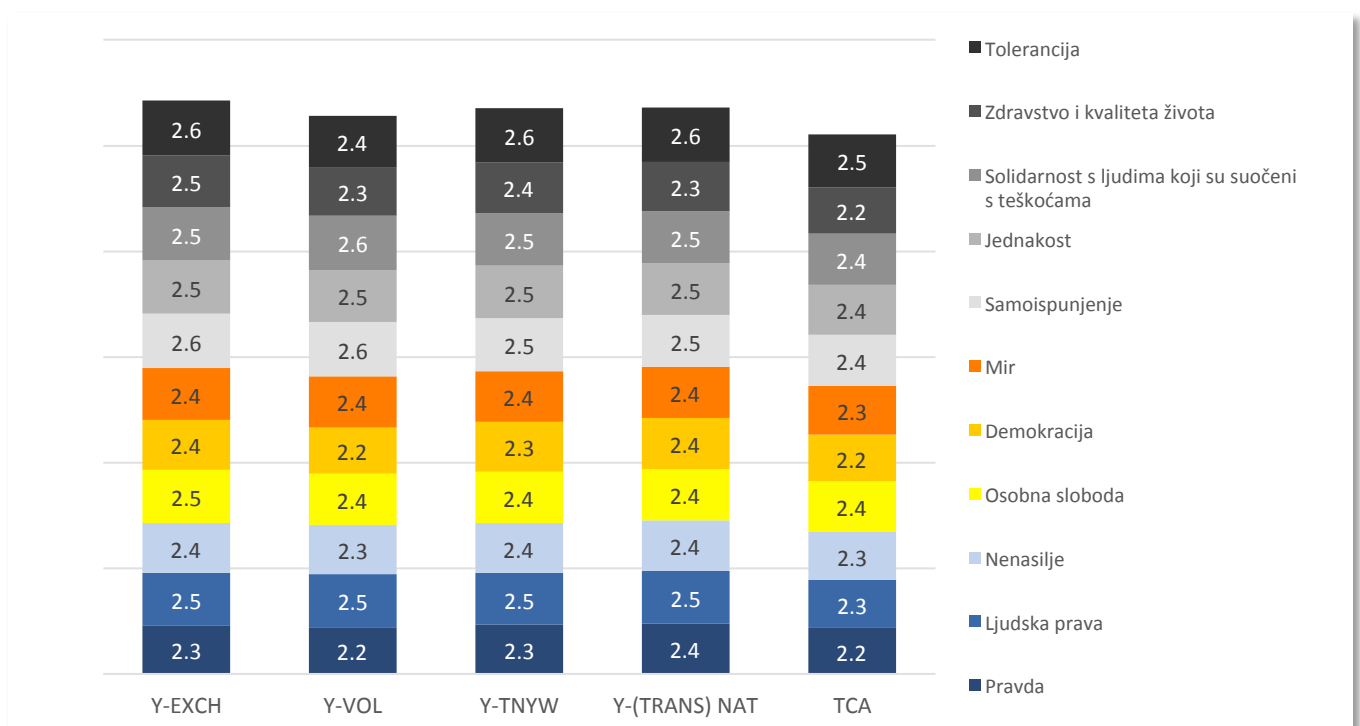
Prikaz 5.49. Doživljaj Europske unije (N_{ukupno}=1311)

Ocjene važnosti drugih tema i nekih vrijednosti nakon sudjelovanja u projektu navedene su u grafičkom prikazu 5.50. Najveća promjena u ocjenjivanju važnosti odnosi se na toleranciju (59 %) i samoispunjenje (54 %) pri čemu ispitanici u najvećim postocima izjavljuju da su nakon sudjelovanja u projektu vrijednosti tolerancije i samoispunjenja njima postale važnije. Nešto veći postotak ispitanika ističe promjenu u doživljaju važnosti dviju vrijednosti – solidarnosti s ljudima koji su suočeni s teškoćama (51 %) i jednakosti (50 %). Veći je postotak ispitanika ocijenio nepromijenjenim svoj odnos prema ostalim temama nakon sudjelovanja u projektu od postotka ispitanika koji smatraju da su promijenili svoj odnos prema važnosti tih tema, a samo rijetki ispitanici (do 1 %) smatraju svaku od tema manje važnom nego prije sudjelovanja u projektu.

Prikaz 5.50. Ocjene važnosti odabranih tema nakon sudjelovanja u projektu

Prikaz 5.51. Ocjene važnosti odabranih tema nakon sudjelovanja u projektu – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti

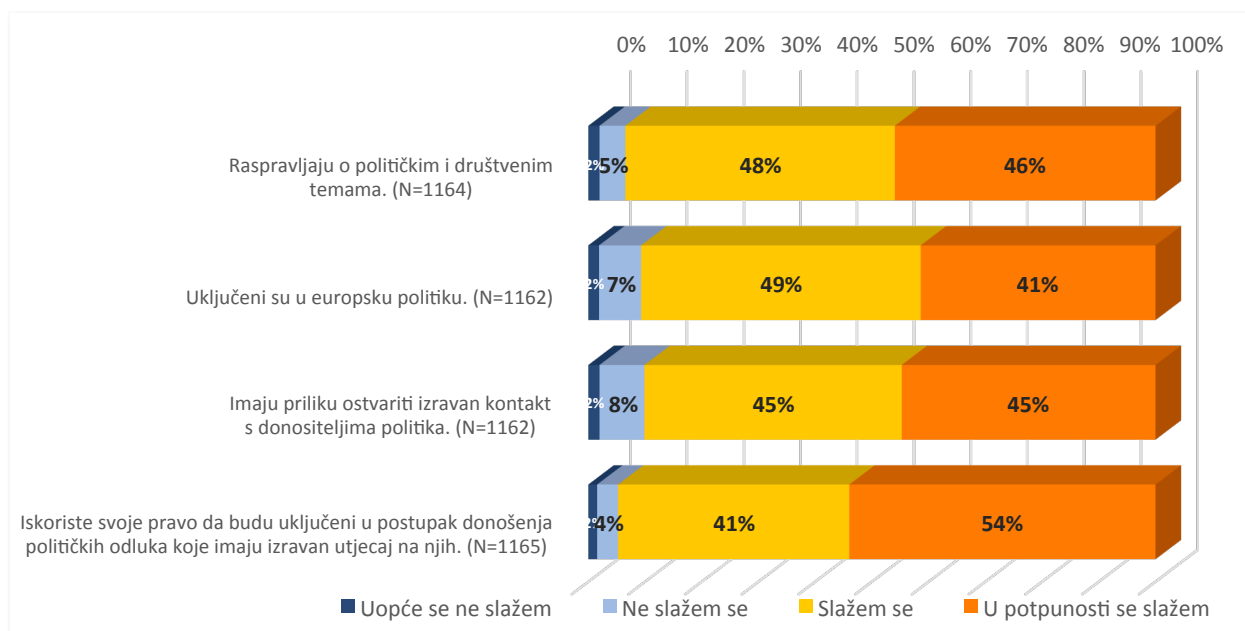

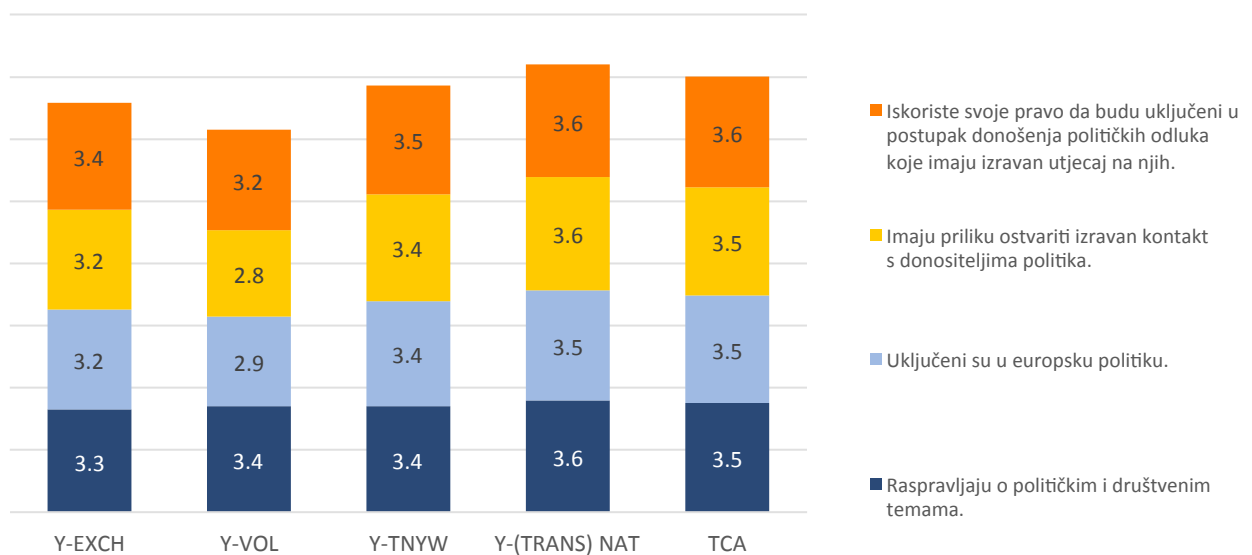
Iako to prema prikazu 5.51. nije odveć zamjetno, ispitanici se prema tipu aktivnosti razlikuju i u ocjenjivanju važnosti odabranih tema i vrijednosti. Analizom varijance utvrđeno je šest statistički značajnih razlika prema tipu aktivnosti pri čemu sudionici u projektima Y-(TRANS)NAT u usporedbi sa sudionicima u projektima TCA ocjenjuju važnijima pravdu i ljudska prava, a sudionici u projektima TCA pridaju manju važnost pravdi te zdravlju i kvaliteti života od sudionika iz projekata Y-TNYW. Ljudskim pravima (i također pravdi) pridaju manju važnost od sudionika u Y-EXCH projektima. Iako su se pri ocjenjivanju važnosti osobne slobode, demokracije i samoispunjenja pokazale statistički značajne razlike, rezultati nisu pokazali koje se skupine u toj ocjeni međusobno razlikuju (prilog 3, tablica 7.3.19.).

Dodatna ocjena koja je zatražena od ispitanika odnosila se na važnost političke angažiranosti mladih. Izrazito visoki postoci ispitanika slažu se kako je važno da mladi raspravljaju o političkim i društvenim temama, da budu uključeni u europsku politiku te da imaju priliku ostvariti izravan kontakt s donositeljima politika. Posebice se slažu kako je važno da mladi iskoriste svoje pravo na to da budu uključeni u postupak donošenja političkih odluka koje imaju izravan utjecaj na njih (prikaz 5.52.). S time se ne slaže do 10 % ispitanika, a osobito se ne slaže s time da mladi trebaju imati priliku ostvariti izravan kontakt s donositeljima politika.

U prosječnim vrijednostima vidljivima u prikazu 5.53. uza sve je tvrdnje vezane uz ocjenu važnosti političke angažiranosti mladih dobivena statistički značajna razlika prema tipu projekata u kojima su ispitanici sudjelovali. Sudionici u projektima Y-EXCH u prosjeku pridaju manju važnost svim tvrdnjama u usporedbi sa sudionicima u projektima Y-(TRANS)NAT te dodatno u usporedbi sa sudionicima u projektima Y-TNYW u procjeni važnosti ostvarivanja kontakta s donositeljima politika (manje i od sudionika u projektima TCA) te uključivanja u europsku politiku. Sudionici u projektima Y-VOL pridaju prosječno manju važnost tim dvjema tvrdnjama odsudionika u projektima Y-TNYW, Y-(TRANS)NAT i TCA, a sudionici u projektima Y-TNYW procjenjuju ostvarivanje izravnog kontakta s donositeljima politika u prosjeku manje važnim od sudionika u projektima Y-(TRANS)NAT (prilog 3, tablica 7.3.20.).

Prikaz 5.52. Stavovi sudionika u projektima E+MnD prema političkoj angažiranosti mladih

Prikaz 5.53. Stavovi sudionika u projektima E+MnD prema političkoj angažiranosti mladih – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti

Posljednji segment ovoga dijela rezultata odnosi se na percepciju osobnog razvoja sudionika u projektima E+MnD. U tablici 5.25. prikazani su postoci potvrdnih odgovora koji se odnose na različite aspekte osobnog razvoja ispitanika. Iznimno visok postotak ispitanika odabrao je većinu tih aspekata (pri čemu su ispitanici mogli odabrati više točnih odgovora). Ispitanici u najvišim postocima osjećaju da su naučili nešto o sebi (87 %), da mogu bolje razumjeti ljude koji su drukčiji od njih (86 %), da se bolje snalaze u novim situacijama (85 %) te da imaju više samopouzdanja (85 %). Svi ostali aspekti osobnog razvoja odabrani su u visokim postocima (od 70 % do 80 %) osim bolje brige za osobno zdravlje koju je odabralo „samo“ 49 % ispitanika. Ipak, znatan postotak ispitanika (32 %) izjavio je da sudjelovanje u projektu nije posebno utjecalo na njih. Od ostalih rezultata važno je upozoriti da se 97 % sudionika u projektima Y-VOL bolje snalazi u novim situacijama te ima više samopouzdanja. S druge strane, sudionici projekata TCA u manjem postotku od ostalih smatraju da se bolje snalaze u konfliktnim situacijama.

Tablica 5.25. Percepcija osobnog razvoja sudionika u projektima E+MnD

Nakon sudjelovanja u projektu osjećam da:	Tip aktivnosti						
		Ukupno	Y-EXCH	Y-VOL	Y-TNYW	Y-(TRANS) NAT	TCA
<i>(udio potvrdnih odgovora)</i>							
imam više samopouzdanja		84,9 %	85,2 %	96,9 %	86,2 %	79,2 %	80,0 %
bolje izražavam svoje misli i osjećaje		80,0 %	80,1 %	81,3 %	82,1 %	74,3 %	78,9 %
se bolje brinem za svoje zdravlje		48,5 %	52,4 %	43,8 %	47,4 %	38,2 %	36,6 %
se sada više oslanjam na sebe		76,9 %	77,8 %	87,5 %	77,4 %	71,5 %	70,4 %
se bolje snalazim u novim situacijama		85,2 %	87,3 %	96,9 %	85,9 %	75,7 %	74,3 %
sam više empatičan/empatična prema drugima		74,1 %	73,8 %	87,5 %	78,1 %	69,4 %	58,6 %

Nakon sudjelovanja u projektu osjećam da:	Tip aktivnosti					
	Ukupno	Y-EXCH	Y-VOL	Y-TNYW	Y-(TRANS) NAT	TCA
(<i>udio potvrdnih odgovora</i>)						
se bolje snalazim u konfliktnim situacijama	71,5 %	71,4 %	78,1 %	74,5 %	71,0 %	55,7 %
sam naučio/naučila nešto o sebi	87,1 %	88,5 %	90,6 %	88,5 %	80,7 %	77,1 %
bolje poznajem svoje jake i slabe strane	79,1 %	79,7 %	90,6 %	78,2 %	78,6 %	73,2 %
mogu bolje razumjeti ljude koji su drukčiji od mene	86,3 %	88,0 %	90,6 %	87,3 %	80,6 %	73,2 %
sudjelovanje u projektu nije osobito utjecalo na mene.	31,7 %	26,4 %	22,6 %	39,1 %	37,7 %	40,0 %

5.2.7. Učinak odabranih sociodemografskih i kontekstualnih indikatora na percepciju znanja, sposobnosti i učinaka sudjelovanja u projektu

Kao i u analizi rezultata voditelja projekata E+MnD, u posljednjem segmentu analize rezultata sudionika u projektima E+MnD nalaze se rezultati regresijske analize s pomoću koje je ispitan učinak različitih odabranih individualnih karakteristika ispitanika i indikatora vezanih uz projekt na procjenu znanja, sposobnosti i drugih učinaka sudjelovanja u projektu. Kao zavisne varijable razmatraju se nova znanja, sposobnosti, planovi i rezultati proizašli iz projekata te učinak na sudionike u području aktivnoga građanstva i društvene participacije (AGDP) i na njihov rad u području mladih pri čemu su sve zavisne varijable prikazane u sumativnom obliku tvrdnji od kojih su se pojedine cjeline sastojale.³⁴ U tablici 5.26. prikazan je učinak sociodemografskih i socioekonomskih karakteristika ispitanika: spola, dobi, stupnja obrazovanja, veličine mjesta stanovanja, procjene načina života, manjinskog statusa te suočenosti s preprekama³⁵, a u tablici 5.27. efekt indikatora vezanih uz projekt: uloge Hrvatske kao zemlje pošiljatelja (*sending country*), zemlje domaćina (*host country*) i zemlje koja je financirala provođenje projekta (*funding country*), dužine trajanja projekta, glavnog jezika projekta te tipa aktivnosti.

U usporedbi s analizama provedenim na uzorku voditelja projekata nešto je češći statistički značajan učinak sociodemografskih karakteristika zabilježen na uzorku sudionika u projektima E+MnD. No, u ovom su slučaju modelima pridodani i indikatori socioekonomskog statusa ispitanika. U tablici 5.26. može se uočiti da spol nema značajan učinak ni na jednu od zavisnih varijabli. S druge strane, značajan učinak dobi podrazumijeva to da mlađi ispitanici procjenjuju kako su sudjelovanjem u projektu u većoj mjeri postigli očekivane rezultate nego stariji ispitanici pri čemu je sudjelovanje u projektu također u većoj mjeri utjecalo i na planove za budućnost povezane uz daljnje suradnje u projektima i održavanje kontakata. Obrazovanje u toj skupini ispitanika također nije imalo značajan učinak, no veličina mjesta stanovanja pokazala se kao

³⁴ Primjerice, zavisnu varijablu *znanja* čini zbroj tema koje su ispitanici označili, a prikazane su u tablici 5.24. U sklopu nove, kompozitne varijable veća vrijednost predstavlja više znanja koja su ispitanici stekli tijekom sudjelovanja u projektu. Na isti su način kreirane i druge zavisne varijable.

³⁵ Indikator suočenosti s preprekama kreiran je na temelju četiriju pitanja vezanih uz procjenu prepreka pristupu obrazovanju, poslu, mobilnosti i/ili aktivnoj političkoj angažiranosti. Kreirani sumativni indikator na ljestvici od 0 (nijedna prepreka) do 4 (sve četiri prepreke) pokazuje koliko su ispitanici suočeni s preprekama u životu općenito.

najbolji prediktor među prikazanim modelima. Rezultati pokazuju da ispitanici iz većih naselja ocjenjuju većim učinak na postignute rezultate proizišle iz projekta, no važno je istaknuti da ispitanici iz manjih naselja ocjenjuju većim učinak na razvoj vlastitih sposobnosti i planova, snažniji učinak u području aktivnoga građanstva i društvene participacije (AGDP) te posebice na njihov rad u području mladih. Ispitanici koji su u većoj mjeri suočeni s preprekama u znatnoj mjeri ocjenjuju svoja znanja većima te se u većoj mjeri slažu s učincima projekta u području aktivnoga građanstva i društvene participacije (AGDP). Nasuprot tome, ispitanici koji nemaju manjinski status procjenjuju da se rezultati projekta mogu primijeniti na njih, smatraju da se planovi za budućnost u većoj mjeri odnose na njih te učinak na svoj rad u području mladih ocjenjuju većim nego ispitanici s manjinskim statusom. Procjena načina života u usporedbi s vršnjacima nije se pokazala statistički značajnim prediktorom.

Tablica 5.26. Učinak sociodemografskih karakteristika i socioekonomskog statusa sudionika u projektima E+MnD na procjenu znanja, sposobnosti, rezultata i učinaka sudjelovanja u projektu – rezultati regresijske analize

Prediktori	Zavisne varijable					
	znanja	sposobnosti	rezultati	učinak u području AGDP-a	planovi	učinak na rad u području mladih
	beta-koef.	beta-koef.	beta-koef.	beta-koef.	beta-koef.	beta-koef.
spol (ženski)	-0,013	0,006	-0,043	-0,056	-0,035	0,011
dob	0,011	-0,048	-0,137***	-0,035	-0,066*	0,005
obrazovanje	-0,057	-0,022	0,048	-0,011	0,011	0,131
veličina mjesta stanovanja	0,020	0,071*	-0,067*	0,080**	0,065*	0,166*
procjena načina života	-0,010	-0,007	0,049	0,007	-0,001	0,035
suočenost s preprekama	0,069*	0,022	0,044	0,077*	0,011	0,022
manjinski status	0,011	-0,034	-0,076*	-0,042	-0,062*	-0,136*
R²	0,008	0,011	0,034	0,020	0,013	0,060

* p<0,05; ** p<0,01; ***p<0,001

Odabrana obilježja projekata u nešto većoj mjeri nego kod voditelja projekata E+MnD tumače zavisne varijable, no udio protumačene varijance i dalje je relativno nizak (od 1 % do 10 %). Ispitanici koji su sudjelovali u projektima u kojima je Hrvatska bila zemlja pošiljatelj statistički značajno većima procjenjuju znanja stečena u projektu nego ispitanici koji su sudjelovali u projektima u kojima je zemlja pošiljatelj bila neka druga zemlja. No, za razliku od tih ispitanika, u manjoj se mjeri slažu s rezultatima sudjelovanja u projektu. Učinak Hrvatske kao zemlje domaćina nije statistički značajno obilježen za razliku od učinka Hrvatske kao zemlje koja je financirala projekt. Sudionici u projektima koje je financirala Hrvatska ocjenjuju stečena znanja većima te drže važnijim učinak na vlastiti rad u području mladih. Kao i kad je riječ o voditeljima projekata E+MnD, dužina trajanja projekta nema značajan učinak ni na jednu zavisnu varijablu, a nemaju je ni projekti u kojima je glavni jezik bio engleski. No, u projektima u kojima je glavni jezik bio hrvatski ispitanici procjenjuju da su u manjoj mjeri postigli predložene rezultate.

Naposljetku, učinak tipa aktivnosti zabilježen je u nekoliko značajnih rezultata. Ispitanici koji su sudjelovali u projektima Y-TNYW (u usporedbi sa sudionicima u projektima Y-EXCH) procjenjuju svoja znanja većima te se više slažu s postignutim rezultatima. Sudionici u projektima Y-(TRANS)NAT u manjoj se mjeri od sudionika u projektima Y-EXCH slažu s rezultatima sudjelovanja u projektu. Zbog selektivnog ispunjavanja pitanja vezanog uz učinak sudjelovanja u projektu na rad u području mladih, indikator tipa aktivnosti izostavljen je u tom modelu.

Tablica 5.27. Učinak obilježja projekta na procjenu znanja, sposobnosti, rezultata i učinaka sudjelovanja u projektu – rezultati regresijske analize

Prediktori	Zavisne varijable					
	znanja	sposobnosti	rezultati	učinak u području AGDP-a	planovi	učinak na rad u području mladih
	beta-koef.	beta-koef.	beta-koef.	beta-koef.	beta-koef.	beta-koef.
Hrvatska kao zemlja pošiljatelj	0,153***	0,004	-0,218***	-0,059	0,001	0,028
Hrvatska kao zemlja domaćin	-0,021	-0,011	-0,042	-0,042	0,008	-0,177
Hrvatska kao zemlja koja je financirala provedbu projekta	0,140**	0,034	-0,024	0,067	0,015	0,298**
dužina trajanja projekta	0,016	-0,018	-0,022	-0,045	-0,030	0,029
glavni jezik projekta – engleski ^a	-0,004	-0,003	-0,017	0,003	0,007	-0,040
glavni jezik projekta – Hrvatski ^a	-0,007	-0,039	-0,073*	-0,015	-0,045	-0,035
tip aktivnosti – Y-VOL ^b	0,020	0,015	0,071	0,014	0,036	–
tip aktivnosti – Y-TNYW ^b	0,080**	0,033	0,065*	0,027	0,055	–
tip aktivnosti – Y-(TRANS)NAT ^b	-0,064	-0,024	-0,134***	-0,023	-0,054	–
tip aktivnosti – TCA ^b	0,027	-0,017	-0,015	-0,026	0,005	–
R²	0,019	0,005	0,095	0,011	0,012	0,038

* p<0,05; ** p<0,01; ***p<0,001

^a Kao referentna kategorija u varijabli glavni jezik projekta uzeta je kategorija ostali jezici

^b Kao referentna kategorija u varijabli tip aktivnosti uzet je Y-EXCH.

Rezultati prikazani u ovom poglavlju u sljedećem se, zaključnom poglavlju izvještaja strukturiraju prema osnovnim istraživačkim pitanjima RAY istraživanja, ali i prema procjeni glavnih učinaka sudjelovanja u projektima Erasmus+: Mladi na djelu. Stoga će rezultati u skraćenom obliku, ali usporedno za obje skupine ispitanika (naravno, gdje to bude moguće), biti prikazani u vezi s temama poput aktivnoga građanstva i društvene participacije (AGDP), razvoja kompetencija, obrazovnog i profesionalnog razvoja sudionika te provedbe projekata i tome slično.

6. ZAKLJUČNO – GLAVNI UČINCI PROGRAMA ERASMUS+: MLADI NA DJELU

U ovom se izvještaju donose rezultati RAY istraživanja – *Research-based Analysis and Monitoring of Erasmus+: Youth in Action* kojemu je glavni cilj ispitati utjecaj na krajnje korisnike projekata programa Erasmus+ u području mladih koji su u njih bili uključeni, zatim profil sudionika, dostupnost programa te doprinos projekata u ostvarivanju ciljeva i prioriteta programa Erasmus+ radi praćenja i razvoja programa. Ovo su istraživanje u sklopu projekta *Research-based Analysis of Erasmus+: Youth in Action* (RAY) provele članice RAY mreže koje uključuju nacionalne agencije za Erasmus+: Mladi na djelu i njihove istraživačke partnere trenutačno iz 29 zemalja.³⁶ Iako je u sklopu RAY mreže provedeno već nekoliko istraživanja učinka prethodne generacije programa Mladi na djelu (2007. – 2013.), Hrvatska se preko Agencije za mobilnost i programe EU-a uključila u RAY mrežu s početkom nove generacije programa (Erasmus+: Mladi na djelu /2014. – 2020./ – E+MnD) te je sudjelovala u provođenju istraživanja u kojem su se procjenjivali projekti programa E+MnD koji su završili 2015.

Podaci prikazani u ovom izvještaju prikupljeni su s pomoću višejezičnih internetskih anketa provedenih na 25 jezika u sklopu RAY mreže u razdoblju od listopada 2015. do travnja 2016. Ankete su ispunjavali sudionici i voditelji projekata, odnosno članovi tima uključeni u projekte financirane u sklopu programa Europske unije Erasmus+: Mladi na djelu (2014. – 2020.). Projekt su smislili Institut za obrazovne znanosti Sveučilišta u Innsbrucku i Institut za generacijske i obrazovne znanosti u Austriji u suradnji s članicama RAY mreže.

Podaci i rezultati analizirani u ovom izvještaju odnose se na projekte u kojima je Hrvatska imala neku od dominantnih uloga kao zemlja domaćin, zemlja pošiljatelj ili zemlja koja je financirala provedbu projekta. Projekti E+MnD koji su razmatrani u sklopu analize odnose se na projekte KA1: Razmjene mladih (YOUTH-EXCH), Europske volonterske službe (YOUTH-VOL) i Mobilnosti osoba koje rade s mladima (YOUTH-TNYW), KA3 – Sastanci mladih i donositelja odluka u području mladih (YOUTH-TRANSNATIONAL i YOUTH-NATIONAL) te na Aktivnosti transnacionalne suradnje (TCA). Dvije ankete, konceptualno povezane, ispunjavali su sudionici i voditelji projekata E+MnD. Iako je ankete ispunjavalo više ispitanika, analize su provedene na uzorcima od 1461 sudionika u projektima E+MnD i 252 voditelja projekata E+MnD kako bi se što vjerodostojnije predstavili rezultati za svaku skupinu ispitanika.

U nastavku se iznose glavni rezultati u odnosu prema osnovnim postavkama programa Erasmus+: Mladi na djelu i učinci tog programa pri čemu se spominju opći i specifični ciljevi i istraživačka pitanja RAY istraživanja.

³⁶ Austrija, Belgija, Bugarska, Češka, Danska, Estonija, Finska, Francuska, Hrvatska, Irska, Italija, Letonija, Lihtenštajn, Litva, Luksemburg, Mađarska, Malta, Nizozemska, Norveška, Njemačka, Poljska, Portugal, Rumunjska, Slovačka, Slovenija, Španjolska, Švedska, Turska i Ujedinjeno Kraljevstvo.

1) Aktivno građanstvo i društvena participacija (AGDP)

Poticanje mladih na sudjelovanje u aktivnostima u području aktivnoga građanstva i društvene participacije (AGDP), odnosno na sudjelovanje u civilnom društvu i demokratskom životu jedno je od osnovnih obilježja programa E+MnD. Rezultati za Hrvatsku u tom području pokazuju relativno umjerene pomake. Naime, promatrajući rezultate obje skupine ispitanika, može se uočiti da i sudionici u projektima E+MnD i voditelji projekata u prosjeku smatraju da su otprilike u jednakoj mjeri kao i prije projekta aktivno uključeni u civilno društvo, da prate aktualna događanja, osjećaju se Europljanima. Dapače, ovaj je (ne)učinak u većoj mjeri zabilježen među sudionicima u projektima nego među voditeljima kod kojih se ističe i želja za uključivanjem u razvoj politika za mlade, želja za uključivanjem u aktivnosti koje podrazumijevaju borbu protiv diskriminacije, nesnošljivosti, ksenofobije ili rasizma te aktivna potpora uključivanju osoba s manje mogućnosti. Najveći pomak koji je zabilježen u obje skupine veže se uz poštovanje kulturološke različitosti, a najmanji uz sudjelovanje u demokratskom životu. Važno je napomenuti da su zapravo zabilježeni podjednaki postoci ispitanika koji smatraju da su navedene procjene kod njih više izražene nakon projekta i ispitanika koji drže da su te procjene izražene u istoj mjeri kao i prije projekta. To pokazuje relativno jak učinak sudjelovanja u projektima (prikazi 5.13. i 5.39.) Zanimljivo je da voditelji projekata u visokim postocima ocjenjuju pozitivne učinke na sudionike u projektima u vezi s većim poštovanjem kulturoloških različitosti i snažnijim osjećajem pripadnosti europskoj kulturi (prikaz 5.11.).

Dodatni aspekt koji ne bi trebalo zaobići u ocjeni važnosti aktivnoga građanstva i društvene participacije (AGDP) među sudionicima u projektima E+MnD jesu njihove ocjene važnosti političke angažiranosti mladih općenito, a ne samo njih osobno. Rezultati su pokazali da se ispitanici izrazito slažu kako je važno da mladi budu uključeni u sve aspekte društvene participacije, a posebno da raspravljaju o političkim i društvenim temama, budu uključeni u europsku politiku, da imaju priliku ostvariti izravan kontakt s donositeljima politika te da iskoriste svoje pravo uključiti se u postupak donošenja političkih odluka koje imaju izravan utjecaj na njih (prikaz 5.52.)

2) Razvoj kompetencija

Pri procjeni ključnih kompetencija za cjeloživotno obrazovanje koje su u izvještaju prikazane kao procjene sposobnosti, vještina, rezultata i specifičnih učinaka sudjelovanja u projektu na sudionike i voditelje projekata E+MnD može se primijetiti da su obje skupine ispitanika izrazile visok stupanj slaganja s razvojem svih navedenih kompetencija (prikazi 5.5., 5.35. i 5.37.). To je posebno vidljivo u procjeni slaganja s osobama iz drugih kultura i komunikacije s osobama koje govore drugim jezikom u oba poduzorka. Također je izraženija kompetencija suradnje u timu. Najviše neslaganja obje su skupine izrazile u vezi s razvojem samostalnog kreiranja sadržaja s pomoću različitih medija. Samopercepcija sudionika u projektima E+MnD načelno je potvrđena i stavovima voditelja projekata. Oni su u većim postocima istaknuli slaganje u vezi s razvojem kompetencija koje su naveli i sudionici (prikazi 5.11. 5.37. i 5.41.).

Obje skupine ispitanika također navode pozitivne učinke sudjelovanja u projektu na kompetencije vezane uz rad u području mladih (prikazi 5.15. i 5.43.). Posebice se to odnosi na uspješniji rad u međunarodnom timu i jačanje kontakata među voditeljima projekata te stjecanje novih znanja koja planiraju ili su ih već primijenili u svojem radu s mladima. Nešto slabiji, no i dalje iznimno pozitivan učinak zabilježen je u vezi sa svim kompetencijama koje se odnose na rad s mladima kod izdvojene skupine sudionika u projektima E+MnD koji rade u području mladih. Kao najslabije učinke ispitanici iz oba uzorka navode one vezane uz poznavanje sadržaja politika za mlade na europskoj razini te razumijevanje kako bolje pridonijeti njihovu razvoju.

Naposljetku, sudionici u projektima E+MnD izrazito naglašavaju učinak projekta na njihov osobni razvoj, a poglavito u području samospoznaje i samopercepcije, podizanja samopouzdanja, razumijevanja ljudi koji su drukčiji te snalaženja u novim situacijama. Svojevrсна potvrda ovih rezultata jesu odgovori voditelja koji u visokim postocima procjenjuju navedene pozitivne učinke na sudionike u projektima.

3) Obrazovna i profesionalna putanja razvoja

Podjednaki rezultati među dvjema skupinama ispitanika dobiveni su i u vezi s procjenom daljnjih planova o profesionalnom razvoju i obrazovanju (prikazi 5.9., 5.37. i 5.41). Objе se skupine najviše slažu u tome da namjeravaju razvijati svoje znanje stranog jezika i obje su podjednako skeptične kad je riječ o povećanju vjerojatnosti za pronalaženje posla. Iako se u prosjeku općenito slažu da imaju jasniju ideju o svojem daljnjem obrazovanju te koje im se mogućnosti u karijeri nude, obje skupine, a posebno sudionici u projektima, u znatnim postocima izražavaju sumnju u vezi s ostvarivanjem tih mogućnosti. Slični su rezultati dobiveni i za planove vezane uz namjeru studiranja, rada ili općenito života u inozemstvu (prikazi 5.9. i 5.37.). Važno je istaknuti da se sudionici u projektima namjeravaju i dalje obrazovati i osposobljavati, a slično su odgovorili i voditelji projekata u ocjeni učinaka sudjelovanja u projektima na njihove sudionike (prikaz 5.11.). U tom se kontekstu može promatrati i razvoj kompetencija u području rada s mladima u kojima ispitanici koji rade s mladima vide pomake, a posebice u vezi s konceptima neformalnog i informalnog obrazovanja i učenja.

Kao što su istaknuli Fennes i sur. (2012., str. 15)³⁷, može se reći da sve navedeno u kombinaciji s razvojem kompetencija predstavlja učinak sudjelovanja u projektima E+MnD na profesionalni razvoj svih uključenih, „čak i izvan područja mladih i civilnog društva“.

4) Organizacije za učenje i jačanje kapaciteta

Doprinos sudjelovanja u projektima E+MnD očituje se i u kontekstu stvaranja „organizacija za učenje“ (usp. Fennes i sur., 2012.)³⁸ pri čemu sve kompetencije koje se stječu u sklopu projekata, a posebice u slučaju voditelja projekata E+MnD,

³⁷ Fennes, H. i sur. (2012). *Exploring Youth in Action: Effects and outcomes of the Youth in Action Programme from the perspective of project participants and project leaders – Transnational analysis 2011*. Innsbruck.

³⁸ Ibid.

pridonose jačanju „obrazovne dimenzije”, ali u kontekstu jačanja neformalnog i informalnog obrazovanja i učenja u radu s mladima (koji provode i voditelji projekata E+MnD i neki od sudionika u tim projektima). Uz navedeno, važno je razmotriti i procijenjeni učinak sudjelovanja u projektima na organizacije i lokalnu zajednicu kao drugu dimenziju stvaranja „organizacije za učenje” i jačanja kapaciteta pri čemu ispitanici u oba uzorka procjenjuju pozitivne učinke i na organizaciju, a voditelji projekata dodatno i na lokalnu zajednicu. Pritom je naglašeno ostvarivanje kontakata s drugim zemljama i unaprijeđeno prihvaćanje kulturoloških različitosti, ali i povećanje kompetencija za organiziranje neformalnog obrazovanja te općenito kompetencija za upravljanje projektima u organizacijama iz kojih dolaze voditelji i sudionici u projektima E+MnD (prikazi 5.17. i 5.45.). Učinak na lokalnu zajednicu (prikaz 5.19.) koji su procjenjivali samo voditelji projekata očituje se u pozitivnoj reakciji na međukulturnu dimenziju, na projekt općenito te u pokazivanju zanimanja za slične aktivnosti u budućnosti čime se također može pridonijeti stvaranju povoljnijeg okružja za jačanje kapaciteta i stvaranje „organizacija za učenje”.

5) Profili projekata, sudionika i voditelja

Sudionici i voditelji projekata E+MnD većinom su sudjelovali u projektima KA1 Razmjene mladih, a sudionici su više bili uključeni u projekte vezane uz KA1 Mobilnost osoba koje rade s mladima. U analiziranim je projektima Hrvatska u visokim postocima bila ili zemlja pošiljatelj ili zemlja domaćin pri čemu je važno napomenuti da je u nekima od projekata Hrvatska imala obje uloge te je u njima češće kao glavni jezik projekta bio korišten hrvatski jezik (upotreba hrvatskog jezika kao glavnog jezika posebice je bila izražena u projektima KA3 Sastanci mladih i donositelja odluka u području mladih (83 %) koji se mogu provoditi na nacionalnoj razini i ne zahtijevaju uključivanje međunarodnih partnera).

Sudionici u projektima E+MnD u prosjeku imaju 25 godina i nešto su zastupljenije ispitanice. Prema obrazovnoj strukturi sudionici projekata većinom su visokoobrazovani iako se znatan dio njih još uvijek nalazi u sustavu obrazovanja ili osposobljavanja. Otprilike četvrtina ispitanika u posljednja je tri mjeseca volontirala, a isti je postotak sudionika zaposlen na puno radno vrijeme. Uglavnom su iz urbanih područja i velikih gradova, a Hrvatsku kao zemlju boravišta navodi više od polovice ispitanika. Otprilike 10 % ispitanika navodi da su pripadnici neke od manjina. Polovica ispitanika navela je da je već sudjelovala u sličnim projektima E+MnD, od čega gotovo 80 % u dva projekta ili više, a kao osnovni izvor motivacije navode stjecanje novih iskustava, osobni razvoj i uspostavljanje kontakata s osobama iz drugih kultura ili zemalja.

Voditelji projekata E+MnD također su u nešto većim postocima žene, a njihova je prosječna dob 34 godine. Više od tri četvrtine ispitanika kao najviši stupanj obrazovanja navodi završeni studij na fakultetu, veleučilištu ili visokoj školi na postsekundarnoj/tercijarnoj razini, a izvan organizacije koju su zastupali u projektu zaposleno je nešto više od 40 % ispitanika. Gotovo četvrtina navodi da je još uvijek u sustavu obrazovanja ili osposobljavanja, a otprilike 10 % ispitanika nije zaposleno. U projekt o kojem su izvještavali u anketi većinom su bili uključeni na dobrovoljnoj, odnosno neplaćenju osnovi, a u velikoj većini slučajeva imali su dvostruku ulogu –

podjednako obrazovnu/sociopedagošku i organizacijsku/administrativnu. Kao i u slučaju sudionika u projektima E+MnD, više je od polovice ispitanika iz Hrvatske, hrvatski jezik navode kao materinski, a 10 % ima manjinski status. Velika većina voditelja projekata ima prethodna iskustva u sudjelovanju u projektima E+MnD, i to u podjednakim postocima kao sudionici i kao voditelji projekata pri čemu su kao voditelji većinom sudjelovali u dva ili više projekta.

Dobiveni rezultati pokazuju visoku razinu osobne motivacije za uključivanje u projekte E+MnD i dodatne motivacije prema kojoj ispitanici ne očekuju „nagradu“ za svoj rad u obliku financijskih sredstava, već se ta motivacija očituje u mogućnostima razvoja kompetencija u području rada s mladima i ulaganja napora u aktivno uključivanje mladih u društvo.

6) Uključenost mladih s manje mogućnosti

Imajući na umu to da je uključivanje mladih s manje mogućnosti jedan od osnovnih ciljeva programa E+MnD, posebna je pozornost u RAY istraživanju usmjerena upravo prema tom segmentu projekata. Rezultati voditelja projekata E+MnD pokazali su da su mladi s manje mogućnosti bili uključeni u više od polovice projekata pri čemu su to većinom bili mladi s nedovoljnim financijskim sredstvima, koji žive u udaljenim područjima i općenito su lošijeg socijalnog statusa. S druge strane, prema odgovorima sudionika u projektima E+MnD očito je da ispitanici uglavnom procjenjuju kako imaju jednake mogućnosti kad uspoređuju svoj način života s načinom života svojih vršnjaka. Otprilike petina ispitanika ocjenjuje vlastite mogućnosti nešto lošijima ili mnogo lošijima od mogućnosti svojih vršnjaka pri čemu znatan dio ispitanika (gotovo polovica) navodi da se suočava s jednom ili više prepreka. Najčešće su to prepreke vezane uz zapošljavanje što je, uzimajući u obzir prilike u Hrvatskoj, problem i prepreka velikoj većini mladih, a ne samo onima uključenim u projekte E+MnD. Otprilike petina ispitanika suočena je s preprekama u pristupu obrazovanju, aktivnom sudjelovanju u društvu i politici te mobilnosti pri čemu kao najčešću prepreku navode nedostatak novca, a to nije iznenađujući rezultat s obzirom na učinke ekonomske krize u Hrvatskoj. Važno je napomenuti da procjena suočenosti s preprekama ima važan učinak na procjenu aktivnog uključivanja u civilno društvo pri čemu se oni s više prepreka aktivnije žele uključiti.

7) Razvoj mreža u sklopu programa Erasmus+: Mladi na djelu

Kao što je već navedeno, voditelji i sudionici u projektima E+MnD već su i prije projekta u vezi s kojim su ispunjavali upitnik u znatnom postotku sudjelovali u drugim projektima u sklopu programa E+MnD što se može protumačiti željom za uspostavljanjem kontakata s ljudima iz drugih zemalja koji se bave istim područjima. Iako mnogi sudionici imaju iskustvo (prekogranične) mobilnosti koja je u relativno visokom udjelu bila vezana uz razmjene mladih (40 %), smatraju da su u sklopu projekta znatno unaprijedili svoju sposobnost mobilnosti u drugim zemljama (to se odnosi i na voditelje projekata). I sudionici i voditelji projekata E+MnD navode kao osnovni izvor informiranja o programu E+MnD organizacije ili udruge mladih koje su vjerojatno uključene u provođenje takvih projekata. Voditelji projekata znatno su više informirani o programu preko nacionalne agencije zadužene za Erasmus+, i to najviše

preko interneta, ali i osobnom komunikacijom. Znatan postotak uspostavljenih kontakata i izobrazbe u mehanizmima prijave i provedbe projekata u području rada s mladima, kao i visoka razina želje za čuvanjem i održavanjem kontakata s ljudima koje su upoznali tijekom projekta, pokazuje da je moguća održivost novostvorenih mreža poznanstava te nastavak suradnje u nekim novim projektima. S druge strane, indikativni su i rezultati vezani uz prijašnju suradnju organizacije s istim partnerima te razvijanje projekta u suradnji svih partnera. Oni govore u prilog očuvanju mreže suradnika i nastavku suradnje u prijavama i provedbi novih projekata u području mladih.

8) Provedba projekata u sklopu programa Erasmus+: Mladi na djelu

Organizacijski aspekti prijave i provedbe projekata u sklopu programa E+MnD procijenjeni su na temelju odgovora voditelja projekata. Iako je samo 20 % organizacija iz kojih dolaze voditelji projekata E+MnD bilo među podnositeljima prijave, opće je stajalište da su administrativno podnošenje i provedba projekta bili jednostavni i primjereni što je bilo popraćeno pristupom svim potrebnim informacijama o svim aspektima provedbe projekta. Gotovo svi voditelji projekata istaknuli su da je projekt bio dobro pripremljen što je između ostaloga rezultat održavanja pripremnih sastanaka (virtualnih i stvarnih) projektnih partnera u kojima su vrlo često sudjelovali i sami ispitanici. Voditelji projekata općenito su vrlo zadovoljni cjelokupnim upravljanjem projektom te odnosima među članovima projektnih partnera i unutar projektnih timova. Vrlo je važno istaknuti kako voditelji projekata smatraju da su rezultati projekata održivi te da su prigodno diseminirani akterima koji se u svojem radu bave mladima.

9) Razlikovanje podataka prema odabranim obilježjima

U izvještaju su svi rezultati uspoređeni prema tipu aktivnosti kako bi se bolje mogle odrediti osnovne razlike u projektima. U analizi podataka voditelja projekata E+MnD uspoređivane su aktivnosti Razmjene mladih (Y-EXCH) i Mobilnosti osoba koje rade s mladima (Y-TNYW) pri čemu nešto pozitivnije i izraženije učinke sudjelovanja u projektima ističu voditelji projekata Y-TNYW. S druge strane, u analizi podataka sudionika u projektima E+MnD uspoređivalo se svih pet uključenih aktivnosti. Uključivanje više kategorija projektnih aktivnosti rezultiralo je većim brojem statistički značajnih razlika među njima pri čemu je teško odrediti jedinstven primjer izdvajanja pojedine kategorije aktivnosti. Dodatne razlike između podataka mogu se analizirati i na temelju rezultata regresijskih analiza kojima je ispitivan učinak sociodemografskih i socioekonomskih karakteristika ispitanika te drugih odabranih kontekstualnih indikatora na različite aspekte sudjelovanja u projektu. Analize su pokazale da sociodemografske odrednice nešto više objašnjavaju znanja, sposobnosti, rezultate i druge učinke sudjelovanja u projektima na uzorku sudionika nego na uzorku voditelja. Slično je i s odabranim kontekstualnim indikatorima u kojima odrednice vezane uz ulogu Hrvatske i glavni jezik u projektu imaju značajan učinak u procjenama sudjelovanja u projektu na razvoj različitih znanja i kompetencija. Važno je upozoriti da su te razlike samo ilustrativne jer se donekle razlikuje sastav zavisnih varijabli u oba uzorka, a i neke sociodemografske varijable nisu bile zastupljene u uzorku za voditelje što upućuje na potrebu za potencijalnim

uključivanjem dodanih varijabli u pojedine upitnike, odnosno ujednačavanjem indikatora vezanih uz sociodemografske karakteristike svih potencijalnih ispitanika.

Naposljetku, može se zaključiti da su u procjeni programa E+MnD u sklopu RAY istraživanja općenito svi ispitanici pozitivno ocijenili program u cijelosti, kao i u pojedinim aspektima njegove provedbe i očekivanih učinaka. Osnovni ciljevi projekata u skladu su s ukupnim ciljevima programa E+MnD, a njihovo je ostvarivanje zabilježeno na razini svih sudionika uključenih u izvedbu projekata. Iako postoje još neki aspekti provedbe projekata na kojima bi trebalo poraditi u budućnosti (npr. u pogledu administrativnog i financijskog upravljanja na što imaju primjedbe neki ispitanici), svakako treba nastaviti provoditi projekte u području mladih radi njihova poticanja na aktivno uključivanje ne samo u politiku nego u sva društvena područja.

7. PRILOZI

7.1. POTVRDA YOUTHPASS

Prvi prilog odnosi se na rezultate vezane uz potvrdu Youthpass koja je dostupna sudionicima u projektima programa Erasmus+: Mladi na djelu ključnih aktivnosti 1 i 3 te za sudjelovanje u Aktivnosti transnacionalne suradnje (TCA). Pitanja o toj potvrdi bila su postavljena i voditeljima i sudionicima u projektima E+MnD, pa se iznose rezultati za obje skupine. Nešto više pitanja postavljeno je sudionicima u projektima koji su izravni korisnici potvrde Youthpass.

Youthpass je dio strategije Europske komisije za podupiranje neformalnog učenja, a riječ je o alatu za prepoznavanje rezultata neformalnog učenja u projektima sufinanciranim u sklopu programa Erasmus+: Mladi na djelu, smješta politike u praksu i prakse u politike.

Navodimo neka od obilježja potvrde Youthpass:³⁹

- Kreirajući svoju potvrdu Youthpass uz podršku voditelja, mentora ili trenera, sudionici u projektima programa Erasmus+: Mladi na djelu mogu opisati što su u projektu radili te koje su kompetencije stekli. Stoga Youthpass podupire promišljanje o naučenom tijekom procesa neformalnog učenja pojedinca.
- Bilježenjem dodatnih vrijednosti stečenih u projektima Erasmus+: Mladi na djelu Youthpass svojim aktivnostima potiče mlade ljude i osobe koje rade s mladima na to da budu aktivni građani EU-a.
- Kao geografski vrlo raširen instrument neformalnog učenja mladih, Youthpass pridonosi boljem razumijevanju različitih oblika društvenog ponašanja i kodeksa iz drukčije sredine.
- Dokumentiranjem stečenih kompetencija u jednoj potvrdi Youthpass u konačnici ciljano pomaže većem zapošljavanju mladih ljudi i osoba koje rade s mladima.

Sudionicima u projektima E+MnD postavljeno je sedam pitanja vezanih uz potvrdu Youthpass na koja su odgovarali kratko – s „da” ili „ne”. Nakon što im je na početku ponuđen sljedeći opis: „U potvrdi Youthpass opisuje se, potvrđuje i priznaje iskustvo učenja stečeno tijekom projekta E+: Mladi na djelu”, upitani su imaju li potvrdu Youthpass (tablica 7.1.1.). Na to je pitanje 66 % ispitanika odgovorilo potvrdno pri čemu je u tablici vidljivo da su sudionici u projektima Y-(TRANS)NAT u najmanjem postotku odgovorili potvrdno, a sudionici u projektima Y-VOL i Y-TNYW u nešto većim postocima od ukupnih postotaka.

³⁹ Opis je preuzet s mrežne stranice Agencije za mobilnost i programe EU-a, <http://mobilnost.hr/hr/sadrzaj/programi/mladi/youthpass/>.

Tablica 7.1.1. Posjedovanje potvrde Youthpass

Imate li potvrdu Youthpass?	Tip aktivnosti					
	Ukupno	Y-EXCH	Y-VOL	Y-TNYW	Y-(TRANS)NAT	TCA
da	66,3 %	71,1 %	75,8 %	74,7 %	17,1 %	64,9 %
ne	19,3 %	12,6 %	15,2 %	14,8 %	66,4 %	21,6 %
ne znam	8,3 %	9,3 %	6,1 %	5,1 %	11,8 %	8,1 %

Ispitanici koji su odgovorili da posjeduju potvrdu Youthpass upitani su jesu li dobili potvrdu za sudjelovanje u projektu o kojem su odgovarali u upitniku. Na to je pitanje potvrdno odgovorilo 95 % sudionika. Znatno manji postotak sudionika u projektima Y-(TRANS)NAT odgovorio je potvrdno na to pitanje (65 %).

Tablica 7.1.2. Dobivanje potvrde Youthpass za sudjelovanje u projektu o kojem su odgovarali u upitniku (N_{ukupno}=958)

Jeste li dobili potvrdu Youthpass za sudjelovanje u projektu na koji se odnose vaši odgovori na dosad postavljena pitanja?	Tip aktivnosti					
	Ukupno	Y-EXCH	Y-VOL	Y-TNYW	Y-(TRANS)NAT	TCA
da	94,9 %	96,9 %	96,0 %	94,1 %	65,4 %	91,3 %
ne	5,1 %	3,1 %	4,0 %	5,9 %	34,6 %	8,7 %

Nadalje, ispitanici koji su dobili potvrdu Youthpass za sudjelovanje u projektu o kojem su odgovarali upitani su jesu li sudjelovali u nekom obliku iznošenja svojeg mišljenja ili samoprocjeni vezanoj uz izdavanje potvrde za taj projekt. Na to je pitanje potvrdno odgovorilo ukupno 64 % ispitanika koliki je otprilike i postotak potvrdnih odgovora sudionika u projektima Y-VOL. U tablici 7.1.3. vidi se da su sudionici u projektima vezanim uz ostale tipove aktivnosti u većim postocima iznosili svoje mišljenje ili samoprocjenu, a najmanje su u toj aktivnosti sudjelovali sudionici u projektima Y-EXCH. Zabilježeni su i znatni udjeli ispitanika koji nisu znali odgovoriti na pitanje. Pritom je 80 % ispitanika koji su potvrdno odgovorili na to pitanje priznalo kako im je iznošenje mišljenja, odnosno samoprocjena, pomoglo da shvate promjene koje su se tijekom projekta dogodile u vezi s njihovim razvojem i učenjem (tablica 7.1.4.). Iako su sudionici u svim tipovima aktivnosti u podjednako visokim postocima potvrdno odgovorili na to pitanje, ističe se udio sudionika u projektima Y-VOL (13 %) koji su negativno odgovorili na nj, odnosno koji smatraju da ta samoprocjena nije pridonijela shvaćanju promjena vezanih uz razvoj i učenje u projektu.

Tablica 7.1.3. Iznošenje mišljenja ili samoprocjene vezane uz izdavanje potvrde Youthpass za projekt u kojem su sudjelovali (N_{ukupno}=904)

Jeste li sudjelovali u nekom obliku iznošenja svojeg mišljenja ili samoprocjeni vezanoj uz izdavanje potvrde Youthpass za navedeni projekt?	Tip aktivnosti					
	Ukupno	Y-EXCH	Y-VOL	Y-TNYW	Y-(TRANS) NAT	TCA
da	64,3 %	58,4 %	65,2 %	75,0 %	70,6 %	69,0 %
ne	24,4 %	29,5 %	17,4 %	15,8 %	23,5 %	19,0 %
ne znam	11,3 %	12,2 %	17,4 %	9,2 %	5,9 %	11,9 %

Tablica 7.1.4. Učinak iznošenja mišljenja ili samoprocjene vezane uz izdavanje potvrde Youthpass na shvaćanje promjena koje su se dogodile tijekom projekta u vezi s razvojem i učenjem sudionika (N_{ukupno}=577)

Jesu li vam iznošenje mišljenja ili samoprocjena vezana uz Youthpass pomogli da shvatite promjene koje su se dogodile tijekom projekta u vezi s vašim razvojem i učenjem?	Tip aktivnosti					
	Ukupno	Y-EXCH	Y-VOL	Y-TNYW	Y-(TRANS) NAT	TCA
da	80,2 %	78,9 %	80,0 %	81,9 %	83,3 %	82,8 %
ne	5,4 %	5,7 %	13,3 %	4,9 %	8,3 %	0,0 %
ne znam / ne mogu reći	14,4 %	15,5 %	6,7 %	13,2 %	8,3 %	17,2 %

S druge strane, ispitanici koji su odgovorili potvrdno na prvo pitanje o posjedovanju potvrde Youthpass u najvećem se postotku (68 %) dosad nisu koristili tom potvrdom, npr. kad su se prijavljivali za posao, stažiranje, tečaj, studij i sl. To se posebice odnosi na sudionike u projektima Y-VOL od kojih 84 % navodi da se nisu koristili svojom potvrdom Youthpass .

Tablica 7.1.5. Upotreba potvrde Youthpass (N_{ukupno}=965)

Jeste li se dosad koristili svojom potvrdom Youthpass? Primjerice, kad ste se prijavljivali za posao, stažiranje, tečaj, studij i sl.	Tip aktivnosti					
	Ukupno	Y-EXCH	Y-VOL	Y-TNYW	Y-(TRANS) NAT	TCA
da	31,8 %	31,5 %	16,0 %	34,6 %	30,8 %	27,1 %
ne	68,2 %	68,5 %	84,0 %	65,4 %	69,2 %	72,9 %

U tablici 7.1.6. vidljivo je kako visok postotak ispitanika koji su se koristili svojom potvrdom Youthpass smatra da je potvrda bila dobro prihvaćena u kontekstu u kojem je priložena (61 %) te da je pridonijela svrsi za koju je upotrijebljena (npr. pri zapošljavanju ili prihvaćanju molbe za stažiranje, u prijavi na tečaj ili studij, tablica 7.1.7.). Iako gotovo trećina ispitanika nije bila upoznata s podatkom je li potvrda bila dobro prihvaćena, svi sudionici u projektima Y-VOL i visok postotak sudionika u projektima Y-(TRANS)NAT smatraju da im je potvrda pomogla.

Tablica 7.1.6. Prihvaćenost potvrde Youthpass u kontekstu u kojem je prilagana (N_{ukupno}=291)

Mislite li da je potvrda Youthpass bila dobro prihvaćena u kontekstu u kojem ste je priložili?	Tip aktivnosti					
	Ukupno	Y-EXCH	Y-VOL	Y-TNYW	Y-(TRANS)NAT	TCA
da	61,2 %	61,4 %	66,7 %	62,0 %	62,5 %	50,0 %
ne	10,5 %	9,1 %	0,0 %	13,0 %	12,5 %	16,7 %
ne znam	28,2 %	29,5 %	33,3 %	25,0 %	25,0 %	33,3 %

Tablica 7.1.7. Svrhovitost potvrde Youthpass u kontekstu u kojem je prilagana (N_{ukupno}=304)

Mislite li da vam je potvrda Youthpass pomogla? Primjerice pri zapošljavanju ili prihvaćanju molbe za stažiranje ili u prijavljivanju na tečaj ili studij?	Tip aktivnosti					
	Ukupno	Y-EXCH	Y-VOL	Y-TNYW	Y-(TRANS)NAT	TCA
da	62,5 %	62,0 %	100 %	60,0 %	87,5 %	61,5 %
ne	9,5 %	7,3 %		13,0 %	12,5 %	15,4 %
ne znam	28,0 %	30,7 %		27,0 %		23,1 %

Voditeljima projekata E+MnD također je postavljeno pitanje o uporabi potvrde Youthpass u njihovu projektu. Većina je odgovorila potvrdno (81 %) pri čemu nisu zabilježene veće razlike prema tipu aktivnosti (tablica 7.1.8.).

Tablica 7.1.8. Posjedovanje potvrde Youthpass – odgovori voditelja projekata E+MnD (N_{ukupno}=252)

Je li potvrda Youthpass korištena u projektu?	Tip aktivnosti		
	Ukupno	Y-EXCH	Y-TNYW
da	80,6 %	79,9 %	83,7 %
ne	3,2 %	3,3 %	2,3 %
ne znam	10,3 %	10,0 %	11,6 %

Voditelji projekata u kojima je upotrijebljena potvrda Youthpass zamoljeni su da procijene šest tvrdnji vezanih uz primjenu potvrde. U tablici 7.1.9. vidi se da se većina voditelja projekata E+MnD slaže sa svim navedenim tvrdnjama, drugim riječima, slažu se da su o potvrdi bili dobro i jasno informirani, da su sudionici u projektu bili detaljno upoznati s potvrdom te da je Youthpass bio uključen u sve faze i metode projekta. Ipak, 10 % voditelja projekata ne slaže se s tim da je Youthpass bio uključen u sve faze projekta, a s drugim se tvrdnjama ne slažu u manjim postocima. Voditelji projekata u najvećem se postotku slažu s posljednjom tvrdnjom, da su sudionici primili potvrdu Youthpass, a u nešto većem postotku nisu mogli procijeniti jesu li sudionici htjeli primiti potvrdu (7 %). Usporedbom postotaka na razini tipa aktivnosti u tablici je primjetno da se voditelji projekata Y-TNYW više slažu sa svim navedenim tvrdnjama od voditelja projekata Y-EXCH pri čemu nije zabilježen nijedan ispitanik koji se ne slaže s pet ponuđenih tvrdnji. Drugim riječima, nitko od sudionika u projektima Y-TNYW ne smatra da nije primio sve informacije, da nije primio jasne i razumljive informacije u vezi s potvrdom Youthpass, da sudionici nisu bili detaljno informirani te da sudionici nisu htjeli primiti potvrdu Youthpass.

Tablica 7.1.9. Stavovi voditelja projekata E+MnD u vezi s potvrdom Youthpass u njihovu projektu

		Uopće se ne slažem	Ne slažem se	Slažem se	Potpuno se slažem	Nemam mišljenje / ne mogu procijeniti
Primio/primila sam sve potrebne informacije u vezi s potvrdom Youthpass. (N _{ukupno} =202)	Ukupno	2,0 %	4,0 %	33,2 %	58,9 %	2,0 %
	Y-EXCH	2,4 %	4,8 %	34,9 %	56,0 %	1,8 %
	Y-TNYW	0,0 %	0,0 %	25,0 %	72,2 %	2,8 %
Informacije u vezi s potvrdom Youthpass bile su jasne i razumljive. (N _{ukupno} =200)	Ukupno	1,5 %	5,5 %	34,5 %	57,0 %	1,5 %
	Y-EXCH	1,8 %	6,7 %	37,2 %	53,0 %	1,2 %
	Y-TNYW	0,0 %	0,0 %	22,2 %	75,0 %	2,8 %
Sudionici u projektu bili su detaljno upoznati s potvrdom Youthpass. (N _{ukupno} =200)	Ukupno	1,5 %	6,5 %	31,5 %	56,5 %	4,0 %
	Y-EXCH	1,8 %	7,9 %	33,5 %	52,4 %	4,3 %
	Y-TNYW	0,0 %	0,0 %	22,2 %	75,0 %	2,8 %
Youthpass je bio uključen u sve faze i metode projekta (npr. iznošenje mišljenja, individualni sastanci, praćenje procesa učenja itd.) (N _{ukupno} =201)	Ukupno	1,0 %	9,5 %	33,3 %	51,7 %	4,5 %
	Y-EXCH	1,2 %	10,9 %	33,3 %	49,7 %	4,8 %
	Y-TNYW	0,0 %	2,8 %	33,3 %	61,1 %	2,8 %
Sudionici su htjeli primiti Youthpass. (N _{ukupno} =202)	Ukupno	1,5 %	0,5 %	30,2 %	60,9 %	6,9 %
	Y-EXCH	1,8 %	0,6 %	30,7 %	59,0 %	7,8 %
	Y-TNYW	0,0 %	0,0 %	27,8 %	69,4 %	2,8 %
Sudionici su primili Youthpass. (N _{ukupno} =201)	Ukupno	1,0 %	0,5 %	25,9 %	67,7 %	5,0 %
	Y-EXCH	1,2 %	0,6 %	27,9 %	64,8 %	5,5 %
	Y-TNYW	0,0 %	0,0 %	16,7 %	80,6 %	2,8 %

7.2. STRUKTURIRANI DIJALOG S MLADIMA

Drugi prilog odnosi se na percepciju **Strukturiranog dijaloga s mladima** koji se veže uz KA3 aktivnost **Sastanci mladih i donositelja odluka u području mladih** pri čemu se promiče aktivno sudjelovanje mladih u demokratskom životu te se potiče rasprava o temama koje se tiču mladih, odnosno o temama i prioritetima utvrđenima u procesu Strukturiranog dijaloga i obnovljenom političkom okviru u području mladih.

Prema opisu na službenim stranicama Agencije za mobilnost i programe EU⁴⁰ tijela javne vlasti, uključujući institucije Europske unije, Strukturiranim se dijalogom savjetuju s mladim ljudima o određenim temama koje su iznimno važne za populaciju mladih diljem Europe. Cilj je osigurati to da preporuke i mišljenja mladih ljudi nađu svoje mjesto u nacionalnim i europskim politikama za mlade kako bi se poboljšala kvaliteta njihova života i unaprijedio položaj mladih u određenom području. Dosad su provedena tri 18-mjesečna ciklusa Strukturiranog dijaloga o temama vezanim uz zapošljavanje mladih, njihovo sudjelovanje u demokratskom životu i njihovu uključenost u društvo.

Ulaskom Hrvatske u Europsku uniju Strukturirani dijalog s mladima počeo se provoditi i kod nas, a za njegovu je provedbu zadužena Nacionalna radna skupina za Strukturirani dijalog s mladima. Članovi Nacionalne skupine jesu predstavnici Ministarstva socijalne politike i mladih, Agencije za mobilnost i programe EU, Zajednice informativnih centara za mlade u Hrvatskoj i Mreže mladih Hrvatske.

Najvažniji dio tog dijaloga jest provođenje konzultacija u suradnji s mladima. Takve konzultacije služe kao forum za promišljanje o prioritetima, provedbi i vrednovanju europskih i nacionalnih politika za mlade. Osim konzultacija koje se provode na internetu, mnogobrojne organizacije mladih organiziraju različite aktivnosti kako bi što više mladih moglo iznijeti svoje mišljenje i preporuke u vezi sa smislenim i zabavnim načinom te kako bi se omogućilo mladima da se čuje njihov glas i da se poštuju njihove ideje i preporuke.

Pitanja o Strukturiranom dijalogu s mladima postavljena su u anketi za sudionike u projektima E+MnD. Uz dva zatvorena pitanja (da/ne) postavljena su i dva otvorena pitanja koja su se odnosila na izražavanje mišljenja o Strukturiranom dijalogu s mladima te o temama o kojima bi valjalo raspravljati unutar njega.

Tablice 7.2.1. i 7.2.2. pokazuju da je nešto manje od trećine ispitanika čulo za Strukturirani dijalog s mladima, a još ih je manje sudjelovalo u aktivnostima u sklopu Strukturiranog dijaloga. Najčešće sudjelovanje u toj aktivnosti zabilježeno je uz provedbu projekata Y-(TRANS)NAT koji se zapravo i odnose na provođenje Strukturiranog dijaloga. Ipak, tek nešto više od polovice sudionika u projektima Y-(TRANS)NAT navodi da je sudjelovalo u nekima od aktivnosti u sklopu Strukturiranog dijaloga s mladima.

⁴⁰ Izvor: <http://mobilnost.hr/hr/sadrzaj/sudjelovanje/mladi/eurodesk/strukturirani-dijalog/>.

Tablica 7.2.1. Informiranost o Strukturiranom dijalogu s mladima

Jeste li čuli za Strukturirani dijalog?	Tip aktivnosti					
	Ukupno	Y-EXCH	Y-VOL	Y-TNYW	Y-(TRANS) NAT	TCA
da	31,8 %	19,3 %	9,1 %	37,5 %	76,3 %	58,1 %
ne	46,5 %	58,6 %	72,7 %	35,2 %	13,8 %	28,4 %

Tablica 7.2.2. Sudjelovanje u nekima od aktivnosti u sklopu Strukturiranog dijaloga s mladima

Jeste li sudjelovali u nekim aktivnostima u sklopu Strukturiranog dijaloga?	Tip aktivnosti					
	Ukupno	Y-EXCH	Y-VOL	Y-TNYW	Y-(TRANS) NAT	TCA
da	15,0 %	7,8 %	6,1 %	15,3 %	55,3 %	13,5 %
ne	63,1 %	70,8 %	75,8 %	57,4 %	34,2 %	71,6 %

Dva otvorena pitanja koja su se vezala uz mišljenje o Strukturiranom dijalogu i temama o kojima bi u sklopu njega valjalo raspravljati analizirana su primjenom otvorenog ili inicijalnog kodiranja. Otvoreno kodiranje prvi je korak u provođenju kvalitativne analize pri čemu se podacima (u ovom slučaju otvorenim odgovorima) dodjeljuju kodovi (*labels*) na temelju kojih se u sljedećem koraku definiraju i razvijaju konceptualne kategorije.⁴¹ Ta metoda podrazumijeva kodiranje jednog ili više segmenata odgovora, ovisno o njihovoj složenosti, što rezultira time da se svakom odgovoru dodijeli jedan ili više kodova (Kod razine 1, razine 2...). Npr. odgovoru „Strukturirani dijalog je odličan, ali nije primjenjiv u Hrvatskoj” dodjeljuju se dva koda. Prvi kod veže se uz koncept „odličan je” koji se, kao što se vidi u tablici 7.2.4., definira kao općenita pozitivna odrednica. Drugi kod veže se uz drugi dio odgovora, odnosno uz neprimjenjivost u Hrvatskoj. Kodovi se razvijaju usporedno s analizom podataka, odnosno kreiraju se u svakom susretu s novim pojmom ili konceptom. Nakon što su svi odgovori kodirani, kodovi se svrstavaju u kategorije. Primjerice, kod „neprimjenjivost u Hrvatskoj” uklapa se u kategoriju negativnih odrednica (tablica 7.2.5.). Kategorije kreirane na temelju konceptualnog povezivanja kodova posebno su analizirane s obzirom na tip projektne aktivnosti u kojoj su ispitanici sudjelovali. Zbog kompleksnosti prevođenja svih jezika na kojima je provedena anketa, u analizu su uključeni odgovori na hrvatskom, engleskom, njemačkom i slovenskom jeziku (na taj je način obuhvaćeno 73 % odgovora). Struktura otvorenih odgovora na oba pitanja s obzirom na jezik prikazana je u tablici 7.2.3. Tablica također pokazuje da 65 – 67 % ispitanika nije izrazilo svoje mišljenje o Strukturiranom dijalogu.

⁴¹ Više o otvorenom kodiranju može se pronaći u članku S. H. Khandkara: *Open Coding* dostupnom na: <http://pages.cpsc.ucalgary.ca/~saul/wiki/uploads/CPSC681/open-coding.pdf>.

Tablica 7.2.3. Jezik odgovora na otvorena pitanja o Strukturiranom dijalogu s mladima

	Mišljenje o SDM-u		Teme obuhvaćene SDM-om	
	N	%	N	%
hrvatski	336	23,0	312	21,4
engleski	26	1,8	24	1,6
njemački	1	0,1	1	0,1
slovenski	12	0,8	12	0,8
neki drugi jezik	139	9,5	135	9,2
bez odgovora	947	64,8	977	66,9

Kodovi kojima se određivalo mišljenje o Strukturiranom dijalogu s mladima prikazani su u tablici 7.2.4. U analizi je kreirano ukupno 20 kodova vezanih uz mišljenje te dodatni kod koji se odnosio na odgovore ispitanika koji nisu imali mišljenje o Strukturiranom dijalogu (poput „ne znam”, „suzdržan”, „nemam mišljenje” i sl.). S obzirom na to da se u pojedinom odgovoru Strukturiranom dijalogu moglo pridodati više obilježja, svako od njih posebno je kodirano, a u tablici je prikazano kao druga razina koda. Navedena su najviše četiri obilježja/mišljenja dodijeljena u sklopu pojedinog odgovora.

Tablica 7.2.4. Kodirani odgovori o mišljenju o Strukturiranom dijalogu s mladima

Koje je vaše mišljenje o ovom pristupu?	Kodovi mišljenja o Strukturiranom dijalogu							
	razina 1		razina 2		razina 3		razina 4	
	N	%*	N	%	N	%	N	%
1 – Općenite pozitivne odrednice: dobar, odličan, pozitivan, super, O. K., sviđa mi se, dobra ideja, zanimljiv, pohvalno	183	48,8	2	1,3				
2 – Opće odrednice vezane uz važnost i upotrebu: koristan, potreban, važan, dobro zamišljen, konstruktivan, učinkovit, novi/inovativan, kvalitetan	72	19,2	23	14,8				
3 – Ispitanik podržava/cijeni SD	18	4,8	9	5,8	1	3,0		
4 – Važnost za uključivanje mladih u politiku, za poboljšanje statusa mladih	12	3,2	45	29,0	11	33,3	1	25,0
5 – Ciljevi SD-a: potaknuti mlade, informirati ih o tome kako je važno da se politički angažiraju te o njihovim mogućnostima, podučiti ih o kulturnim različitostima, osposobljavati mlade, razvijati komunikaciju	8	2,1	27	17,4	7	21,2	1	25,0
6 – Neprimjenjivost u Hrvatskoj			2	1,3				
7 – Uloga EU-a – pozitivna			1	0,6				
8 – EU se ne može nositi s provedbom SD-a			1	0,6				
9 – Negativne odrednice: pretenciozan, nedostupan, kompliciran, nepotreban, preopćenit, selektivan pri izboru sudionika, loša izvedba/kvaliteta, nedovoljno razrađena terminologija, odbojan je mladima, mlade ne treba uključivati u politiku	8	2,1	11	7,1				
10 – Pitanje funkcioniranja u praksi	1	0,3	1	0,6				
11 – Važnost angažmana i podrške EU-a i drugih dionika	1	0,3	3	1,9				

Koje je vaše mišljenje o ovom pristupu?	Kodovi mišljenja o Strukturiranom dijalogu							
12 – Odgovarajuća metodika i metodologija za prijenos i uključivanje mladih	2	0,5						
13 – Mogućnost šire primjene SD-a (npr. na političare)			2	1,3	1	3,0		
14 – Rezultat/učinkak: mladi mogu izraziti svoje mišljenje, ideje, razvijaju vještinu sudjelovanja u raspravi	4	1,1	5	3,2	4	12,1		
15 – Upitnost primjene: SD nije dovoljan, ne primjenjuje se, rezultati nisu obvezujući	1	0,3	1	0,6				
16 – Važnost širega konteksta provođenja	1	0,3			3	9,1	1	25,0
17 – Važnost za rješavanje aktualnih problema, povezivanje s EU-om (lokalne zajednice i sl.), razvoj zajednice			5	3,2	3	9,1	1	25,0
18 – Važnost za demokraciju					2	6,1		
19 – Plan ispitanika o osobnom uključivanju			7	4,5				
20 – Nedovoljno se zna za SD / treba ga promicati	2	0,5	8	5,2	1	3,0		
21 – Ne znam / nemam mišljenje / nisam čuo za to / suzdržan	62	16,5	2	1,3				
			UKUPNO	375		155		33
								4

* Postoci su izračunani na ukupnom broju kodova na pojedinoj razini koda.

Najčešće su ispitanici navodili samo jedno obilježje (375 kodova dodijeljenih na prvoj razini što ujedno predstavlja i ukupan broj ispitanika koji je odgovorio na to pitanje). Ukupno 155 kodova dodijeljeno je na drugoj razini, 33 na trećoj i samo četiri na četvrtoj. Kao što se može vidjeti, ispitanici su najčešće opisivali Strukturirani dijalog s mladima kao nešto dobro, pozitivno, pohvalno i sl. birajući neke od općih pozitivnih odrednica. Sljedeći po učestalosti bili su kodovi koji su se odnosili na procjenu Strukturiranog dijaloga kao nečega korisnog i učinkovitog, a preostali kodovi bili su prilično rijetki. Na drugoj razini više se ističe učestalost navođenja općenite važnosti i korisnosti Strukturiranog dijaloga, a posebno važnosti uključivanja mladih u politiku i poboljšanja statusa mladih. Na toj su razini češće navođeni i ciljevi Strukturiranog dijaloga poput poticanja i informiranja mladih o tome kako je važno da se politički angažiraju ili pak poduke o kulturnim različitostima. Negativne odrednice spominju se samo do druge razine te su i one često u kombinaciji s nekim od pozitivnih mišljenja, npr. „Ideja je odlična, ali terminologija mora biti bolje razrađena i dostupnija mladima” ili „Dobar je, ali vrlo kompliciran i zapravo nedostupan”. Neki od najreprezentativnijih odgovora sudionika u projektima E+MnD o Strukturiranom dijalogu s mladima bili su:

„Radi se o dobrom pristupu koji omogućuje razvoj i rano stjecanje iskustava za buduću komunikaciju na višim razinama.”

„Smatram da je jako važno aktivno sudjelovanje mladih u političkom životu i životu njihove zajednice, stoga je kvalitetan dijalog između donositelja odluka i mladih prijeko potreban.”

„Koristan je i za mlade i za donositelje odluka. Mlade motivira da se aktivnije uključe u političko sudjelovanje, a donositeljima odluka daje bolji uvid u stvarno stanje na terenu.”

„I think it is good because young people can discuss about political processes and say their own thoughts.”

Nešto bolji pregled mišljenja o Strukturiranom dijalogu s mladima vidljiv je iz kategorija kreiranih na temelju kodova. U tablici 7.2.5. prikazane su podjele kategorija u kojima su okupljeni svi kodovi na svim razinama. Najviše je ispitanika dodjeljivalo pozitivna obilježja Strukturiranom dijalogu (75 % ispitanika). Negativna obilježja koja se odnose na opće negativne odrednice, nedovoljnu kompetenciju na razini Europske unije, potrebu za provedbom Strukturiranog dijaloga te nedovoljno promicanje Strukturiranog dijaloga s mladima navodi 8 % ispitanika. Precizniju specifikaciju važnosti programa, poput važnosti za mlade, za druge dionike, za rješavanje aktualnih problema, dao je 21 % ispitanika, a procjenu u vezi s informiranjem i učinkovitim razvojem vještina mladih (poput poticanja mladih na politički angažman, njihova osposobljavanja, razvijanja njihove vještine sudjelovanja u raspravama, primjene odgovarajuće metodike za prijenos znanja i uključivanje mladih) dalo je 16 % ispitanika. Vlastite ambicije i planove za uključivanje u aktivnost uz izražavanje osobne podrške ima nešto manje od 10 % ispitanika. Naposljetku, 2 % ispitanika procijenilo je da se ta aktivnost može primijeniti i na širem području od onoga koje obuhvaća mlade, a njezinu pozitivnu ulogu i učinak na EU i druge dionike ocijenilo je 4 % ispitanika koji su izrazili mišljenje o Strukturiranom dijalogu s mladima. Podjele kodova prema tipu aktivnosti prilično su ujednačene.

Tablica 7.2.5. Kategorije kodova za odgovore o mišljenju o Strukturiranom dijalogu za mlade prema tipu aktivnosti

Kategorije	Tip aktivnosti						
	Ukupno		Y-EXCH	Y-VOL	Y-TNYW	Y-(TRANS) NAT	TCA
	N*	%**	N	N	N	N	N
1) Pozitivne odrednice (kodovi 1, 2)	280	74,7	128	2	70	68	12
2) Negativne odrednice (kodovi 8, 9, 20)	31	8,3	17	1	4	4	5
3) Primjenjivost SD-a (kodovi 15, 10, 6)	6	1,6	2	0	2	2	0
4) Specificirana važnost SD-a (kodovi 4, 17, 18)	80	21,3	29	1	22	26	2
5) Informiranje i učinkovit razvoj vještina mladih (kodovi 5, 12, 14)	58	15,5	29	0	9	17	3
6) Uloga i učinak na EU i druge dionike (kodovi 7, 11, 13, 16)	13	3,5	3	0	6	4	0
7) Vlastiti angažman vezan uz SD (kodovi 3, 19)	35	9,3	21	0	6	2	6
UKUPNO	503		229	4	119	123	28

* Ukupan broj (N) predstavlja zbrojene sve kodove na svim razinama

** Postotak je izračunan s obzirom na ukupan broj odgovora, a ne ukupan broj kodova – ukupno 375 odgovora

Na drugo otvoreno pitanje u vezi s temama o kojima bi se trebalo raspravljati unutar Strukturiranog dijaloga odgovorila su ukupno 484 ispitanika, a razmatraju se samo odgovori na hrvatskom, engleskom, njemačkom i slovenskom jeziku (N=349) (tablica 7.2.3.). Pri kodiranju preuzeta je klasifikacija tema ponuđena voditeljima projekata E+MnD (tablica 5.10.) pri čemu je

lista tema dopunjena na temelju odgovora. Naime, zbog eksplicitnog navođenja u odgovorima, neke su teme uvrštene u popis (npr. „Nezaposlenost mladih”, različite teme vezane uz aktualne probleme poput „Migrantske krize”, „Ekonomske krize”, „Terorizma” i sl.). I u ovom su slučaju kodirani svi elementi odgovora koji su u nekim slučajevima dostizali razinu sedam kodova. Radi preglednijeg prikaza, ali i zbog vrlo niskog udjela odgovora s pet i više kodova, u tablici 7.2.6. prikazani su kodovi do četvrte razine.⁴²

S obzirom na to da bi kategorizacija kodova u ovom pitanju podrazumijevala uključivanje pojedinih kodova u više kategorija, odlučeno je prikazati analizu samo na razini inicijalnih kodova (primjerice, kod „nezaposlenost mladih” trebao bi biti uključen i u kategoriju „Mladi” i u kategoriju „Ekonomske aspekte i odrednice”).

Tablica 7.2.6. Kodirani odgovori o temama o kojima bi se trebalo raspravljati unutar Strukturiranog dijaloga za mlade

O kojim bi se temama trebalo raspravljati unutar Strukturiranog dijaloga?	Kodovi tema za raspravu unutar SD-a							
	razina 1		razina 2		razina 3		razina 4	
	N	%	N	%	N	%	N	%
1) Europska pitanja	5	1,4	5	3,1	1	1,1	2	5,9
2) Politike ili tijela Europske unije	23	6,6	6	3,8	3	3,2	2	5,9
3) Ljudska prava, temeljna prava	10	2,9	6	3,8	6	6,4	5	14,7
4) Uključivanje osoba sa smanjenim mogućnostima i marginaliziranih osoba u društvo	1	0,3	5	3,1	3	3,2	1	2,9
5) Kulturološke različitosti	4	1,1	4	2,5	1	1,1	2	5,9
6) Diskriminacija i nediskriminacija (vezane uz spol, spolnu orijentaciju, etničko podrijetlo, kulturološka obilježja, vjeru, posebne potrebe, nacionalnost i sl.)	7	2,0	7	4,4	7	7,4		
7) Solidarnost s osobama koje su suočene s teškoćama			1	0,6	1	1,1		
8) Nenasilje/Mir/Sloboda	7	2,0	3	1,9	1	1,1		
9) Demokracija	5	1,4	2	1,3	2	2,1		
10) Mediji i ICT (informacijska i komunikacijska tehnologija) uključujući društvene mreže i internet					1	1,1		
11) Aktivno građanstvo i sudjelovanje u civilnom društvu i demokratskom životu / Volonterstvo	20	5,7	12	7,5	8	8,5	6	17,6
12) Mladi, rad mladih	61	17,5	12	7,5	2	2,1		
13) Politike za mlade / Prava mladih	14	4,0	10	6,3	2	2,1	1	2,9
14) Razvoj politika za mlade			5	3,1	6	6,4		
15) Ekološka pitanja	7	2,0	5	3,1	2	2,1	2	5,9
16) Održivi razvoj			2	1,3	4	4,3	2	5,9
17) Zdravstvo, kvaliteta života			4	2,5	1	1,1		
18) Obrazovanje, osposobljavanje, učenje	27	7,7	16	10,0	10	10,6	2	5,9
19) Neformalno obrazovanje / učenje, informalno učenje	2	0,6	2	1,3	2	2,1		
20) Rad, stručni razvoj / Zapošljavanje	22	6,3	19	11,9	7	7,4	3	8,8

⁴² Odgovorima 13 ispitanika dodijeljeno je 5 kodova, odgovorima 7 ispitanika 6 kodova, a odgovorima 3 ispitanika 7 kodova.

O kojim bi se temama trebalo raspravljati unutar Strukturiranog dijaloga?	Kodovi tema za raspravu unutar SD-a							
21) Poduzetništvo, preuzimanje inicijative	8	2,3	8	5,0	6	6,4	3	8,8
22) Razvijanje i upravljanje projektima	6	1,7	6	3,8	3	3,2		
23) Osobni razvoj			2	1,3	3	3,2		
24) Znanost/Tehnologija/Umjetnost					1	1,1	1	2,9
25) Lokalna zajednica i zemlja / Lokalni problemi	10	2,9	7	4,4	5	5,3		
26) sve / ne bi trebalo biti ograničenja u temama	17	4,9	1	0,6				
27) Nezaposlenost mladih	9	2,6	6	3,8	1	1,1	1	2,9
28) Aktualni problemi, npr. Migrantska kriza, Terorizam, Odnosi među zemljama, Demografija...)	27	7,7	4	2,5	5	5,3	1	2,9
29) ne znam / nemam mišljenje / nisam čuo za to / suzdržan	57	16,3						
	UKUPNO	349		160		94		34

Na razini prvoga koda ispitanici su se najčešće opredjeljivali za temu „Mladi i rad mladih” (18 %). Gotovo upola manji postotak (8 %) ispitanika smatrao je da se teme u sklopu Strukturiranog dijaloga s mladima trebaju odnositi na obrazovanje, osposobljavanje i učenje te na aktualna društvena zbivanja. Od 4 % do 7 % ispitanika istaknulo je teme poput politike, rada i stručnog usavršavanja te zapošljavanja, aktivnoga građanstva i politika za mlade pri čemu je 5 % ispitanika navelo da treba raspravljati o svemu, odnosno da ne bi trebalo biti ograničenja u temama. Preostale teme zastupljene su u udjelu od 3 % ili manje pri čemu su najmanje zastupljene teme na prvoj razini koda bile one vezane uz neformalno i informalno obrazovanje te uključivanje u društvo osoba s manje mogućnosti i marginaliziranih osoba (ukupno tri koda), a neke teme na prvoj razini nisu ni dotaknute. Udio od 16 % ispitanika nije znao odgovoriti na postavljeno pitanje.

U tablici 7.2.6. vidi se da se s povećanjem razine koda povećava i raznolikost tema, pa je na razini trećega koda zastupljeno 27 od 28 kodova, a na razini prvoga zastupljen je 21 različit kod. Na drugoj i trećoj razini koda najčešće teme postaju one vezane uz obrazovanje/osposobljavanje i rad/zapošljavanje, a na četvrtoj je razini vidljiv pomak prema temama o aktivnom građanstvu i sudjelovanju u civilnom društvu i demokratskom životu te o ljudskim i temeljnim pravima.

Sudionici u projektima programa E+MnD promišljaju o različitim temama ne nužno vezanim uz područje mladih, no ipak su najčešće na prvome mjestu mladi. Riječ je o temama koje se odnose na:

- stvarne probleme mladih i njihovu budućnost, osobito na obrazovanje (neformalno, informalno i formalno), mogućnost zapošljavanja, mobilnost, stvaranje projekata i njihovo provođenje;
- mlade na tržištu rada i načine kako povećati izgleda za njihov razvoj te kako potaknuti mlade na aktivno uključivanje u razne neformalne oblike obrazovanja i cjeloživotnog učenja;
- budućnost mladih i poboljšanje njihova zapošljavanja te na ekonomsku krizu koja utječe na mlade ljude u Uniji.

Tablica 7.2.7. Ukupni zbrojevi kodova za odgovore o temama o kojima bi se trebalo raspravljati unutar Strukturiranog dijaloga za mlade prema tipu aktivnosti

Sumirani kodovi	Tip aktivnosti						
	Ukupno		Y-EXCH	Y-VOL	Y-TNYW	Y-(TRANS) NAT	TCA
	N*	%**	N	N	N	N	N
1) Europska pitanja	13	3,7	6	1	2	4	0
2) Politike ili tijela Europske unije	37	10,6	16	2	12	6	1
3) Ljudska prava, temeljna prava	28	8,0	11	1	10	3	3
4) Uključivanje osoba sa smanjenim mogućnostima i marginaliziranih osoba u društvo	12	3,4	3	0	6	3	0
5) Kulturološke različitosti	12	3,4	6	1	3	2	0
6) Diskriminacija i nediskriminacija (vezane uz spol, spolnu orijentaciju, etničko podrijetlo, kulturološka obilježja, vjeru, posebne potrebe, nacionalnost i sl.)	22	6,3	13	0	7	1	1
7) Solidarnost s osobama koje su suočene s teškoćama	2	0,6	0	0	1	1	0
8) Nenasilje/Mir/Sloboda	12	3,4	5	1	4	0	2
9) Demokracija	10	2,9	6		1	3	0
10) Mediji i ICT (informacijska i komunikacijska tehnologija) uključujući društvene mreže i internet	1	0,3	0	0	0	1	0
11) Aktivno građanstvo i sudjelovanje u civilnom društvu i demokratskom životu / Volonterstvo	47	13,5	17	0	11	17	2
12) Mladi, rad mladih	77	22,1	34	1	18	17	7
13) Politike za mlade / Prava mladih	27	7,7	13	0	6	7	1
14) Razvoj politika za mlade	11	3,2	5	1	4	1	0
15) Ekološka pitanja	17	4,9	7	1	6	2	1
16) Održivi razvoj	8	2,3	3	1	3	0	1
17) Zdravstvo, kvaliteta života	8	2,3	2	0	3	3	0
18) Obrazovanje, osposobljavanje, učenje	56	16,0	25	1	14	14	2
19) Neformalno obrazovanje/učenje, informalno učenje	6	1,7	4	0	2	0	0
20) Rad, stručni razvoj / Zapošljavanje	53	15,2	23	0	15	13	2
21) Poduzetništvo, preuzimanje inicijative	27	7,7	12	1	7	6	1
22) Razvijanje i upravljanje projektima	16	4,6	5	0	1	9	1
23) Osobni razvoj	5	1,4	4	0	1	0	0
24) Znanost/Tehnologija/Umjetnost	2	0,6	1	1	0	0	0
25) Lokalna zajednica i zemlja / lokalni problemi	22	6,3	5	0	4	11	2
26) Sve / ne bi trebalo biti ograničenja u temama	18	5,2	9	0	3	4	2
27) Nezaposlenost mladih	17	4,9	6	0	7	4	0
28) Aktualni problemi / aktualne teme (npr. migrantska kriza, terorizam, odnosi među zemljama, demografija...)	37	10,6	16	1	14	5	1
UKUPNO	603		257	14	165	137	30

* Ukupan broj (N) predstavlja zbrojene sve kodove na svim razinama

** Postotak je izračunan s obzirom na ukupan broj odgovora, a ne ukupan broj kodova – ukupno 349 odgovora

Sumirani kodovi		Tip aktivnosti				
		Y-EXCH	Y-VOL	Y-TNYW	Y-(TRANS) NAT	TCA
Ukupno						
N*	%**	N	N	N	N	N

Iako se u analizama ovoga otvorenog pitanja nisu stvarale konceptualne kategorije zbog toga što se pojedini kodovi uklapaju u više kategorija, u tablici 7.2.7. prikazana je sumativna podjela svih pojedinačnih kodova kako bi se dobio uvid u najčešće spominjane teme za koje ispitanici smatraju da bi se trebale obrađivati unutar Strukturiranog dijaloga s mladima. U toj su tablici prikazani zbrojevi svih kodova na svim razinama (uključujući razine 5, 6 i 7). Očekivano, najzastupljenija tema odnosi se na mlade i rad mladih koji se spominju u 22 % odgovora. S također nešto većim postocima izdvajaju se kodovi Obrazovanje/osposobljavanje/učenje (16 %), Rad / stručni razvoj / zapošljavanje (15 %), te Aktivno građanstvo i sudjelovanje u civilnom društvu i demokratskom životu (14 %). U više od 10 % odgovora spominju se i Politike i tijela Europske unije te Aktualni problemi. Preostali kodovi većinom se navode u 8 % ili manje odgovora pri čemu najmanji postotak ispitanika smatra da bi se unutar Strukturiranog dijaloga s mladima trebalo raspravljati o medijima i informacijskoj i komunikacijskoj tehnologiji, znanosti/tehnologiji/umjetnosti, o solidarnosti s osobama koje su suočene s teškoćama ili o osobnom razvoju (zastupljenost svih navedenih kodova iznosi 1 % ili manje). Iz navedenoga proizlazi da ispitanici usmjeravaju pozornost na teme o mladima koje su vrlo često povezane s ekonomskim i obrazovnim aspektima.

7.3. REZULTATI TESTIRANJA STATISTIČKE ZNAČAJNOSTI RAZLIKA PREMA TIPU AKTIVNOSTI

U ovom su prilogu prikazane tablice s izračunima testiranja razlika u prosječnim odgovorima (t-test i analiza varijance/ANOVA) voditelja i sudionika u projektima E+MnD prema tipu aktivnosti koji su navedeni u grafičkim prikazima u poglavlju 5 – Rezultati.

Tablica 7.3.1. Testiranje razlika u procjeni voditelja projekata E+MnD o ostvarenosti ciljeva u sklopu projekta prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.4.)

		N	M	SD	t	df	p																																																																																																																																																																																																								
Promicanje aktivnoga građanstva među mladima, posebice njihova sudjelovanja u civilnom društvu i demokratskom/političkom životu	Y-EXCH	209	3,25	,719	-2,151	250	,032*																																																																																																																																																																																																								
	Y-TNYW	43	3,51	,703				Promicanje europskoga građanstva, posebice podizanje svijesti u mladim ljudima o europskim pitanjima i o tome da su i sami građani Europe	Y-EXCH	209	3,23	,763	-1,672	250	,096	Y-TNYW	43	3,44	,734	Razvijanje solidarnosti među mladima	Y-EXCH	208	3,52	,644	-,534	249	,594	Y-TNYW	43	3,58	,626	Promicanje poštovanja prema kulturološkoj različitosti među mladima	Y-EXCH	209	3,56	,677	,680	61,083	,499	Y-TNYW	43	3,49	,668	Borba protiv diskriminacije, nesnošljivosti, rasizma i ksenofobije	Y-EXCH	209	3,21	,803	-,732	250	,465	Y-TNYW	43	3,30	,708	Unapređivanje međukulturnog dijaloga	Y-EXCH	205	3,54	,622	-,420	246	,675	Y-TNYW	43	3,58	,698	Poticanje zanimanja za razvoj politika o mladima	Y-EXCH	207	3,01	,788	-1,175	248	,241	Y-TNYW	43	3,16	,721	Razvijanje ključnih kompetencija u mladim ljudima	Y-EXCH	208	3,39	,727	-1,246	64,600	,217	Y-TNYW	43	3,56	,700	Poticanje razvoja budućih obrazovnih mogućnosti za mlade	Y-EXCH	208	3,27	,725	-1,394	249	,165	Y-TNYW	43	3,40	,728	Poticanje razvoja mogućnosti u karijeri	Y-EXCH	202	3,07	,719	-1,037	249	,301	Y-TNYW	42	3,36	,656	Pružanje podrške uključivanju mladih sa smanjenim mogućnostima ili posebnim potrebama u program Erasmus+: Mladi na djelu	Y-EXCH	205	3,20	,790	-2,354	242	,019*	Y-TNYW	42	3,36	,759	Unapređivanje razvoja kvalitete rada s mladima	Y-EXCH	204	3,31	,728	-1,145	245	,253	Y-TNYW	42	3,64	,618	Unapređivanje jačanja kapaciteta organizacija civilnog društva u području mladih	Y-EXCH	204	3,18	,755	-3,091	66,692	,003**	Y-TNYW	42	3,60	,627	Povećanje kvalitete međunarodnih projekata za mlade	Y-EXCH	203	3,38	,703	-3,363	244	,001**	Y-TNYW	42	3,57	,668	Promicanje europske suradnje u području mladih	Y-EXCH	203	3,45	,683	-1,626	243	,105	Y-TNYW	42	3,45	,670	Povećanje međunarodne dimenzije u radu s mladima	Y-EXCH	204	3,39	,697	-,509	244	,611	Y-TNYW	42	3,45	,705	Poticanje boljeg razumijevanja povezanosti formalnog, neformalnog i informalnog učenja/obrazovanja	Y-EXCH	203	3,36	,685	-1,203	243	,230	Y-TNYW	42	3,50	,707	Pružanje podrške u priznavanju neformalnog i informalnog učenja	Y-EXCH	202	3,36	,715	-,351	242	,726
Promicanje europskoga građanstva, posebice podizanje svijesti u mladim ljudima o europskim pitanjima i o tome da su i sami građani Europe	Y-EXCH	209	3,23	,763	-1,672	250	,096																																																																																																																																																																																																								
	Y-TNYW	43	3,44	,734				Razvijanje solidarnosti među mladima	Y-EXCH	208	3,52	,644	-,534	249	,594	Y-TNYW	43	3,58	,626	Promicanje poštovanja prema kulturološkoj različitosti među mladima	Y-EXCH	209	3,56	,677	,680	61,083	,499	Y-TNYW	43	3,49	,668	Borba protiv diskriminacije, nesnošljivosti, rasizma i ksenofobije	Y-EXCH	209	3,21	,803	-,732	250	,465	Y-TNYW	43	3,30	,708	Unapređivanje međukulturnog dijaloga	Y-EXCH	205	3,54	,622	-,420	246	,675	Y-TNYW	43	3,58	,698	Poticanje zanimanja za razvoj politika o mladima	Y-EXCH	207	3,01	,788	-1,175	248	,241	Y-TNYW	43	3,16	,721	Razvijanje ključnih kompetencija u mladim ljudima	Y-EXCH	208	3,39	,727	-1,246	64,600	,217	Y-TNYW	43	3,56	,700	Poticanje razvoja budućih obrazovnih mogućnosti za mlade	Y-EXCH	208	3,27	,725	-1,394	249	,165	Y-TNYW	43	3,40	,728	Poticanje razvoja mogućnosti u karijeri	Y-EXCH	202	3,07	,719	-1,037	249	,301	Y-TNYW	42	3,36	,656	Pružanje podrške uključivanju mladih sa smanjenim mogućnostima ili posebnim potrebama u program Erasmus+: Mladi na djelu	Y-EXCH	205	3,20	,790	-2,354	242	,019*	Y-TNYW	42	3,36	,759	Unapređivanje razvoja kvalitete rada s mladima	Y-EXCH	204	3,31	,728	-1,145	245	,253	Y-TNYW	42	3,64	,618	Unapređivanje jačanja kapaciteta organizacija civilnog društva u području mladih	Y-EXCH	204	3,18	,755	-3,091	66,692	,003**	Y-TNYW	42	3,60	,627	Povećanje kvalitete međunarodnih projekata za mlade	Y-EXCH	203	3,38	,703	-3,363	244	,001**	Y-TNYW	42	3,57	,668	Promicanje europske suradnje u području mladih	Y-EXCH	203	3,45	,683	-1,626	243	,105	Y-TNYW	42	3,45	,670	Povećanje međunarodne dimenzije u radu s mladima	Y-EXCH	204	3,39	,697	-,509	244	,611	Y-TNYW	42	3,45	,705	Poticanje boljeg razumijevanja povezanosti formalnog, neformalnog i informalnog učenja/obrazovanja	Y-EXCH	203	3,36	,685	-1,203	243	,230	Y-TNYW	42	3,50	,707	Pružanje podrške u priznavanju neformalnog i informalnog učenja	Y-EXCH	202	3,36	,715	-,351	242	,726	Y-TNYW	42	3,40	,798								
Razvijanje solidarnosti među mladima	Y-EXCH	208	3,52	,644	-,534	249	,594																																																																																																																																																																																																								
	Y-TNYW	43	3,58	,626				Promicanje poštovanja prema kulturološkoj različitosti među mladima	Y-EXCH	209	3,56	,677	,680	61,083	,499	Y-TNYW	43	3,49	,668	Borba protiv diskriminacije, nesnošljivosti, rasizma i ksenofobije	Y-EXCH	209	3,21	,803	-,732	250	,465	Y-TNYW	43	3,30	,708	Unapređivanje međukulturnog dijaloga	Y-EXCH	205	3,54	,622	-,420	246	,675	Y-TNYW	43	3,58	,698	Poticanje zanimanja za razvoj politika o mladima	Y-EXCH	207	3,01	,788	-1,175	248	,241	Y-TNYW	43	3,16	,721	Razvijanje ključnih kompetencija u mladim ljudima	Y-EXCH	208	3,39	,727	-1,246	64,600	,217	Y-TNYW	43	3,56	,700	Poticanje razvoja budućih obrazovnih mogućnosti za mlade	Y-EXCH	208	3,27	,725	-1,394	249	,165	Y-TNYW	43	3,40	,728	Poticanje razvoja mogućnosti u karijeri	Y-EXCH	202	3,07	,719	-1,037	249	,301	Y-TNYW	42	3,36	,656	Pružanje podrške uključivanju mladih sa smanjenim mogućnostima ili posebnim potrebama u program Erasmus+: Mladi na djelu	Y-EXCH	205	3,20	,790	-2,354	242	,019*	Y-TNYW	42	3,36	,759	Unapređivanje razvoja kvalitete rada s mladima	Y-EXCH	204	3,31	,728	-1,145	245	,253	Y-TNYW	42	3,64	,618	Unapređivanje jačanja kapaciteta organizacija civilnog društva u području mladih	Y-EXCH	204	3,18	,755	-3,091	66,692	,003**	Y-TNYW	42	3,60	,627	Povećanje kvalitete međunarodnih projekata za mlade	Y-EXCH	203	3,38	,703	-3,363	244	,001**	Y-TNYW	42	3,57	,668	Promicanje europske suradnje u području mladih	Y-EXCH	203	3,45	,683	-1,626	243	,105	Y-TNYW	42	3,45	,670	Povećanje međunarodne dimenzije u radu s mladima	Y-EXCH	204	3,39	,697	-,509	244	,611	Y-TNYW	42	3,45	,705	Poticanje boljeg razumijevanja povezanosti formalnog, neformalnog i informalnog učenja/obrazovanja	Y-EXCH	203	3,36	,685	-1,203	243	,230	Y-TNYW	42	3,50	,707	Pružanje podrške u priznavanju neformalnog i informalnog učenja	Y-EXCH	202	3,36	,715	-,351	242	,726	Y-TNYW	42	3,40	,798																				
Promicanje poštovanja prema kulturološkoj različitosti među mladima	Y-EXCH	209	3,56	,677	,680	61,083	,499																																																																																																																																																																																																								
	Y-TNYW	43	3,49	,668				Borba protiv diskriminacije, nesnošljivosti, rasizma i ksenofobije	Y-EXCH	209	3,21	,803	-,732	250	,465	Y-TNYW	43	3,30	,708	Unapređivanje međukulturnog dijaloga	Y-EXCH	205	3,54	,622	-,420	246	,675	Y-TNYW	43	3,58	,698	Poticanje zanimanja za razvoj politika o mladima	Y-EXCH	207	3,01	,788	-1,175	248	,241	Y-TNYW	43	3,16	,721	Razvijanje ključnih kompetencija u mladim ljudima	Y-EXCH	208	3,39	,727	-1,246	64,600	,217	Y-TNYW	43	3,56	,700	Poticanje razvoja budućih obrazovnih mogućnosti za mlade	Y-EXCH	208	3,27	,725	-1,394	249	,165	Y-TNYW	43	3,40	,728	Poticanje razvoja mogućnosti u karijeri	Y-EXCH	202	3,07	,719	-1,037	249	,301	Y-TNYW	42	3,36	,656	Pružanje podrške uključivanju mladih sa smanjenim mogućnostima ili posebnim potrebama u program Erasmus+: Mladi na djelu	Y-EXCH	205	3,20	,790	-2,354	242	,019*	Y-TNYW	42	3,36	,759	Unapređivanje razvoja kvalitete rada s mladima	Y-EXCH	204	3,31	,728	-1,145	245	,253	Y-TNYW	42	3,64	,618	Unapređivanje jačanja kapaciteta organizacija civilnog društva u području mladih	Y-EXCH	204	3,18	,755	-3,091	66,692	,003**	Y-TNYW	42	3,60	,627	Povećanje kvalitete međunarodnih projekata za mlade	Y-EXCH	203	3,38	,703	-3,363	244	,001**	Y-TNYW	42	3,57	,668	Promicanje europske suradnje u području mladih	Y-EXCH	203	3,45	,683	-1,626	243	,105	Y-TNYW	42	3,45	,670	Povećanje međunarodne dimenzije u radu s mladima	Y-EXCH	204	3,39	,697	-,509	244	,611	Y-TNYW	42	3,45	,705	Poticanje boljeg razumijevanja povezanosti formalnog, neformalnog i informalnog učenja/obrazovanja	Y-EXCH	203	3,36	,685	-1,203	243	,230	Y-TNYW	42	3,50	,707	Pružanje podrške u priznavanju neformalnog i informalnog učenja	Y-EXCH	202	3,36	,715	-,351	242	,726	Y-TNYW	42	3,40	,798																																
Borba protiv diskriminacije, nesnošljivosti, rasizma i ksenofobije	Y-EXCH	209	3,21	,803	-,732	250	,465																																																																																																																																																																																																								
	Y-TNYW	43	3,30	,708				Unapređivanje međukulturnog dijaloga	Y-EXCH	205	3,54	,622	-,420	246	,675	Y-TNYW	43	3,58	,698	Poticanje zanimanja za razvoj politika o mladima	Y-EXCH	207	3,01	,788	-1,175	248	,241	Y-TNYW	43	3,16	,721	Razvijanje ključnih kompetencija u mladim ljudima	Y-EXCH	208	3,39	,727	-1,246	64,600	,217	Y-TNYW	43	3,56	,700	Poticanje razvoja budućih obrazovnih mogućnosti za mlade	Y-EXCH	208	3,27	,725	-1,394	249	,165	Y-TNYW	43	3,40	,728	Poticanje razvoja mogućnosti u karijeri	Y-EXCH	202	3,07	,719	-1,037	249	,301	Y-TNYW	42	3,36	,656	Pružanje podrške uključivanju mladih sa smanjenim mogućnostima ili posebnim potrebama u program Erasmus+: Mladi na djelu	Y-EXCH	205	3,20	,790	-2,354	242	,019*	Y-TNYW	42	3,36	,759	Unapređivanje razvoja kvalitete rada s mladima	Y-EXCH	204	3,31	,728	-1,145	245	,253	Y-TNYW	42	3,64	,618	Unapređivanje jačanja kapaciteta organizacija civilnog društva u području mladih	Y-EXCH	204	3,18	,755	-3,091	66,692	,003**	Y-TNYW	42	3,60	,627	Povećanje kvalitete međunarodnih projekata za mlade	Y-EXCH	203	3,38	,703	-3,363	244	,001**	Y-TNYW	42	3,57	,668	Promicanje europske suradnje u području mladih	Y-EXCH	203	3,45	,683	-1,626	243	,105	Y-TNYW	42	3,45	,670	Povećanje međunarodne dimenzije u radu s mladima	Y-EXCH	204	3,39	,697	-,509	244	,611	Y-TNYW	42	3,45	,705	Poticanje boljeg razumijevanja povezanosti formalnog, neformalnog i informalnog učenja/obrazovanja	Y-EXCH	203	3,36	,685	-1,203	243	,230	Y-TNYW	42	3,50	,707	Pružanje podrške u priznavanju neformalnog i informalnog učenja	Y-EXCH	202	3,36	,715	-,351	242	,726	Y-TNYW	42	3,40	,798																																												
Unapređivanje međukulturnog dijaloga	Y-EXCH	205	3,54	,622	-,420	246	,675																																																																																																																																																																																																								
	Y-TNYW	43	3,58	,698				Poticanje zanimanja za razvoj politika o mladima	Y-EXCH	207	3,01	,788	-1,175	248	,241	Y-TNYW	43	3,16	,721	Razvijanje ključnih kompetencija u mladim ljudima	Y-EXCH	208	3,39	,727	-1,246	64,600	,217	Y-TNYW	43	3,56	,700	Poticanje razvoja budućih obrazovnih mogućnosti za mlade	Y-EXCH	208	3,27	,725	-1,394	249	,165	Y-TNYW	43	3,40	,728	Poticanje razvoja mogućnosti u karijeri	Y-EXCH	202	3,07	,719	-1,037	249	,301	Y-TNYW	42	3,36	,656	Pružanje podrške uključivanju mladih sa smanjenim mogućnostima ili posebnim potrebama u program Erasmus+: Mladi na djelu	Y-EXCH	205	3,20	,790	-2,354	242	,019*	Y-TNYW	42	3,36	,759	Unapređivanje razvoja kvalitete rada s mladima	Y-EXCH	204	3,31	,728	-1,145	245	,253	Y-TNYW	42	3,64	,618	Unapređivanje jačanja kapaciteta organizacija civilnog društva u području mladih	Y-EXCH	204	3,18	,755	-3,091	66,692	,003**	Y-TNYW	42	3,60	,627	Povećanje kvalitete međunarodnih projekata za mlade	Y-EXCH	203	3,38	,703	-3,363	244	,001**	Y-TNYW	42	3,57	,668	Promicanje europske suradnje u području mladih	Y-EXCH	203	3,45	,683	-1,626	243	,105	Y-TNYW	42	3,45	,670	Povećanje međunarodne dimenzije u radu s mladima	Y-EXCH	204	3,39	,697	-,509	244	,611	Y-TNYW	42	3,45	,705	Poticanje boljeg razumijevanja povezanosti formalnog, neformalnog i informalnog učenja/obrazovanja	Y-EXCH	203	3,36	,685	-1,203	243	,230	Y-TNYW	42	3,50	,707	Pružanje podrške u priznavanju neformalnog i informalnog učenja	Y-EXCH	202	3,36	,715	-,351	242	,726	Y-TNYW	42	3,40	,798																																																								
Poticanje zanimanja za razvoj politika o mladima	Y-EXCH	207	3,01	,788	-1,175	248	,241																																																																																																																																																																																																								
	Y-TNYW	43	3,16	,721				Razvijanje ključnih kompetencija u mladim ljudima	Y-EXCH	208	3,39	,727	-1,246	64,600	,217	Y-TNYW	43	3,56	,700	Poticanje razvoja budućih obrazovnih mogućnosti za mlade	Y-EXCH	208	3,27	,725	-1,394	249	,165	Y-TNYW	43	3,40	,728	Poticanje razvoja mogućnosti u karijeri	Y-EXCH	202	3,07	,719	-1,037	249	,301	Y-TNYW	42	3,36	,656	Pružanje podrške uključivanju mladih sa smanjenim mogućnostima ili posebnim potrebama u program Erasmus+: Mladi na djelu	Y-EXCH	205	3,20	,790	-2,354	242	,019*	Y-TNYW	42	3,36	,759	Unapređivanje razvoja kvalitete rada s mladima	Y-EXCH	204	3,31	,728	-1,145	245	,253	Y-TNYW	42	3,64	,618	Unapređivanje jačanja kapaciteta organizacija civilnog društva u području mladih	Y-EXCH	204	3,18	,755	-3,091	66,692	,003**	Y-TNYW	42	3,60	,627	Povećanje kvalitete međunarodnih projekata za mlade	Y-EXCH	203	3,38	,703	-3,363	244	,001**	Y-TNYW	42	3,57	,668	Promicanje europske suradnje u području mladih	Y-EXCH	203	3,45	,683	-1,626	243	,105	Y-TNYW	42	3,45	,670	Povećanje međunarodne dimenzije u radu s mladima	Y-EXCH	204	3,39	,697	-,509	244	,611	Y-TNYW	42	3,45	,705	Poticanje boljeg razumijevanja povezanosti formalnog, neformalnog i informalnog učenja/obrazovanja	Y-EXCH	203	3,36	,685	-1,203	243	,230	Y-TNYW	42	3,50	,707	Pružanje podrške u priznavanju neformalnog i informalnog učenja	Y-EXCH	202	3,36	,715	-,351	242	,726	Y-TNYW	42	3,40	,798																																																																				
Razvijanje ključnih kompetencija u mladim ljudima	Y-EXCH	208	3,39	,727	-1,246	64,600	,217																																																																																																																																																																																																								
	Y-TNYW	43	3,56	,700				Poticanje razvoja budućih obrazovnih mogućnosti za mlade	Y-EXCH	208	3,27	,725	-1,394	249	,165	Y-TNYW	43	3,40	,728	Poticanje razvoja mogućnosti u karijeri	Y-EXCH	202	3,07	,719	-1,037	249	,301	Y-TNYW	42	3,36	,656	Pružanje podrške uključivanju mladih sa smanjenim mogućnostima ili posebnim potrebama u program Erasmus+: Mladi na djelu	Y-EXCH	205	3,20	,790	-2,354	242	,019*	Y-TNYW	42	3,36	,759	Unapređivanje razvoja kvalitete rada s mladima	Y-EXCH	204	3,31	,728	-1,145	245	,253	Y-TNYW	42	3,64	,618	Unapređivanje jačanja kapaciteta organizacija civilnog društva u području mladih	Y-EXCH	204	3,18	,755	-3,091	66,692	,003**	Y-TNYW	42	3,60	,627	Povećanje kvalitete međunarodnih projekata za mlade	Y-EXCH	203	3,38	,703	-3,363	244	,001**	Y-TNYW	42	3,57	,668	Promicanje europske suradnje u području mladih	Y-EXCH	203	3,45	,683	-1,626	243	,105	Y-TNYW	42	3,45	,670	Povećanje međunarodne dimenzije u radu s mladima	Y-EXCH	204	3,39	,697	-,509	244	,611	Y-TNYW	42	3,45	,705	Poticanje boljeg razumijevanja povezanosti formalnog, neformalnog i informalnog učenja/obrazovanja	Y-EXCH	203	3,36	,685	-1,203	243	,230	Y-TNYW	42	3,50	,707	Pružanje podrške u priznavanju neformalnog i informalnog učenja	Y-EXCH	202	3,36	,715	-,351	242	,726	Y-TNYW	42	3,40	,798																																																																																
Poticanje razvoja budućih obrazovnih mogućnosti za mlade	Y-EXCH	208	3,27	,725	-1,394	249	,165																																																																																																																																																																																																								
	Y-TNYW	43	3,40	,728				Poticanje razvoja mogućnosti u karijeri	Y-EXCH	202	3,07	,719	-1,037	249	,301	Y-TNYW	42	3,36	,656	Pružanje podrške uključivanju mladih sa smanjenim mogućnostima ili posebnim potrebama u program Erasmus+: Mladi na djelu	Y-EXCH	205	3,20	,790	-2,354	242	,019*	Y-TNYW	42	3,36	,759	Unapređivanje razvoja kvalitete rada s mladima	Y-EXCH	204	3,31	,728	-1,145	245	,253	Y-TNYW	42	3,64	,618	Unapređivanje jačanja kapaciteta organizacija civilnog društva u području mladih	Y-EXCH	204	3,18	,755	-3,091	66,692	,003**	Y-TNYW	42	3,60	,627	Povećanje kvalitete međunarodnih projekata za mlade	Y-EXCH	203	3,38	,703	-3,363	244	,001**	Y-TNYW	42	3,57	,668	Promicanje europske suradnje u području mladih	Y-EXCH	203	3,45	,683	-1,626	243	,105	Y-TNYW	42	3,45	,670	Povećanje međunarodne dimenzije u radu s mladima	Y-EXCH	204	3,39	,697	-,509	244	,611	Y-TNYW	42	3,45	,705	Poticanje boljeg razumijevanja povezanosti formalnog, neformalnog i informalnog učenja/obrazovanja	Y-EXCH	203	3,36	,685	-1,203	243	,230	Y-TNYW	42	3,50	,707	Pružanje podrške u priznavanju neformalnog i informalnog učenja	Y-EXCH	202	3,36	,715	-,351	242	,726	Y-TNYW	42	3,40	,798																																																																																												
Poticanje razvoja mogućnosti u karijeri	Y-EXCH	202	3,07	,719	-1,037	249	,301																																																																																																																																																																																																								
	Y-TNYW	42	3,36	,656				Pružanje podrške uključivanju mladih sa smanjenim mogućnostima ili posebnim potrebama u program Erasmus+: Mladi na djelu	Y-EXCH	205	3,20	,790	-2,354	242	,019*	Y-TNYW	42	3,36	,759	Unapređivanje razvoja kvalitete rada s mladima	Y-EXCH	204	3,31	,728	-1,145	245	,253	Y-TNYW	42	3,64	,618	Unapređivanje jačanja kapaciteta organizacija civilnog društva u području mladih	Y-EXCH	204	3,18	,755	-3,091	66,692	,003**	Y-TNYW	42	3,60	,627	Povećanje kvalitete međunarodnih projekata za mlade	Y-EXCH	203	3,38	,703	-3,363	244	,001**	Y-TNYW	42	3,57	,668	Promicanje europske suradnje u području mladih	Y-EXCH	203	3,45	,683	-1,626	243	,105	Y-TNYW	42	3,45	,670	Povećanje međunarodne dimenzije u radu s mladima	Y-EXCH	204	3,39	,697	-,509	244	,611	Y-TNYW	42	3,45	,705	Poticanje boljeg razumijevanja povezanosti formalnog, neformalnog i informalnog učenja/obrazovanja	Y-EXCH	203	3,36	,685	-1,203	243	,230	Y-TNYW	42	3,50	,707	Pružanje podrške u priznavanju neformalnog i informalnog učenja	Y-EXCH	202	3,36	,715	-,351	242	,726	Y-TNYW	42	3,40	,798																																																																																																								
Pružanje podrške uključivanju mladih sa smanjenim mogućnostima ili posebnim potrebama u program Erasmus+: Mladi na djelu	Y-EXCH	205	3,20	,790	-2,354	242	,019*																																																																																																																																																																																																								
	Y-TNYW	42	3,36	,759				Unapređivanje razvoja kvalitete rada s mladima	Y-EXCH	204	3,31	,728	-1,145	245	,253	Y-TNYW	42	3,64	,618	Unapređivanje jačanja kapaciteta organizacija civilnog društva u području mladih	Y-EXCH	204	3,18	,755	-3,091	66,692	,003**	Y-TNYW	42	3,60	,627	Povećanje kvalitete međunarodnih projekata za mlade	Y-EXCH	203	3,38	,703	-3,363	244	,001**	Y-TNYW	42	3,57	,668	Promicanje europske suradnje u području mladih	Y-EXCH	203	3,45	,683	-1,626	243	,105	Y-TNYW	42	3,45	,670	Povećanje međunarodne dimenzije u radu s mladima	Y-EXCH	204	3,39	,697	-,509	244	,611	Y-TNYW	42	3,45	,705	Poticanje boljeg razumijevanja povezanosti formalnog, neformalnog i informalnog učenja/obrazovanja	Y-EXCH	203	3,36	,685	-1,203	243	,230	Y-TNYW	42	3,50	,707	Pružanje podrške u priznavanju neformalnog i informalnog učenja	Y-EXCH	202	3,36	,715	-,351	242	,726	Y-TNYW	42	3,40	,798																																																																																																																				
Unapređivanje razvoja kvalitete rada s mladima	Y-EXCH	204	3,31	,728	-1,145	245	,253																																																																																																																																																																																																								
	Y-TNYW	42	3,64	,618				Unapređivanje jačanja kapaciteta organizacija civilnog društva u području mladih	Y-EXCH	204	3,18	,755	-3,091	66,692	,003**	Y-TNYW	42	3,60	,627	Povećanje kvalitete međunarodnih projekata za mlade	Y-EXCH	203	3,38	,703	-3,363	244	,001**	Y-TNYW	42	3,57	,668	Promicanje europske suradnje u području mladih	Y-EXCH	203	3,45	,683	-1,626	243	,105	Y-TNYW	42	3,45	,670	Povećanje međunarodne dimenzije u radu s mladima	Y-EXCH	204	3,39	,697	-,509	244	,611	Y-TNYW	42	3,45	,705	Poticanje boljeg razumijevanja povezanosti formalnog, neformalnog i informalnog učenja/obrazovanja	Y-EXCH	203	3,36	,685	-1,203	243	,230	Y-TNYW	42	3,50	,707	Pružanje podrške u priznavanju neformalnog i informalnog učenja	Y-EXCH	202	3,36	,715	-,351	242	,726	Y-TNYW	42	3,40	,798																																																																																																																																
Unapređivanje jačanja kapaciteta organizacija civilnog društva u području mladih	Y-EXCH	204	3,18	,755	-3,091	66,692	,003**																																																																																																																																																																																																								
	Y-TNYW	42	3,60	,627				Povećanje kvalitete međunarodnih projekata za mlade	Y-EXCH	203	3,38	,703	-3,363	244	,001**	Y-TNYW	42	3,57	,668	Promicanje europske suradnje u području mladih	Y-EXCH	203	3,45	,683	-1,626	243	,105	Y-TNYW	42	3,45	,670	Povećanje međunarodne dimenzije u radu s mladima	Y-EXCH	204	3,39	,697	-,509	244	,611	Y-TNYW	42	3,45	,705	Poticanje boljeg razumijevanja povezanosti formalnog, neformalnog i informalnog učenja/obrazovanja	Y-EXCH	203	3,36	,685	-1,203	243	,230	Y-TNYW	42	3,50	,707	Pružanje podrške u priznavanju neformalnog i informalnog učenja	Y-EXCH	202	3,36	,715	-,351	242	,726	Y-TNYW	42	3,40	,798																																																																																																																																												
Povećanje kvalitete međunarodnih projekata za mlade	Y-EXCH	203	3,38	,703	-3,363	244	,001**																																																																																																																																																																																																								
	Y-TNYW	42	3,57	,668				Promicanje europske suradnje u području mladih	Y-EXCH	203	3,45	,683	-1,626	243	,105	Y-TNYW	42	3,45	,670	Povećanje međunarodne dimenzije u radu s mladima	Y-EXCH	204	3,39	,697	-,509	244	,611	Y-TNYW	42	3,45	,705	Poticanje boljeg razumijevanja povezanosti formalnog, neformalnog i informalnog učenja/obrazovanja	Y-EXCH	203	3,36	,685	-1,203	243	,230	Y-TNYW	42	3,50	,707	Pružanje podrške u priznavanju neformalnog i informalnog učenja	Y-EXCH	202	3,36	,715	-,351	242	,726	Y-TNYW	42	3,40	,798																																																																																																																																																								
Promicanje europske suradnje u području mladih	Y-EXCH	203	3,45	,683	-1,626	243	,105																																																																																																																																																																																																								
	Y-TNYW	42	3,45	,670				Povećanje međunarodne dimenzije u radu s mladima	Y-EXCH	204	3,39	,697	-,509	244	,611	Y-TNYW	42	3,45	,705	Poticanje boljeg razumijevanja povezanosti formalnog, neformalnog i informalnog učenja/obrazovanja	Y-EXCH	203	3,36	,685	-1,203	243	,230	Y-TNYW	42	3,50	,707	Pružanje podrške u priznavanju neformalnog i informalnog učenja	Y-EXCH	202	3,36	,715	-,351	242	,726	Y-TNYW	42	3,40	,798																																																																																																																																																																				
Povećanje međunarodne dimenzije u radu s mladima	Y-EXCH	204	3,39	,697	-,509	244	,611																																																																																																																																																																																																								
	Y-TNYW	42	3,45	,705				Poticanje boljeg razumijevanja povezanosti formalnog, neformalnog i informalnog učenja/obrazovanja	Y-EXCH	203	3,36	,685	-1,203	243	,230	Y-TNYW	42	3,50	,707	Pružanje podrške u priznavanju neformalnog i informalnog učenja	Y-EXCH	202	3,36	,715	-,351	242	,726	Y-TNYW	42	3,40	,798																																																																																																																																																																																
Poticanje boljeg razumijevanja povezanosti formalnog, neformalnog i informalnog učenja/obrazovanja	Y-EXCH	203	3,36	,685	-1,203	243	,230																																																																																																																																																																																																								
	Y-TNYW	42	3,50	,707				Pružanje podrške u priznavanju neformalnog i informalnog učenja	Y-EXCH	202	3,36	,715	-,351	242	,726	Y-TNYW	42	3,40	,798																																																																																																																																																																																												
Pružanje podrške u priznavanju neformalnog i informalnog učenja	Y-EXCH	202	3,36	,715	-,351	242	,726																																																																																																																																																																																																								
	Y-TNYW	42	3,40	,798																																																																																																																																																																																																											

* p<0,05; ** p<0,01; ***p<0,001

N – ukupan broj ispitanika; M – prosječna vrijednost; SD – standardna devijacija; t – vrijednost t-testa; df – stupnjevi slobode; p – značajnost t-testa

Tablica 7.3.2. Testiranje razlika u procjeni voditelja projekata E+MnD o vještinama sudionika proizišlim iz projekta prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.6.)

		N	M	SD	t	df	p
Komuniciranje s osobama koje govore drugim jezikom	Y-EXCH	195	3,67	,553	-,751	235	,453
	Y-TNYW	42	3,74	,587			
Suradnja u timu	Y-EXCH	189	3,70	,562	-,356	229	,722
	Y-TNYW	42	3,74	,587			
Samostalno kreiranje sadržaja s pomoću različitih medija (tiskanih, audiovizualnih, elektroničkih)	Y-EXCH	187	3,20	,770	-1,165	224	,245
	Y-TNYW	39	3,36	,707			
Prepoznavanje prilike za osobni ili profesionalni razvoj	Y-EXCH	181	3,35	,712	-,835	216	,404
	Y-TNYW	37	3,46	,650			
Učenje ili zabavnije učenje	Y-EXCH	188	3,59	,601	-1,254	225	,211
	Y-TNYW	39	3,72	,605			
Ozbiljno raspravljanje o političkim temama	Y-EXCH	178	2,92	,873	-1,546	212	,124
	Y-TNYW	36	3,17	,845			
Slaganje s osobama koje žive u njihovoj zemlji, a dolaze iz drugih kultura	Y-EXCH	183	3,55	,652	-1,221	220	,224
	Y-TNYW	39	3,69	,655			

* p<0,05; ** p<0,01; ***p<0,001

N – ukupan broj ispitanika; M – prosječna vrijednost; SD – standardna devijacija; t – vrijednost t-testa; df – stupnjevi slobode; p – značajnost t-testa

Tablica 7.3.3. Testiranje razlika u procjeni sposobnosti voditelja projekata E+MnD proizišlih iz projekta prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.8.)

		N	M	SD	t	df	p
Uvjerljivo izražavanje vlastita mišljenja u raspravama	Y-EXCH	201	3,23	,663	-2,093	242	,037*
	Y-TNYW	43	3,47	,631			
Komunikacije s osobama koje govore drugim jezikom	Y-EXCH	201	3,45	,607	-1,482	242	,140
	Y-TNYW	43	3,60	,623			
Samostalno stvaranje sadržaja s pomoću različitih medija (tiskanih, audiovizualnih, elektroničkih)	Y-EXCH	201	3,02	,777	-1,801	241	,073
	Y-TNYW	42	3,26	,767			
Razvijanje ideje i njezino provođenje u praksi	Y-EXCH	197	3,30	,677	-2,326	237	,021*
	Y-TNYW	42	3,57	,668			
Pregovaranje o zajedničkim rješenjima kada su prisutna različita gledišta	Y-EXCH	199	3,38	,654	-,799	240	,425
	Y-TNYW	43	3,47	,667			
Postizanje nečega što je u interesu zajednice ili društva	Y-EXCH	199	3,31	,712	-1,746	240	,082
	Y-TNYW	43	3,51	,631			
Logičko razmišljanje i zaključivanje	Y-EXCH	200	3,19	,643	-,225	241	,822
	Y-TNYW	43	3,21	,638			
Prepoznavanje prilika za osobni ili stručni razvoj	Y-EXCH	200	3,27	,692	-1,687	241	,093
	Y-TNYW	43	3,47	,667			
Planiranje učenja i samostalnog učenja	Y-EXCH	200	3,24	,689	-1,738	241	,084
	Y-TNYW	43	3,44	,700			
Kreativno ili umjetničko izražavanje	Y-EXCH	199	3,22	,739	-,280	240	,780
	Y-TNYW	43	3,26	,727			
Slaganje s osobama iz drugih kultura	Y-EXCH	200	3,58	,637	-,231	241	,817
	Y-TNYW	43	3,60	,623			

* p<0,05; ** p<0,01; ***p<0,001

N – ukupan broj ispitanika; M – prosječna vrijednost; SD – standardna devijacija; t – vrijednost t-testa; df – stupnjevi slobode; p – značajnost t-testa

Tablica 7.3.4. Testiranje razlika u procjeni voditelja projekata E+MnD o rezultatima proizišlim iz projekta prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.10.)

		N	M	SD	t	df	p
Unaprijedio/unaprijedila sam svoju sposobnost samostalnog snalaženja u drugim zemljama (npr. u vezi s putovanjem, studiranjem, pripravnničkim stažem, poslom i sl.).	Y-EXCH	198	3,23	,738	-,191	239	,849
	Y-TNYW	43	3,26	,693			
Namjeravam studirati, raditi, stažirati ili živjeti u inozemstvu.	Y-EXCH	198	2,95	,863	-,153	239	,878
	Y-TNYW	43	2,98	,859			
Imam jasniju ideju o svojem daljnjem obrazovanju.	Y-EXCH	198	3,01	,733	-1,258	238	,210
	Y-TNYW	42	3,17	,730			
Imam jasniju ideju o svojoj profesionalnoj karijeri, ambicijama i ciljevima.	Y-EXCH	197	3,16	,681	-,798	238	,426
	Y-TNYW	43	3,26	,759			
Bolje razumijem koje mi se mogućnosti u karijeri nude.	Y-EXCH	198	3,12	,721	-1,339	239	,182
	Y-TNYW	43	3,28	,734			
Shvatio/shvatila sam koje kompetencije želim razvijati.	Y-EXCH	197	3,33	,661	-1,615	238	,108
	Y-TNYW	43	3,51	,703			
Bolje poznajem svoje jake i slabe strane.	Y-EXCH	198	3,33	,611	-,191	239	,848
	Y-TNYW	43	3,35	,752			
Planiram razvijati svoje znanje stranog jezika.	Y-EXCH	198	3,45	,657	-,095	239	,924
	Y-TNYW	43	3,47	,667			
Vjerujem da mi se povećala vjerojatnost za pronalaženje posla.	Y-EXCH	198	3,07	,815	-1,525	239	,129
	Y-TNYW	43	3,28	,797			

* p<0,05; ** p<0,01; ***p<0,001

N – ukupan broj ispitanika; M – prosječna vrijednost; SD – standardna devijacija; t – vrijednost t-testa; df – stupnjevi slobode; p – značajnost t-testa

Tablica 7.3.5. Testiranje razlika u procjeni voditelja projekata E+MnD o učinku projekta na njegove sudionike prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.12.)

		N	M	SD	t	df	p
Više cijene kulturološku različitost.	Y-EXCH	186	3,60	,592	-,124	225	,901
	Y-TNYW	41	3,61	,666			
Više su zainteresirani za rad na razvoju politika za mlade.	Y-EXCH	164	3,14	,774	-,593	203	,554
	Y-TNYW	41	3,22	,725			
Više se osjećaju Europljanima.	Y-EXCH	165	3,35	,721	-,588	201	,557
	Y-TNYW	38	3,42	,683			
Namjeravaju otići u inozemstvo studirati, raditi, obaviti pripravnički staž (stažirati) ili živjeti u inozemstvu.	Y-EXCH	166	3,29	,755	,328	197	,743
	Y-TNYW	33	3,24	,708			
Namjeravaju razvijati zajedničke aktivnosti ili projekte s ljudima koje su upoznali u sklopu projekta.	Y-EXCH	178	3,40	,755	-2,650	68,921	,010*
	Y-TNYW	40	3,70	,608			
Imaju jasniju ideju o svojoj karijeri i ciljevima koje žele ostvariti.	Y-EXCH	162	3,25	,756	-,449	199	,654
	Y-TNYW	39	3,31	,766			
Planiraju se dalje obrazovati i osposobljavati.	Y-EXCH	178	3,49	,666	-1,442	217	,151
	Y-TNYW	41	3,66	,617			
Vjeruju da su im se povećali izgledi za pronalaženje posla.	Y-EXCH	163	3,15	,742	-1,969	197	,050*
	Y-TNYW	36	3,42	,649			
Samopouzdaniji su.	Y-EXCH	180	3,57	,608	-1,635	220	,103
	Y-TNYW	42	3,74	,627			

		N	M	SD	t	df	p
Bolje poznaju svoje jake i slabe strane.	Y-EXCH	172	3,45	,661	-1,769	211	,078
	Y-TNYW	41	3,66	,693			

* p<0,05; ** p<0,01; ***p<0,001

N – ukupan broj ispitanika; M – prosječna vrijednost; SD – standardna devijacija; t – vrijednost t-testa; df – stupnjevi slobode; p – značajnost t-testa

Tablica 7.3.6. Testiranje razlika u samoprocjeni voditelja projekata E+MnD o učinku projekta u području aktivnoga građanstva i društvene participacije (AGDP) prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.14.)

		N	M	SD	t	df	p
Pratim aktualna zbivanja u vezi s europskim pitanjima.	Y-EXCH	200	2,45	,538	1,123	241	,263
	Y-TNYW	43	2,35	,529			
Aktivan/aktivna sam član/članica civilnog društva.	Y-EXCH	199	2,44	,527	-1,881	240	,061
	Y-TNYW	43	2,60	,541			
Aktivno podržavam uključivanje osoba sa smanjenim mogućnostima.	Y-EXCH	200	2,48	,549	-1,410	241	,160
	Y-TNYW	43	2,60	,541			
Sudjelujem u demokratskom/političkom životu.	Y-EXCH	199	2,19	,496	-,222	240	,824
	Y-TNYW	43	2,21	,466			
Cijenim kulturološku raznolikost.	Y-EXCH	198	2,70	,482	,834	239	,405
	Y-TNYW	43	2,63	,536			
Želim se uključiti u razvijanje politika za mlade.	Y-EXCH	200	2,54	,538	1,066	241	,287
	Y-TNYW	43	2,44	,590			
Osjećam se Europljaninom/Europljankom.	Y-EXCH	200	2,47	,529	-,520	241	,603
	Y-TNYW	43	2,51	,551			
Želim se uključiti u aktivnosti koje podrazumijevaju borbu protiv diskriminacije, nesnošljivosti, ksenofobije ili rasizma.	Y-EXCH	200	2,52	,540	-,988	241	,324
	Y-TNYW	43	2,60	,541			

* p<0,05; ** p<0,01; ***p<0,001

N – ukupan broj ispitanika; M – prosječna vrijednost; SD – standardna devijacija; t – vrijednost t-testa; df – stupnjevi slobode; p – značajnost t-testa

Tablica 7.3.7. Testiranje razlika u procjeni učinka projekta na rad voditelja projekata E+MnD u području mladih prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.16.)

		N	M	SD	t	df	p
Sada bolje razumijem koncept neformalnog obrazovanja i učenja.	Y-EXCH	197	3,28	,639	-,997	238	,320
	Y-TNYW	43	3,40	,760			
Sada bolje razumijem povezanost između formalnog, neformalnog i informalnog obrazovanja i učenja.	Y-EXCH	198	3,32	,658	-,645	239	,520
	Y-TNYW	43	3,40	,695			
Stekao/stekla sam dodatna znanja o tome kako primijeniti neformalno učenje u radu s mladima.	Y-EXCH	198	3,34	,646	-1,796	239	,074
	Y-TNYW	43	3,53	,667			
Naučio/naučila sam bolje se snalaziti u neočekivanim situacijama tijekom provođenja obrazovnih aktivnosti s mladima.	Y-EXCH	196	3,35	,658	-2,093	237	,037*
	Y-TNYW	43	3,58	,698			
Stekao/stekla sam dodatna znanja o tome kako organizirati i provesti međunarodni projekt za mlade.	Y-EXCH	198	3,38	,641	-1,338	239	,182
	Y-TNYW	43	3,53	,797			
Uspostavio/uspustavila sam kontakte s osobama koje rade s mladima/voditeljima mladih u drugim zemljama s	Y-EXCH	198	3,37	,727	-2,412	69,676	,019*
	Y-TNYW	43	3,63	,618			

		N	M	SD	t	df	p
kojima namjeravam organizirati projekt.							
Naučio/naučila sam nešto što namjeravam upotrijebiti u radu s mladima.	Y-EXCH	197	3,43	,623	-2,148	238	,033*
	Y-TNYW	43	3,65	,613			
Stekao/stekla sam dodatna znanja o tome kako aktivno uključiti mlade u pripremu i provedbu projekata.	Y-EXCH	197	3,34	,662	-2,633	238	,009**
	Y-TNYW	43	3,63	,655			
Sada sam uključen/uključena u partnerstva ili mreže koji pružaju mogućnosti za buduću suradnju u području mladih.	Y-EXCH	197	3,21	,702	-1,754	238	,081
	Y-TNYW	43	3,42	,763			
Sada razmatram načine za uključivanje međunarodne dimenzije u rad s mladima kad je to moguće.	Y-EXCH	197	3,25	,681	-1,878	238	,062
	Y-TNYW	43	3,47	,702			
Unaprijedio/unaprijedila sam vještine i znanja potrebne za osiguravanje financijskih sredstava za aktivnosti koje uključuju mlade.	Y-EXCH	197	3,03	,779	-1,238	238	,217
	Y-TNYW	43	3,19	,732			
Unaprijedio/unaprijedila sam vještine i znanja potrebne za osiguravanje kvalitete projekta za mlade koji organiziram.	Y-EXCH	197	3,23	,710	-2,002	238	,046*
	Y-TNYW	43	3,47	,667			
Sada sam bolje upoznat/upoznata sa sadržajem politika za mlade na europskoj razini.	Y-EXCH	197	3,03	,710	-1,137	238	,257
	Y-TNYW	43	3,16	,754			
Sada bolje razumijem kako mogu pridonijeti razvoju politika za mlade.	Y-EXCH	197	2,96	,755	-1,601	238	,111
	Y-TNYW	43	3,16	,754			
Već sam primijenio/primijenila znanja i vještine stečene tijekom projekta u sklopu rada/sudjelovanja u području mladih.	Y-EXCH	197	3,27	,695	-3,332	238	,001**
	Y-TNYW	43	3,65	,613			
Unaprijedio/unaprijedila sam vještine procjene ishoda učenja i razvijanja kompetencija u radu s mladima na međunarodnoj razini.	Y-EXCH	197	3,18	,668	-2,466	238	,014*
	Y-TNYW	43	3,47	,735			
Unaprijedio/unaprijedila sam vještine stvaranja aktivnosti/projekata za mlade na osnovi njihovih interesa i potreba vezanih uz učenje.	Y-EXCH	197	3,23	,617	-3,576	238	,000***
	Y-TNYW	43	3,60	,660			
Planiram razvijati svoje kompetencije za rad s mladima s pomoću odgovarajućih aktivnosti obrazovanja i osposobljavanja.	Y-EXCH	197	3,24	,664	-1,962	238	,051
	Y-TNYW	43	3,47	,702			
Naučio/naučila sam kako uspješnije raditi u međunarodnom timu.	Y-EXCH	196	3,49	,628	-1,017	237	,310
	Y-TNYW	43	3,60	,695			
Sada se mogu bolje nositi s nejasnoćama i napetostima u svojem radu u području mladih.	Y-EXCH	196	3,24	,703	-2,451	237	,015*
	Y-TNYW	43	3,53	,702			
Unaprijedio/unaprijedila sam znanja i vještine potrebne za odabir, oblikovanje i razvijanje odgovarajućih metoda za rad s mladima.	Y-EXCH	197	3,29	,657	-3,064	238	,002**
	Y-TNYW	43	3,63	,655			

* p<0,05; ** p<0,01; ***p<0,001

N – ukupan broj ispitanika; M – prosječna vrijednost; SD – standardna devijacija; t – vrijednost t-testa; df – stupnjevi slobode; p – značajnost t-testa

Tablica 7.3.8. Testiranje razlika u procjeni učinka projekta na organizaciju u kojoj rade voditelji projekata E+MnD prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.18.)

		N	M	SD	t	df	p
Više kontakata/partnerstava s drugim zemljama	Y-EXCH	180	3,58	,578	-1,379	221	,169
	Y-TNYW	43	3,72	,630			
Više međunarodnih projekata	Y-EXCH	171	3,39	,747	-2,734	68,447	,008**
	Y-TNYW	41	3,71	,642			
Povećana umreženost na europskoj razini	Y-EXCH	176	3,46	,675	-1,686	215	,093
	Y-TNYW	41	3,66	,693			
Povećano sudjelovanje mladih u organizaciji/skupini	Y-EXCH	174	3,43	,683	-1,424	208	,156
	Y-TNYW	36	3,61	,728			
Unaprijeđeno prihvaćanje kulturoloških različitosti	Y-EXCH	176	3,53	,604	-,145	214	,885
	Y-TNYW	40	3,55	,714			
Veća predanost uključivanju mladih sa smanjenim mogućnostima	Y-EXCH	169	3,28	,773	-2,090	208	,038*
	Y-TNYW	41	3,56	,709			
Intenzivnije bavljenje europskim pitanjima	Y-EXCH	164	3,18	,709	-1,687	200	,093
	Y-TNYW	38	3,39	,755			
Veće kompetencije za organiziranje neformalnog obrazovanja	Y-EXCH	173	3,39	,644	-2,686	213	,008**
	Y-TNYW	42	3,69	,643			
Unaprijeđeni postupci za priznavanje i vrednovanje kompetencija mladih koji nisu dio Youthpassa	Y-EXCH	163	3,22	,720	-,864	200	,389
	Y-TNYW	39	3,33	,772			
Češća primjena otvorenih obrazovnih resursa	Y-EXCH	165	3,21	,722	-1,150	205	,252
	Y-TNYW	42	3,36	,759			
Unaprijeđene kompetencije za upravljanje projektima	Y-EXCH	174	3,38	,693	-2,759	65,701	,008**
	Y-TNYW	43	3,70	,674			
Unaprijeđen transfer znanja i primjena dobrih praksi u organizaciji	Y-EXCH	175	3,38	,639	-3,719	66,481	,000***
	Y-TNYW	43	3,77	,611			
Ojačane mreže/veze s lokalnim tijelima	Y-EXCH	163	3,23	,804	-,932	203	,353
	Y-TNYW	42	3,36	,821			

* p<0,05; ** p<0,01; ***p<0,001

N – ukupan broj ispitanika; M – prosječna vrijednost; SD – standardna devijacija; t – vrijednost t-testa; df – stupnjevi slobode; p – značajnost t-testa

Tablica 7.3.9. Testiranje razlika u procjeni voditelja projekata E+MnD o učinku projekta na lokalnu zajednicu prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.20.)

		N	M	SD	t	df	p
Lokalna zajednica bila je aktivno uključena u projekt.	Y-EXCH	179	3,22	,697	-,311	216	,756
	Y-TNYW	39	3,26	,715			
Lokalna zajednica pozitivno je reagirala na projekt.	Y-EXCH	183	3,40	,620	,038	219	,970
	Y-TNYW	38	3,39	,638			
Lokalna zajednica bolje se upoznala s problemima i interesima mladih.	Y-EXCH	167	3,21	,735	-,605	203	,546
	Y-TNYW	38	3,29	,732			
Lokalna zajednica pozitivno je reagirala na međukulturnu dimenziju.	Y-EXCH	180	3,41	,632	-,397	218	,692
	Y-TNYW	40	3,45	,677			
Lokalna zajednica postala je aktivnija u uključivanju mladih sa smanjenim mogućnostima.	Y-EXCH	143	3,08	,774	-,082	172	,935
	Y-TNYW	31	3,10	,870			

		N	M	SD	t	df	p
Lokalna zajednica pokazala je zanimanje za europsku dimenziju.	Y-EXCH	165	3,30	,700	-,087	202	,931
	Y-TNYW	39	3,31	,655			
Lokalna zajednica pokazala je zanimanje za slične projekte u budućnosti.	Y-EXCH	159	3,41	,677	,198	196	,843
	Y-TNYW	39	3,38	,711			
Lokalna zajednica pokazala je spremnost za pružanje podrške sličnim aktivnostima u budućnosti.	Y-EXCH	149	3,34	,695	,139	184	,890
	Y-TNYW	37	3,32	,747			
Projekt je stvorio sinergiju među različitim dionicima u lokalnoj zajednici.	Y-EXCH	159	3,22	,717	,282	195	,778
	Y-TNYW	38	3,18	,652			

* p<0,05; ** p<0,01; ***p<0,001

N – ukupan broj ispitanika; M – prosječna vrijednost; SD – standardna devijacija; t – vrijednost t-testa; df – stupnjevi slobode; p – značajnost t-testa

Tablica 7.3.10. Testiranje razlika u stavovima voditelja projekata E+MnD o postupku podnošenja zahtjeva i administrativnom upravljanju projektom prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.23.)

		N	M	SD	t	df	p
Bilo je jednostavno doći do informacija potrebnih za podnošenje zahtjeva za ovaj projekt.	Y-EXCH	35	3,17	,747	-,584	46	,562
	Y-TNYW	13	3,31	,630			
Informacije potrebne za podnošenje zahtjeva za ovaj projekt bile su razumljive.	Y-EXCH	36	3,17	,697	-1,389	47	,171
	Y-TNYW	13	3,46	,519			
U slučaju ovog projekta bilo je lako zadovoljiti kriterije za financiranje.	Y-EXCH	32	3,03	,538	,155	42	,878
	Y-TNYW	12	3,00	,739			
Postupak podnošenja zahtjeva za ovaj projekt bio je jednostavan.	Y-EXCH	34	3,00	,696	-1,098	44	,278
	Y-TNYW	12	3,25	,622			
Administrativno upravljanje ovim zahtjevom za bespovratna sredstva bilo je jednostavno.	Y-EXCH	33	2,91	,765	-,388	43	,700
	Y-TNYW	12	3,00	,426			
Pravila financiranja i metode izračuna bili su primjereni.	Y-EXCH	32	2,97	,695	-,137	42	,891
	Y-TNYW	12	3,00	,603			
Izveštavanje je bilo jednostavno.	Y-EXCH	34	3,06	,649	1,326	45	,192
	Y-TNYW	13	2,77	,725			
Internetski alati za podnošenje zahtjeva i izveštavanje jednostavni su za uporabu.	Y-EXCH	34	3,09	,753	1,993	45	,052
	Y-TNYW	13	2,62	,650			
Internetski alat za Youthpass bio je jednostavan za uporabu.	Y-EXCH	36	3,36	,543	-,127	47	,900
	Y-TNYW	13	3,38	,650			
Cjelokupan sustav dodjele bespovratnih sredstava za ovaj projekt bio je primjeren i zadovoljavajući.	Y-EXCH	34	3,29	,579	-,075	45	,940
	Y-TNYW	13	3,31	,480			
U usporedbi s drugim programima financiranja administrativno upravljanjem ovim zahtjevom za bespovratna sredstva bilo je jednostavno.	Y-EXCH	32	3,03	,695	-,224	42	,824
	Y-TNYW	12	3,08	,669			

* p<0,05; ** p<0,01; ***p<0,001

N – ukupan broj ispitanika; M – prosječna vrijednost; SD – standardna devijacija; t – vrijednost t-testa; df – stupnjevi slobode; p – značajnost t-testa

Tablica 7.3.11. Testiranje razlika u stajalištima voditelja projekata E+MnD o provedbi projekta prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.28.)

		N	M	SD	t	df	p																																																																																												
Projekt je razvijen u suradnji svih partnera.	Y-EXCH	162	3,23	,716	-1,046	196	,297																																																																																												
	Y-TNYW	36	3,36	,543				Tijekom pripreme suradnja između partnera bila je dobra.	Y-EXCH	165	3,38	,658	-1,164	202	,246	Y-TNYW	39	3,51	,506	Tijekom provedbe projekta suradnja između partnera bila je dobra.	Y-EXCH	179	3,49	,612	-1,374	218	,171	Y-TNYW	41	3,63	,536	Odnosi između voditelja projekta / članova projektnog tima uključivali su obostrano poštovanje i dobru suradnju.	Y-EXCH	186	3,51	,635	-1,289	226	,199	Y-TNYW	42	3,64	,577	Pedagoška provedba projekta bila je vrlo kvalitetna.	Y-EXCH	185	3,41	,709	-3,518	67,159	,001**	Y-TNYW	40	3,78	,577	Radno opterećenje tijekom provedbe projekta bilo je u razumnim granicama.	Y-EXCH	179	3,41	,667	-1,693	219	,092	Y-TNYW	42	3,60	,544	Rezultati/ishodi projekta održivi su.	Y-EXCH	181	3,44	,643	-2,202	66,612	,031*	Y-TNYW	40	3,65	,533	Rezultati/ishodi primjereno su diseminirani.	Y-EXCH	170	3,41	,639	-2,150	205	,033*	Y-TNYW	37	3,65	,538	Cjelokupno upravljanje projektom bilo je primjereno i zadovoljavajuće.	Y-EXCH	185	3,52	,652	-1,963	71,858	,054
Tijekom pripreme suradnja između partnera bila je dobra.	Y-EXCH	165	3,38	,658	-1,164	202	,246																																																																																												
	Y-TNYW	39	3,51	,506				Tijekom provedbe projekta suradnja između partnera bila je dobra.	Y-EXCH	179	3,49	,612	-1,374	218	,171	Y-TNYW	41	3,63	,536	Odnosi između voditelja projekta / članova projektnog tima uključivali su obostrano poštovanje i dobru suradnju.	Y-EXCH	186	3,51	,635	-1,289	226	,199	Y-TNYW	42	3,64	,577	Pedagoška provedba projekta bila je vrlo kvalitetna.	Y-EXCH	185	3,41	,709	-3,518	67,159	,001**	Y-TNYW	40	3,78	,577	Radno opterećenje tijekom provedbe projekta bilo je u razumnim granicama.	Y-EXCH	179	3,41	,667	-1,693	219	,092	Y-TNYW	42	3,60	,544	Rezultati/ishodi projekta održivi su.	Y-EXCH	181	3,44	,643	-2,202	66,612	,031*	Y-TNYW	40	3,65	,533	Rezultati/ishodi primjereno su diseminirani.	Y-EXCH	170	3,41	,639	-2,150	205	,033*	Y-TNYW	37	3,65	,538	Cjelokupno upravljanje projektom bilo je primjereno i zadovoljavajuće.	Y-EXCH	185	3,52	,652	-1,963	71,858	,054	Y-TNYW	41	3,71	,512								
Tijekom provedbe projekta suradnja između partnera bila je dobra.	Y-EXCH	179	3,49	,612	-1,374	218	,171																																																																																												
	Y-TNYW	41	3,63	,536				Odnosi između voditelja projekta / članova projektnog tima uključivali su obostrano poštovanje i dobru suradnju.	Y-EXCH	186	3,51	,635	-1,289	226	,199	Y-TNYW	42	3,64	,577	Pedagoška provedba projekta bila je vrlo kvalitetna.	Y-EXCH	185	3,41	,709	-3,518	67,159	,001**	Y-TNYW	40	3,78	,577	Radno opterećenje tijekom provedbe projekta bilo je u razumnim granicama.	Y-EXCH	179	3,41	,667	-1,693	219	,092	Y-TNYW	42	3,60	,544	Rezultati/ishodi projekta održivi su.	Y-EXCH	181	3,44	,643	-2,202	66,612	,031*	Y-TNYW	40	3,65	,533	Rezultati/ishodi primjereno su diseminirani.	Y-EXCH	170	3,41	,639	-2,150	205	,033*	Y-TNYW	37	3,65	,538	Cjelokupno upravljanje projektom bilo je primjereno i zadovoljavajuće.	Y-EXCH	185	3,52	,652	-1,963	71,858	,054	Y-TNYW	41	3,71	,512																				
Odnosi između voditelja projekta / članova projektnog tima uključivali su obostrano poštovanje i dobru suradnju.	Y-EXCH	186	3,51	,635	-1,289	226	,199																																																																																												
	Y-TNYW	42	3,64	,577				Pedagoška provedba projekta bila je vrlo kvalitetna.	Y-EXCH	185	3,41	,709	-3,518	67,159	,001**	Y-TNYW	40	3,78	,577	Radno opterećenje tijekom provedbe projekta bilo je u razumnim granicama.	Y-EXCH	179	3,41	,667	-1,693	219	,092	Y-TNYW	42	3,60	,544	Rezultati/ishodi projekta održivi su.	Y-EXCH	181	3,44	,643	-2,202	66,612	,031*	Y-TNYW	40	3,65	,533	Rezultati/ishodi primjereno su diseminirani.	Y-EXCH	170	3,41	,639	-2,150	205	,033*	Y-TNYW	37	3,65	,538	Cjelokupno upravljanje projektom bilo je primjereno i zadovoljavajuće.	Y-EXCH	185	3,52	,652	-1,963	71,858	,054	Y-TNYW	41	3,71	,512																																
Pedagoška provedba projekta bila je vrlo kvalitetna.	Y-EXCH	185	3,41	,709	-3,518	67,159	,001**																																																																																												
	Y-TNYW	40	3,78	,577				Radno opterećenje tijekom provedbe projekta bilo je u razumnim granicama.	Y-EXCH	179	3,41	,667	-1,693	219	,092	Y-TNYW	42	3,60	,544	Rezultati/ishodi projekta održivi su.	Y-EXCH	181	3,44	,643	-2,202	66,612	,031*	Y-TNYW	40	3,65	,533	Rezultati/ishodi primjereno su diseminirani.	Y-EXCH	170	3,41	,639	-2,150	205	,033*	Y-TNYW	37	3,65	,538	Cjelokupno upravljanje projektom bilo je primjereno i zadovoljavajuće.	Y-EXCH	185	3,52	,652	-1,963	71,858	,054	Y-TNYW	41	3,71	,512																																												
Radno opterećenje tijekom provedbe projekta bilo je u razumnim granicama.	Y-EXCH	179	3,41	,667	-1,693	219	,092																																																																																												
	Y-TNYW	42	3,60	,544				Rezultati/ishodi projekta održivi su.	Y-EXCH	181	3,44	,643	-2,202	66,612	,031*	Y-TNYW	40	3,65	,533	Rezultati/ishodi primjereno su diseminirani.	Y-EXCH	170	3,41	,639	-2,150	205	,033*	Y-TNYW	37	3,65	,538	Cjelokupno upravljanje projektom bilo je primjereno i zadovoljavajuće.	Y-EXCH	185	3,52	,652	-1,963	71,858	,054	Y-TNYW	41	3,71	,512																																																								
Rezultati/ishodi projekta održivi su.	Y-EXCH	181	3,44	,643	-2,202	66,612	,031*																																																																																												
	Y-TNYW	40	3,65	,533				Rezultati/ishodi primjereno su diseminirani.	Y-EXCH	170	3,41	,639	-2,150	205	,033*	Y-TNYW	37	3,65	,538	Cjelokupno upravljanje projektom bilo je primjereno i zadovoljavajuće.	Y-EXCH	185	3,52	,652	-1,963	71,858	,054	Y-TNYW	41	3,71	,512																																																																				
Rezultati/ishodi primjereno su diseminirani.	Y-EXCH	170	3,41	,639	-2,150	205	,033*																																																																																												
	Y-TNYW	37	3,65	,538				Cjelokupno upravljanje projektom bilo je primjereno i zadovoljavajuće.	Y-EXCH	185	3,52	,652	-1,963	71,858	,054	Y-TNYW	41	3,71	,512																																																																																
Cjelokupno upravljanje projektom bilo je primjereno i zadovoljavajuće.	Y-EXCH	185	3,52	,652	-1,963	71,858	,054																																																																																												
	Y-TNYW	41	3,71	,512																																																																																															

* p<0,05; ** p<0,01; ***p<0,001

N – ukupan broj ispitanika; M – prosječna vrijednost; SD – standardna devijacija; t – vrijednost t-testa; df – stupnjevi slobode; p – značajnost t-testa

Tablica 7.3.12. Testiranje razlika u procjeni sposobnosti sudionika u projektima E+MnD proizišlih iz projekta prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.36.)

		N	M	SD	F	p	post hoc
Uvjerljivo izražavanje vlastita mišljenja u raspravama	1) Y-EXCH	809	3,12	,674	1,237	,293	n.z.
	2) Y-VOL	33	3,21	,650			
	3) Y-TNYW	390	3,19	,649			
	4) Y-(TRANS)NAT	152	3,16	,645			
	5) TCA	74	3,04	,730			
Komunikacija s osobama koje govore drugim jezikom	1) Y-EXCH	807	3,51	,589	52,512	,000***	4≠1, 2, 3, 5
	2) Y-VOL	33	3,64	,489			
	3) Y-TNYW	389	3,43	,624			
	4) Y-(TRANS)NAT	151	2,68	,989			
	5) TCA	74	3,32	,664			
Suradnja u timu	1) Y-EXCH	801	3,43	,629	,500	,736	n.z.
	2) Y-VOL	33	3,42	,561			
	3) Y-TNYW	387	3,42	,652			
	4) Y-(TRANS)NAT	152	3,36	,604			
	5) TCA	74	3,46	,578			
Samostalno kreiranje sadržaja s pomoću različitih	1) Y-EXCH	805	2,78	,844	1,328	,257	n.z.
	2) Y-VOL	33	2,94	,933			

		N	M	SD	F	p	post hoc
medija (tiskanih, audiovizualnih, elektroničkih)	3) Y-TNYW	390	2,86	,854			
	4) Y-(TRANS)NAT	150	2,84	,836			
	5) TCA	73	2,67	,851			
Razvijanje ideje i njezino provođenje u praksi	1) Y-EXCH	803	3,12	,687	1,363	,245	n.z.
	2) Y-VOL	33	2,97	,918			
	3) Y-TNYW	391	3,20	,736			
	4) Y-(TRANS)NAT	151	3,15	,681			
	5) TCA	73	3,18	,770			
Pregovaranje o zajedničkim rješenjima kada su prisutna različita gledišta	1) Y-EXCH	806	3,20	,712	4,312	,002**	1≠3
	2) Y-VOL	33	2,91	,843			
	3) Y-TNYW	391	3,33	,668			
	4) Y-(TRANS)NAT	151	3,25	,635			
	5) TCA	73	3,14	,769			
Postizanje nečega što je u interesu zajednice ili društva	1) Y-EXCH	805	3,20	,699	3,632	,006**	1≠4
	2) Y-VOL	33	3,21	,650			
	3) Y-TNYW	389	3,29	,725			
	4) Y-(TRANS)NAT	151	3,40	,544			
	5) TCA	74	3,31	,661			
Logičko razmišljanje i zaključivanje	1) Y-EXCH	800	2,93	,748	5,148	,000***	1≠3, 4
	2) Y-VOL	32	2,88	,707			
	3) Y-TNYW	386	3,07	,737			
	4) Y-(TRANS)NAT	150	3,17	,639			
	5) TCA	73	2,90	,767			
Prepoznavanje prilika za osobni ili stručni razvoj	1) Y-EXCH	804	3,14	,709	2,667	,031*	-
	2) Y-VOL	32	3,19	,693			
	3) Y-TNYW	386	3,27	,694			
	4) Y-(TRANS)NAT	149	3,21	,653			
	5) TCA	74	3,30	,677			
Učenje ili zabavnije učenje	1) Y-EXCH	801	3,27	,701	1,947	,100	n.z.
	2) Y-VOL	32	3,16	,847			
	3) Y-TNYW	384	3,29	,699			
	4) Y-(TRANS)NAT	150	3,12	,785			
	5) TCA	73	3,19	,700			
Vođenje ozbiljnih rasprava o političkim temama	1) Y-EXCH	801	2,56	,898	12,216	,000***	4≠1, 2, 3, 5 1≠3
	2) Y-VOL	32	2,47	,879			
	3) Y-TNYW	385	2,72	,833			
	4) Y-(TRANS)NAT	149	3,07	,855			
	5) TCA	73	2,55	,834			
Planiranje učenja i samostalnog učenja	1) Y-EXCH	798	2,78	,824	4,540	,001**	1≠3
	2) Y-VOL	32	3,00	,762			
	3) Y-TNYW	386	2,98	,806			
	4) Y-(TRANS)NAT	148	2,91	,790			
	5) TCA	73	2,90	,785			

		N	M	SD	F	p	post hoc
Kreativno ili umjetničko izražavanje	1) Y-EXCH	801	3,13	,777	3,986	,003**	1≠4
	2) Y-VOL	32	3,00	,803			
	3) Y-TNYW	384	3,07	,808			
	4) Y-(TRANS)NAT	149	2,91	,817			
	5) TCA	73	2,88	,849			
Slaganje s osobama iz drugih kultura	1) Y-EXCH	803	3,59	,576	23,526	,000***	4≠1, 2, 3
	2) Y-VOL	32	3,66	,545			
	3) Y-TNYW	386	3,50	,608			
	4) Y-(TRANS)NAT	149	3,07	,859			
	5) TCA	74	3,36	,694			

* p<0,05; ** p<0,01; ***p<0,001

N – ukupan broj ispitanika; M – prosječna vrijednost; SD – standardna devijacija; F – vrijednost F-testa; p – značajnost F-testa; post hoc – značajne razlike među kategorijama

Tablica 7.3.13. Testiranje razlika u procjeni sudionika u projektima E+MnD o rezultatima projekta prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.38.)

		N	M	SD	F	p	post hoc
Unaprijedio/unaprijedila sam svoju sposobnost mobilnosti u drugim zemljama (npr. u vezi s putovanjima, studiranjem, pripravničkim stažem, poslom i sl.).	1) Y-EXCH	771	3,34	,678	25,700	,000***	4≠1, 2, 3, 5
	2) Y-VOL	32	3,47	,803			
	3) Y-TNYW	377	3,31	,734			
	4) Y-(TRANS)NAT	145	2,68	,963			
	5) TCA	72	3,14	,844			
Namjeravam studirati, raditi, odraditi pripravnički staž ili živjeti u inozemstvu.	1) Y-EXCH	773	3,18	,796	23,682	,000***	2≠1, 3, 4, 5; 1≠4, 5; 3≠4
	2) Y-VOL	32	3,66	,745			
	3) Y-TNYW	377	3,10	,852			
	4) Y-(TRANS)NAT	146	2,55	,969			
	5) TCA	72	2,79	,963			
Upoznao/upoznala sam ljude iz drugih zemalja s kojima održavam kontakt.	1) Y-EXCH	771	3,47	,674	47,100	,000***	4≠1, 2, 3, 5; 2≠1, 3, 4, 5
	2) Y-VOL	32	3,78	,491			
	3) Y-TNYW	377	3,49	,649			
	4) Y-(TRANS)NAT	146	2,65	,980			
	5) TCA	72	3,40	,705			
Uspostavio/uspustavila sam kontakte s ljudima u drugim zemljama koji mi pomažu u rješavanju socijalnih i političkih pitanja.	1) Y-EXCH	773	2,80	,842	17,138	,000***	4≠1, 2, 3, 5; 1≠3
	2) Y-VOL	32	3,03	,999			
	3) Y-TNYW	377	3,05	,828			
	4) Y-(TRANS)NAT	146	2,40	,921			
	5) TCA	72	2,99	,760			
Namjeravam održati kontakte s mrežama koje sam uspostavio tijekom projekta.	1) Y-EXCH	774	3,24	,713	5,769	,000***	4≠1, 2, 3
	2) Y-VOL	32	3,47	,621			
	3) Y-TNYW	374	3,32	,706			
	4) Y-(TRANS)NAT	146	3,02	,792			
	5) TCA	73	3,33	,602			

		N	M	SD	F	p	post hoc
Namjeravam pokrenuti zajedničke aktivnosti s ljudima koje sam upoznao u sklopu projekta.	1) Y-EXCH	772	2,81	,841	16,283	,000***	1≠3, 5; 4≠3, 5
	2) Y-VOL	32	2,97	,897			
	3) Y-TNYW	375	3,13	,805			
	4) Y-(TRANS)NAT	145	2,73	,852			
	5) TCA	72	3,36	,718			
Namjeravam postati član/članica političkog i/ili društvenog pokreta, udruge ili organizacije.	1) Y-EXCH	773	2,66	,887	2,722	,028*	-
	2) Y-VOL	32	2,53	,950			
	3) Y-TNYW	377	2,81	,874			
	4) Y-(TRANS)NAT	146	2,70	,913			
	5) TCA	73	2,55	,929			

* p<0,05; ** p<0,01; ***p<0,001

N – ukupan broj ispitanika; M – prosječna vrijednost; SD – standardna devijacija; F – vrijednost F-testa; p – značajnost F-testa; post hoc – značajne razlike među kategorijama

Tablica 7.3.14. Testiranje razlika u samoprocjeni sudionika u projektima E+MnD o učinku projekta u području aktivnoga građanstva i društvene participacije (AGDP) prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.40.)

		N	M	SD	F	p	post hoc
Pratim aktualna događanja u vezi s europskim pitanjima.	1) Y-EXCH	789	2,29	,511	,641	,634	n.z.
	2) Y-VOL	32	2,38	,492			
	3) Y-TNYW	385	2,32	,515			
	4) Y-(TRANS)NAT	146	2,33	,552			
	5) TCA	74	2,35	,481			
Aktivan/aktivna sam član/članica civilnog društva.	1) Y-EXCH	785	2,25	,493	2,178	,069	n.z.
	2) Y-VOL	32	2,22	,420			
	3) Y-TNYW	382	2,34	,527			
	4) Y-(TRANS)NAT	145	2,30	,502			
	5) TCA	74	2,32	,552			
Aktivno podržavam uključivanje osoba sa smanjenim mogućnostima.	1) Y-EXCH	785	2,34	,511	2,238	,063	n.z.
	2) Y-VOL	32	2,22	,491			
	3) Y-TNYW	384	2,41	,528			
	4) Y-(TRANS)NAT	148	2,30	,501			
	5) TCA	73	2,36	,482			
Aktivno pridonosim zaštiti okoliša (npr. recikliram, koristim se obnovljivim izvorima energije i javnim prijevozom radi smanjenja onečišćivanja okoliša itd.).	1) Y-EXCH	789	2,33	,503	5,582	,000***	1≠4, 5
	2) Y-VOL	32	2,22	,553			
	3) Y-TNYW	384	2,28	,487			
	4) Y-(TRANS)NAT	148	2,17	,458			
	5) TCA	74	2,15	,395			
Sudjelujem u demokratskom/političkom životu.	1) Y-EXCH	788	2,13	,475	3,568	,007**	4≠5
	2) Y-VOL	32	2,13	,421			
	3) Y-TNYW	384	2,20	,500			
	4) Y-(TRANS)NAT	147	2,25	,534			
	5) TCA	72	2,06	,441			

		N	M	SD	F	p	post hoc
Sudjelujem u volonterskim aktivnostima.	1) Y-EXCH	785	2,43	,530	3,933	,004**	1≠5
	2) Y-VOL	32	2,34	,602			
	3) Y-TNYW	382	2,36	,538			
	4) Y-(TRANS)NAT	148	2,30	,515			
	5) TCA	73	2,23	,486			
Cijenim kulturološku raznolikost.	1) Y-EXCH	785	2,69	,478	7,331	,000***	1≠4
	2) Y-VOL	32	2,72	,523			
	3) Y-TNYW	380	2,61	,516			
	4) Y-(TRANS)NAT	146	2,48	,515			
	5) TCA	74	2,51	,503			
Želim se uključiti u razvijanje politika za mlade.	1) Y-EXCH	788	2,44	,538	3,862	,004**	1≠3
	2) Y-VOL	32	2,38	,554			
	3) Y-TNYW	384	2,55	,543			
	4) Y-(TRANS)NAT	147	2,52	,553			
	5) TCA	74	2,53	,529			
Osjećam se Europljaninom/Europljankom.	1) Y-EXCH	788	2,45	,551	1,041	,385	n.z.
	2) Y-VOL	32	2,38	,660			
	3) Y-TNYW	382	2,41	,553			
	4) Y-(TRANS)NAT	146	2,37	,538			
	5) TCA	74	2,47	,529			
Želim se uključiti u aktivnosti koje podrazumijevaju borbu protiv diskriminacije, netolerancije, ksenofobije ili rasizma.	1) Y-EXCH	790	2,43	,534	1,516	,195	n.z.
	2) Y-VOL	32	2,31	,535			
	3) Y-TNYW	383	2,49	,536			
	4) Y-(TRANS)NAT	148	2,43	,524			
	5) TCA	73	2,38	,517			

* p<0,05; ** p<0,01; ***p<0,001

N – ukupan broj ispitanika; M – prosječna vrijednost; SD – standardna devijacija; F – vrijednost F-testa; p – značajnost F-testa; post hoc – značajne razlike među kategorijama

Tablica 7.3.15. Testiranje razlika u procjeni učinka projekta na planove sudionika u projektima E+MnD prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.42.)

		N	M	SD	F	p	post hoc
Imam jasniju ideju o svojem daljnjem obrazovanju.	1) Y-EXCH	760	2,85	,781	1,410	,228	n.z.
	2) Y-VOL	31	2,94	,814			
	3) Y-TNYW	375	2,95	,784			
	4) Y-(TRANS)NAT	144	2,81	,787			
	5) TCA	73	2,82	,788			
Imam jasniju ideju o svojoj profesionalnoj karijeri, ambicijama i ciljevima.	1) Y-EXCH	761	2,94	,779	1,586	,176	n.z.
	2) Y-VOL	31	3,06	,892			
	3) Y-TNYW	375	3,05	,774			

		N	M	SD	F	p	post hoc
	4) Y-(TRANS)NAT	145	2,90	,739			
	5) TCA	73	2,99	,808			
Bolje razumijem koje mi se mogućnosti u karijeri nude.	1) Y-EXCH	755	2,92	,783	,290	,885	n.z.
	2) Y-VOL	32	3,03	,740			
	3) Y-TNYW	373	2,96	,812			
	4) Y-(TRANS)NAT	145	2,92	,755			
	5) TCA	72	2,97	,822			
Namjeravam se dalje obrazovati i osposobljavati.	1) Y-EXCH	760	3,32	,691	1,511	,196	n.z.
	2) Y-VOL	32	3,34	,745			
	3) Y-TNYW	375	3,41	,671			
	4) Y-(TRANS)NAT	145	3,26	,707			
	5) TCA	73	3,37	,697			
Planiram iskoristiti mogućnosti za neformalno obrazovanje i učenje.	1) Y-EXCH	756	3,36	,654	2,417	,047*	-
	2) Y-VOL	32	3,41	,665			
	3) Y-TNYW	374	3,47	,641			
	4) Y-(TRANS)NAT	145	3,34	,617			
	5) TCA	72	3,51	,628			
Shvatio/shvatila sam koje kompetencije želim dalje razvijati.	1) Y-EXCH	755	3,15	,728	1,860	,115	n.z.
	2) Y-VOL	32	2,97	,695			
	3) Y-TNYW	373	3,24	,737			
	4) Y-(TRANS)NAT	145	3,12	,750			
	5) TCA	72	3,21	,768			
Planiram razvijati svoje znanje stranog jezika.	1) Y-EXCH	755	3,58	,576	8,156	,000***	1≠3, 4
	2) Y-VOL	32	3,41	,712			
	3) Y-TNYW	373	3,45	,681			
	4) Y-(TRANS)NAT	145	3,30	,758			
	5) TCA	71	3,35	,699			
Uspostavio/uspоставila sam kontakte s ljudima u drugim zemljama koji su korisni za moj profesionalni razvoj.	1) Y-EXCH	760	3,03	,803	22,505	,000***	4≠1, 2, 3, 5; 1≠3, 5
	2) Y-VOL	32	3,13	,793			
	3) Y-TNYW	375	3,25	,763			
	4) Y-(TRANS)NAT	144	2,56	,907			
	5) TCA	72	3,36	,678			
Vjerujem da mi se povećala vjerojatnost za pronalaženje posla.	1) Y-EXCH	760	2,96	,844	2,527	,039*	3≠4
	2) Y-VOL	32	2,91	,928			
	3) Y-TNYW	372	3,02	,875			
	4) Y-(TRANS)NAT	145	2,75	,894			
	5) TCA	72	2,92	,931			

* p<0,05; ** p<0,01; ***p<0,001

N – ukupan broj ispitanika; M – prosječna vrijednost; SD – standardna devijacija; F – vrijednost F-testa; p – značajnost F-testa; post hoc – značajne razlike među kategorijama

Tablica 7.3.16. Testiranje razlika u procjeni učinka projekta na rad sudionika u projektima E+MnD u području mladih prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.44.)

		N	M	SD	t	df	p																																																																																																																																												
Sada bolje razumijem koncept neformalnog obrazovanja i učenja.	Y-TNYW	198	3,27	,658	,270	73,713	,788																																																																																																																																												
	TCA	54	3,24	,799				Sada bolje razumijem povezanost između formalnog, neformalnog i informalnog obrazovanja i učenja.	Y-TNYW	198	3,28	,704	,962	249	,337	TCA	53	3,17	,802	Stekao/stekla sam dodatna znanja o tome kako primijeniti neformalno učenje u radu s mladima.	Y-TNYW	198	3,36	,652	,051	249	,959	TCA	53	3,36	,623	Stekao/stekla sam dodatna znanja o tome kako organizirati i provesti međunarodni projekt za mlade.	Y-TNYW	199	3,28	,717	-,699	251	,485	TCA	54	3,35	,649	Uspostavio/uspustavila sam kontakte s osobama koje rade s mladima/voditeljima mladih u drugim zemljama s kojima namjeravam organizirati projekt.	Y-TNYW	198	3,22	,799	-,953	250	,342	TCA	54	3,33	,777	Naučio/naučila sam nešto što namjeravam upotrijebiti u radu s mladima.	Y-TNYW	199	3,43	,630	,706	250	,481	TCA	53	3,36	,623	Stekao/stekla sam dodatna znanja o tome kako aktivno uključiti mlade u pripremu i provedbu projekata.	Y-TNYW	198	3,26	,740	,149	250	,882	TCA	54	3,24	,725	Sada sam uključen/uključena u partnerstva ili mreže koji pružaju mogućnosti za buduću suradnju u području mladih.	Y-TNYW	197	3,05	,791	-,247	248	,805	TCA	53	3,08	,730	Sada razmatram načine za uključivanje međunarodne dimenzije u rad s mladima kad je to moguće.	Y-TNYW	197	3,18	,738	,098	249	,922	TCA	54	3,17	,694	Unaprijedio/unaprijedila sam vještine i znanja potrebne za osiguravanje financijskih sredstava za aktivnosti koje uključuju mlade.	Y-TNYW	197	2,92	,820	-,776	249	,438	TCA	54	3,02	,687	Unaprijedio/unaprijedila sam vještine i znanja potrebne za osiguravanje kvalitete projekta za mlade koji organiziram.	Y-TNYW	197	3,16	,770	,055	248	,956	TCA	53	3,15	,662	Sada sam bolje upoznat/upoznata sa sadržajem politika za mlade na europskoj razini.	Y-TNYW	196	2,99	,810	,778	102,615	,439	TCA	54	2,91	,652	Sada bolje razumijem kako mogu pridonijeti razvoju politika za mlade.	Y-TNYW	196	2,87	,831	-,387	110,530	,699
Sada bolje razumijem povezanost između formalnog, neformalnog i informalnog obrazovanja i učenja.	Y-TNYW	198	3,28	,704	,962	249	,337																																																																																																																																												
	TCA	53	3,17	,802				Stekao/stekla sam dodatna znanja o tome kako primijeniti neformalno učenje u radu s mladima.	Y-TNYW	198	3,36	,652	,051	249	,959	TCA	53	3,36	,623	Stekao/stekla sam dodatna znanja o tome kako organizirati i provesti međunarodni projekt za mlade.	Y-TNYW	199	3,28	,717	-,699	251	,485	TCA	54	3,35	,649	Uspostavio/uspustavila sam kontakte s osobama koje rade s mladima/voditeljima mladih u drugim zemljama s kojima namjeravam organizirati projekt.	Y-TNYW	198	3,22	,799	-,953	250	,342	TCA	54	3,33	,777	Naučio/naučila sam nešto što namjeravam upotrijebiti u radu s mladima.	Y-TNYW	199	3,43	,630	,706	250	,481	TCA	53	3,36	,623	Stekao/stekla sam dodatna znanja o tome kako aktivno uključiti mlade u pripremu i provedbu projekata.	Y-TNYW	198	3,26	,740	,149	250	,882	TCA	54	3,24	,725	Sada sam uključen/uključena u partnerstva ili mreže koji pružaju mogućnosti za buduću suradnju u području mladih.	Y-TNYW	197	3,05	,791	-,247	248	,805	TCA	53	3,08	,730	Sada razmatram načine za uključivanje međunarodne dimenzije u rad s mladima kad je to moguće.	Y-TNYW	197	3,18	,738	,098	249	,922	TCA	54	3,17	,694	Unaprijedio/unaprijedila sam vještine i znanja potrebne za osiguravanje financijskih sredstava za aktivnosti koje uključuju mlade.	Y-TNYW	197	2,92	,820	-,776	249	,438	TCA	54	3,02	,687	Unaprijedio/unaprijedila sam vještine i znanja potrebne za osiguravanje kvalitete projekta za mlade koji organiziram.	Y-TNYW	197	3,16	,770	,055	248	,956	TCA	53	3,15	,662	Sada sam bolje upoznat/upoznata sa sadržajem politika za mlade na europskoj razini.	Y-TNYW	196	2,99	,810	,778	102,615	,439	TCA	54	2,91	,652	Sada bolje razumijem kako mogu pridonijeti razvoju politika za mlade.	Y-TNYW	196	2,87	,831	-,387	110,530	,699	TCA	54	2,91	,622								
Stekao/stekla sam dodatna znanja o tome kako primijeniti neformalno učenje u radu s mladima.	Y-TNYW	198	3,36	,652	,051	249	,959																																																																																																																																												
	TCA	53	3,36	,623				Stekao/stekla sam dodatna znanja o tome kako organizirati i provesti međunarodni projekt za mlade.	Y-TNYW	199	3,28	,717	-,699	251	,485	TCA	54	3,35	,649	Uspostavio/uspustavila sam kontakte s osobama koje rade s mladima/voditeljima mladih u drugim zemljama s kojima namjeravam organizirati projekt.	Y-TNYW	198	3,22	,799	-,953	250	,342	TCA	54	3,33	,777	Naučio/naučila sam nešto što namjeravam upotrijebiti u radu s mladima.	Y-TNYW	199	3,43	,630	,706	250	,481	TCA	53	3,36	,623	Stekao/stekla sam dodatna znanja o tome kako aktivno uključiti mlade u pripremu i provedbu projekata.	Y-TNYW	198	3,26	,740	,149	250	,882	TCA	54	3,24	,725	Sada sam uključen/uključena u partnerstva ili mreže koji pružaju mogućnosti za buduću suradnju u području mladih.	Y-TNYW	197	3,05	,791	-,247	248	,805	TCA	53	3,08	,730	Sada razmatram načine za uključivanje međunarodne dimenzije u rad s mladima kad je to moguće.	Y-TNYW	197	3,18	,738	,098	249	,922	TCA	54	3,17	,694	Unaprijedio/unaprijedila sam vještine i znanja potrebne za osiguravanje financijskih sredstava za aktivnosti koje uključuju mlade.	Y-TNYW	197	2,92	,820	-,776	249	,438	TCA	54	3,02	,687	Unaprijedio/unaprijedila sam vještine i znanja potrebne za osiguravanje kvalitete projekta za mlade koji organiziram.	Y-TNYW	197	3,16	,770	,055	248	,956	TCA	53	3,15	,662	Sada sam bolje upoznat/upoznata sa sadržajem politika za mlade na europskoj razini.	Y-TNYW	196	2,99	,810	,778	102,615	,439	TCA	54	2,91	,652	Sada bolje razumijem kako mogu pridonijeti razvoju politika za mlade.	Y-TNYW	196	2,87	,831	-,387	110,530	,699	TCA	54	2,91	,622																				
Stekao/stekla sam dodatna znanja o tome kako organizirati i provesti međunarodni projekt za mlade.	Y-TNYW	199	3,28	,717	-,699	251	,485																																																																																																																																												
	TCA	54	3,35	,649				Uspostavio/uspustavila sam kontakte s osobama koje rade s mladima/voditeljima mladih u drugim zemljama s kojima namjeravam organizirati projekt.	Y-TNYW	198	3,22	,799	-,953	250	,342	TCA	54	3,33	,777	Naučio/naučila sam nešto što namjeravam upotrijebiti u radu s mladima.	Y-TNYW	199	3,43	,630	,706	250	,481	TCA	53	3,36	,623	Stekao/stekla sam dodatna znanja o tome kako aktivno uključiti mlade u pripremu i provedbu projekata.	Y-TNYW	198	3,26	,740	,149	250	,882	TCA	54	3,24	,725	Sada sam uključen/uključena u partnerstva ili mreže koji pružaju mogućnosti za buduću suradnju u području mladih.	Y-TNYW	197	3,05	,791	-,247	248	,805	TCA	53	3,08	,730	Sada razmatram načine za uključivanje međunarodne dimenzije u rad s mladima kad je to moguće.	Y-TNYW	197	3,18	,738	,098	249	,922	TCA	54	3,17	,694	Unaprijedio/unaprijedila sam vještine i znanja potrebne za osiguravanje financijskih sredstava za aktivnosti koje uključuju mlade.	Y-TNYW	197	2,92	,820	-,776	249	,438	TCA	54	3,02	,687	Unaprijedio/unaprijedila sam vještine i znanja potrebne za osiguravanje kvalitete projekta za mlade koji organiziram.	Y-TNYW	197	3,16	,770	,055	248	,956	TCA	53	3,15	,662	Sada sam bolje upoznat/upoznata sa sadržajem politika za mlade na europskoj razini.	Y-TNYW	196	2,99	,810	,778	102,615	,439	TCA	54	2,91	,652	Sada bolje razumijem kako mogu pridonijeti razvoju politika za mlade.	Y-TNYW	196	2,87	,831	-,387	110,530	,699	TCA	54	2,91	,622																																
Uspostavio/uspustavila sam kontakte s osobama koje rade s mladima/voditeljima mladih u drugim zemljama s kojima namjeravam organizirati projekt.	Y-TNYW	198	3,22	,799	-,953	250	,342																																																																																																																																												
	TCA	54	3,33	,777				Naučio/naučila sam nešto što namjeravam upotrijebiti u radu s mladima.	Y-TNYW	199	3,43	,630	,706	250	,481	TCA	53	3,36	,623	Stekao/stekla sam dodatna znanja o tome kako aktivno uključiti mlade u pripremu i provedbu projekata.	Y-TNYW	198	3,26	,740	,149	250	,882	TCA	54	3,24	,725	Sada sam uključen/uključena u partnerstva ili mreže koji pružaju mogućnosti za buduću suradnju u području mladih.	Y-TNYW	197	3,05	,791	-,247	248	,805	TCA	53	3,08	,730	Sada razmatram načine za uključivanje međunarodne dimenzije u rad s mladima kad je to moguće.	Y-TNYW	197	3,18	,738	,098	249	,922	TCA	54	3,17	,694	Unaprijedio/unaprijedila sam vještine i znanja potrebne za osiguravanje financijskih sredstava za aktivnosti koje uključuju mlade.	Y-TNYW	197	2,92	,820	-,776	249	,438	TCA	54	3,02	,687	Unaprijedio/unaprijedila sam vještine i znanja potrebne za osiguravanje kvalitete projekta za mlade koji organiziram.	Y-TNYW	197	3,16	,770	,055	248	,956	TCA	53	3,15	,662	Sada sam bolje upoznat/upoznata sa sadržajem politika za mlade na europskoj razini.	Y-TNYW	196	2,99	,810	,778	102,615	,439	TCA	54	2,91	,652	Sada bolje razumijem kako mogu pridonijeti razvoju politika za mlade.	Y-TNYW	196	2,87	,831	-,387	110,530	,699	TCA	54	2,91	,622																																												
Naučio/naučila sam nešto što namjeravam upotrijebiti u radu s mladima.	Y-TNYW	199	3,43	,630	,706	250	,481																																																																																																																																												
	TCA	53	3,36	,623				Stekao/stekla sam dodatna znanja o tome kako aktivno uključiti mlade u pripremu i provedbu projekata.	Y-TNYW	198	3,26	,740	,149	250	,882	TCA	54	3,24	,725	Sada sam uključen/uključena u partnerstva ili mreže koji pružaju mogućnosti za buduću suradnju u području mladih.	Y-TNYW	197	3,05	,791	-,247	248	,805	TCA	53	3,08	,730	Sada razmatram načine za uključivanje međunarodne dimenzije u rad s mladima kad je to moguće.	Y-TNYW	197	3,18	,738	,098	249	,922	TCA	54	3,17	,694	Unaprijedio/unaprijedila sam vještine i znanja potrebne za osiguravanje financijskih sredstava za aktivnosti koje uključuju mlade.	Y-TNYW	197	2,92	,820	-,776	249	,438	TCA	54	3,02	,687	Unaprijedio/unaprijedila sam vještine i znanja potrebne za osiguravanje kvalitete projekta za mlade koji organiziram.	Y-TNYW	197	3,16	,770	,055	248	,956	TCA	53	3,15	,662	Sada sam bolje upoznat/upoznata sa sadržajem politika za mlade na europskoj razini.	Y-TNYW	196	2,99	,810	,778	102,615	,439	TCA	54	2,91	,652	Sada bolje razumijem kako mogu pridonijeti razvoju politika za mlade.	Y-TNYW	196	2,87	,831	-,387	110,530	,699	TCA	54	2,91	,622																																																								
Stekao/stekla sam dodatna znanja o tome kako aktivno uključiti mlade u pripremu i provedbu projekata.	Y-TNYW	198	3,26	,740	,149	250	,882																																																																																																																																												
	TCA	54	3,24	,725				Sada sam uključen/uključena u partnerstva ili mreže koji pružaju mogućnosti za buduću suradnju u području mladih.	Y-TNYW	197	3,05	,791	-,247	248	,805	TCA	53	3,08	,730	Sada razmatram načine za uključivanje međunarodne dimenzije u rad s mladima kad je to moguće.	Y-TNYW	197	3,18	,738	,098	249	,922	TCA	54	3,17	,694	Unaprijedio/unaprijedila sam vještine i znanja potrebne za osiguravanje financijskih sredstava za aktivnosti koje uključuju mlade.	Y-TNYW	197	2,92	,820	-,776	249	,438	TCA	54	3,02	,687	Unaprijedio/unaprijedila sam vještine i znanja potrebne za osiguravanje kvalitete projekta za mlade koji organiziram.	Y-TNYW	197	3,16	,770	,055	248	,956	TCA	53	3,15	,662	Sada sam bolje upoznat/upoznata sa sadržajem politika za mlade na europskoj razini.	Y-TNYW	196	2,99	,810	,778	102,615	,439	TCA	54	2,91	,652	Sada bolje razumijem kako mogu pridonijeti razvoju politika za mlade.	Y-TNYW	196	2,87	,831	-,387	110,530	,699	TCA	54	2,91	,622																																																																				
Sada sam uključen/uključena u partnerstva ili mreže koji pružaju mogućnosti za buduću suradnju u području mladih.	Y-TNYW	197	3,05	,791	-,247	248	,805																																																																																																																																												
	TCA	53	3,08	,730				Sada razmatram načine za uključivanje međunarodne dimenzije u rad s mladima kad je to moguće.	Y-TNYW	197	3,18	,738	,098	249	,922	TCA	54	3,17	,694	Unaprijedio/unaprijedila sam vještine i znanja potrebne za osiguravanje financijskih sredstava za aktivnosti koje uključuju mlade.	Y-TNYW	197	2,92	,820	-,776	249	,438	TCA	54	3,02	,687	Unaprijedio/unaprijedila sam vještine i znanja potrebne za osiguravanje kvalitete projekta za mlade koji organiziram.	Y-TNYW	197	3,16	,770	,055	248	,956	TCA	53	3,15	,662	Sada sam bolje upoznat/upoznata sa sadržajem politika za mlade na europskoj razini.	Y-TNYW	196	2,99	,810	,778	102,615	,439	TCA	54	2,91	,652	Sada bolje razumijem kako mogu pridonijeti razvoju politika za mlade.	Y-TNYW	196	2,87	,831	-,387	110,530	,699	TCA	54	2,91	,622																																																																																
Sada razmatram načine za uključivanje međunarodne dimenzije u rad s mladima kad je to moguće.	Y-TNYW	197	3,18	,738	,098	249	,922																																																																																																																																												
	TCA	54	3,17	,694				Unaprijedio/unaprijedila sam vještine i znanja potrebne za osiguravanje financijskih sredstava za aktivnosti koje uključuju mlade.	Y-TNYW	197	2,92	,820	-,776	249	,438	TCA	54	3,02	,687	Unaprijedio/unaprijedila sam vještine i znanja potrebne za osiguravanje kvalitete projekta za mlade koji organiziram.	Y-TNYW	197	3,16	,770	,055	248	,956	TCA	53	3,15	,662	Sada sam bolje upoznat/upoznata sa sadržajem politika za mlade na europskoj razini.	Y-TNYW	196	2,99	,810	,778	102,615	,439	TCA	54	2,91	,652	Sada bolje razumijem kako mogu pridonijeti razvoju politika za mlade.	Y-TNYW	196	2,87	,831	-,387	110,530	,699	TCA	54	2,91	,622																																																																																												
Unaprijedio/unaprijedila sam vještine i znanja potrebne za osiguravanje financijskih sredstava za aktivnosti koje uključuju mlade.	Y-TNYW	197	2,92	,820	-,776	249	,438																																																																																																																																												
	TCA	54	3,02	,687				Unaprijedio/unaprijedila sam vještine i znanja potrebne za osiguravanje kvalitete projekta za mlade koji organiziram.	Y-TNYW	197	3,16	,770	,055	248	,956	TCA	53	3,15	,662	Sada sam bolje upoznat/upoznata sa sadržajem politika za mlade na europskoj razini.	Y-TNYW	196	2,99	,810	,778	102,615	,439	TCA	54	2,91	,652	Sada bolje razumijem kako mogu pridonijeti razvoju politika za mlade.	Y-TNYW	196	2,87	,831	-,387	110,530	,699	TCA	54	2,91	,622																																																																																																								
Unaprijedio/unaprijedila sam vještine i znanja potrebne za osiguravanje kvalitete projekta za mlade koji organiziram.	Y-TNYW	197	3,16	,770	,055	248	,956																																																																																																																																												
	TCA	53	3,15	,662				Sada sam bolje upoznat/upoznata sa sadržajem politika za mlade na europskoj razini.	Y-TNYW	196	2,99	,810	,778	102,615	,439	TCA	54	2,91	,652	Sada bolje razumijem kako mogu pridonijeti razvoju politika za mlade.	Y-TNYW	196	2,87	,831	-,387	110,530	,699	TCA	54	2,91	,622																																																																																																																				
Sada sam bolje upoznat/upoznata sa sadržajem politika za mlade na europskoj razini.	Y-TNYW	196	2,99	,810	,778	102,615	,439																																																																																																																																												
	TCA	54	2,91	,652				Sada bolje razumijem kako mogu pridonijeti razvoju politika za mlade.	Y-TNYW	196	2,87	,831	-,387	110,530	,699	TCA	54	2,91	,622																																																																																																																																
Sada bolje razumijem kako mogu pridonijeti razvoju politika za mlade.	Y-TNYW	196	2,87	,831	-,387	110,530	,699																																																																																																																																												
	TCA	54	2,91	,622																																																																																																																																															

		N	M	SD	t	df	p																																																																				
Već sam primijenio/primijenila znanja i vještine stečene tijekom projekta u sklopu rada/sudjelovanja u području mladih.	Y-TNYW	197	3,20	,808	1,599	247	,111																																																																				
	TCA	52	3,00	,840				Unaprijedio/unaprijedila sam vještine procjene ishoda učenja i razvijanja kompetencija u radu s mladima na međunarodnoj razini.	Y-TNYW	196	3,15	,704	2,061	246	,040*	TCA	52	2,92	,682	Unaprijedio/unaprijedila sam vještine kreiranja aktivnosti/projekata za mlade na osnovi njihovih interesa i potreba vezanih uz učenje.	Y-TNYW	197	3,17	,722	1,752	91,225	,083	TCA	51	3,00	,600	Planiram razvijati svoje kompetencije za rad s mladima s pomoću odgovarajućih aktivnosti obrazovanja i osposobljavanja.	Y-TNYW	198	3,31	,706	2,047	246	,042*	TCA	50	3,08	,695	Naučio/naučila sam kako uspješnije raditi u međunarodnom timu.	Y-TNYW	195	3,40	,684	2,831	93,662	,006**	TCA	53	3,13	,590	Sada se mogu bolje nositi s nejasnoćama i napetostima u svojem radu u području mladih.	Y-TNYW	197	3,22	,757	3,748	248	,000***	TCA	53	2,79	,689	Unaprijedio/unaprijedila sam znanja i vještine potrebne za odabir, oblikovanje i razvijanje odgovarajućih metoda za rad s mladima.	Y-TNYW	198	3,30	,683	2,664	85,787	,009**
Unaprijedio/unaprijedila sam vještine procjene ishoda učenja i razvijanja kompetencija u radu s mladima na međunarodnoj razini.	Y-TNYW	196	3,15	,704	2,061	246	,040*																																																																				
	TCA	52	2,92	,682				Unaprijedio/unaprijedila sam vještine kreiranja aktivnosti/projekata za mlade na osnovi njihovih interesa i potreba vezanih uz učenje.	Y-TNYW	197	3,17	,722	1,752	91,225	,083	TCA	51	3,00	,600	Planiram razvijati svoje kompetencije za rad s mladima s pomoću odgovarajućih aktivnosti obrazovanja i osposobljavanja.	Y-TNYW	198	3,31	,706	2,047	246	,042*	TCA	50	3,08	,695	Naučio/naučila sam kako uspješnije raditi u međunarodnom timu.	Y-TNYW	195	3,40	,684	2,831	93,662	,006**	TCA	53	3,13	,590	Sada se mogu bolje nositi s nejasnoćama i napetostima u svojem radu u području mladih.	Y-TNYW	197	3,22	,757	3,748	248	,000***	TCA	53	2,79	,689	Unaprijedio/unaprijedila sam znanja i vještine potrebne za odabir, oblikovanje i razvijanje odgovarajućih metoda za rad s mladima.	Y-TNYW	198	3,30	,683	2,664	85,787	,009**	TCA	52	3,04	,625								
Unaprijedio/unaprijedila sam vještine kreiranja aktivnosti/projekata za mlade na osnovi njihovih interesa i potreba vezanih uz učenje.	Y-TNYW	197	3,17	,722	1,752	91,225	,083																																																																				
	TCA	51	3,00	,600				Planiram razvijati svoje kompetencije za rad s mladima s pomoću odgovarajućih aktivnosti obrazovanja i osposobljavanja.	Y-TNYW	198	3,31	,706	2,047	246	,042*	TCA	50	3,08	,695	Naučio/naučila sam kako uspješnije raditi u međunarodnom timu.	Y-TNYW	195	3,40	,684	2,831	93,662	,006**	TCA	53	3,13	,590	Sada se mogu bolje nositi s nejasnoćama i napetostima u svojem radu u području mladih.	Y-TNYW	197	3,22	,757	3,748	248	,000***	TCA	53	2,79	,689	Unaprijedio/unaprijedila sam znanja i vještine potrebne za odabir, oblikovanje i razvijanje odgovarajućih metoda za rad s mladima.	Y-TNYW	198	3,30	,683	2,664	85,787	,009**	TCA	52	3,04	,625																				
Planiram razvijati svoje kompetencije za rad s mladima s pomoću odgovarajućih aktivnosti obrazovanja i osposobljavanja.	Y-TNYW	198	3,31	,706	2,047	246	,042*																																																																				
	TCA	50	3,08	,695				Naučio/naučila sam kako uspješnije raditi u međunarodnom timu.	Y-TNYW	195	3,40	,684	2,831	93,662	,006**	TCA	53	3,13	,590	Sada se mogu bolje nositi s nejasnoćama i napetostima u svojem radu u području mladih.	Y-TNYW	197	3,22	,757	3,748	248	,000***	TCA	53	2,79	,689	Unaprijedio/unaprijedila sam znanja i vještine potrebne za odabir, oblikovanje i razvijanje odgovarajućih metoda za rad s mladima.	Y-TNYW	198	3,30	,683	2,664	85,787	,009**	TCA	52	3,04	,625																																
Naučio/naučila sam kako uspješnije raditi u međunarodnom timu.	Y-TNYW	195	3,40	,684	2,831	93,662	,006**																																																																				
	TCA	53	3,13	,590				Sada se mogu bolje nositi s nejasnoćama i napetostima u svojem radu u području mladih.	Y-TNYW	197	3,22	,757	3,748	248	,000***	TCA	53	2,79	,689	Unaprijedio/unaprijedila sam znanja i vještine potrebne za odabir, oblikovanje i razvijanje odgovarajućih metoda za rad s mladima.	Y-TNYW	198	3,30	,683	2,664	85,787	,009**	TCA	52	3,04	,625																																												
Sada se mogu bolje nositi s nejasnoćama i napetostima u svojem radu u području mladih.	Y-TNYW	197	3,22	,757	3,748	248	,000***																																																																				
	TCA	53	2,79	,689				Unaprijedio/unaprijedila sam znanja i vještine potrebne za odabir, oblikovanje i razvijanje odgovarajućih metoda za rad s mladima.	Y-TNYW	198	3,30	,683	2,664	85,787	,009**	TCA	52	3,04	,625																																																								
Unaprijedio/unaprijedila sam znanja i vještine potrebne za odabir, oblikovanje i razvijanje odgovarajućih metoda za rad s mladima.	Y-TNYW	198	3,30	,683	2,664	85,787	,009**																																																																				
	TCA	52	3,04	,625																																																																							

* p<0,05; ** p<0,01; ***p<0,001

N – ukupan broj ispitanika; M – prosječna vrijednost; SD – standardna devijacija; t – vrijednost t-testa; df – stupnjevi slobode; p – značajnost t-testa

Tablica 7.3.17. Testiranje razlika u procjeni učinka sudjelovanja u projektu na organizaciju sudionika u projektima E+MnD prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.46.)

		N	M	SD	t	df	p																																												
Više kontakata/partnerstava s drugim zemljama	Y-TNYW	159	3,46	,709	-,079	204	,937																																												
	TCA	47	3,47	,584				Više međunarodnih projekata	Y-TNYW	149	3,27	,802	2,205	188	,029*	TCA	41	2,95	,865	Povećano sudjelovanje mladih u organizaciji/skupini	Y-TNYW	158	3,24	,802	3,611	199	,000***	TCA	43	2,74	,790	Unaprijeđeno prihvaćanje kulturoloških različitosti	Y-TNYW	158	3,39	,739	3,728	201	,000***	TCA	45	2,91	,848	Veća predanost uključivanju mladih sa smanjenim mogućnostima	Y-TNYW	150	3,27	,766	3,151	192	,002**
Više međunarodnih projekata	Y-TNYW	149	3,27	,802	2,205	188	,029*																																												
	TCA	41	2,95	,865				Povećano sudjelovanje mladih u organizaciji/skupini	Y-TNYW	158	3,24	,802	3,611	199	,000***	TCA	43	2,74	,790	Unaprijeđeno prihvaćanje kulturoloških različitosti	Y-TNYW	158	3,39	,739	3,728	201	,000***	TCA	45	2,91	,848	Veća predanost uključivanju mladih sa smanjenim mogućnostima	Y-TNYW	150	3,27	,766	3,151	192	,002**	TCA	44	2,84	,861								
Povećano sudjelovanje mladih u organizaciji/skupini	Y-TNYW	158	3,24	,802	3,611	199	,000***																																												
	TCA	43	2,74	,790				Unaprijeđeno prihvaćanje kulturoloških različitosti	Y-TNYW	158	3,39	,739	3,728	201	,000***	TCA	45	2,91	,848	Veća predanost uključivanju mladih sa smanjenim mogućnostima	Y-TNYW	150	3,27	,766	3,151	192	,002**	TCA	44	2,84	,861																				
Unaprijeđeno prihvaćanje kulturoloških različitosti	Y-TNYW	158	3,39	,739	3,728	201	,000***																																												
	TCA	45	2,91	,848				Veća predanost uključivanju mladih sa smanjenim mogućnostima	Y-TNYW	150	3,27	,766	3,151	192	,002**	TCA	44	2,84	,861																																
Veća predanost uključivanju mladih sa smanjenim mogućnostima	Y-TNYW	150	3,27	,766	3,151	192	,002**																																												
	TCA	44	2,84	,861																																															

		N	M	SD	t	df	p
Intenzivnije bavljenje europskim pitanjima	Y-TNYW	144	3,13	,810	1,542	187	,125
	TCA	45	2,91	,821			
Veće kompetencije za organiziranje neformalnog obrazovanja	Y-TNYW	153	3,39	,670	1,267	196	,207
	TCA	45	3,24	,609			
Unaprijeđeni postupci za priznavanje i vrednovanje kompetencija mladih koji nisu dio Youthpassa	Y-TNYW	145	3,10	,802	1,181	184	,239
	TCA	41	2,93	,848			
Unaprijeđene kompetencije za upravljanje projektima	Y-TNYW	156	3,31	,767	,302	202	,763
	TCA	48	3,27	,644			
Unaprijeđen transfer znanja i primjena dobrih praksi u organizaciji	Y-TNYW	157	3,34	,686	,408	202	,684
	TCA	47	3,30	,657			

* p<0,05; ** p<0,01; ***p<0,001

N – ukupan broj ispitanika; M – prosječna vrijednost; SD – standardna devijacija; t – vrijednost t-testa; df – stupnjevi slobode; p – značajnost t-testa

Tablica 7.3.18. Testiranje razlika u stavovima sudionika u projektima E+MnD nakon završetka projekta prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.48.)

		N	M	SD	F	p	post hoc
Preporučio/preporučila bih drugima sudjelovanje u sličnom projektu ili pokretanje sličnog projekta.	1) Y-EXCH	810	3,77	,523	,944	,437	n.z.
	2) Y-VOL	33	3,76	,561			
	3) Y-TNYW	391	3,74	,546			
	4) Y-(TRANS)NAT	152	3,68	,535			
	5) TCA	74	3,77	,511			
Imao/imala sam priliku pridonijeti razvoju projekta svojim stajalištima i idejama.	1) Y-EXCH	808	3,12	,751	4,220	,002**	1≠3
	2) Y-VOL	32	3,13	,707			
	3) Y-TNYW	390	3,29	,748			
	4) Y-(TRANS)NAT	151	3,27	,730			
	5) TCA	74	3,28	,750			
Imao/imala sam priliku pridonijeti provedbi projekta svojim stajalištima i idejama.	1) Y-EXCH	807	3,12	,733	3,336	,010*	1≠3
	2) Y-VOL	33	3,03	,847			
	3) Y-TNYW	390	3,27	,712			
	4) Y-(TRANS)NAT	152	3,23	,732			
	5) TCA	74	3,22	,763			
Osjećao/osjećala sam visoku razinu uključenosti u projekt.	1) Y-EXCH	807	3,40	,688	4,130	,002**	4≠1, 3
	2) Y-VOL	33	3,21	,820			
	3) Y-TNYW	387	3,42	,709			
	4) Y-(TRANS)NAT	152	3,19	,743			
	5) TCA	74	3,49	,602			
Planiram sudjelovati u sličnom projektu u sljedećih nekoliko godina.	1) Y-EXCH	805	3,54	,678	8,359	,000***	1≠2, 4; 2≠3, 5; 3≠5
	2) Y-VOL	33	3,03	,984			
	3) Y-TNYW	388	3,52	,691			
	4) Y-(TRANS)NAT	151	3,28	,723			

		N	M	SD	F	p	post hoc
	5) TCA	74	3,54	,725			
Planiram organizirati sličan projekt u sljedećih nekoliko godina.	1) Y-EXCH	804	2,60	,933	11,754	,000***	2≠3, 5; 1≠3
	2) Y-VOL	33	2,30	,810			
	3) Y-TNYW	387	2,95	,947			
	4) Y-(TRANS)NAT	152	2,68	,880			
	5) TCA	74	2,91	,909			
Uzevši sve u obzir, sudjelovanje u projektu pridonijelo je mojem osobnom razvoju.	1) Y-EXCH	809	3,58	,621	1,481	,206	n.z.
	2) Y-VOL	33	3,55	,617			
	3) Y-TNYW	390	3,63	,627			
	4) Y-(TRANS)NAT	152	3,49	,630			
	5) TCA	74	3,59	,521			

* p<0,05; ** p<0,01; ***p<0,001

N – ukupan broj ispitanika; M – prosječna vrijednost; SD – standardna devijacija; F – vrijednost F-testa; p – značajnost F-testa; post hoc – značajne razlike među kategorijama

Tablica 7.3.19. Testiranje razlika u procjeni sudionika u projektima E+MnD o važnosti odabranih tema s obzirom na sudjelovanje u projektu prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.51.)

		N	M	SD	F	p	post hoc
Pravda	1) Y-EXCH	750	2,30	,476	2,843	,023*	5≠3, 4
	2) Y-VOL	32	2,22	,420			
	3) Y-TNYW	369	2,32	,485			
	4) Y-(TRANS)NAT	143	2,38	,516			
	5) TCA	71	2,17	,377			
Ljudska prava	1) Y-EXCH	748	2,47	,505	2,399	,048*	5≠1, 4
	2) Y-VOL	32	2,50	,508			
	3) Y-TNYW	369	2,46	,509			
	4) Y-(TRANS)NAT	143	2,50	,516			
	5) TCA	70	2,29	,486			
Nenasilje	1) Y-EXCH	747	2,37	,490	1,088	,361	n.z.
	2) Y-VOL	32	2,34	,483			
	3) Y-TNYW	370	2,36	,503			
	4) Y-(TRANS)NAT	143	2,39	,490			
	5) TCA	71	2,25	,470			
Osobna sloboda	1) Y-EXCH	746	2,52	,503	3,003	,018*	-
	2) Y-VOL	32	2,41	,560			
	3) Y-TNYW	368	2,44	,502			
	4) Y-(TRANS)NAT	143	2,42	,509			
	5) TCA	72	2,40	,522			
Demokracija	1) Y-EXCH	751	2,36	,501	2,429	,046*	-
	2) Y-VOL	32	2,19	,471			
	3) Y-TNYW	369	2,35	,515			

		N	M	SD	F	p	post hoc
	4) Y-(TRANS)NAT	145	2,41	,507			
	5) TCA	71	2,23	,453			
Mir	1) Y-EXCH	750	2,45	,503			
	2) Y-VOL	32	2,44	,564			
	3) Y-TNYW	370	2,41	,515	1,737	,139	n.z.
	4) Y-(TRANS)NAT	146	2,42	,510			
	5) TCA	70	2,29	,515			
Samoispunjenje	1) Y-EXCH	750	2,57	,498			
	2) Y-VOL	32	2,56	,504			
	3) Y-TNYW	368	2,50	,511	3,132	,014*	-
	4) Y-(TRANS)NAT	142	2,46	,514			
	5) TCA	72	2,42	,524			
Jednakost	1) Y-EXCH	748	2,52	,508			
	2) Y-VOL	32	2,47	,507			
	3) Y-TNYW	369	2,47	,511	1,577	,178	n.z.
	4) Y-(TRANS)NAT	144	2,46	,514			
	5) TCA	72	2,39	,545			
Solidarnost s ljudima koji su suočeni s teškoćama	1) Y-EXCH	752	2,52	,505			
	2) Y-VOL	32	2,56	,504			
	3) Y-TNYW	371	2,51	,517	1,214	,303	n.z.
	4) Y-(TRANS)NAT	144	2,45	,513			
	5) TCA	70	2,41	,551			
Zdravstvo i kvaliteta života	1) Y-EXCH	752	2,45	,501			
	2) Y-VOL	32	2,31	,535			
	3) Y-TNYW	369	2,38	,503	6,494	,000***	5≠1, 3
	4) Y-(TRANS)NAT	144	2,34	,490			
	5) TCA	72	2,18	,454			
Tolerancija	1) Y-EXCH	752	2,60	,506			
	2) Y-VOL	32	2,41	,615			
	3) Y-TNYW	370	2,56	,513	1,642	,161	n.z.
	4) Y-(TRANS)NAT	143	2,56	,512			
	5) TCA	71	2,52	,503			

* p<0,05; ** p<0,01; ***p<0,001

N – ukupan broj ispitanika; M – prosječna vrijednost; SD – standardna devijacija; F – vrijednost F-testa; p – značajnost F-testa; post hoc – značajne razlike među kategorijama

Tablica 7.3.20. Testiranje razlika u stavovima sudionika u projektima E+MnD o političkoj angažiranosti mladih prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.53.)

		N	M	SD	F	p	post hoc
Raspravljaju o političkim i društvenim temama.	1) Y-EXCH	641	3,30	,691	7,305	,000***	1≠4
	2) Y-VOL	27	3,41	,572			
	3) Y-TNYW	290	3,40	,644			
	4) Y-(TRANS)NAT	139	3,60	,585			
	5) TCA	67	3,51	,587			
Uključeni su u europsku politiku.	1) Y-EXCH	642	3,21	,718	11,378	,000***	1≠3, 4; 2≠3, 4, 5
	2) Y-VOL	27	2,89	,847			
	3) Y-TNYW	288	3,39	,608			
	4) Y-(TRANS)NAT	138	3,54	,606			
	5) TCA	67	3,46	,586			
Imaju priliku ostvariti izravan kontakt s donositeljima politika.	1) Y-EXCH	640	3,22	,734	17,873	,000***	1≠3, 4, 5 2≠3, 4, 5; 3≠1, 2, 4
	2) Y-VOL	27	2,78	,892			
	3) Y-TNYW	290	3,44	,632			
	4) Y-(TRANS)NAT	139	3,63	,540			
	5) TCA	66	3,48	,614			
Koriste se svojim pravom da budu uključeni u postupak donošenja političkih odluka koje izravno utječu na njih.	1) Y-EXCH	642	3,43	,653	4,099	,003**	1≠4
	2) Y-VOL	27	3,22	,847			
	3) Y-TNYW	291	3,50	,629			
	4) Y-(TRANS)NAT	138	3,62	,582			
	5) TCA	67	3,55	,610			

* p<0,05; ** p<0,01; ***p<0,001

N – ukupan broj ispitanika; M – prosječna vrijednost; SD – standardna devijacija; F – vrijednost F-testa; p – značajnost F-testa; post hoc – značajne razlike među kategorijama

7.4. POPIS TABLICA

Tablica 4.1. Struktura uzorka prema tipu aktivnosti definiranom u RAY istraživanju	17
Tablica 4.2. Finalna struktura uzorka prema tipu aktivnosti	18
Tablica 4.3. Uloga Hrvatske i hrvatskog jezika u projektima E+MnD – uzorak sudionika u projektima	19
Tablica 4.4. Uloga Hrvatske i hrvatskog jezika u projektima E+MnD – uzorak voditelja projekata.....	19
Tablica 5.1. Sociodemografske karakteristike voditelja projekata E+MnD	22
Tablica 5.2. Zemlja boravišta/podrijetla i materinski jezik voditelja projekata E+MnD ...	23
Tablica 5.3. Ugovorni oblik uključenosti u projekt	25
Tablica 5.4. Izvor informacija o programu Erasmus+: Mladi na djelu	26
Tablica 5.5. Prijašnja sudjelovanja u projektima u sklopu programa E+:MnD ili Mladi na djelu 2007. – 2013.	27
Tablica 5.6. Broj projekata u kojima su ispitanici sudjelovali kao voditelji projekta ili članovi projektnog tima (E+MnD) ($N_{\text{ukupno}}=119$)	27
Tablica 5.7. Trajanje projektne aktivnosti	28
Tablica 5.8. Glavni jezik projekta	28
Tablica 5.9. Prosječan broj zemalja uključenih u projekt	28
Tablica 5.10. Glavne teme kojima se projekt bavio.....	29
Tablica 5.11. Tipovi prepreka koje su ometale pristup mladima obrazovanju, mobilnosti, radu ili sudjelovanju u društvu i politici u širem smislu	56
Tablica 5.12. Učinak sociodemografskih karakteristika voditelja projekata E+MnD na procjenu sposobnosti, rezultata i učinaka sudjelovanja u projektu – rezultati regresijske analize.....	57
Tablica 5.13. Učinak obilježja projekta na procjenu sposobnosti, rezultata i učinaka sudjelovanja u projektu na voditelje te vještina i učinaka na sudionike – rezultati regresijske analize	58
Tablica 5.14. Sociodemografske karakteristike sudionika u projektima E+MnD.....	61
Tablica 5.15. Zemlja boravišta/podrijetla i materinski jezik sudionika u projektima E+MnD	62
Tablica 5.16. Iskustvo posjeta drugoj zemlji ili života u njoj.....	64
Tablica 5.17. Socioekonomski status i prepreke s kojima su suočeni sudionici u projektima E+MnD	65
Tablica 5.18. Izvor informacija o programu Erasmus+: Mladi na djelu	67
Tablica 5.19. Razlozi i motivacija za uključivanje u projekte E+MnD	67
Tablica 5.20. Broj projekata u kojima su ispitanici prije sudjelovali ($N_{\text{ukupno}}=656$)	69
Tablica 5.21. Trajanje projektne aktivnosti	70

Tablica 5.22. Glavni jezik u projektu.....	71
Tablica 5.23. Upotreba jezika u provedbi projekta	71
Tablica 5.24. Područja u kojima su sudionici projekata E+MnD stekli nova znanja	72
Tablica 5.25. Percepcija osobnog razvoja sudionika u projektima E+MnD	93
Tablica 5.26. Učinak sociodemografskih karakteristika i socioekonomskog statusa sudionika u projektima E+MnD na procjenu znanja, sposobnosti, rezultata i učinaka sudjelovanja u projektu – rezultati regresijske analize.....	95
Tablica 5.27. Učinak obilježja projekta na procjenu znanja, sposobnosti, rezultata i učinaka sudjelovanja u projektu – rezultati regresijske analize	96
Tablica 7.1.1. Posjedovanje potvrde Youthpass.....	105
Tablica 7.1.2. Dobivanje potvrde Youthpass za sudjelovanje u projektu o kojem su odgovarali u upitniku (N _{ukupno} =958)	105
Tablica 7.1.3. Iznošenje mišljenja ili samoprocjene vezane uz izdavanje potvrde Youthpass za projekt u kojem su sudjelovali (N _{ukupno} =904)	106
Tablica 7.1.4. Učinak iznošenja mišljenja ili samoprocjene vezane uz izdavanje potvrde Youthpass na shvaćanje promjena koje su se dogodile tijekom projekta u vezi s razvojem i učenjem sudionika (N _{ukupno} =577).....	106
Tablica 7.1.5. Upotreba potvrde Youthpass (N _{ukupno} =965)	106
Tablica 7.1.6. Prihvaćenost potvrde Youthpass u kontekstu u kojem je prilagana (N _{ukupno} =291)	107
Tablica 7.1.7. Svrhovitost potvrde Youthpass u kontekstu u kojem je prilagana (N _{ukupno} =304)	107
Tablica 7.1.8. Posjedovanje potvrde Youthpass – odgovori voditelja projekata E+MnD (N _{ukupno} =252)	107
Tablica 7.2.1. Informiranost o Strukturiranom dijalogu s mladima.....	110
Tablica 7.2.2. Sudjelovanje u nekima od aktivnosti u sklopu Strukturiranog dijaloga s mladima	110
Tablica 7.2.3. Jezik odgovora na otvorena pitanja o Strukturiranom dijalogu s mladima	111
Tablica 7.2.4. Kodirani odgovori o mišljenju o Strukturiranom dijalogu s mladima.....	111
Tablica 7.2.5. Kategorije kodova za odgovore o mišljenju o Strukturiranom dijalogu za mlade prema tipu aktivnosti.....	113
Tablica 7.2.6. Kodirani odgovori o temama o kojima bi se trebalo raspravljati unutar Strukturiranog dijaloga za mlade.....	114
Tablica 7.2.7. Ukupni zbrojevi kodova za odgovore o temama o kojima bi se trebalo raspravljati unutar Strukturiranog dijaloga za mlade prema tipu aktivnosti.....	116
Tablica 7.3.1. Testiranje razlika u procjeni voditelja projekata E+MnD o ostvarenosti ciljeva u sklopu projekta prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.4.)	118

Tablica 7.3.2. Testiranje razlika u procjeni voditelja projekata E+MnD o vještinama sudionika proizišlim iz projekta prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.6.)	119
Tablica 7.3.3. Testiranje razlika u procjeni sposobnosti voditelja projekata E+MnD proizišlih iz projekta prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.8.).....	119
Tablica 7.3.4. Testiranje razlika u procjeni voditelja projekata E+MnD o rezultatima proizišlim iz projekta prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.10.).....	120
Tablica 7.3.5. Testiranje razlika u procjeni voditelja projekata E+MnD o učinku projekta na njegove sudionike prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.12.)	120
Tablica 7.3.6. Testiranje razlika u samoprocjeni voditelja projekata E+MnD o učinku projekta u području aktivnoga građanstva i društvene participacije (AGDP) prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.14.).....	121
Tablica 7.3.7. Testiranje razlika u procjeni učinka projekta na rad voditelja projekata E+MnD u području mladih prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.16.)	121
Tablica 7.3.8. Testiranje razlika u procjeni učinka projekta na organizaciju u kojoj rade voditelji projekata E+MnD prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.18.)	123
Tablica 7.3.9. Testiranje razlika u procjeni voditelja projekata E+MnD o učinku projekta na lokalnu zajednicu prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.20.)	123
Tablica 7.3.10. Testiranje razlika u stavovima voditelja projekata E+MnD o postupku podnošenja zahtjeva i administrativnom upravljanju projektom prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.23.)	124
Tablica 7.3.11. Testiranje razlika u stajalištima voditelja projekata E+MnD o provedbi projekta prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.28.).....	125
Tablica 7.3.12. Testiranje razlika u procjeni sposobnosti sudionika u projektima E+MnD proizišlih iz projekta prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.36.).....	125
Tablica 7.3.13. Testiranje razlika u procjeni sudionika u projektima E+MnD o rezultatima projekta prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.38.).....	127
Tablica 7.3.14. Testiranje razlika u samoprocjeni sudionika u projektima E+MnD o učinku projekta u području aktivnoga građanstva i društvene participacije (AGDP) prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.40.).....	128
Tablica 7.3.15. Testiranje razlika u procjeni učinka projekta na planove sudionika u projektima E+MnD prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.42.).....	129
Tablica 7.3.16. Testiranje razlika u procjeni učinka projekta na rad sudionika u projektima E+MnD u području mladih prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.44.)	131
Tablica 7.3.17. Testiranje razlika u procjeni učinka sudjelovanja u projektu na organizaciju sudionika u projektima E+MnD prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.46.).....	132
Tablica 7.3.18. Testiranje razlika u stavovima sudionika u projektima E+MnD nakon završetka projekta prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.48.)	133

Tablica 7.3.19. Testiranje razlika u procjeni sudionika u projektima E+MnD o važnosti odabranih tema s obzirom na sudjelovanje u projektu prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.51.)	134
Tablica 7.3.20. Testiranje razlika u stavovima sudionika u projektima E+MnD o političkoj angažiranosti mladih prema tipu aktivnosti (vezano uz prikaz 5.53.).....	136

7.5. POPIS PRIKAZA

Prikaz 5.1. Uloga voditelja projekata E+MnD	24
Prikaz 5.2. Dužina uključenosti u projekt	25
Prikaz 5.3. Ostvarenost ciljeva programa E+MnD u sklopu projekta	31
Prikaz 5.4. Ostvarenost ciljeva programa E+MnD u sklopu projekta – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti.....	32
Prikaz 5.5. Procjena vještina sudionika proizišlih iz projekta	33
Prikaz 5.6. Procjena vještina sudionika proizišlih iz projekta – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti.....	34
Prikaz 5.7. Procjena sposobnosti voditelja projekata E+MnD proizišlih iz projekta	35
Prikaz 5.8. Procjena sposobnosti voditelja projekata E+MnD proizišlih iz projekta – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti	35
Prikaz 5.9. Procjena rezultata projekta	36
Prikaz 5.10. Procjena rezultata projekta – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti..	37
Prikaz 5.11. Procjena voditelja projekata E+MnD o učinku projekta na njegove sudionike	38
Prikaz 5.12. Procjena voditelja projekata E+MnD o učinku projekta na njegove sudionike – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti	39
Prikaz 5.13. Samoprocjena voditelja projekata E+MnD o učinku projekta u području aktivnoga građanstva i društvene participacije (AGDP)	40
Prikaz 5.14. Samoprocjena voditelja projekata E+MnD o učinku projekta u području aktivnoga građanstva i društvene participacije (AGDP) – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti	41
Prikaz 5.15. Procjena učinka projekta na rad voditelja projekata E+MnD u području mladih	42
Prikaz 5.16. Procjena učinka projekta na rad voditelja projekata E+MnD u području mladih – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti	43
Prikaz 5.17. Procjena učinka projekta na organizaciju u kojoj voditelji projekata E+MnD rade.....	45
Prikaz 5.18. Procjena učinka projekta na organizaciju u kojoj voditelji projekata E+MnD rade – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti	46
Prikaz 5.19. Procjena učinka projekta na lokalnu zajednicu.....	47
Prikaz 5.20. Procjena učinka projekta na lokalnu zajednicu – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti	48
Prikaz 5.21. Organizacija iz koje dolaze voditelji projekata E+MnD kao podnositelj prijave	48
Prikaz 5.22. Stavovi o postupku podnošenja zahtjeva i administrativnom upravljanju projektom.....	49

Prikaz 5.23. Stavovi o postupku podnošenja zahtjeva i administrativnom upravljanju projektom – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti	50
Prikaz 5.24. Razvoj i izrada projekta	51
Prikaz 5.25. Razvoj i izrada projekta – udio potvrdnih odgovora prema tipu aktivnosti..	52
Prikaz 5.26. Pripremni sastanci i sudjelovanje voditelja u njima (N _{ukupno} =142)	52
Prikaz 5.27. Stavovi o provedbi projekta	54
Prikaz 5.28. Stavovi o provedbi projekta – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti .	54
Prikaz 5.29. Uključenost mladih s manje mogućnosti ili s posebnim potrebama u projekte (N _{ukupno} =193)	55
Prikaz 5.30. Uključenost u projekt osoba koje rade s mladima, voditelja mladih ili drugih stručnjaka koji rade s mladima s manje mogućnosti ili s posebnim potrebama (N _{ukupno} =41)	56
Prikaz 5.31. Podjela sudionika u projektima E+MnD prema tipu aktivnosti (N=1475).....	66
Prikaz 5.32. Troškovi sudjelovanja u projektu	68
Prikaz 5.33. Prijašnja iskustva sudjelovanja u sličnim projektima (N _{ukupno} =1342)	69
Prikaz 5.34. Odgovor na pitanje je li projekt financirao EU	70
Prikaz 5.35. Procjena sposobnosti sudionika u projektima E+MnD proizišlih iz projekta	74
Prikaz 5.36. Procjena sposobnosti sudionika u projektima E+MnD proizišlih iz projekta – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti	75
Prikaz 5.37. Procjena rezultata projekta	76
Prikaz 5.38. Procjena rezultata projekta – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti..	77
Prikaz 5.39. Samoprocjena sudionika u projektima E+MnD o učinku projekta u području aktivnoga građanstva i društvene participacije (AGDP)	78
Prikaz 5.40. Samoprocjena sudionika u projektima E+MnD o učinku projekta u području aktivnoga građanstva i društvene participacije (AGDP) – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti	79
Prikaz 5.41. Procjena učinka projekta na planove sudionika u projektima E+MnD	81
Prikaz 5.42. Procjena učinka projekta na planove sudionika u projektima E+MnD – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti	82
Prikaz 5.43. Procjena učinka projekta na rad sudionika u projektima E+MnD u području mladih	84
Prikaz 5.44. Procjena učinka projekta na rad sudionika u projektima E+MnD u području mladih – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti	85
Prikaz 5.45. Procjena učinka sudjelovanja u projektu na organizaciju	86
Prikaz 5.46. Procjena učinka sudjelovanja u projektu na organizaciju – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti.....	87
Prikaz 5.47. Stavovi sudionika u projektima E+MnD nakon završetka projekta.....	88

Prikaz 5.48. Stavovi sudionika u projektima E+MnD nakon završetka projekta – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti.....	89
Prikaz 5.49. Doživljaj Europske unije (N _{ukupno} =1311)	90
Prikaz 5.50. Ocjene važnosti odabranih tema nakon sudjelovanja u projektu.....	91
Prikaz 5.51. Ocjene važnosti odabranih tema nakon sudjelovanja u projektu – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti.....	91
Prikaz 5.52. Stavovi sudionika u projektima E+MnD prema političkoj angažiranosti mladih	92
Prikaz 5.53. Stavovi sudionika u projektima E+MnD prema političkoj angažiranosti mladih – prosječne vrijednosti prema tipu aktivnosti	93

www.mobilnost.hr

Ova publikacija ostvarena je uz financijsku potporu Europske komisije. Ova publikacija odražava isključivo stajalište autora publikacije i Komisija se ne može smatrati odgovornom pri uporabi informacija koje se u njemu nalaze.

Agencija za mobilnost i programe EU
Frankopanska 26
10000 Zagreb
T +385 (0) 1 5005 635
F +385 (0) 1 5005 699
info@mobilnost.hr
www.mobilnost.hr